

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Barlaam et Josaphat

Johannes <Damascenus>

[Straßburg], [nicht nach 1474]

Incipit liber gestorum barlaam et iosophat [...] editus a iohanne
damasceno

[urn:nbn:de:bsz:31-311655](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311655)

ant. p. 2. v. 277.

Incepit liber gestozū barlaam et iosophat
seruozū dei greco sermone editus a iohāne
damaſceno viro sancto et eruditō

Qum cepissent monasteria cōstrui
at monachozū congregari mult
titudines, et illozū v̄tutum et an
gelice cōmūſationis felix fama fines orbis
occupar; et vsq; ad indos puenir; eosdē ad
filiē; zelum excitauit ita q; multi eozū omnia
desererent ac peterēt deserta et in corpe mor
tali cōmūſationē suscipent angelozū. Res
bus igitur sic bene se habētib; et aureis
ita dicā penes multis in celū volantib; furz
rexit quidā rex in eadē pūincia auennie no
mine magn⁹ quidē fact⁹ diuicijs et pacien
ciā et contra adūsarios suos victorios⁹ et v̄
bellis strenu⁹. Erat etiā corpis magnitudi
ne piterq; vltus decore venerād⁹ oimq;
mūdiāliū rerū cito marcellenciū successib;
glabatur. Sedm̄ vero aīaz vltima grauā
batur inopia multis malis suffocat⁹. Gen
tilis nāq; erat p̄fessionis nimmūq; sup̄sticio
so errori ydolorū dedit⁹. Cūq; in multis
delicijs viueret et delectatioib; at; iocūditā
tib; p̄ntis vite ex toto dedit⁹ esset nichilq;
q; vellet at; desideraret ei desset vnū tamen
videbatur eē q; leticiā illi⁹ minuebat curis
ac sollicitudib; ipi⁹ aīaz affligebat videlicet

Magnus rex

sterilitatis malum. **N**ā filios habere non poterat et idcirco multū sollicit⁹ erat q̄ten⁹ tali vinculo solueretur et filiozū pater vo- caretur q̄ res multis est optabilis. **T**alis itaq; rex erat et talem intencionē habebat. **C**eleberrimū vero genus xpianozū et monachozū multitudines regis cultum vilipēdentes et prozsus imas ei⁹ nō formidātes p̄ficiēbant xp̄i gratia ad sermonis meliorem plenitudinē edūci p̄cipēdentes regē regisq; sermonē. **E**a vero q̄ ad dei cultū p̄tinebāt studioſi⁹ agebant. **E**t iō multi q̄ monachi eū susceperant ordinē om̄s quidē equaliter mūdi delectacōes a se repellēbāt. **A**d vni⁹ vero dei cultū tota intencione se contulerāt et p̄ xp̄o mortē siciebāt eternā desiderantes beatitudinē. **P**redicabāt ergo sine timore aliquo et dilatione et valde confidenter salutare dei nomē et nichil aliud nisi xp̄m in ore habant. **F**luidā vero et corruptibilē naturā p̄ictum rerū et stabilitatē atq; in corruptionē future vite apte cūctis demonstra- bant et seipos illis exemplū p̄bebant et p̄dicacionis seia spargebāt ut familiares il- los deo efficerent q̄ten⁹ q̄ in xp̄o abscondi- tā est vitā mererentur. **N**unc multi dulcis- simā illā doctrinā suscipientes amaras quis- dē deceptōis deserēbāt tenebras clarissimo q̄ veritatis lumini iūgebātur a deo q̄ qdā

nobilium atque senatorum omnia deponentes vite
seculi onera monachi fieret. Rex autem ut hec
audiuit ira maxima repletus atque furore succensus
edictum illud posuit omnes christianum con-
artari ut negaret fidem christi. Unde nouas quod
dem contra ipsos christianos spes tormentorum
excogitabat et studiose perquirebat et nouos
morum modos mimabatur eis et litteras per vni-
uersas sibi subiectas provincias delegabat prin-
cipibus atque duabus penas aduersus pios et ne-
ces iniustas decerneret. Precipue vero ad-
uersus monastici ordinis propositos fures atro-
cissimum contra eos et ineffabile excitauit bel-
lum. Tunc multi fidelium mente commouebantur
alii vero tormenta sustinere non valentes
execrabili illius obediunt precepto. Monasti-
ci autem ordinis duces ac principes palam quidem
atque in facie regis in pietate redarguentes per
martirium temporalis vite sine sociebantur et
eternam acquirebant beatitudinem. Alii vero in
solitudinibus et montibus abscondebantur non
quod tormenta metuerent sed dispensatione quadam
diuina hoc agebant

Modum ergo obscuritate vidiam oc-
cupante et fidelibus quidem undique re-
pulsis impietatis vero ministris omnia tenentibus
crucioribus et mitoribus sacrificiorum etiam ipso as-
se iam inquinato quidam regis archisatrapa

inueniuntur

indiam

Duribus

dignitate quammi constantia magnitudinē
atq; fortitudie et oib; alijs qb; pulchritudo
corporis et fortitudo significari potest ab
alijs omib; differrebat ut audiuit ipsum
illud pceptū valescens vane huic glie de
orsum trahenti atq; delicijs temporalib; monach
chorū ppositis seipm comiscuit monachū de
serta petens ibiq; ieiunijs et vigilijs ac di
uinoz eloq;ozū meditationi intent⁹ sensus
suos vigilanter emū dabat et aia; ab omi
liberans passibili affectu impassibilitatis lu
mine illustrabat. **R**ex autē hūc valde dili
gebat et in honore maximo habebat. **Q**ui
postq; audiuit de eo talia doluit quidē aīo
qm̄ amicu p diderat contra monachos vero
amplius exarsit in iram. **V**isit itaq; ubiq;
ad ei⁹ inquisitionē et omēz lapidū ac mona
chiū cōcaua et spelūcas ut inueniretur pqui
ri fecit. **P** aliquatū vero tempis hī qui
ad inquisitionē illi⁹ directi fuerāt ut senserūt
eū in desertis habitatoz habere pseru
tantes inuenerūt eum. **Q**uē cōprehendētes
regis tribunali exhibuerūt. **V**idēs autē
rex sit in paupe et aspērimo vestitu illum
videlicet qui splendidis aliqñ vestimētis in
duebatur et multis affluebat delicijs nunc
vero maeratu dura anachoreseos cōuersa
tione et hermitice vite patenter optū vestita
tis iusticia fil et ira replebatur et ex abob;

06

mistum

sermonē miscens ait ad eū . **O**sculte ac mā-
tis p̄dite cui⁹ rei gr̄a mutasti honorē in cō-
tumeliā et splendētem gl̄iaz in hūc ignoio :
sum ac vilem aspectum . **P**rimus in regno
meo et mee archistratigos potencie ludum
puerozū temetipm̄ constituisti nō solū nr̄o
amicicie atz fiducie oblit⁹ sed et cōtra ip̄am
insurrexisti naturā et neqz pp̄iozū filiozū
misertus diuicias et omiez vite gl̄iaz pzo-
nichilo reputasti et tantā inhonoratōez in-
elute p̄posuisti gl̄ie . **V**t quid hoc fecisti . **E**t
quid h̄nc lucraberis q̄ oibus dijs videlicet
et hoibus illū qui dicitur ihesus p̄tulisti du-
rāqz etiā istā et suspiciōsam cōuersacionem
delectacionibz atz iocunditatibz dulcissime
vite hui⁹ . **H**ec audiēs ille homo dei hylar-
riter simul ac plane respondit . **S**i ratio nē
a me audire vis o rex inimicos tuos de me-
dio p̄tozū tui eice et tūc respondebo tibi de
quibuscūqz interrogare volueris . illis namqz
p̄ntibz null⁹ a me tibi fimo reddetur . **P**re-
ter rationem vero torque occide fac qz vis
michi mūdo crucifixus est . et ego mūdo ait
doctoz me⁹ . **R**egē aut dicente . **E**t qui
sūt inimici isti quos d̄ medio pellere me iu-
bes . **A**it vir sanct⁹ ira et cōcupia her em̄ ab
inicio quidē copatoria nature ab auctore
in duca sūt . et nūc filiter habēt ea que nō
scdm̄ carnē conūsantur . sed secundū spiritū

*Ita loquitur Iherosolymis
religiosus*

*Ita loquitur Iherosolymis
religiosus*

In vobis autē qui toti estis carnes et nichil
habetis spiritus contraria facta sūt et q̄ minimis
eorū et hostiū sūt agūt. Nam cōcupia in
vob̄ opatur quidē voluptatē et incitat ira
vero destruit. Abscedant igitur ista hodie
a te asseāt vero ad audienciam dicendoris
atq; iudiciū prudētiā et eq̄tas. Si em̄ irā
et cōcupiaz de medio tuleris et p̄ his pru-
denciā et equitatē adduxeris omnia veraciter
dicā tibi. **N**obisc rex ait. **E**cce anuēs tue
postulacioni cicio de cōcilio cōcupiaz et irā
in mediū vero adducē prudenciā et equita-
tem faciā. **D**ic ergo michi secure. **V**nde
tibi tant⁹ erōz fact⁹ est. utq; in vana spe cō-
sistūt p̄ponēs his q̄ in manib; habētur et
oculis videntur. **R**espondēs autē hermita
dixit. **S**i incitū q̄ris o rex vnde michi fact⁹
est. **T**empalia quidē despiciere totūq;
meip̄m et inozū spei dedisse audi. **I**n dieb;
antiq; cum valde iuuenis esset, audiui ver-
bū quoddā bonū et salutare et me fortiter hu-
ius v̄tus rapuit et quasi cuiusdā diuini se-
minis huius memoria in meo plantata est
corde inseparabiliter q̄ semp cōseruatur a deo
vt radicata sit et exorta et quē cernis fructū
in me attulerit. **V**isum est inquit a sapien-
tib; ea quidē q̄ sūt despiciere quasi nō sint q̄
vero nō sunt quasi sint apprehendere et con-
tinere. **Q**ui ergo nō gustāt eozū que sunt

dulcedinē nō poterit eorū que non sūt ad
discere naturā. Ignorās autē quō ista despi
ci et. Existenciā quidē vocauit sermo eina
et nō mutabilia non existenciā vero pūtem
vitā et delicias atz fallacē pspiritatē quibz
rex male heu cor tuū addictū est. Ego etiā
hijz aliqū detinebar s; verbi vrus exsupās
aim meū indinēter incitat mentem meā ad
id q; melius est eligendū. Alex vero peccatū
resistens legi mentis mee et quasi quibusdā
fēreis cōpedibz vincies me affectu pūcium
captiuū tenebat. Quā autē cōplacuit bonita
ti ac benignitati saluatoris nostri dei vt libe
raret me de seua illa captiuitate cōfortauit
mentē meam vt cōuinceret legem peccati et
appāruit oculos meos vt discernere bonū
a malo. Tūc iam considerauit et vidi et ecce
oia pūcia vanitas est et afflictio spūs sicut
et salomon sapiētissim⁹ dicit in suis s;moni
bus. Tūc sublatū est de co:de meo velamē
peccati et q; exco:porali crassitudine super:
posita erat aie mee migredo terra dissipata ē
et cognoui ad q; fact⁹ sum et qz optet me
ad auctore meū ascendere p ipi⁹ opationē
mūdatorū. Vnde omia derelinquēs secut⁹
sum eū et grās ago ei per ihesū xpm dñm
nrm qui eruit me de latu miserie et de luto
fecis i:de potestate seuissimi eximinatoris
principis tenebrarū seculi hui⁹ et ostendit

+ fuy ad

michi vā cōpendiosam et facilem p quā po-
tero in hac fictili atq; fragili corpe angelicā
ducere cōsulationē. **Quā** apprehendere cu-
piens strictā et arduā adamauī p̄gere viam
condēnando p̄ncipium vanitatis et instabilem
īpetum istorū ac reflexum. **Et** nescio aliq̄
aliud bonū vocare p̄ter illud q̄ vere bonū
est a quo mis̄ime tu o rex abruptus es et
dissūct⁹. **Vnde** te deseruim⁹ et a tuo con-
sorcio nos sepauim⁹ eo q̄ incertam et cui⁹
dentē te p̄cipitasti p̄dicionē et ad equale des-
ducere nos vrges piculum. **Nam** q̄ diu
mūdānā exercuim⁹ miliciā nichil eorū q̄ de-
cebat nos p̄termisim⁹ sicut et ip̄e nob̄ testis
monitū p̄hibes nec in ercie alicui⁹ aut negli-
gencie aliq̄n̄ crimē in currim⁹. **Qui** vero
et ip̄m oim̄ bonorū p̄ncipale bonū a nob̄
amputare cōtendis. i. pietatē et deū deserere
q̄ dāpnis oībus est p̄ferendū et p̄pter hoc
honores et munera nob̄ rep̄mittis. **Quo**
boni noticiā te habere vllā recte dicere pos-
sim cum ex equo p̄sus cōparas ip̄a admi-
ram pietatē dico in deū et amicitia hūanam
et gl̄iaz velud aq̄ defluentē. **Quo** ergo tibi
in hac cōmunicare possum⁹ et nō magis
econtrario amicitia et honorē et affectū fili-
orū et si quid aliud erat negabim⁹. **Vide**
m⁹ em̄ o rex ingrātū te esse deo. qui et ip̄m
tibi esse et respirare p̄buit q̄ est x̄pc ih̄esus

omnis omnium coequalis et coeternus deo patri
Qui celos verbo et firmam stabilivit hominibusque
manibus propriis formavit et hunc in mortali
tate donavit. regemque cunctorum qui in terra sunt
constituit et quasi regalem sedem omnibus pulchri-
tatem paradisi ei subdidit. **Q**ui invidia
dyaboli decipitur et voluptate huius peccatorum
illectus miserrime ab omnibus hijs corrumpitur bo-
nis. **N**am qui pater erat deo dilectus factus est
miserrimus lacrimis propter suam miserrimam omni-
modo plangendus. **S**ed qui nos formaverat et
creaverat benignus rursus aspiciens oculis
opus manuum suarum cum deus esset non amittens
quod erat ab initio factus est propter nos absque
peccato quod sumus nos. **E**t crucem sponte ac
mortem sustinens hostem iam supradictum qui
primum peccatum nostrum deceperat deseruit et de illius
amara servitute nos redimens in pristinam beni-
gnissime restituit libertatem. **E**t unde propter
inobedientiam cecidaramus illuc denuo sua
nos reduxit misericordia potiori nos pristino honore
efficiens dignos. **T**u autem illum qui talia pro-
pter nos passus est et talibus bonis nos iterum
dignos effecit ipse respice et in illius crucem
offendis. **T**otus vero delicijs corporis deditus
et exterminandis subditus passionibus. **D**e-
os appellas ignis et confusionis ydola et non
tamen teipsum celestium bonorum hereditate alie-
num efficias sed et omnia que tuis preceptis obaudiunt

ab hac iam deiecisti et aiarum piculo tradi
disti. **S**cito igitur quia ego nō credā tibi
nec acq̄lescā aut cōmunicabo in huiusmōi
contra deū impietate neq; meū benefactorem
et saluatorem negabo etiā si me bestijs de
uorādum picias vel gladio aut igni edas
q̄ nūc tue ē potestatis. **N**ō em̄ mortē timeo
nec amo presencia multā eorū cognoscens
infirmatē et vanitatē. **Q**uid em̄ in ip̄ia
vtilē est vel sufficiens v̄ stabile. **N**ec hoc
solū sed et in ip̄o suo esse grandis est in eis
miseria et multa esticia multaq; sine infirmitate
solicitudinis cura. **N**ā leticie ip̄orum
et delectationi oīs copulatur dolor et tristitia
cia. **D**iuicie ip̄orū sunt penuria et sublimitas
eorū vltima deieccio. **E**t quis eorū ma
la enūabit. **Q**ue tamē p̄ modicā verba mi
chi me⁹ theolog⁹ insinuat dicit. **M**ūndus
tot⁹ in maligno posit⁹ est. **E**t nolite dilige
re mundum neq; ea que in mundo sunt
Quonia oīe q̄ in mūdo est cōcupia carnis
est et cōcupia oculorū et superbia vite
Et mūndus transit et cōcupia ei⁹. **Q**ui autē
facit volūtatē deī manet in eternū. **N**unc
ego volūtatē deī bonam exq̄rens dimisi
om̄ia et adheſi illis habētib; desiderū et eū
dem q̄rentib; deū in quib; non est cōtencio
aut inuidia tristitia vel sollicitudo sed oīs
equalem agūt cursū vt ad eternas p̄ueiant

170

mansiones quas paut pater lumenet dile
genibz illum . hos ego pentes hos fratres
hos amicos et notos possedi . **A**b illis ve
ro qui michi aliqñ fuerūt amici et fratres
elongaui fugiēs et mansi in solitudine . **E**x
spectās deū qui saluū me fecit a pessillāmi
tate spūs et tempestate . **I**dis ira facile et
luculent a dei hoie pnūctatis rex quidem
cōmouebatur ab ira et amarissime sanctū
torquere volebat sed tardabatur demuo et
reuocabatur . **E**rosus mqt ad eū . **V**ndiqz
miser tui ipi⁹ meditat⁹ es pditionē ad hāc
put arbitroz a fortuna perductus . **A**cuisi
nāqz mentē simul et linguā tuā qten⁹ fatuā
istā ac vanā fabulacionē garriendo effun
dres . **S**z msi in pncipio sermonis pmis
sem tibi qz de medio cōciliij irā remoueret
nūc utiqz igni tuas carnes traderē . **Q**m vō
anticipās talibz me circūuenisti smomibus
suffero mō tuā pcaritatē qñ et ppter pziore
erga te meā amicitā . **S**urge ergo et fuge
ex oculis meis ne vltra te videam et male te
pdam . **T**unc egressus vir dei secessit in de
sertum cōtristat⁹ quidē qz martiriū nō susti
nuit . **M**artiriū tamen cottidie in consciē
tia tollerabat pugnās adūsus principes et
potestates aduersus mūdi rectores tnebrar
um harū contra spūalia nequicie sicut ait
beatus apłus . **I**llo igitur abeūte ampli⁹

medi

ter iratus psecutionem vehementiore contra
monachoru meditatur ordmē amplioriꝫ
honore ydolorum cultores veneratur atqꝫ
pontifices

Quam in tali ergo rex esset errore crus
deli et seductione nascitur ei filius
pulcherrim⁹. **Q**ui ex ipso florido
decore qꝫ futurum de eo erat pfigurabatur
Dicebatur em nequaqꝫ in fra illa aliquan
do appuisse gratissimū ac speciosissimū pu
ere. **H**audio itaqꝫ rex maximo natiuitate
eius gauisus. **N**ūc quidē iofaphat voca
uit. **I**pe aut ad templa ydolorum stultus
abiit insipientioribꝫ se diis mamolatur⁹ et
gratiarū actiones et ymnos et laudes red
ditur⁹ ignorās miser quis vere bonorū auc
tor sit oim cui spiritale optebat offere sacrī
ficiū. **I**lle aut in aīatis et surdis causā
pueri sibi nati ascribens ubiqꝫ trāsmisit ut
cōgregaretur multitudines ad istū pueri
natalicia. **T**ūc videntes oēs cōfluere timo
re regis offerētes secū qꝫ sacrificio erāt ydo
nea sicut cuiqꝫ possibile erat et mā⁹ illi⁹ in
ueniē poterat et regalē dignitatem docebat
Maxie vō ipse eos puocabat ad solēpnī
tatē thauros plimos et maxios ad ymolā
dum afferēs. **E**t sic celebrissimo festo pacis
to cūctos honorificauit muneribꝫ tā maio
res quā minores tam nobiles qꝫ ignobiles

.6. iofaphat filius d. x.

In ipsa vero solempnitate cōuenerūt ad re-
sem pelecti viri quasi quinquaginta quōq; cir-
ca astronomicā caldeoꝝ sapienciā vacātes
Et hos p̄p̄ accersitos ad se rex rogabat
dicere singulos quid futur⁹ esset puer qui
sibi nat⁹ esset. Illi vero plurima p̄scrutans
tes dicebāt illum magnū esse futurū in di-
uicijs et potencia et sup̄gressurū om̄s qui
ante eū fuerūt reges. Un⁹ autē de astrolo-
gis excellencioꝝ cūctis ait. Sicut ex hijs q̄
me docuerūt astroꝝ cursus valeo conuicē
o rex pueri hui⁹ p̄fectus qui nūc natus est
tibi nō in tuo eris regno sed in alio meliori
et in cōpabiliter emmēcioꝝ. Estimo vero
illā q̄ p̄sequeris xp̄ianozū religionem fore
suscepturū nec puto q̄ sua spe ip̄e p̄uetur
Nec quidē astrologus dixit sicut olim ba-
alim astrologia nō vera p̄nūciante sed deo
p̄ adūsarios ea q̄ sunt veritatis significante
ut om̄ez excusacionē adimeret. Rex igitur
ut audiuit talia grauiter hāc suscepit anūci-
acionē tristitia moꝝ illi leticiā intercidit

In ciuitate itaq; seorsum palaciū edificauit
et in ea cameras splēdidas artificiose atq;
opose cōstruxit ibiq; puerū posuit ad habi-
tandū. Postq̄ infancie cōpleuit etatem et
in accessibile oibus fore impauit pedago-
gos et mīstros illi cōstituēs iuuenis etate

115 Sophronius

Impar.

et aspectu pulcherrimos p̄ci piēs illis ut nichil
al horū q̄ in hac vita tristitiā generāt manis
festū illi facerent. **N**ō mortem nō senectus
tem nō infirmitatē nō paupertatē nec aliq̄
aliud q̄ eum contristaret et letitiā ei minus
ere posset sed omnia iocunda et delectabilia
pponerēt q̄tenus hijs mens ip̄i⁹ iocundata
et delectata nichil aīo d̄ futuris cogitare va
leret. **R**ecepit etiā ut nec modicū verbū
de xpo et de ip̄i⁹ dogmatibz penit⁹ audiret
Noc etem magis oibus occultare ei cupie
bat astrologi metuēs p̄nūciationē. **S**iquē
vero mistrancū ei infirmari cōtigisset hūc
mor̄ inde iubebat eicere aliū vero p̄ ip̄o flo
ridum et sanū dabat ut nichil fedū v̄l enoz
me oculi viderent illi⁹ pueri. **R**ex ergo sic
ista disponebat et faciebat. **V**idens nanqz
nō videbat et audies nō intelligebat. **A**u
diens aut̄ quosdā monachozū adhuc super
esse quozū nec vestigiū remānisse putabat
furore replebatur et vehemētissime contra
ip̄os agitabatur. **R**econes itaqz p̄ omiēs
sas ciuitates et regiones p̄cepit discuzere
clamātes ut null⁹ oīo post tres dies illozū
monachozū inueniretur. **S**i aut̄ aliqui in
ueniretur p̄⁹ deīnatos dies per ignem et
gladiū p̄dictōi r̄drentur. **I**sti enim sunt
inquit qui suadent populo ut quasi deo in
tendant crucifixo.

luis. I. d. p̄t̄m̄t̄ q̄ram
illud p̄ d̄o

Interea quiddā tale accidit. Vnde seuior tru-
tulencioz rex efficitur et contra monachos
ardenci⁹ irascitur. Nam vir quidā erat de
nobilioribz et qui inter primos illi⁹ regni
pollebat vita quidā mansuet⁹ fide pius et
sue salutis sollicit⁹ sed latebat ppter timorē
regis. Vnde quidā ppter familiaritatem
atq; fiduciā q̄ apud regem habebat medita-
bantur occidere illū et hoc facere omi solli-
citudine satagebant. Cum aliqñ ad vena-
cionē rex egrederetur cum cōsuetā sibi obse-
quēcium multitudine vn⁹ erat venatorum
bon⁹ vir ille. Ambulante vero ipō singu-
lariter ex diuina sicut arbitroz dispensatōe
contigit istum. Inuenit nāq; hoiez in loco
quodā nemorosū in frām pietum et male
pedē a bestia habētē contritū. Qui vidēs
eum ptereūtem rogabat ne ptransiret illū
sed misereretur eius in tā malo euentu et in
suā domū deferret simul et istud adiciens qz
nō inuētur tibi et omīno i efficacit inquit
inueni sum ego. Ille aut vir inclit⁹ dicit
ei. Ego quidē ppter boni naturā suscipiā
te et curationē tibi quātū potero exhibebo
S; qd est pficiū qz a te michi futurum esse
dixisti. Naup aut ille et infirm⁹ ait. Ego
homo sū medic⁹ verborū. Si em̄ alī in ver-
bis aut colloquijs ledatur aliqz aut in tri-
bulatione inueniatur cōgruis medelis ista

Medus v. 208

curabo ut nō amplius morbus succrescat
Igitur religiosus vir ille q̄ dictum fuerat
p̄ nichilo cōputauit. **I**llum vere p̄pter mā
datū dei cōducere in domū suam fecit et cō
petentē curā ei exhibuit. **S**upra vero me
morati invidi illi ac maliciofi q̄ nup̄ conc
cepant malignā nequiciā ad effectū p̄ducē
non differūt. **M**ā derogant viro apud re
gem qz nō tm̄ illi⁹ amicitia obliuiscens ne
gauit deozū cultum et ad xpianozū fidē de
clinauit sed etiā mala adūsus ipi⁹ medita
tur regnū. **T**urbā puertēs atz sollicitans
et sibimetipi cūctos conciliās. **S**ed si vis
inquiūt certi⁹ fieri nichil nos fictū dicere vo
ta eū seorsū et die temptando velle te dere
linquē p̄nam sectā et gliaz regni et xpianū
fieri et monachicū sumē habitū quē quon
dā p̄secut⁹ es quasi nō bene sit hoc a te fac
tum. **T**alia nequit adūsum virū machi
nātes nouerant ipi⁹ volūtatis mūdissimā
deliberationē. **Q**uia si talia a rege audiret
illi quidē meli⁹ requisit⁹ consiliū esset datur
rus hoc est ut nō negligeret p̄ficere q̄ bene
cogitauerat et ex hac vera dze illi p̄barētur
Rex autē erga se viri amicitia quanta esset
nō ignorās incredibilia et falsaqz dicta fue
rant suspicabatur nec tamē sine exāitatione
fore relinquēda sed p̄bare rem ac derogati
onē cogitabat. **V**nde aduocās eum seorsū

ait ei temptas. **N**osti o aice quanta mala ondi
monachis et oibz xpianis. **N**unc vero pnia
duct⁹ sup hoc et despiciens pncia spe illi⁹ i
mortalis regni q^o predicat ad alia vitam fu
tura cupio pingere. **N**a pns vita morte
utiqz aputabitur. **N**on alit vero hoc a me
cosequi posse arbitroz nisi xpian⁹ siam et
abrenucias glie regni mei et ceteris delecta
tionibz et iocunditatibz hui⁹ vite hemitas et
monachos requira ubiqz sint quos iniu
ste psecutus sum illisqz meipm admisceam
Ad hec quid dicis ipe et quale das consili
um die ipaz veritate. **N**oui em te sup om
nes veace et bonu hoiez esse. **I**lle vero de
hec audiuit nequaq^o occultum dolum intelli
gens copunct⁹ aio et lacrimis pfusus sim
pliciter respondit. **R**ex in eternu viue. **C**o
filiu em bonu et salutaē respexisti qz et si dif
ficile est ad inueniedum celozu regnu atta
men hoc omi vute est querendu. **N**a qui
qrte et inuenit illud. **D**electaco vero psens
eiu et si in pnti iocuda sit et delectz sed tamen
bonu est illam abicere. **N**a in ipo suo esse
no est et qz lenificat septupliciter rursus con
tristat. **N**a bona ei⁹ et tristicia ombra sunt
infirmiora et quasi vestigiū nauis p mare
transseutis aut auis p aere volantis mor di
spereut. **F**uturozū vero spes q^o pdicat xpi
ani firma est et stabilis tribulatoz tñ habet

in mūdo . **S**z vestra nūc iocūditas breuis
tēpris ē ubi nichil aliū nisi solā penā iueni
et tormenta per seclā duratā . **N**ā dulcedo
horū tēparalis dolores vero p̄henies xp̄ia
nozū aut labor temporalis est dulcedo vero
et sacietas eterna . **D**irigatur ēgo regis bo
na volūtas . **H**onū em̄ nimis bonū est cor
ruptibilia eternis cōmutare . **R**ex aut̄ ut
audiuit ista valde cōtristatus est . **C**ōtinuit
tamē irā et nichil tūc viro locut⁹ est . **I**lle
aut̄ cum esset sapiēs et subtilis ingenij rogo
nouit grauit̄ suscepisse regem verba sua
et q̄ in dolo temptauerat eū . **R**euerfus au
tem i domū suā tribulabatur atq; guabatur
hesitans quali mō delireret regem ut euaderet
ret immēs sibi piculū . **I**n sompnē itaq; to
tam noctē ducēs in memoriā venit et homo q̄
pedē lesū habuerat . **E**t huic ad se adducto
ait . **R**emiscoz qz dixeris te verborū medi
cum ac peuratore esse malozū . **I**lle vero in
quit . **E**tia . **E**t si opus habes ostendā tibi
artem meā . **S**enator aut̄ cōtinuo enarra
uit ei q̄ ab inicio apud regem amicitia atq;
fiduciā obtinebat et paulo ante p̄positū si
bi ab ip̄o rege fraudulentū collōquū et q̄
mō ip̄e quidē bona respondit rex v̄o gra
uiter finonē suscipiēs vltus in mutacionē
in ternā sibi irā ostendit . **H**ys auditis pau
per ille et infirmus parump deliberans in

semetipso ait. **N**otū tibi sit gloriofissime
qm̄ m̄q̄ erga te habet rex suspiciōē quasi
velis ei⁹ apprehendere regnū et temptando
te dixit ea q̄ dixit. **S**urge ego et tonde co-
mā tuā et euēdo ista vestimēta splendida ci-
liciū indue sūm oq; diluculo accede ad rege^m
Illo vero interrogante quid sibi vlt habit⁹
iste. **R**espōdebis p̄ hijs q̄ bestēna die locu-
tus es o rex ecce adfū pat⁹ sequi te p̄ viam
qua desideras ambulare. **N**ā si deliciae sūt
amabiles at; iocūde sed nō cōtingat michi
post te hijs p̄frui. **V**irtutis em̄ via qua itū-
tus es et si difficilis est et aspera tamē tecū
existenti facilis michi erit et amabilis et pla-
na. **S**icut em̄ me sociū habuisti p̄ncipiū bo-
nozū sic et tristium habeb̄ vt et futurorum
tecū sim p̄iceps bonozū. **N**obilis igitur
ille vir infirmi verba suscipiēs fecit iuxta q̄
ei locut⁹ est. **Q**uē vidēs rex et audiēs sup̄
hoc vehemēter obscupuit et erga se verā vi-
ri intellexit amicitā falsa vero q̄ contra illū
dicta fumerat agnoscens ampliori honore
et maiori fiducia penes se sublimauit eū
adūsus monachos vero ira denuo nimium
replebatur illozū ista esse dicēs dogmata vt
remoueāt hoīes ab huius vite delectationi-
bus et quasi icerte sompnozū sp̄i abdicāe

*gilia p̄cipua p̄m
de p̄cipua*

Ierum rex egressus ad venandū vidit
duos monachos p hēmū gradientes
qs teneri et ad se adduci pcepit furi-
būdeq respiciens et quasi ignis ex oculis su-
is scintillas iaculās ait . **N**ōne audistis o-
rōnes et seductores pcones meos apte clas-
mantes vt null⁹ v̄c supsticionis post tres
dies in ciuitate aut regione mee potestatis
inueniretur alioqñ igne cremaretur . **M**o-
nachi aut dixerūt . **E**cce inquit quēadmo-
dū iussisti egredimur de tuis ciuitatibz et re-
gionibz . **M** longa aut nobis viā immēte pers-
gendi ad fratres nostros necessitate huius-
cibū emere vt haberem⁹ expensās ne in via
fame deficerem⁹ . **R**ex aut ait eis . **M**ozis
mmas metuēs escarū mētimonijs nō adhibe-
bet studiū . **R**esponderūt monachi . **O** rex
bene dixisti qm mortē timētes sollicitudinē
gerūt qualiter illā euadere possint . **S**z qui
sūt isti nisi qui corruptilibz dedit rebz
hīs inbiantes sūt qui nullū bonū speran-
tes illic inuenire radicē inherēt pñtibz
et ideo timēt mortē . **N**os aut qui ex mul-
to iam tempore odiuim⁹ mundum et que
in mundo sūt et strictā et arduā p̄gim⁹ via
p̄pter xp̄m neq mortē timem⁹ neq pñciā
diligim⁹ sed futura tm̄ desideram⁹ . **Q**m̄ er-
go a vobz mors illata nobis p̄pter testimo-
niū sit eterne vite et melioris amabilē nobz

magis est q̄ terribilis. Rex ergo argumē-
tatione monachos volens cōprehendē ait
Quid autē. Nōne paulo ante dixistis vos
discedere idcirco q̄ ego iusserā. Et si mor-
tem nō timetis q̄re fugā arripuistis. Ecce
et ista vane iactātes mentiti estis. Tūc res-
ponderūt monachi. Nō a te minatā mor-
tem timentes fugimus sed miseremur tui et
ne habundantiori cōdemnatōe tibi causa
efficiamur cogitauim⁹ discedere nō q̄ tuas
vilo mō minas formidem⁹. Ad hec rex ira-
tus iussit illos igne cremari. Et consuma-
ti sūt xp̄i famuli p̄ ignē martiri palmā ad-
epti. Tūc rex posuit edictū vt sicubi quis
inueniretur monachorū sine interrogacione
necaretur. Et ita null⁹ relic⁹ est hui⁹ mōi
ordis in regione illa nisi h̄y qui in monti-
bus et i spelūcis et in cauinis fre semetip̄os
absconderāt. Nec quidē talr se habebant

*fugimus ad q̄d p̄d̄ nō t̄
mōd̄ m̄v̄t̄ h̄c m̄c̄ zu
t̄ d̄p̄t̄ h̄c m̄c̄*

Silius autē regis de quo s̄mo abinico
d̄e cepit in p̄parato sibi palacio in
accessibilis existens ad etatem puenit adole-
scencie. Om̄i ethiopū et p̄sarū disciplina im-
but⁹ nō min⁹ aia q̄ corpe fulgebat. Sapi-
ens et prudēs et oībus bonis clarus que-
stionesq̄ naturales doctorib⁹ suis p̄pone-
bat ita vt mirarentur ip̄i de velocitate inge-
nij ei⁹ et intellectu stupere etiā rex et gratiā.

†

b

voluntatis eius et anime constantiam. **M**andata vero
dedit hys qui cum ipso erant ut nichil omnino
eorum que in hac vita tristitia generant notificarent
ei neque hoc quod mortis penitus delectationes
amputat. **V**ane enim incubebat spei esse
illud verbum quasi in celum sagittare conabatur.
Sed quoniam naturam hominum mortis latere potest.
Et quomodo puer iste ignoraret eam qui omnino
intellectu mentem exornatam possidebat. **P**ater
sciebat vero in semetipso cur eum inaccessibilem
fore patrem adiudicare aucter et omni volenti ad
eum ingredi non permittebat in troire. **N**os
uerat enim quod non sine patris sui impio istud
sciebat. **T**amen verebatur interrogare eum nec
omnino interrogandum arbitratus. **C**ertum quod non in
utilia pater ei aliquo modo prouideret sibi etiam
attendens quod si secundum voluntatem patris res ageretur
et si interrogaret nunquam ei pater veritatem
aperiret. **U**nde ab alijs et non a patre ista discere
excogitauit. **U**nde vero ex pedagogis amabilior
ceteris in partem traxit quem interrogauit
cur se pater infra muros reclusisset ad
iungens quod si hoc veraciter manifestum michi foret
ceris michi carum eris pre omnibus et testamentum
plennis amicitie disponam tecum. **P**edagogus
itaque cum esset et ipse sapiens et scire
puerum intelligibilem et perfectam prudentiam ne sibi
quoniam idem puer auctorem periculi fieret cuncta ei
enucleatim reserauit. **I**dem aduersus christianos

in dictam a rege persecutōe; et p̄cipue cōn̄
heremitas . Et quō effugati sūt et eliminat̄
ti de om̄i in circuitu regione illa qualia q̄
in natiuitate eius astrologi p̄nūciauerūt
Ne ego inquit audies illozū doctrinā hāc
p̄ponas secte n̄re nō multos tecū colloqui
voluit s̄ bene sibi p̄batos et fideles circa te
nos cōstituit m̄adata nob̄ tribuēs ut nich̄
il tibi tristiū uite notifficarem? **N**ec ut au
diuit iuuenis nichil aliud apposuit loq̄. **T**e
tigit quippe illi⁹ cor sermo salutaris et p̄a
clitū gratia intellectuales eius oculos ap̄ire
cepit ad verū cōductura deū put sequēs ser
mo declarabit frequēter vero pater eius ad
videndū puerū veniebat . **N**am excellenti
amore diligebat eū . **Q**uadā aut̄ die intus
lit ei fili⁹ . **D**iscere quippe cupio a te . o dñe
rex . **Q**uā tristitia assidua et sollicitudo contus
nua corrodit aīaz meā . **P**ater vero ut hec
audiuit concessa sūt mor om̄ia viscera eius
et ait illi . **D**ic michi amatissime fili q̄ est q̄
te detinet tristitia et cōtinuo ip̄az in gaudiū
cōuertere festinabo . **Q**ui dixit illi . **Q**uid
sibi vlt̄ q̄ infra muros istos et ptas cōdu
dens me in accessibile p̄sus et incōtemplabi
lem cūctis cōstituisi . **T**ūc pater ait . **N**os
lo fili ut videas aliquid q̄ possit cor tuum
amaricare et tibi leticiā amputatē in delicijs
eū iugibz et gaudio p̄henni et hylaritate

et narravit

viuere te p omē scēlm desidero . **A**it aut p̄i
filh⁹ . **V**nde scias dñe qm̄ isto mō non in
gaudio et leticia uiuo sed in tribulatōe po
ci⁹ et angustia multa intantū q̄ et ip̄e cib⁹
et potus in sipid⁹ michi apparet et amarus
Videre em̄ desidero q̄ extra ptas ista sūt oīa
Si ergo vis nē doloribus deficiā iube quo
uoluo p̄cedere ut animo queā delectari cō
templatōe rerū quas hacten⁹ nō vidi . **C**on
tristat⁹ est igitur rex . ut audiuit talia p̄pen
debat et si denegaret ei q̄ petebat amplio
ris ei tristitie et sollicitudis auctor existeret
Tūc ait illi . **E**t ego fili tuo desiderio satis
faciā . **E**lectos igitur equos adduci cōtinuo
et obsequiū regale et p̄doneū p̄cedere eum
impans quocūq; uellet p̄gere p̄misit dili
genter p̄cipiēs mīstris ei⁹ ut nichil sedū in
occurfū ei venire omī cautela sathagerent s̄
omī bonū et iocundū ei demonstrari . **C**ho
rosq; plaudētes in canticis et omī genē mu
sicozū eum antecedere et varia delectatōis
spectacula facerent ut hijs mens ei⁹ uacaret
et iocūdaretur . **I**gitur sic frequētas p̄cessū
ones regis filius vidit die quodā c̄la mini
stris duos viros quozū vn⁹ quidē lēpsus
ret⁹ uero alter erat . **Q**uos uidēs contrista
tus est aīo et dicit hijs qui secū erant . **Q**ui
sūt isti et qualis horū sed⁹ aspect⁹ illi nō ua
lentes q̄ ad aspectū illius uenerat occultare

dixerūt. **P**assiones iste sūt hūane q̄ ex ma-
teria corrupta et corpis mala cōplectione
homibus solent accidere. **E**t ait adolescens
Omibus hoibus ista nūq̄ cōtingere solent
Dicūt illi. **N**ō oibus sed quibz subutitur
sāntas ex hūorū malozū habūdāria. **R**ur-
sus ergo interrogauit puē. **S**i nō hoibz istō
oibus contingere solet sed quibusdā ergo
noti sūt quos apprehensura sūt ista mala an
indefinite et ipuise supueniūt. **R**esponde-
rūt illi. **E**t q̄s hoim futura p̄uidere potest
et diligenter cognoscē. hoc em humanā na-
turam supgreditur solisqz hereditariū est
dys in mortalibz. **E**t cessauit quidē fili⁹ re-
gis interrogare. **S**uper hoc vero q̄ uiderat
doluit corde et in mutata est spēs uultus ei⁹
p̄pter incōsuetudinē rei. **P**ost multos uero
dies rursus p̄grediēs repit senē in ueteratū
dierū multozū rugosā habētē faciē dis-
solutis brachijs et deorsū inclinatū et toto
capite cano carentē dentibz et balbuciendo
loquētē. **S**tupefact⁹ igitur assūmit eum
et p̄p̄ adducēs interrogat discere cupiens
uisionis miraculū. **P**resentes autē dixerūt
Iste iam plurimozū exiit ānozū paula-
timqz iminuta sibi ōtute et egrotantibus
membz ad hanc q̄ erinis puenit miserā
Et quis est inquit hui⁹ simis. **I**lli autē dix-
erūt ei. **N**ichil aliud q̄ mors ih̄i suscipiet

Sed et oibus inquit hoibus istud iminet
an aliquibz tm̄. **R**esponderūt illi. **N**isi
mors pueniens hinc transferat hoiez ipossi
bile est ānis succedentibz non ad istū veniē
status experiētiā et ait puer. **I**gitur in q̄
ānis supuenit alicui et si penit⁹ mors imi
net et nō est ars euadendi hanc q̄n ad hanc
pueniatur miserā. **D**icūt ei in octoginta
quidē vl centū ānis ad hāc senectutē deuenit
ut hoies deinde moriūtur nec aliter fieri po
test. **D**ebitū nanqz naturale mors est ab in
icio in distū hoibus et in euitabilis huius
aduēt⁹ est. **N**ec omia vt vidit et cogitauit
sapiens ille et prudēs iuuenis in gemiscens
de pfundo cordis ait. **A**mara est vita ista
et omni dolore et amaritudine plena. **S**i
hec ita se habēt quō secur⁹ poterit esse aliq̄s
mortē incertā p̄stolādo cui⁹ aduētus nō im̄
euitabilis sed et incert⁹ est dicitis. **E**t abiit
ista infra se seruās et incessanter cogitans et
frequēter habēs de morte memoriā et ob h̄
in doloribz et defectioibz iuuenis cōtinuā
habebat tristitiā. **D**icebat em̄ in semetip̄o
Ergo ne aliqui me mors apprehendet. **E**t
quis erit memoriā mei faciens post mortem
tempora oia obliuioni tradēte. **E**t si mori
ens in nichilū dissoluatur aut est aliquis vita
et ali⁹ mūdus. **N**ec et hijs similia incessan
ter cogitās pallid⁹ tabescebat. **I**n presentia

aũt patris qñ cõtingebat venire illũ ad eũ
fingebat hylaritatẽ et leticiã nolens ad noti-
ciam patris sua meditata puenire . Desideras-
bat aut incõprehensibili quodã desiderio et
estuabat inuenire aliquẽ qui posset sibi cor
certificare et sermonẽ bonũ auribz ei? infu-
dere . **S**epe vero memoratũ pedagogũ rur-
sus infrogabat si alicubi cognosceret virũ
aliquẽ qui posset ei auxiliari ad id q? deside-
rabat et mentẽ illi? cõfirmare . **M**ale in co-
gitacionibz fatigatũ et nõ valentẽ repellere
harũ sollicitudmẽ . **I**lle aut p̃dictorum de-
nuo recordat? dicebat . **D**ixi tibi iam pridẽ
quõ pater tu? sapientes et heremitas illos
semp de talibz philosophãtes / alios quidẽ in-
tẽmit / alios vero cum ira p̃secut? est / et non
cognosco mõ quẽq? talẽ in hac regione re-
mansisse . **M**ulta igitur sup hijs tristitia il-
le replet? et in aĩo male sauciãt? et assimula-
batur viro qui magnũ thesaurũ pdurat / et
ad ei? inquisitõez totã mentẽ suã conũterat
huic in agone assiduo et sollicitudine viue-
bat et oĩa delectabilia et iocũda mundi erãt
in oculis ei? quasi in qnamẽta quedã et ab-
hoiãcio . **S**ic ergo habẽte se iuvene et desi-
derãte scdm aiaz bonũ inuenire vidit eũ q
cuncta cõit oculis nec desepxit qui vltẽ om̃s
saluos fieri et ad agnitõez veritatis venire
Sz solitam suã benignitatẽ et in hoc oñdẽs

ppdru

*videt adu vlti
dar hñs aduozu*

notam fecit ei viam qua oportebat eum ambulare modo tali

In illo tempore fuit quidam monachus diuina sapiens vita et sermonem ornatum qui ad summam totius perfectionem monastice professionis peruenerat. Unde vero venerit et ex quo genere fuerit non habeo modo dicere. In deserto autem quodam fratre senaar sibi cellam fecerat et sacerdotum decorabatur gratia. Barlaam hunc senii nomen erat. Hic ergo reuelatione diuinitus sibi facta cognouit ea que circa iosaphat agebantur. Qui egressus de heremo ad seculum descendit et mutato habitu suo vestimentisque secularibus induitum ascendit nauem ad partes indie profecturus et negotiatorem se esse simulans applicuit ad ciuitatem in qua regis filii palacium habebat. Ibique multis diebus commoratus diligenter inquirebat de eo et de hijs qui ministrabant ei. Ut autem didicisset supradictum pedagogum inter reliquos plus ei familiaris esse accedens ad eum seorsum ait illi. Cognoscere te volo domine mihi quoniam negotiator ego sum et de remota valde huc veni regione. Et est michi lapis preciosus cui filis aliquando inueniri non possit et nulli usque modo huc manifestum. Tibi vero iam manifestum facio sapientem te atque prudentem te considerans unum rogans ut introduces me ad filium regis et tradam

Barlaamys fuit

illum et. Oibus enim bonis incopabiliter
excellit. Valet quippe et cecis corde lumen
conferre sapientie surdorum aures aperire mutis
vocem reddere et sanitate infirmis ex-
hibere stultis sapientiam dare demones effuga-
re et totum quod bonum est et amabile largiter se
possidendi tribuere. Dicit ad eum pedagogus
Video te hominum stabilis et puerce prudentie
Verba tamen tua in mentem te gloriari insinuat la-
pides enim eximios et preciosos margaritas
mimice tibi possum enarrare quod viderim. Na-
bentes vero tales quales dixisti virtutes neque
vidi neque audiui tamen ostende michi ipsum
Et si est secundum verbum tuum mox inferam
hunc ad regis filium et honores quam maximos
et munera suscipies ab ipso. Paulus quippe tamen certis-
sime veraci oculorum visione impossibile est in-
venire meo regi de re non manifesta hec eximia
nunciare. Harlaam vero ait. Benedixisti
neque vidisse alium neque audisse te tales vir-
tutes et operationes. Nam primo qui a me prom-
issus est non de re qualicumque est sed de mirabi-
li quadam magnifica. Quam vero petisti videri
istum audi verba mea lapis iste preciosus cum
prestantis operationibus et virtutibus adhuc et ista
habet virtutem. Non valet enim contemplari for-
tuitum quod sanam non habet oculorum visionem et in-
tegram castam etiam corporis et nullomodo inquinatum.
Si enim aliquis ista duo non bene habet

temerarie inspiciet lapidē istum p̄ciosum et
ip̄az iam q̄ habet visibile v̄tutē et mentem
p̄det. **E**go vero cū expers nō sim artis me-
dicinalis cōsidero tuos oculos sanos nō eē
et v̄oz ne et hui⁹ q̄ habes visionis puatio-
nē in curzas et ego tibi tantī mali auctor ex-
istā filiū autē regis audiui vitā ducere pudis-
cā oculos vero pulcherrimos et sanos et cla-
re videntes habere. **Q**uia p̄pter illi ostende-
re thaurū istum cōfessus sū. **T**u ergo nō ne-
gligenter de hoc disponas neq; re tali dūm
tuum priues ille autē dixit ad eum. **S**i sic
ista se habet noli michi lapidē ostendē. **I**n
peccatis et̄m multis vita mea sorduit neq;
visionē oculoꝝ in colomē sicut dixisti ha-
beo. **S**ed ego tuis fidē adhibēdo s̄monibus
notificare ista dño meo regi nō pigritabor
Dixit ista et ingressus diligenter oīa filio
regis anūntiavit. **I**lle autē vt audiuit sui
verba pedagogī gaudio quodā et leticiam
sp̄uali sensit cor suū aspiratū et aīa illi⁹ di-
uinit⁹ illustrata est iussit itaq; statī introdu-
ci virum

Tgitur postq̄ introuit. **B**arlaam salutauit
eum. **T**ūc p̄cepit eū sedere et pedagogum
abscedere. **Q**uo discedente dixit ieraphat
seni. **O**stende michi lapidē p̄ciosum de quo
quedā magnifica et mirabilia te dicē meus

enarravit pedagog⁹. Tūc barlaam sic facti
cepit ad illū iniustū est. o rex falso ac teme-
rarie aliud me dīe tue excellenti glie. Cūca
ta etenī q̄ tibi de me manifestata sūt vera ex-
istūt et indubitabilia. Sed nisi pri⁹ expi-
mentū tue prudencie capiā incogruū est tibi
hoc misterīū manifestare. **N**it enī dñs me⁹
Exite qui seminat seminaē. **E**t dū seminat
alia q̄dem ceciderūt sec⁹ viā et venerūt vo-
lucres et cōmederūt illa. **A**lia vero cecide-
rūt in petrosa vbi nō erat fra multa et cons-
festim exorta sūt eo q̄ non hērent pfūdā
fram. **S**ole vero exorto estuauerūt et quia
nō habuerūt radicē aruerūt. **A**lia vero ce-
ciderūt inter spinas et surgentes spine suffo-
cauerūt ea. **A**lia ceciderūt in fram bonam
et dederūt fructum centuplū. **S**i ergo fram
in corde tuo inuenero fructifera et bonam
nō tardabo diuinū ibi seminare semen et
magnum misterīū tibi reuelare. **S**i vero pe-
trosa et spinosa est et via cōculcabilis omi-
volenti meli⁹ ē nequaquā hoc salutaē in illa
spargere semē et in direptione ipm ponere
volucris et bestiis ante q̄s oīno nō picere
margaritas mūdātū accepi. **S**ed cōfido de-
te melioza et vicinioza salutis q̄ et lapidē
videbis pctosū et radio lumis eius lux et
ipe mēberis effici et fructū afferes centesimū
Propter te enī sustinui laborē et longam

pagraui viā vt ostendā tibi q̄ nūq̄ vidisti
et doceā te q̄ nō audisti . Dixit aut̄ ad eum
iosaphat **E**go quidē venerāde senex deside-
rio quodā et amore incōprehensibili quero
sermonē audire nouū aliq̄ et bonū qz ig-
nis intrinsec⁹ in corde meo exardescit fortē
vres me et incitās ad discendas qualdā ne-
cessarias q̄stiones . **N**ō enī actem⁹ hoīez re-
pert qui de hijs me potuerit instruere . **S**i
si muenō sapientē aliquē et audiero ab eo
verbū salutis nequaq̄ volucris put estio
siue bestijs istud dabo neqz petrosa aut spi-
nosa fra sicut dixisti apperebo sed gratāter
accipiam et sapienter seruabo . **T**u vero si
q̄d tale nosti nō abscondas a me sed indi-
ca michi . **M**ā qm̄ audiui te de fra longin-
qua venisse sensit aīa mea et bone spri fact⁹
est qz p te iā qz diu desiderauī assequar . **E**t
idcirco mox ingredi feci te ad me libentqz
suscepi quasi aliquē de familiaribz et coctā-
neis meis si tamē nō d mea spe fallar . **T**ūc
barlaam ait hoc bene fecisti dignūqz fuit re-
gali magnificencie qm̄ nō apperētū intendi-
sti puitatī sed recōdite fact⁹ es spei

spe hō d p̄ndū **N**am quidā rex fuit magn⁹ et gl̄ios⁹
et factū est p̄cedente illo in curru de
aurato cū regali obseq̄o obuiasse illi duos
viros atritis et sordidis indutos vellibus

attenuatos macie et pallidas facies habentes
Rex aut illiro cognouit eos maceratōe coz-
poris et exercicij sudoribz carne cōsumptā ha-
bentes. **U**t ergo vidit illos deflites cōfesti
de curru et in fram pcedens adorauit et fur-
gens amplexat⁹ est eos et affectuose oscula-
tus. magnates vero illius ac pces valde in-
dignati sūt arbitrātes eū fecisse indigna re-
gali glia nō tamē ausu in faciē illi⁹ re-
prehendere germano fratri ei⁹ suggesserūt ut ei
loqueretur ne excellencie dyadematis tam-
tam in ferret cōtumeliā. **Q**ui cū fratri ista
diceret et regis inutile ut sibi videbatur humi-
liacionē reprehenderet et rex respon sū dedit
q̄ tamē ille nō intellexit. **C**ōsuetudo aut
erat illi regi qū sūmaz mortis cōtra aliqz dies
tabat pconē ante ianuā illi⁹ cum tuba huic
offon deputata mittere cui⁹ voce cognosce-
bant om̄s mortis reū illū existere. **V**espē
igitur veniēte misit rex buccinā mōtis tubi-
cinare an ianuā dom⁹ fr̄is sui. **U**t ergo au-
diuit ille tubā mortis de sua salute despera-
uit et tota nocte sua disposuit. **S**ūmo v̄o
diluculo nigris ac lugubribz indutus vesti-
bus cum vxore et filiis pgit ad fores pala-
cij flens et lugens. **Q**uē rex ad se ingredi
fecit et vidēs eū ita lugentē ait illi. o stulte
et insipies si tu sic timuisti pconē germa-
ni fr̄is tui adūsus quē teipm nichil deliquisse

offrio

77do tube

rognoſcis quō michi reprehentionē intuli
ſi qz in hūilitate ſalutauit et oſculatus ſum
p̄cones dei mei ſonorabili⁹ tuba ſi mortē
ſignificātes et tribilem dñi occurſū cui mul-
ta et magna meip̄m peccaſſe cōſci⁹ ſum. **E-**
ce deniqz tuā arguens inſipientiā iſto vſus ſū
mō. **Nūc** vero et illozū qui te ad meā ſub-
miferūt reprehentionē ſtulticiā argure cura-
bo. **Et** ita inſtruēs fratrē ſuū domū remiſiſſe
Precepit autē fieri de lignis arcellas iij. **Et**
duas quidem auro vndiqz cooptas cſſaqz
mortuozū putēciā mittēs in eis aureis ob-
firmavit ſeris. **Alias** vero duas pice et bi-
tumie liniēs repleuit lapidibz p̄cioſis et in-
eſtimabilibz margaritiis et oīm vngento-
rum odoribus ſumiculisqz cilicinis aſtrixit
Deinde accerſiri fecit reprehenſores ſuos ma-
gnates videlicet illos ac p̄cēs et poſuit ante
eos ip̄as quatuor arcellas vt eſtimarent quā-
toq̄dem iſte q̄to vero ille p̄cio ſunt digne
Illi itaqz duas q̄dem deauratas qz p̄cij ma-
gni ſūt iudicauerūt. **Expedit** em̄ inquit
in ip̄is dyadebita reponi. **Que** vero illita
pice et bitumie fuerāt vili quodā et exili p̄-
cio dignas dixerūt. **Rex** autē dixit ad illos
ſcībā et ego talia vos eſſe dicturos. **Ex-**
terioribz em̄ oculis exteriora cernitis. **Et** ta-
mē nō ita optet facē ſi interi⁹ oculis intrin-
ſecus recōdita expedit videre ſiue honorem

seu contumeliā. Et mox p̄cepit ut apirentur arcelle deaurate. Reseratis igitur illis dyz? quidā fetoz exalauit et fedissim? vis? est aspect? . **N**it ergo rex. **I**ste tip? est qui splendidis q̄dem et gl'iosis induuntur vesti; mentis multa v̄eo gl'ia et potēcia sūt elati sed intrinsec? mortuis ac fetentibus malignisq; opibus referti sūt. Deinde picatas bitumiatasq; p̄cipiens dissolui et apiri cū: tos qui adderāt letificauerat eozū qui int? reposita erant splendore et odore. **T**ūc ait ad illos. **S**citis quib; filia sūt ista humili bus illis qui viliib; opti erāt vestimentis q̄ rum vos exteriorē attendēts habitū contumeliā putastis meā anī faciē illozū in frām adoratōez. **E**go vera intellectualib; oculis reuerenciā illozū et decorans cōsiderās aiaz gl'ozificat? sum quidē hozū tactu omiq; corona et vniūsa purpura regali p̄ciosiores illos existimaui. **I**llos igitur ita cōfundens docuit ne ērarent in hijs qui foris apperent sed in f̄na attenderent. **S**edim illū itaq; piū ac sapientē regē tu q̄ fecisti bona spe suscipiens me q̄ te nō decipiet sicut ego estimo

Reveris Magnificus

Dixit autē ad eū iofaphat. **N**ā quidē oīa bene et cōueniēter dixisti. **E**t illud volo discere quis est dñs tu? q̄ inimicō sermonis de semine illo dixisti asseruisse.

pt sig 210

Rurfus ergo repetens sermonem barlaam
dixit. **S**i meū vis dñm agnoscere dñs est
ihesus xpc vnigenit⁹ fili⁹ dei benedictus et
solus potes rex regū et dñs dñanciu. **Q**ui
solus habet in mortalitate et luce inhabitat
in accessibile cum p̄e et spū sancto glifican-
tus. **N**ō em̄ sum ego de illis qui multos
istos et in ordinatos deos inuocat et in aia-
ta hec et furda colūt pdola sed vnū deū cog-
nosco et cōfiteor in trib⁹ psonis glorifican-
dum p̄e in quā et filio et spū sancto in vna
vera natura et substācia in vna glia et regē
no indiuiso. **I**ta ergo i tribus psonis vn⁹
de⁹ sine initio est et sine fine eternus sempit-
nus increat⁹ inēdueribilis in corpe⁹ inuisi-
bilis i circūscript⁹ in estiabil bon⁹ et iust⁹
sol⁹. **Q**ui cūcta d nichilo cōstituit visibilia
et inuisibilia. **P**annū quidē inuisibiles virtu-
tes et celestes inuāribiles quas dā multitudi-
nes et in corpabiles administratores spūs
magnitudinis dei. **D**einde visibile mūdū
istū in celum videlicet et fram et mare quē et
luce illuminās exornauit. **C**elū quidē sole
et luna et stellis. **T**errā vero varijs v̄gul-
tis et diuisis aialib⁹ mare iterum multiplici
natailiū genere. **N**ec oia ip̄e dixit et facta
sūt mandauit et creata sūt. **D**einde forma-
uit hoiez manib⁹ suis puluerē quidē fumēs
d̄ fra ad formationē corpis aiaz v̄co rōnalē

manit

et intellectuāle ppriā inufflatōez ei tri-
buens. **Que** secūdum ymaginem quidem
et similitudinem dei creata fuisse scribitur
Secūm ymaginē quidē pp̄ter intellectu et li-
berū arbitriū scdm similitudinē vero pp̄ter
v̄tutis put possibile est similitudinē. **Hūc**
hoiez libero arbitrio et in mortalitate hono-
rificās regem sup̄fram cōstituit fecit autē
ex ip̄o feīaz adiutricē sibi filiez. **Plantauit**
etiā paradīū voluptatis in oriente leticia et
omni delectacōe plenum. **Et** posuit in illo
hoiez q̄ formauerat oim quidē ibi diuina
rum arborū p̄cepit liber p̄icipari d̄ vna ve-
ro sola ne penit⁹ gustarent mādatum posu-
it. **Que** lignū dinoscencie boni et mali vo-
catur sic dicens. **Quocunqz** die gustaueri-
tis ex ea morte moriemini. **Un⁹** vero de p̄-
dictis angelicis v̄tutibz vni⁹ exercitus p̄latus
neq̄q̄ in seip̄o a creatore malicie naturalis
habens vestigiū sed i bono fruct⁹ libēa arbi-
trij volūtate conūsus est de bono ad malū
Et elat⁹ sup̄bia rebellare voluit contra deū
et dñm suū pp̄ter q̄ defect⁹ est de ordine suo
et dignitate et p̄ beata gl̄ia illa et angelica
nūcupacione dyabol⁹ vocatur et sathanas
noīatur. **Proiecit** em̄ illū deus seu indig-
num sup̄na gl̄ia. **Euulsa** est autē cum eo et
deserta multitudo magna ordis angelosum
qui sub ip̄o erant. **Qui** mali effecti pp̄ria

Handwritten notes:
... h' ...
... h' ...
... h' ...

Handwritten note:
... h' ...

voluntate et bono derelicto apostasia in
râtes principis sui demones noiatî sût ve
lud éronet et deceptores. **A**bnegans égo
oimo bonû dyabol⁹ et malignâ arripiens
naturâ mundiâ suscepit adûsus hoiez éniens
seipm quidē de tali glia expulsû illû vëo ad
hui⁹ mōi honozē sublimatû quō puarz eū
beata illa cōuersatione. **S**erpentē igitur in
strumētum sue deceptionis arripiēs p ipm
locut⁹ ē mlieri et suadēs ei cōmēdere de pbi
bito ligno illo spe deifficatōis p ipm dece
pit et adam. **S**ic pthoplasto seducto et cō
medente de ligno inobediētie extmniatus est
de paradiso deliciarum a creatore et p beata
vita illa et felici cōuersatōe in miserā hanc
et erūpnosam seu michi vitā corruit et mō
te demū cōdemnat⁹ est. **N**ic vtrū dyabo
lus accipiēs et victoria elat⁹ multiplicatā
sup fram hoibz omiez malicie viā eis mdi
dit. **A**mputare multā peccatī enozmitate
volens oipotens de⁹ diluuiū induxit super
fram disperdiditqz oiez aiaz viuā. **U**nū ve
ro solū mueniēs iustum in generōe illa hūc
cum vxore et filijs in archa quadā saluans
solū super fram cōstituit. **C**um autē cepissz
iterū in multitudine genus hoim dilatarē
et crescere oblitī sunt deū et in deteriore pfi
entis impietatem diuisiqz izrecti sceleribz ac
execrabilibz corrupti impietatibus in omnē

*in eodē qd dicitur p
signat⁹ et dicitur
s alid p m d*

perius errorem dispersi sunt. Alij namq; cū
ta sponte sua fieri putauerūt et sine prouidē
tia regi quasi nullo existente dño. Alij for
tinā putauerūt fato totū cōcedentes. Alij
plures deos malos et viciosos coluerūt vt
haberent eos suozū viciorū et malarū accē
onū auctores. Quozū et formas figuran
tes erexerūt statuas surdaq; et i sensata ydo
la. Et cōcludentes ea in templis adozauē
rūt seruientes creatuē potius q̄ creatori. Alij
vero sole et lune et stellis que posuit deus ad
lucem p̄bendā t̄reno huic mūdo cum sint in
aiata et insensibilia prouidētia creatoris illu
minata et gubernata. Alij autē igni et aq̄s
et ceteris elemētis t̄re in aiatis et insensibili
bus fuerūt et nō erubuerūt aiati et ratōna
les talia colere. Alij bestijs et reptilib; et
pecudib; et q̄drupedib; cultū exhibebāt ir
ratōnabiliores hijs q̄ colebant semetip̄os
ostendentes. Alij vero quozūdā hoīm tur
piū et infirmozū ymagines fecerūt et istos
deos vocauerūt. Alios quidē eozū mascul
los quosdā autē feias noīante quos idē
ip̄i exposuerūt adulteros fuisse et hoīdas
iracūdos et inuidos et furibūdos p̄ncidas
fratricidas fures et raptozes claudos et de
biles veneficos et furiosos. Et hozū quos
dam quidē p̄pria morte defūctos quosdam
vero fulmie ictos et in aiālia trāsformatos

de p̄ncipalib;

ad exercitabiles et turpes usus exercendos. **U**n
assumētes hoīes exempla et occasiōes adps
suis sine timore cōtaminabantur omī in mū
dicia. Et terra tegebat obscuritas genus no
strū ī illis tporibz et nō erat qui itelligeret
non erat qui requirēt deum

Abrāham autē quidā in illa generosē
solū inuent⁹ est qui sensus aīe habe
bat in columēs qui contemplatōe creature
cognouit creatore. Cōsiderando em̄ celum
et terram mare solē et lunā et cetera ammiratus
est cōgruentissimū ornatum istū. Videns
autē mūdū et que in illo sūt oīa nō p̄semē
īpā facta fuisse et cōseruari existiauit neqz
elemētis terre neqz in aiatis ydolīs causam ta
lis ornat⁹ attribuit sed verū deum p̄ ista cog
nouit et ipm esse auctore oīm et creatorem
intellexit. Suscipiēs autē hunc gratanti et
recto iudicio de⁹ manifestauit ei semetipm
nō secūdum substantiam suā. Deū em̄ vide
re humane nature ipossibile est sed dispen
satis q̄bdam theophanijs sicut nouit ipē
et p̄fectior est sciētiam ponēs in aīa ei⁹ glori
ficauit et familiarem sibi famulum effecit
Qui et p̄ successiones hys qui ex eo nati su
erūt trāsmittens fidelē pietatē eos verū cog
noscere edocuit p̄pter q̄ et in multitudinē
ināuabile semen illi⁹ crescere domino bene

cōplacuit et pplm peculiare sibi noiauit et
de fuitute eos egipciaca et potestate phois
cuiusdam tyrāni signis et pdigijs frilibz
et p̄cipuis eduxit p moysen et aaron viros
sanctos et gratia pphetie glōzificatos. **P**er
quos egipcios efflixit digne satis ob illorū
maliciā et israhelitas (hic enī pplus ille qui
de abrahā stirpe descenderat vocabatur)
p mare rubrū quasi p aridā trāsduxit di-
uisis aq̄s et q̄si mur⁹ a dextris et a sinistris
existentibz. **P**hilosophonē v̄eo et egipcios
post vestigia ipozū ingressos v̄erse aq̄ su-
bito pdiderūt. **D**einde miraculis eximijs
et diuinis manifestaciōbz p ānos q̄dragin-
ta deducens pplm in deserto et pane celesti
alens legē dedit. **I**n tabulis lapideis diui-
nitus scriptā. **Q**uā dedit in manu moȳsi su-
per montē typū et figamur futurozū habē-
tem ab ydolīs quidē et oibus malis actibz
hoies p̄hibentē. **S**olū namq; docet verū de-
um colere et bonis opibus inherē. **T**alia
igitur pdigia opando introduxit eos in bo-
nam q̄ndam frām q̄ olim p̄ziarche illi abra-
ham pmiserat se daturū et semini ei⁹. **N**on
gum est aut enarraē q̄nta eis oūderit mag-
nalia et miracula glōsa et p̄cipua q̄rum nō
est nūs per que omnia id studiū fuerit ut ab
omni execrabili ydolorū et seruitute et acti-
one hoīm genus abstraheret et ad antiquū

pharao

statim reduceret. **Sed** et adhuc spontanea
voluntate regnavit mors in hoibz tyrānide
dyaboli cōdemnacione in fermi oīa trans-
mittens. **I**n talē ergo erūpnā et miseriam
cum deuenissem⁹ nō desperit nos ille qui dō
nihilō creauerat neq; dimisit i finem p̄ire
opus manū suarū sed p̄ volūtate dei p̄is
v̄nigenit⁹ fili⁹ et verbū dei qui est in sinu
p̄is cōsubstācialis et coeternus ei et spiritui
sancto. **Q**ui erat in principio apud deum
et de⁹ erat condescendit suis suis cōdescen-
sione in effabili et in cōprehensibili et de⁹ ex-
stans p̄fect⁹ de spū sancto et maria semper
v̄gine dei genit̄e sine seie viri ac coniūctio-
ne infra v̄ginis intacta viscera cōceptus sed
de spū sancto sicut et ante cōceptionē vnus
archāgelozū missus est ānūciāns v̄gini ex-
t̄nā cōceptionē illā et ineffabile p̄tū. **S**i-
ne semie eī cōceptus est de spū sancto dei fi-
lius et cōpingens sibi met̄ipi in utero v̄gi-
nis aiātam carnē. **N**ia rōnali et intellectuā-
li p̄cessit in vna p̄sona h̄ in duabz naturis
p̄fectus deus et p̄fectus homo. **I**ncorruptam
v̄ginitatē genitricis etiā post p̄tū custo-
diens et in oībus nobis filis passibilis fac-
tus absq; peccato infirmitates n̄as susce-
pit et lāguores portauit. **N**ā qz p̄ peccatū
mors introiuit in mūdum opt̄bat eum q̄
redemptur⁹ erat mādum sine peccato esse

et nō mortū p peccatū addictū . **P**er trigē-
ta ānos vero cū hoibz est cōuersat⁹ et bapti-
zatus est in iordanis flumie a iohāne viro
sancto et oibus pphetis excellētoze . **B**ap-
tizato vero ipō vox delata est celitus a deo
p̄re dicens . **H**ic est fili⁹ meus dilectus in
quo michi bene cōplacui spūs etiā sanctus
in spē colūbe descendit sup ipm . **E**t ex tūc
cepit signa facere magna et mirabilia mor-
tuos videlicz suscitādo cecos illūinando de-
mones effugando surdos et mutos et debi-
les curando leprosos mūdano et n̄az in ve-
teratā naturā interi⁹ et exterius renouando
Opibusq; erudiēdo et docendo v̄tutis viā
a corruptione quidē remouēdo et ad eīnā
vero vitā pducendo . **U**n et discipulos ele-
git xij quos et aplos vocauit et oibus p̄re
dicare celestē conūsatiōnē p̄cepit q̄ venēat
sup tram ostendere et nos hūiles et t̄renos
sua dispensatiōe celestes pficē . **I**nuidia ves-
ro mirabilis illi⁹ et deo digne conūsatiōis
et innūabiliū miraculorū pontiffices et p̄i-
cipēs iudeorū inter quos conūsābatur con-
tra illū isaniētes quibz p̄dicta miriffica sig-
na faciebat in mēozes oīm morte eum con-
dēpnauerūt . **U**nū discipulorū ei⁹ ad tradi-
tiōnē rapientes tenuerūt dñm et gentibz tra-
diderūt vitā videlicz oīm qui hęc oīa spon-
tanea volūtate suscepit . **V**enit em̄ p̄p̄t nos

omnia pati ut nos in passionibus liberaret
Multa vero in ipm exccentes ad ultimū in
cruce suspenderit . Et oia sustinuit natura
carnis q̄ ex nobis accepit . Quarū nāq; na-
turarū erat diuine scilicet et hūane . **H**ūa-
na quidē natura passa est diuina vero ī pas-
sibilis extitit et in mortalis . **C**ruce fixus
est igitur carne dñs noster ihesus xpc sine
peccato . peccatū em̄ nō fecit nec inuetus est
dolus in ore eius . **P**ropter peccatū em̄ si-
cut pdixi moēs introiuit in mūdum . **N**ā
ppter nos carne mortu⁹ est ut nos redimes-
ret a mortis tirāide . **D**escendit in infer-
num et hūc cōterens a seculo cōclusas illie-
tias liberauit . **P**osit⁹ in sepulchro tēcia die
resurrexit supando mortē et nobis victoriā
donauit adūsus eā . **E**t in corruptibili car-
ne resurgens in corruptōis largiter appa-
ruit discipulis pacē donās illis et per ipos
oī hūano generi . **P**ost dies aut̄ q̄dragim⁹
ta celos ascendit et ita sedet in dextera p̄ris
Inde venturus est iterū iudicare viuos et
mortuos et reddere vnicuiq; scdm̄ opa ei⁹
Post gl̄iosam vero suā in celos ascensionē
misit pactitū spiritū super sanctos discipu-
los suos in specie ignis et ceperunt varijs
linguis loqui p̄t sp̄s sanct⁹ dabat eis pro-
nūciare . **E**rimde gratta illi⁹ dispersi sūt in
omnes gentes et pdicauerūt orthodoxam

fidem baptizantes eos in nomine patris et filii et
spiritus sancti et docentes seruare omnia mandata
data saluatoris. Illumina uerunt ergo gen-
tes que prius erant et superstitiosum errorem ydo-
latorum destruxerunt. Non ferens igitur hostis
Antiquus sua deiectionem bella etiam nunc aduersus
nos christi fideles excitat suadens stultos et im-
pientes adhuc sequi ydolatriam. Sed uoluntas
eius infirmata est frangere illi defecerunt in
fide christi uirtute. Ecce tibi meum dominum et deum
saluatore per modica uerba notissime aui perfecti-
us uero cogniturus es si gratias illius susceptus
in anima tua et seruus illi fueris factus.

Ut ergo audiuit uerba ista regis fili-
us lumen illustrauit eius animam. Qui
surgens de throno suo per gaudio amplexatus
est barlaam et ait ei. Forte iste est sicut
ego existima reuerentissime hominum lapis ille
preciosissimus que in misterio conuenienter satis
cognoscere non omnes uolenti cernere ostendens sed
quibus sani sunt anime sensus. Ecce enim ut hec
uerba suscepti auditu lumen dulcissimum in-
gressum est in cor meum et graue illud falsicie
uelamen multo tempore super positum menti
meae statim sublatum est. Si ergo bene ista per-
pendi nuncia michi. Si autem et melius aliquid
illis que dixisti cognoscas ne differas contestum
manifestare michi.

Rurfus ergo barlaam. Respondit
Eciam mi dñe rex hoc est magnum
mysteriū q̄ absconditū est a seculis
et generatōis nouissimis vero temporibus
manifestatū est generi hoim. Cui⁹ mani⁹
festatioēz olim p̄nūciauerūt multi p̄phete
et iusti spūs sancti gratia illuminati multis
sarie multisqz mōis. Et om̄s interiorē sa-
lutē a longe speculātes desiderabāt hāc p̄n-
tem videre et non vidererūt. sed nouissima
genero ista mūnēt suscipe saluatore. Igitur
qui crediderit et baptizat⁹ fuerit saluus
erit qui vero nō crediderit cōdempnabitur

Josaphat vero ait. Oia q̄ dixisti indubitanter
credo et quē anūcias glōrificabo deū tan-
tum enucleaci⁹ michi ista expone et quid
me opteat facere diligenter edoce nec nō
etiā baptistū q̄t sit q̄ fideles suscipiendum
duxisti cōsequēter in sinua

Barlaam vero respondit. Sācte hu-
ius et in muculate xp̄ianorum fidei
radix et stabile fundamētum diuini baptis-
matis est gratia cūctarū a natiuitate pecca-
torū emūdatōne faciens et p̄fectissimā ab-
soluatiōne submtrantiū malicie pollutiōne
Sicut em̄ saluator mādauit vt p̄ aq̄ regna
renur et spiritum et in antiq̄ reuertamur

diginitatē p̄ ōz; videlicet et ip̄i⁹ saluatoris
inuocatōz; spiritu sancto aque supueniente
Baptizamur itaq; iuxta sermonē dñi: i nos
m̄ne p̄z̄is et filij et sp̄s sancti sicq; spirit⁹
sancti gratia habitat in aīa baptizati eā illuz
minādo et ad dei ymaginē et similitudinē
renouādo. **T**ūc oīa vetre neq; e opa abi
cientes cōpaginamur deo et in ciū p̄ozis cō
uersatōis facim⁹ vt et coheredes sim⁹ ad in
corruptōz; regnatorū et etiam salutē ca
piam⁹. **S**ine baptismate vero null⁹ bonā
valet spem adipisci etiā si cūctis bonis pol
leat opib;. **S**ic enī ad saluationē generis
nostri homo factū dei verbū dixit. **A**mē di
co vobis nisi renati fueritis ex aqua et spū
sancto nō intrabitis in regnū celozū. **I**deo
m̄ oīa rogo te q̄tenus in aīa tua fide suscep
ta accedas sine mora ad baptismū toto mē
tis desiderio et nullo mō hoc agere differas
Periculosa enī est dilatio eo q̄ incertus est
mōtis termin⁹.

Josaphat autē dixit ad eū. **E**t q̄ est bona spes
illa q̄ dixisti sine baptismate nō adipiscen
dam. **Q**uid ve est illud q̄ regnū celozum
appellas. **D**ñi etiā in carnati dei verba tu
audisti. **Q**uis autē est incert⁹ termin⁹ de quo
solicitudo multa cordi meo in fixa et tristi
ta et dolorib; cōsumit carnes meas etiāq;

iporū assumi fortitudinē cōmedit. **U**trū
morientes in nichilum dissoluamur hoies
aut si nō alia q̄libet vita postq̄ hinc exiatur
Hec et hys filia discē vehemēter cōcupisco

Darlaam vero tales hys responsiōes
dedit. bona quidem spes quā dixi
regni celozū. hec tamen ligue hūane p̄fus
erat ineffabilis. **A**it em̄ scriptura. **Q**ue
oculos nō vidit nec auris audiuit et in cor
hois nō ascendit que p̄pauit de⁹ diligentī
bus se. **Q**ū vero digni effecti fuēim⁹ depo
nere hunc carnis corruptitatē et crassitudi
nē ac beatitudinē illā assequi tūc ip̄e q̄ hāc
nobis sp̄e tribuit docebit et notificabit bo
nozū illozū gl̄iam q̄ sensum supat omēz et
ineffabile lumē ac p̄petuā vitā et cū ange
lis conuersatōez. **S**i em̄ deo coniūgi digni
fuerim⁹ inq̄ntum hūane possibile est natuē
oīa cognoscim⁹ p̄ ip̄m q̄ modo ignozam⁹
Hoc em̄ ego ex dimit⁹ in spiratarū scriptu
rarū instruce⁹ doctrīna oīm maxime regnū
celozū factio p̄pinq̄us esse contēplatiōi sanc
te et indiuidue trinitatis et inaccessibili lumi
ne ei⁹ illustrari clari⁹q; et limpidi⁹ reuelas
ta facie gl̄iaz illi⁹ speculari. **S**i em̄ possibi
le esset gl̄iaz illā et lucē et ineffabilia bona
illa exhibere v̄bo nichil esset mirabile. **S**i
neq; esset magna et p̄cipua si nobis frenis

et corruptibilibus ac quæ istam et passibilem
carnem gestantibus liceret cogitatione comprehen-
dere aut verbo demonstrare. **H**is ergo sic
cognitis fide sola suscipe indubitanter nichil
fictum habere et pro omnia bona festina ad in-
mortale regnum pervenire ad quod cum perveneris ad-
disces perfectiorum. **D**e hoc vero quod interrogasti
quomodo nos in carnati dei verba audivimus per
sacra evangelia novicis nos hæc omnia didicis-
se. **S**ic enim sanctus ille liber vocatur quoniam videtur
quod in mortalitate et in corruptione vitam eter-
nam et peccatorum remissionem et regnum ce-
lorum nobis mortalibus et corruptibilibus et
frenis evangelizat. **Q**uæ conscripserunt illi qui
viderunt et ministri facti fuerunt quos superius
dixi quod discipulos et apostolos salvator noster
ipse elegit et tradiderunt nobis in scripto pro-
phetiam illius in celum ascensionem super terram
videlicet ipsius consulationem doctrinamque et mi-
racula quantum ex his scripturis tradi sufficie-
bat. **S**ic enim in fine sermonis precipue di-
vinoz illorum evangelistarum dixit. **S**unt inquit
et alia multa que fecit ihesus que si scribantur
pro singula nec ipsum arbitror mundum capere
eos qui scribendi sunt libros. **I**n isto ergo
divinoz evangeliorum libro continetur in-
carnationis demonstrationis miraculorumque ipsius
historia spiritu dei scripta. **D**emum et devene-
randa ipsius passione que sustinuit propter nos

dominus sanctaque tertia die facta resurrectione et
in celos ascensione insuper et de gloria ac ter-
ribili ipsius secundo aduentu. **V**enturus est enim
iterum filius dei in terram cum gloria ineffabili et
multitudine celestis exercitus iudicare genus
nostrum et reddere unicuique secundum opera sua.
Moies namque ab initio deus de ira formatus
sicut et antea dixi inspirante in eum spiracu-
lum vite quod anima rationalis et intellectualis ap-
pellatur. **Q**ui vero in morte condempnatus
sumus omnes morimur et nullus est homini qui
hunc calicem euadere possit. **E**st autem mors
anime separatio a corpore. **I**llud ergo corpus
de ira formatum separatum ab anima in terram reu-
titur de qua sumptum est corruptum dissolui-
tur. **A**nima vero ambulat ubi creator precipit
magis autem sicut ipsa sibi hospicium sibi in-
ter ipsam preparauit cum adhuc esset in corpore. **N**am
quemadmodum quis conuersabitur hic receptu-
rus est ibi. **D**emum post plurimos annos ve-
niet ipse deus noster in maiestate terribili et in-
enarrabili ut videlicet mundum eius timore
virtutis scelerum mouebuntur et cuncti exercitus
angelorum cum trombe stabunt in conspectu
eius. **T**unc in voce archangelorum et tuba dei re-
surgent mortui et assistent illi throno terri-
bili. **E**st autem resurrectio coniunctio anime rursus
et corporis. **I**psam ergo corpus quod corruptum
et dissoluitur idipsum resurget in corruptum

Et nullā incredulitatis tibi deus subintrare:
hesitacō. **N**ō em̄ est ipossibile ei qui ab in-
icio de tra formauit illud denuo cōuersum
in fram de qua sūptum est scdm̄ eiusdē con-
ditōis sententiā iterū resuscitare. Si em̄ cō-
siderare volueris quanta de nichilo fecit deus
sufficiēs erit tibi ista demōstratio. **E**tem ter-
rā accipiens fecit hoies; framq; p̄nō erat
Quō ergo tra facta est homo. **Q**uō michi
ip̄a cum nō esset creata est. **Q**uale autē sub
se fūdamē um habet. **Q**uō vero ex ip̄a ir-
rationabiliū pdierūt innūabiliū genera
totq; semmet atq; arborū spēs. **S**ed etiā nūc
ppende n̄az generōnē cui? semē breue fun-
ditur in vlnā suscipiētem illud. **V**n̄ igitur
tanta huius aīalis formatio. **E**i ergo qui d̄
nichilo creauit hęc om̄ia et adhuc creat im-
possibile nō est de terra mortua et in pulue-
rem redacta resuscitare corpa ut vn̄ quisq;
recipiat scdm̄ opa sua. **O**patōis em̄ inq;
p̄ns temp̄ est futurum vero retribucōis
Quā ubi iusticia dei mōstraretur nisi resur-
rectō futura esset. **M**ulti em̄ cū iusti essent
plurimū in p̄nti seculo tribulati et vexati
demū violenter necati sūt. **N**ōnulli vero
cum fuissent impij et iniqui in delicijs et p̄-
speritate p̄ntem vitam pegerūt. **D**eus autē
qm̄ bonus est et iustus statuit diē resurrecti-
onis et iudicij ut resumat queq; aīa p̄p̄nū

corpore . malus quidē qm̄ hic bona recepit
illie p̄ hijs que hic deliq̄ torq̄bitur . **H**o
mus v̄o hic p̄ peccatis suis afflic̄ illie bo
nozū heres efficietur . **A**udiet̄ inquit d̄na
hy qui in monumētis sunt vocem filij dei et
p̄cedent q̄ bona fecerūt in resurrex̄ōne vite
qui vero mala egerūt in resurrex̄ōne iudicij
Quā et sedes ponentur et antiqū dierū qui
creator est oīm sedebit e. libri apientur oīm
n̄m̄ actiones sermones cogitatōes descrip
tas habētes et fluvius ignis curret et om̄ia
occulta reuelabūtur . **N**ull̄ ibi aduocat̄
vel p̄uasor verborū aut falsa excusatio vel
dignitatū excellētia aut acceptio munerū
q̄ rectum p̄tere solet iudiciū sed ius ille
et verus iudex lance iusticie oia decernet et
actum et sermonē et cogitatōes . **E**t ibunt
qui bona fecerūt in vitā eternā cum angel̄
letaturi et ineffabilia bona recepturi . **Q**ui
vero mala fecerunt in dampnationem eter
nā q̄ gehenna dicitur et tenebre extiriores
et vermis qui nō dormit et stridor dencium
et alia plurima tormēta . **A**trōcissimū vero
oīm erit alienari a deo et p̄cia dulcissimo
vultu eius et gl̄ia illa p̄uari in enarrabili et
ostentui corā oīm creatura fieri et confundi
confusione finē nō habitura . **N**ā post da
tam illā tribilem sententiā oia in canūtibi
lia manebūt et in mutabilia neq̄ iustorum

splendida conuulsio ulterius finem habitura
neque peccatorum miseria atque cruciatuum pena
terminum sortitura neque iudex post illum celsi
or neque pro opera bona satisfactio non timens alte
rius regeneratio non alia quilibet ars tunc sub
ueniet cruciandis perseverante illis cruciatu
Cum hec ita se habeant quales nos oportet
esse in sanctis conversationibus et pijs actibus ut
effugere mereamur futuras minas et stare
a dextris filij dei ipsa est enim statio iustorum
Peccatoribus vero a sinistris miserrima pars
deputatur. Deinde iustos quidem benedictos
patris vocando dominus in regnum sempiternum in
troducet. Peccatores vero cum ira et male
dictione eiciendo a facie sua mansueta quic
dem et quieti in amarissimum piter et sensu
mum precipitabat tormentum eternum.

Tunc iosaphat dixit ad eum. Magni
ficas quasdam atque mirabiles res mi
hi dixisti o homo multo timore piter et tre
more dignas. Si hec ita sunt et est rursus
pro morte et in cinerem et pulverem dissolu
tio resurrectio atque generatio bonorumque gloria
et malorum pena rogo quam est horum assercio. Et
quo nunc quod nunc videtur dicentes sic mani
feste sic constanter et indubitanter creditis.
Nam ea que iam facta sunt et si ipsi non
vidistis atque ab hyistorio graphis audistis.

Quo vero de futuris talia magna et immē-
sa p̄dicantes firmam de ip̄is habetis certitudi-
nem zc .

Et ait barlaam . **E**t p̄teritis h̄m̄⁹ sus-
turozū certitudinē . **Q**ui em̄ ista p̄-
dicauerūt in nullo a veritate deuiauerūt s̄
signis et p̄digijs et varijs v̄tutibz q̄ dixē-
runt astruētes ip̄i de futuris narrauerunt
Sicut ergo hic nichil faciū aut fictum doc-
uerūt sed oīa splendoroza sole fulserūt q̄-
cumqz fecerūt et dixerūt sic et ibi vera docue-
runt qui et ip̄e dñs noster et dñator ih̄sus
x̄pc verbo et opere cōfirmavit . **A**men in
quit dico vobis qm̄ venit hora qm̄ mortui
audient vocē filij dei et qui audierit viuent
Et iterū venit hora in qua oīs qui in mor-
tuis sūt audiet vocē filij dei et p̄cedent
qui bona fecerūt in resurrectōez vite qui ve-
ro mala egerunt in resurrectōez iudicij . **E**t
iterū ait . **D**e resurrectōe mortuozū non les-
gistis q̄ dictū est a deo dicente . **E**go sum
deus abrahā de⁹ ysaac et deus iacob . **N**on
est de⁹ mortuozū sed viuozū . **S**icut em̄ col-
liguntur zizania et igni cōburuntur sic erit
in cōsumatione hui⁹ sc̄li . **M**ittet filius dei
angelos suos et colligent oīa sc̄dala . i . eos
qui faciūt iniquitatē et mittent eos in cami-
nū ignis ibi erit fletus et stridos denciant

Tūc iusti fulgebūt sicut sol in regno p̄ris
eorum . **N**ec dicens addidit . Qui habet
aures audiendi audiat . Talibꝫ quidē s̄mo
nibus et alijs p̄libꝫ corpm̄ nostrorū resur-
rectōez dñs declarauit . **O**pe etiā s̄mōnes cō-
firmant multos resuscitādo mortuos . **M**ā
circa finē sue in terra cōuersatōis etiā q̄dri-
duanum iam putrefactū et fetentē lazarum
quēdam amicū suū de monumēto vocans
et quasi dormientē excitatus uiuentē exhibi-
uit . **C**um hys autē et ip̄e dñs p̄nicie per-
fecte et nō ulterius mori subiciētis resurrexit
om̄is carne mortem gustando . **R**esurrexit
autē tertia die et mortuorū p̄mogenitꝫ fac-
tus est . **S**urrexerūt etiā quidā alij ex mor-
tuis sed iterū mortui sūt et nō poterūt yma-
ginē uite future vere exhibere . **S**olꝫ autē il-
le resurrectōis illiꝫ p̄nceps factus est resur-
gens p̄imꝫ in mortali resurrectōe . **I**sta et
qui ab inicio ip̄i viderūt et ministri fuerūt ser-
monis p̄dicauerūt . **N**ic̄ em̄ beatus . **P**aul-
lus cuiꝫ vocatio nō ex hoibus sed de celo
facta est . **M**otū vobis factis fratres euange-
liū q̄ p̄dicauit vobis . **T**radidi em̄ vobis
q̄ et accepi qz x̄pc̄ ih̄esꝫ mortuꝫ est p̄p̄t̄ pec-
cata nostra sc̄dm̄ scripturas et qz sepultus ē
et quia resurrexit sc̄dm̄ scripturas . **S**i autē
x̄pc̄us p̄dicatur q̄ resurrexit a mortuis quō-
bitū quidā q̄ resurrectio mortuorū nō est

Si enim mortui non resurgunt neque Christus resurrexit. Si autem Christus non resurrexit vana est fides nostra. Adhuc estis in peccatis vestris. Si in hac vita tantum sperantes sumus in Christo miserabiles sumus omnibus hominibus. Nunc autem Christus resurrexit a mortuis primicie dormientium. Quomodo pro hominibus mors et pro hominibus resurrectionis totum mortuorum. Et sicut in Adam omnes mortui sunt sic in Christo omnes uiuificabuntur. Et pro pauca. Oportet enim inquit corruptibile hoc induere in corruptibilem et mortale hoc induere in immortalitatem. Quoniam vero incorruptibile hoc induerit incorruptibilem et mortale hoc induerit immortalitatem tunc complebitur sermo qui scriptus est. Absorpta est mors in victoria. Vbi est mors aculeus tuus. Destructur enim perfectio vestra mortis et depibit nichil ulterius actura sed in mortalitas de reliquo et incorruptio dabitur hominibus eterna. Erunt perfectio est indubitanter mortuorum resurrectio et hoc fideliter credimus. Nam et gehennas iustorum et penas impiorum non dubitamus in die tremenda aduentus Christi futuras in qua celi igne soluentur et elementa ardencia liquefcent sicut ait quidam sanctorum. Nouos autem celos et nouam terram secundum promissionem illius expectamus. Nam quia retributiones sunt bonorum et malorum operum nichilque ibi remanebit in discussu sed et de operibus et cogitationibus atque sermonibus ratio

fit reddenda testatur dñs dicens . **Q**ui cuiq̄
potū dederit om̄i de minimis istis calicē aque
frigide um̄ in noīe discipuli nō p̄det merce-
dem suam . **E**t iterū dicit . **C**um venēt fili
us hoīs in maiestate sua et om̄s angeli eū
eo tūc sedebit sup̄ sedem maiestatis sue et cō-
gregabūtur ante eum om̄s gentes et sepa-
bit eos ab inuicē sicut pastor segregat oues
ab hedis . **E**t statuet oues quidē adextris
suis hēdos aut̄ a sinistris . **T**unc dicit rex
hys qui adextris eius erūt . **V**enite benedic-
ti p̄ris mei possidete patum vobis regnum
a constitutoe mūdi . **E**surii em̄ et dedistis
michi māducare . **S**itui et dedistis michi
bibē . hospes erā et collegistis me . **N**udus
et coopulistis me . **I**nfirm⁹ et visitastis me
in carcere erā et venistis ad me . **C**ur hoc di-
cit nisi q̄ misericordiā q̄ indigentib⁹ p̄bes
m⁹ in semetip̄o suscipit . **E**t alibi dicit . **O**is
qui me confessus fuerit corā hoīb⁹ confite-
bor et ego eū coram p̄re meo qui in celis ē
Ecce ex hys oibus et alijs pl̄ibus mōstrat
uit firmas esse et stabiles retributiones bo-
norū opm̄ . **S**z et adūsarijs tormēta restas-
re p̄nūctiauit p̄ p̄bolas mirabiles ac p̄reci-
p̄uas quas fons sapientie enarrauit aliun-
de quidē diuinitē quendā introducens pur-
pura et bysso indutū et epulantē cotidie
splendide tenacē vero et in m̄oroz⁹ contra

egenos exñtem ita vt et quēdam paupem
lazarū noie ante ianuā illi⁹ iacentem sper-
neret et neq; ex ipis q̄ de mensa illi⁹ cadebāt
mies daret illi. mortuo igitur vtroq; paus
per quidē ille et vlcerosus deptatus est n̄q̄
in sinū abrahe iustozū requiē ita in sinuās
diues vero sepultus est in inferno in flāma
et tormentis. **A**d quem et abraham dixit
Recepisti tu bona in vita tua et lazar⁹ sibi
mala. **N**ūc aut cōsolatur tu vero cruciaris
Alibi vero cōpat celozū regnū hoi regī q̄
fecit nupcias filio suo futurā leticiā at; splē-
dorem in sinuās hōibus nanq; hūilib; et
frena sapientib; de cōsuetis eis et cogni-
tis dabat pabalas nō tñ nupcias et mēsas
futuras esse in illa eternitate demonstrabat
sed illozū condescendens crassitudini talib;
noib; vtebatur nota facere eis futura volēs
Om̄s igitur inq̄t inuitauit rex excelsa p̄di-
catōe vt cōueniret ad nupcias et faciaren-
tur ineffabilib; bonis illis. multi vero ex il-
lis qui erant inuitati negligentes nō vne-
rūt sed subtrahentes semetip̄os. **A**lius qui
dem in villā abiit ali⁹ ad negociatōez suam
ali⁹ adducendā vxorē et ita seip̄os puave-
rūt splendore sponfi illis vero volūtariē ali-
enatis a delectabili iocūditate alij vocati sūt
et replete sūt nupcie discūbentū. **I**ngres-
sus aut rex vt videret discūbentes vidit ibi

hoies non vestitū veste nupciali . Et ait illi
Amice quō huc intraſti nō hās veste nup-
cialem . **N**t ille obmutuit . **T**unc dixit rex
mīſtris . **L**igatis pedibꝫ eiꝫ et manibꝫ mī-
ſtre eū in tenebras exteriores . **I**bi erit fletꝫ
et ſtridor dencium . **I**lli ergo qui venire re-
nuerēt et pꝫſus inobediētes exiterunt hinc
hij qui ad fidē xp̄i nolūt venire ſed ſive in
pꝫolatria ſeu in aliqua hereſi pꝫeuerāt . **I**ſi-
le vero qui veſtem nō habebat nupcialem
fidelis quidē eſt ſed ſordidis actibꝫ intellec-
tualem veſtem polluit qua veſte pꝫicitur de
gaudio nupciarū . **E**t aliam pꝫabolā huic
cōſonātem addidit decem qual dā virgines
figurās . **E**x quibꝫ erant quinqꝫ quidē prudē-
tes quinqꝫ vero fatue . **Q**ue fatue acceptis
lampadibꝫ nō ſumpſerūt oleum ſecū . **S**ap-
ientes vero ſūperūt oleū ſecum . **P**er ole-
um bonorū opꝫi poſſeſſionē ſignificat me-
dia aut̄ inquit nocte clamor factus eſt . **E**cce
et ſponſus venit exite obuiā ei . **P**er medi-
am noctem incertitudinē diei illiꝫ inſinuat
Tūc ſurrexerūt om̄s v̄gines ille ei qꝫ pate-
erant exierūt obuiā ſponſo et intrauerūt cū
eo ad nupcias et clauſa eſt ianua . **Q**ue ve-
ro pate non erant quas cōuenienter fatuas
appellauit extinctas lampades ſuas cernētes
ierūt ad emendū oleū . **R**eūſe vero clauſa
iam ianua clamabant dicentes . **D**ñe dñe

api nobis. Ille autē respondēs dixit. **A**mē
dico vobis nō noui vos. Ex hys ergo oī
bus manifestum est futurā esse retributōez
malozū actōnum nec nō et verborū et ip̄ar
rum cogitacōez. **D**ixit em̄ saluator. **D**ico
vobis qz oīme verbū ociosum q̄cunqz locu
ti fuerit hoies reddent de eo rationē in die
iudicij. **E**t iterū. **V**zi vero inquit et capilli
capitis oīms nūati sūt. **P**er capillos minu
tissima q̄que cogitacionē et intencionē de
mōstrans. **C**onsona vero hys et beatus do
cet paul⁹. **V**iu⁹ est inq̄t sermo dei et efficac⁹
et penetrabilior oī gladio ancipiti et prin
gens vsqz ad diuisionē aīe et corpis cōpa
gum qz et medullarū et discretor cogitac
onē et intencionē cordis et nō est vlla crea
tura inuisibilis incōspectu ei⁹. **O**īa autē nu
da et apta sunt oculis ei⁹ ad quē nobis ser
mo. **N**ec et p̄phete ante multa tempa spi
ritus sancti illuminati gratia manifestissime
annūciauerūt. **A**it em̄ ysayas. **E**go opa
illozū scio et reddā eis. **E**cce cōgregare ve
nio cōns gentes et linguas venient et vide
būt gl̄iam meā et erit celum nouū et fra no
ua que ego facio manē corā me. **E**t veniet
omnis caro vt adoret incōspectu meo dicit
dñs. **E**t exhibūt et videbūt cadauera hoim
qui p̄uicati sūt in me. **N**ā omnis corū
nō morietur et ignis eozū nō extinguetur

Et erūt vsq; ad facietatē visionis omni car
ni. Et iterū de die illa dicit. Et inuoluetur
celū sicut liber et omīs stelle cadent sicut fo
lia de vinea. Ecce em̄ dies dñi venit plena
furore et ira vt ponat orbē totū desertū et
peccatores pdat ex eo. Nā astra celi et ori
on et omīs ornat⁹ celi lumē suū nō dabūt
Et obtenebrabitur dies orto iam sole et lus
na nō dabit lumē suū. Et rursus dicit. Ve
qui trahitis iniquitatem in funiculis vanita
tis et quasi vinculū plaustrī peccatū v̄ qui
dicitis malū bonū et bonū malū ponentes
amarū in dulce et dulce in amarū. Ve qui
potentes estis ad bibendū vinū et viri for
tes ad miscendā ebrietatē qui iustificatis
ipsum p munerib; et iusticiā iustī aufertis
ab eo. Qui declinatis iudiciū paupm et
diripitis substantiā egenorū vt sit vobis
vidua in rapinā et orphan⁹ in predā. Et
quid facietis in die visitacōis et ad cui⁹ fu
gietis auxiliū et ibi derelinquētis glia; v̄iam
Et hys cōsonans ali⁹ ppheta ait. Iuxta est
dies dñi magna iuxta et veloc nimis. Vox
diei dñi amara tribulabitur ibi fortis dies
ire dies illa dies sbulacōis et āgustie dies
calamitatis et miserie dies tenebrarū et cali
ginis dies nebule et turbis dies tūbe et clā
goris super ciuitates munitas et sup ange
los excelsos. Et tribulabo malignos et

ambulabūt vt cecē qz dño peccauerūt . Et
effundetur sanguis eorū sicut hum⁹ et cor :
pus eorū sicut stercoza . Sz et argentū eorū
et aurū eorū nō poterit liberare eos ī
die furoris dñi . In igne zeli eius deuorabi
tur oīs fra qz cōsumatōez cū festinatōe faci :
et cūctis habitantib⁹ trāam . Cū hys et da
uid rex et ppheta clamat . De⁹ man fe ⁊ ve
niet de⁹ noster et nō filebit ignis in cōspec :
tu eius exardescet et in circuitu eius tempel :
tas valida . Aduocauit celū de sursum et
trāam discernē pphm suū . Et iterū . Surge
inqt deus et iudica trāam qm cogitacō hoīs
confitebitur tibi et tu reddes vnicuiqz scdm
opa sua . Multa vero et alia hui⁹ mōi tam
psalmograph⁹ q̄ et oīs pphete dño edocē
et spū de futuro iudicio et retributōe pdica
uerūt quozū sermones et saluator firmiter
stabiliens docuit nos credere resurrectionē
mortuozū et retributōez defūctorū vit āq; in
mortalem futuri seculi .

Hys auditis iosaphat vehementer cō
pūctus corde totūq; lacrimis pfu
sus ait ad senē . Ap̄te michi oīa nota feci :
sti luculentē porasti frībilē hanc at; mirabi
lem narratōez . Hys ergo ī minētib⁹ nobis
q̄t optet me facē vt euadā pparatas pecca
torib⁹ penas et mēar p̄fui gaudio iustozū

arlaam respondit . **S**criptum est qz
docente petre pplm qui et princeps
vocat⁹ est aplozū cōpuncti sūt cor:
de sicut et tu hodie . **E**t dicentibus illis qd
faciem⁹ ait ad eos penitēciam agite et bap-
tetur vnusqzqz v̄m in remissionē peccato-
rum et accipietis spūs sancti donū . **V**obis
est em̄ pmissio et filijs v̄ris et omnibus qui
longe sūt quoscūqz aduocauerit dñs deus
noster . **E**cce igitur et in te effudit habūde
misericordiā suā et vocauit te cū ab eo lon-
ge esses voluntate et alienis deservies non-
dijs sed demonibz et simulachris furdis et
insensibilibz . **P**ropter qz an̄ oia accede ad
eū qui vocauit te a quo accipies visibiliū
et inuisibiliū verā noticiā . **S**i vero et p̄
vocatōz venire nolueris aut tardaueris ius-
to dei iudicio ex heredaberis . **S**icut em̄ et
ip̄e ap̄lus pet̄ ad quēdā discipulorū dix-
it . **E**go aut̄ credo qz et obaudisti vocacōi
et adhuc manifesti⁹ ob audies tolles crucē
et sequeris vocantē te dñatorē deū qui vo-
cat te de morte ad vitā et de tenebris ad lus-
cem . **N**ā dei ignorācia veracit̄ tenebre sūt
et mors aīe . **E**t seruire pdolis ad nature p-
ditōez om̄i michi videtur esse stolliditate de-
teri⁹ . **Q**uoniam cui assimulabo et qualē p̄ma-
ginē istorū fatuitatis tibi exhibebo . **S**ed
tamē exemplum tibi p̄feram a quodā viro

hoyaz
sapiētissimō michi dictū. **A**iebat em̄ quia
fides sunt ydolorū adoratores viro sagitta
rio. **Q**ui cōprehendit vnā de minutissimis
auiculis philomenā hanc vocāt. **A**rripien
te eo cultellū vt occideret eā et cōederet dat
ta est philomene vox articulata et ait ad sag
gittariū. **Q**uid tibi o hō p̄ficiū est necis
mee. **N**ō em̄ de me tuū implere ventrem
potris. **S**ed si me a vinculis liberaueris
tibi etia mādata dabo que si custodieris ex
hys magnā p̄ totā vitā tuā vtilitatē conseq̄
ris. **I**lle vero stupefact⁹ illi⁹ loq̄la pmisit
q̄ si quid nouū audiret ab ip̄a mox eam a
vinculis liberaret. **C**ōuersa itaqz philome
na dicit hōi. **N**ūq̄ aliquid coneris appre
hendere eorū q̄ apprehendi nō possent et nē
doleas de re pdita q̄ recuperare nō potes/et
verbū incredibile ne credideris aliunde hec
tria mandata custodi et tū tibi erit. **A**d
miratus aut̄ vir p̄spiciā verborū intelligen
ciam solues eā a vinculo p̄ aerē misit auola
re liberā. **P**hilomēa igitur volēs pbare si
recognouit vir dictorū sibi verborū v̄tatē
et lucrāt⁹ est aliq̄ ex ip̄is vtilitatē dicit ad
eum volitans in aere. **V**e tibi homo quā
malū cōsiliū habuisti et qualē thesaurū ho
die pdidisti. **E**st em̄ in viscēb⁹ meis mar
garita q̄ structōis ouū sua vicē magnitu
die. **V**t hoc audiuit sagittarius cōtristat⁹ ē

ad tu philomenē

valde. Penituit namq; eum quod euaserat
philomena illa de manu sua et denuo tep-
tans illam apprehendere dixit. Veni in dom-
mū meam et hominē humanitatem tibi ex-
hibebo deinde honorifice te dimittā. Tūc
ait philomeā. Nūc cognoui certissime te
fatuū esse. Suscipiēs namq; q̄ tibi dicta sūt
a me p̄mte et libenter audiens nullū ex eis
p̄ficiū assecutus es. Dixi tibi/ ne dolores de-
re p̄dita et irrecupabili mādavi tibi ne tēp-
tares icōprehensibilia cape et temptasti me
cōprehendere cū nō valeas itinē meo p̄gere
Cum hys etiā verbū incredibile ne credēs
tibi mādavi. Sed ecce credidisti in visceri-
bus meis esse margaritā sup̄ gradientē me
furā ventris mei et non valuisti intelligere
qm̄ ego tota nō possū p̄tingere ad magni-
tudinē oui structōis et quō margaritā talē
capem in me. Sic ego stulti sūt et illi q̄ cō-
fidūt in ydolis. Opantur ea manib; suis
et adoeāt q̄ fecerūt digiti eorū dicētes. Illi
sūt qui plasmaverūt nos. Quō ego plas-
matorēs suos ab ip̄is plasmatos et factos
existimāt. Sed et seruātēs in custodia ne a-
furib; rapiantur custodes vocant sue salu-
tis. Et quāte insipientē est non cognoscere
qm̄ qui non sufficiūt semetip̄os adiuuare
et custodire quō alijs potuerūt hoc prestāre
Euacuant thauros suos statuas demonib;

Et ymagines erigendo et amētes dicūt ip̄os
datores bonorū q̄ neq; possederūt nec ali;
quando sūt possessuri. **I**deo scriptū est. **S**i
miles illis fiāt q̄ faciūt ea. **Q**ui mercede cō
ducentes aurificē fecerūt opa manūū et p
cidentes adorauerūt ea. **D**em̄de tollūt ea su
per humeros suos et ambulāt. **S**i aut̄ po
suerint ea in loco manēt in eo nec mouētur
Et q̄ntūcūq; clamauerūt ad ea nō exaudiēt
nec a malis liberabūt eos. **I**deo cōfundan
tur cōfusione q̄ cōfidunt in sculptilib; q̄
dicūt futilib; vos estis dy nostri. **I**mmola
uerūt inq̄t demonijs et nō deo dys q̄s ig;
norabāt. **N**oui recentisq; venerūt q̄ gene
ratō puerla est et nō est fides in eis. **E**x hac
generōe ēgo mala et infideli vocauit te dñs
dicens tibi. **E**ri de medio eorū et separe:
et in mūdū ne tetigeris sed saluare de genes
racōe ista. **S**urge et vade quia non est tibi
requies in ea. **N**ā multiplices apud vos
sūt dii et in ordmati at; seditōsi et oino di;
scordes. **A**pod nos vero nō sunt dii multi
et dñi multi sed vn⁹ deus pater exquo oia
et nos in ip̄o. **E**t vn⁹ dñs ihesus xpc per
q̄ oia et nos p ip̄m qui est ymago dei inui
sibilis p̄mogenit⁹ ois creature et oim secu
lorū qm̄ in ip̄o creata sūt omia q̄ in celis
et q̄ in tra visibilia et inuisibilia siue thro
ni siue dñatōes siue p̄cipat⁹ siue potestates

Oia per ipm et sine ipo factū est nichil. Et
vnus spūs sanct⁹ in quo oia dñs et viuiffi
cans de⁹ et deificans spūs bon⁹ spūs rect⁹
spūs pacif⁹ spūs adoptionis harū trium
psonarū vnaqz de⁹ pfectus est sed nō tres
dij. **Q**ualis pater talis fili⁹ talis spūs sanc
tus. **I**n hys trib⁹ psonis vna natura vnū
regnū vna virtus vna glia vna substantia
diuisio tm̄ in psonis sed vnitās in deitate
Vnus em̄ pater cui ppriū est ingenitū esse
vn⁹ vnigenit⁹ filius cui⁹ ppria est natiuitas
vnus vero spūs sanct⁹ et ppria eius pcellio
Sic em̄ nos de lumine pze lumē videntes
filū in lumē spū sancto sanctificamur. **I**n
tribus psonis vnā glorificantes deitate et
ipe est ver⁹ et solus de⁹ in trinitate cognit⁹
qm̄ ex ipo et per ipm et in ipo sunt omnia
hui⁹ gratia et ego missus sū cognoscens de
te vt docere te q̄ didici et seruauī vsqz ad car
nicē meā. **S**i ergo credideris et baptizat⁹
fueris salu⁹ eris. **S**i vero nō credideris cō
dempnaberis. **N**ā ista q̄ cernis hodie et in
quib⁹ exultas idest glia delicia et diuicia et
oīs vite seductō cito transeūt ciciūtqz te eti
am hinc nolentē et corp⁹ quidē cōducentur
puo monumēto solū derelictū omiqz desti
tutū amicosū et cognatosū affectu. **A**biciū
entur vō delectacōes mūdi et multa sedi
tas et putreda corruptio pro pnti decore et

bōno odore inducetur. **A**īa; vero tuā mittet
in cōdempnatōez inferni vsq; ad ultimā diē
resurrectōis qm̄ rursus aīa suo sumpto cor-
pore eicietur a facie dñi et tradetur igni ie-
henne sine fine arsurā. **N**ec tibi contingēt
et multo hijs deterioza si remāseris in infir-
mitate. **S**i vero ultrone obaudieris ei q̄
te vocat ad salutē et accesseris ad eū deside-
rio et gaudio et lumine illi⁹ signat⁹ fueris
et toto corde eū secutus fueris oīa quidem
respuēs et illi soli adhxrens q̄les habebis sta-
bilitates et delectacōes audi. **S**i sederis se-
curus eris si dormieris iocūde soporat⁹ qui-
escis et nō formidabit frozem supueniētem
neq; impet⁹ seuozū demonū intentatos sed
ambulabis cōfidēs sicut leo et viues cū leti-
cia et mētrum exultabis. **N**ā sup capud
tuū exultacō et laus et leticia cōprehendet te
aufugiet dolor et tristitiā et gemitus. **T**ūc
erūpet q̄si mane lumē tuū et sanitas tua ei-
cius oriatur. **E**t ante ibit facie iustitiā tua
et gloria dñi colliget te. **T**ūc inuocabis et
dñs exaudiet clamabis et dicet ecce assum
Ego em̄ sum qui delio iniqtates tuas et n̄
mēorabor. **T**u vō memor esto et iudice-
mur. **D**ic tu iniqtates tuas vt iustificeris
Si fuerit peccata tua ut coccinū q̄si m̄x de-
albabūtur. **E**t si fuerit rubza q̄si v̄miclus
velud lana alba erūt. **O**s em̄ dñi locutū est

Oicit ad eum iofaphat. Omnia verba
tua bona et admiranda fūt que cre-
didi et credo. **O**iez quidē p̄dolorū
seruitutē ex corde odies etiā p̄uifq̄ tu in-
res ad me q̄ inuitus et dubitans erga hec
se habuit semp̄ aī⁹ meus nūc vero p̄fecto
odio odiui discens a te vanitate illozū et in-
fipiensā illozū qui seruiūt eis. **D**esidero
aut̄ verus dei seru⁹ fieri si tamē non repule-
rit me indignū p̄pter meas iniquitates. **S**ed
confido q̄ dimittet michi om̄ia peccata qm̄
benign⁹ et misericors ē sicut tu doces. **T**am
ergo patus sum baptisma suscipe et oīa q̄
cunq; dixeris michi custodire. **Q**uid vero
oportet me facē postq̄ baptizatus fuero et
si hoc solū sufficit ad salutē credere videlicet
et baptizari an alia oportz aliqua subsequi
manifesta.

Tūc ait ad eū barlaam. **A**udi qd̄ te
oportet facere p̄ bap̄tin. **A**b om̄i
quidē peccato et ab om̄i vicio abstine. **E**dif-
ficare vero supra sūdatum recte fidei virtu-
tum opatōez. **Q**m̄ fides sine opibus mo-
tua est sicut et opa sine fide. **A**it em̄ ap̄lus
Spiritu ambulate et desideria carnis nō p̄-
ficietis. **M**anifesta aut̄ sūt opa carnis que
sūt adulteria fornicatō in mūdicia luxuria
p̄dolorū fuit⁹ beneficia inimicūe cōtracōes

emulatioes ire rixe dissensiones secte inuis
die homicidia auaricia maledictioes amor
voluptatum ebrietates comessationes et hys
similia q̄ pdico vob̄ sicut pdixi qm̄ qui ta
lia agūt regnū dei nō cōsequetur . **F**ructus
em̄ spūs est caritas gaudiū pax lōganimi
tas bonitas benignitas mansuetudo fides
modestia cōtinencia sanctificatio aīe et cor
poris hūilitas cordis et contritio elemosi
na ī memor̄ mali hūanitas vigilie diligēs
penitētia oīm p̄teritorū peccatorū lacrimie
cōpunctiois luctus tā pro peccatis suis q̄
et p̄ peccatis pximorū et hys similia q̄ ve
lud quidā gradus et scale iūcte et subinde
aucte in celū aīaz subleuāt . **E**cce ista man
dam⁹ post baptisimū fortiter tenere a cont
rijs vero abstinere . **S**i autē p̄ acceptā veri
tatis cognitōez pziora p̄fus mortua appre
hendēim⁹ opa et sicut canis ad vomitū re
uerfi fuerim⁹ continget nobis q̄ a dño die
tum est . **C**um em̄ inqt spūs in mūd⁹ exier
it ab hoīe gratia videlicz baptismatis am
bulat p̄ loca in aquosa q̄rens requiē et nō
inuenit . **N**ō ferens autē diuici⁹ sine domo
et sine tecto ērare dicit . **R**eūt̄ar in domū
meā vnde exiui . **E**t veniens inuenit scopis
mūd̄atam et ornatā . i . vacuā et vacantē seu
q̄ gratie nō suscepit opatōez nec seip̄az dnu
tum diuicijs ditauit . **T**ūc vadit et assumit

septem alios spūs nequiores se et ingressi
habitant ibi . Et sūt nouissima hoīs illi
peiora prioribz . **N**ā baptism⁹ oīm quidē
p̄teritorū peccatorū cyzographa p̄fecte tra
dit p̄ditōi et deinceps mur⁹ est nobis fir
mus et ante murale et arma forata aduers⁹
inimici p̄elōi . **N**ō aut̄ destruit liberū ar
bitriū neq; iterū baptismū peccatorū habet
indulgentiā neq; sc̄daz in piscinā descensio
nem . **Q**uū em̄ cōfitemur baptismā et ideo
opus est omī custodia seruare semetip̄os
ne rursū polluātur q̄n poti⁹ dñi mūdāta
cōprehendāt . **D**icens em̄ ad ap̄los . **E**un
tes docete omīs gentes baptizātes eos in no
mine p̄ris et filij et spūs sancti nō hic resti
t̄it sed addit docentes eos suare oīa q̄cunq;
mādati vobis . **M**ādauit em̄ paupes qui
dē esse spū quos beatos esse dicit et regno
celozū dignos appellat . **D**einde lugē in p̄
senti subdidit vira ut futura cōsolatōe dig
ni efficiamur mitesq; esse et semp̄ esurientes
et sicientes iusticiā mior̄des et facile tribuen
tes miseratōm habentes et cōpassionē mun
dos corde abstinētes ab omī pollucōe car
nis et spūs . **P**acificos contra p̄imos et
contra aiā suā subdientes videlicet deterius
meliori et interip̄os p̄tinax bellū recto iudi
cio pacificātes . **S**ustinere etiā omēz p̄se
cutōez et omēz tribulatōez et ob p̄briū p̄pter

iusticiā pro noīe ei⁹ nobis illatū ut etre-
num gaudiū insplēda distribucōe adi-
pisci meamur. **Sed** et in eodem euangelio
p̄cipit dicens. **Sic** luceat lux v̄ra coram ho-
mibus ut videāt opa v̄ra bona ut glōzific-
cent p̄em v̄m qui in celis est. **Mā** lex mo-
ysi que quondā data fuit israhelitis n̄ occi-
des dicit nō mechaeris nō furaberis nō fal-
sū testimoniū dices. **Crist⁹** v̄eo ait. **Quia**
omnis qui irascitur fratri suo sine causa re⁹
erit iudicio. **Quicūq;** dixerit fratri suo ēit
iobenne ignis. **Et** qz si offers mun⁹ tuū ad
altare et ibi recordat⁹ fueris qz frater tu⁹ ha-
bet aliq̄ adūsum te relinque ibi mun⁹ tuū
an̄ altare et vade prius recōciliari fratri tuo
Et qz omnis qui viderit mulierē ad cōcupi-
scendā eam iā mechat⁹ est eam in corde suo
pollucōez aīe et vicij cōsensum adulterium
vocans. **Sed** et lege piurū phibente xp̄us
nec oīo iurare p̄ter est et non mandauit
Oculū p̄ oculo dente pro dente ibi hic autē
Quicūq; te p̄cussit in dextrā maxillam
p̄be ei et alterā. **Et** ei qui vult tecū iudicio
contendere et tunicā tuā tollere dimitte ei et
pallium. **Et** q̄cūq; te angariauerit mille
passus vade cum illo et duo. **Qui** peris a
te da ei. **Et** volentē mutuari a te ne aūtas
Audistes qz dicitū est diliges p̄mū tuū et
odio habebis inimicū tuū. **Ego** autē dico

vobis. **D**iligite inimicos vros benefacite
hys qui oderunt vos et orate p psequenti-
et calumpniatib; vos ut sitis filii patris vri q
in celis est qui solem suu oriri facit super
bonos et malos et pluit super iustos et in-
iustos. **N**olite iudicare ut no iudicemini
Dimitte et dimittetur vobis. **N**olite the-
saurizare vobis thesauru in tra vbi tinea de-
molitur et vbi fueres effodiunt et furantur
Vbi em est thesaur; tu; ibi est et cor tuum
Thesaurizate vobis thesauros in celo vbi
neq; erugo neq; tinea demolitur et vbi fur-
res non effodiunt nec furantur. **V**bi em est
thesaur; tu; ibi est et cor tuu. **N**e solliciti
sitis aie vre qt manducetis neq; corpi vro
quid induamini. **S**cit em pater vester celestis
qm hys oibus indigetis. **Q**ui ergo aiaz
dedit et corpus dabit p;us et eibu et vesti-
mentum. **Q**ui volatilia celi nutrit et lilia
agri tali exornat pulchritudine. **Q**uerite
vero primu regnu dei et iusticia eius et oia
ista adicienter vobis. **N**olite sollicite esse
de crastino. **N**a crastin; dies sui ipi; sollici-
tus erit. **O**ia quecuq; vultis ut faciant vos
bis hoies sic et vos facite illis mirate p an-
gustu portā q; lata porta et spaciōsa via q
ducit ad pdicōez q; et multi sunt qui mirāt
p eam. **Q**uā angusta porta et stricta via q
ducit ad vitā et pauci sūt qui iueniūt eam

Non ois qui dicit michi dñe dñe intrabit
in regnū celozū s̄ qui facit volūtatem p̄ris
mei qui in celis est . Qui diligit p̄rem aut
matrē plus q̄ me nō est me dignus . Ecce
ista et hys similia mādauit saluator ap̄lis
ut docerēt fideles . Et hec omnia debemus cu
scodire si desideram⁹ p̄fectionē consequi et
in corruptibilem coronā iusticie p̄mereri q̄
reddet dñs in illa die iust⁹ iudex oib⁹ di
ligentibus se .

Dicit ei iosaphat igitur q̄ntū ex hac
dogmatū subtilitate p̄p̄dere valeo
si hanc mūdā consūtatōez post baptisma
vni⁹ vel duozū īgressione mādatorū istoz
rum violare me cōrigēt ab oī mea corruā
intencione et om̄is spes mea irrita fiet .

Respondit ei barlaam . Noli sic ista
p̄pendere . Nā p̄saluatōe generis
nostri homo factus de⁹ verbū sciens infir
mitatē multam atq̄ miseriam nature nostre
Nec in hac p̄te dimisit nos sine medicina
linguoz sed sicut sapientissim⁹ medic⁹ lu
brice nr̄e atq̄ peccati volūtati commiscuit
antidotū penitētie p̄dicans ista in remissio
nē peccatorū . Post acceptā et̄m coquēti
nē veritatis et sanctificatōez p̄ aq̄ et spiriū
om̄is q̄ peccati facile emū datōez si cōrigēt

in aliquos peccatorū casus nos corruē non
est quidē p̄ bap̄tismū sc̄da regeneratio in aq̄
p̄stine p̄ sp̄m sanctificata q̄ p̄fecte renouat
bap̄tizatos . **H**oc quippe donū sel̄ datur s̄
p̄ penitentiā laboriosam et lacrimarū habū
dantiā erūpnas atq; sudores sit emūdatio et
remissio culparū per viscera mie dei nostri
Bap̄tism⁹ em̄ vocat⁹ est etiā fons lacrimarū
sc̄dm gratiā dñi s̄ labore et dolore in
digens . **M**ultosq; de pl̄ib; peccatis liberas
uit eo q̄ peccatū nō valet dei sup̄are benigni
tate si tamē occūramus penitentiā agere et
lacrimis delictorū sordes abluere ne mors
p̄ueniēs hinc sordidos eiciat . **N**on est em̄
i inferno penitentiā vel cōfessio . **D**ū em̄ viu
m⁹ sūdamento in recto fidei stabili p̄manen
te et si aliq̄ trabium v̄l t̄ctorū dissoluatur
licet q̄ putrefactū est negligētiā penitentiā re
nouare . **N**ā multitudinē miserationū dei
nūare et magnitudinem mie illius metiri n̄
possibile est . **P**eccata vero q̄ntacūq; sint
atq; delicta mensure subiacent et nūabilia eē
constat . **E**rgo mensure et nūo subiaccētia
peccata nostra in mensam miā et innūabis
les dei vincere neq̄unt miserationes . **Q**ua
p̄pter non debem⁹ in multitudine desperare
peccatorū quorū remissio nobis adiacet be
nignitate x̄pi qui p̄ peccatis nostris suū ef
fudit sanguinē . **V**biq; vero per scripturas

penitentie virtutem discim⁹ et maxime ex p^rceptis et pabolis dⁿⁱ nostri ihesu xpi. **E**t tuc enim ait. **C**epit ihesus docere et dicere Penitentiam agite appinquit enim regnu^m celozu^m. **S**z et i pabola filiu^m quenda^m nazrat q^o accepit p^ris substantia^m et abiit in regionem longinqua^m ibiq^{ue} tota^m dissipauit viuendo luxuriose. **D**einde fame in regione illa facta abiit et adhesit vni malignozu^m ciuium regionis illius peccatis. **Q**ui et misit illum ut pascet porcos asperim⁹ et abhominabile sic vocans peccatu^m. **O**dultu^m em⁹ tribulatus et ad extrema^m deueniens miseria^m intantu^m vt nec de siliquis qs porci maducabat suum posset implere ventre. **T**ande^m aliude sua in se reuersus sensit cofusionem lamentansq^{ue} seipm dicebat. **Q**uanti mercenarij in domo p^ris mei habudant panib⁹ ego aut^{em} hic fame peo. **S**urgam et ibo ad p^rez meum et dica^m illi. **P**ater peccaui in celu^m et coram te et iam noⁿ sum dignus vocari filio^m tuus fac me sicut vnu^m de mercenarijs tuis. **E**t surgens venit ad patre^m suu^m. **C**um aut^{em} ad huc longe offet vidit illu^m pater ipi⁹ et misit motus est et accurrens cecidit sup^{er} collum ei⁹ et osculat⁹ est eu^m. **E**t in p^rioze restituens illum honore^m solempnitate^m letabudam fecit in eius inuencioe occidens vitulu^m pascualem **E**cce pabolam hac de peccatozib⁹ ad p^rntag

reuerſentibus nobis narrauit. **S**ed et paſto-
rem quendam bonum qui centum oues habuit
et una perditam dimiſit nonaginta nouem et ad-
quirendam illam exiit donec inuenit eam. **E**t
inuentam in humeris ſuis leuauit et alijs qui
non errauerant coniunxit uocauitque amicos
et uicinos ad epulas in eius inuentione. **S**ic
inquit ſaluator: gaudium erit ſuper uno peccato-
re penitentem agente quam ſuper nonaginta nouem
iuſtos qui non indigent penitentia. **P**rimiceps etiam
apoloſum petrum fidei petram circa ipſum tem-
pus paſſionis xpi ad modicum derelictus di-
ſpenſatiua quadam diſcretionem ut agnoſceret
humane fragilitatis puſillanimitatem et miſeriam
negationis crimine incurrere. **D**einde ſtatim domini
obocuium recordatus exiit foras et fleuit ama-
re lacrimisque illis deiectionis uerecundiam parte:
ſtatim uictoriam reportauit. **N**am cum eſſet ar-
te bellandi peritus et ſi cecidit non tamen eſt
diſſolutus neque ſeipſum deſperauit ſed reſili-
ens amariffimas de corde contribulato pro-
duxit lacrimas ſtatimque hoſtis cernens hoc qui
flamma uehementiſſime factus ſurcuſus reuel-
ſus fugiens longius et diſtante euilans. **P**ri-
miceps autem apoloſum petrum in deſuit et poſtea ma-
giſter orbis ordinatus. **S**ic iam et penitentia for-
ma effectus eſt. **P**oſt reſurrectionem uero ſua
xpianus dicendo ei petre amas me ſnam nega-
tionem correxit ipſo apoſtolo reſpondente

Spina petri

Etiam dñe tu scis qz amo te. **E**x hys ergo
oibus et alijs plibus et nūm sup antibus
exemplis discim⁹ virtutē lacrimarū et pñie
tm ut modus hui⁹ digne et rōnabiliter fiat
ex affectu ab hoiando peccatū et odiēdo atqz
cōdempnādo lacrimas etiā fundendo sicut
ait ppheta dauid. **L**aboravi in gemitu meo
lauabo p singulas noctes lectū meum lacri
mis meis stratū meum rigabo. **E**t ita pec
catorū emundatio fiet per sanguinē xp̄i in
magnitudine mie illius et multitudine mi
seracionū dei dicētis qz si fuerint peccata v̄ra
sicut feniūm quasi nix dealbabūtur. **S**i
aut fuēnt vt coccinū quasi lana alba erūt
Nec quidē ita sūt et ita credim⁹. **O**portet
itaqz ut post acceptā noticiā veritatis et re
generatōis et adoptōis filiorū dei dignita
tem et misteriorū gustū diuinozū omī v̄ru
te obseruare ne ruam⁹. **N**ā cadere nō expe
dit certanti qm iam multi qui corruerūt res
surgere nō potuerūt. **A**lij vicis qdem ia
nuam apientes et inseparabiliter eis adheren
tes vltim⁹ ad penitētiā venire nequerunt
Alij vero morte p̄uenti et non occurrentes
p pñia; seipos a fordo peccati abluere cons
dempnati sūt. **P**ropterea piculofum est in
q̄licunqz vicio cadere si vero contigerit sta
tīm resilere oportet et rursus in bono stare
certantē. **E**t quocienscūqz illud accidit et

illud mox fiat .i. resurrectio et statio usq;
ad mortem . Nam conuſimini ad me et
ego conuſar ad uos dicit dñs deus

Ad hec iofaphat dixit . **Q**uò ergo q̄s
custodiet seipm post bapſima mū
dum ab oī peccato . **N**ā si restat delinquen
tibz p̄nia sed tamē in labore et dolore fletu
et planctu q̄ non facilia multis fore michi
uidetur . **E**t ideo malle inuenire uiam ut
custodirē diligenter p̄cepta dei ut nō decli
narem ab eis ne post indulgenciā priorum
malozū ad irā puocare iterū dulcissimum
dominū deum

Tūc barlaam ait unde dixisti dñe mi
rex . **N**ā hoc et michi desiderabile ē
Sed laboriosum est et valde impossibile iux
ta ignem cōuersari aliquē et nō fumigari
Difficile est ergo et nimis arduū seclari
iūctum negocijs et eius curis iplacitum et
cōturbatōibus et indelicijs atq; diuicijs uiuē
tem mūdatorū dei viā indeclinabiliter p̄gē
et mūdum seipm conseruare . **D**ñs enī ait
Nemo potest duobz dñis seruire . **A**ut enī
vnū odio habebit et alterū diliget aut vnū
sustinebit et alterū condempnet . **N**ō poi
testis deo seruire et mā mone . **E**scribit autē
et dilect⁹ ei⁹ discipul⁹ iohānes euāgelista

et theologus in epla sua sic. **N**olite diligere
mūdum neq; ea que in mundo sunt. **Q**uoniam
omne q; in mūdo est cōcupiscencia carnis ē
et cupia ocularū et ambicō sēli q; nō est ex
patre sed ex mūdo est. **E**t mūdus transiit
et concupia ei. **Q**ui autē facit volūtatem
dei manet in eternū. **I**ta ergo dīni et deisse
ri p̄ses nostri et ap̄lm audientes q; per mul-
tas ībulatōes oportet nos introire in reg-
num celozū festinauerūt post sanctū baptis-
mū imaculatā et īpollutā incorruptōis ser-
uare tunicam. **V**nde quidā illozū et aliud
addiderūt baptismū suscipe per sanguine
dico et martirū baptismū cū et hoc noia-
tur et valde p̄ciosum atq; laudabile. **S**edis
nāq; peccatozū nō polluitur sordib; . **A**d
et dñs p; nobis suscipiens baptismū decen-
ter vocavit. **H**inc ip̄ius imitatores effecti
p̄ri⁹ quidē sui discipuli et ap̄li. **D**einde ve-
ro et om̄is sanctorū martirū chor⁹ cultoris
bus p̄dolorū regibus et tyrānis semetip̄os
p; noie xp̄i obitētes om̄e genus tormen-
torum sustinuerūt videlicet bestijs pietati et ig-
nibus exusti atq; gladijs interempti bonāq;
confessionē confessi eursum cōsumauerūt fi-
dem firmauerūt iusticieq; brauiū sunt adepti
angelis associati et xp̄i coheredes effecti sunt
Quozū virt⁹ intū resplenduit q; in om̄ē
fram sonus eozū exiit et in fines orbis tēe

verba eorū . **I**storū nō tantū verba et opa
sed sanguis et ossa omī sanctitate sūt plena
Demonēs namq; potēt eiciūt insanabiliū
vero languozū sanitates fide accedentibus
prestāt . **V**estimēta vera et si quid aliud p̄
ciosis ipozum appiauit corporib; creature
omī semp sunt venerāda . **D**e quibus lona
gus erit sermo si per singula v̄tutes eozum
referre voluerim . **P**ostq; vero crudeles il
li et atroces tyrāni mali male pierūt et p̄
secutō q̄ruit regesq; fideles p̄ omīsum oz
ben regnauerūt suscipientes alij et imitans
tes zelum illū et diuinū desiderīū martīrum
dico et eodē amore in aīo vulnerari diligēte
satagebāt mūdā aīa; et corpus ipollutū
dño exhibere omīsq; illecebras viciozū cir
eūcidentes et ab omī pollucōe carnis et spi
ritus seipos enūdantes . **Q**uā vero nō ali
ter hoc q̄ per custodiā mandatozū xp̄i effici
posse nouēant custodiā autē mandatozū
et opatōez v̄tutum difficile in medio mūdi
aliū tumultuū fieri posse considerabāt aliā
quādam vitā pegrinā et sibi in solitā
ducere studuerūt et scdm̄ dīnā vocem oīa
derelinquētes videlic; penes filios amicos
cognatos diuicias atq; delicias et oīa que in
mūdo sunt odientes deserta q̄si fugiti ob
erūt egentes angustiati afflicti quib; dign⁹
non erat mūdus . **I**n solitudine erantes

et in montibus et in spelucis et cauinis terris
Ab oibus frenis delectatōibz et refrigerijs
seipos elongātes ipm etiā victum et vesti-
tum valde tenuē habātes. **I**ta duo nego-
ciantes ut viderēt materias viciozū radicē
ipozum cōcupias de aīo euulserūt et eozū
delentes mēozas amorē et desiderū diuino-
rum et celestiu in semetipis plantauerunt
Ad huc etiā p macratōez carne suā affligen-
tes et matres volūtate effecti ne puarentur
glia eozū qui p effusione sanguinis sui cō-
sumati sūt sed imitatores et ipi xpi passio-
nū q̄ntum in ipis est effecti et p hennis reg-
ni principes. **S**ic ergo v̄tutibus adornati
solitariam et quietā ducebāt vitā. **A**lij qui
dem subdiuo absqz tecto p durātes solis estu
et rigoribz frigidis et ymbz et turbis
imbus ventozū affligebātur. **A**lij vero tu-
guria figentes aut spelucis aut antris lati-
tantes degebant. **S**ic vero v̄tutem v̄tutibz
cumulantes omni cruei cōsolatōi penitē ab-
renūciauerūt oleribz crudis et herbis aut
glandibz seu pane arido et valde siccō tran-
siebant dietā. **N**ō solū qualitati delectati-
onē abrenūciantes sed etiā ipi tenozū absti-
nencie ex sua pte semp aliqd addebāt. **N**ō
tantū de ipis vilibus et abiectis sumebant
estis ut solā viuere possent. **Q**uidā nanqz
eozum tota ebdomoda ieiuni pmanentes

diuina die cibum sumebāt. Alij vero bis i
ebdomoda hui⁹ mēoriā habebant. Alij autē
post duos dies vespere edebāt tūmodo mo
dicū gustantes oīonibusq; et vigilijs vaca
bant. Angelorū vitā imitātes auri argenti
q; possessionib; emptōib; et venditōi
bus abrenūciantes inter hoīes se esse obli
uiscēbātur. Inuidia vero at; supbia que
maxime bona opera cōmitari solent in eis
locum nō habebāt. Nā neq; qui in conū
sione mior erat adūsus eū qui ampli⁹ polle
bat inuidie cogitatōe; vllomō in semetipō
fuscipiebat. Nec rursus magnifice agen
tem adūsus infirmiores in supbiā extolle
bat arrogātia vt sperneret primū aut glia
retur in sua sanctitate aut magnifice sapet
in vtiis. Nā qui plus vtiis habebat
non ppijs laborib; sdei gratia totū ascribe
bat in hūlitate depmēns semetipm nichil
oīno reputās q; agebat. Juxta qd ait dñs
Cum feceritis oia que pcepta sūt vobis di
cite serui inutiles sum⁹ q; q; debuim⁹ facere
fecim⁹. Illi vero nec fecisse aliūde que pre
cepta sūt confidebāt seipos sed plura sibi d
esse arbitrabātur q; fieri oporteret. Et rur
sus qui in cōuersatōe debilioz erat despicien
do se miserū clamitabat negliencie volūta
tis non nature infirmitati q; dērat iputans
Hic ergo ali⁹ alio et oībus erāt hūilioz

Cenodoxie vero vlt placendi hoibus viciū
quō esset in illis qui ideo de mūdo fugerāt
et desertū inhabitabant ne hoibus sed soli
deo v̄tutum suarum opatio nota fieret a q̄
et bonozū opm retributōes sperabāt bene
scientes qz que ppter vanā gliaz bona pfici
ūtur opa sine mercede remanēt. **Nā** p̄t
laudem hoim sūt et nō ppter deum. **Vnde**
et dupliciter hui⁹ mōi detrimētum paciūtur
corp⁹ quidē macerātes et mercede carentes
Illi vero supne glie imbiantes et hāc toto
corde desiderantes omēz frenam et humanā
laudē spreuerūt habent aut habitacula sua
aly quidē in omimodo recessu et solitudine
agonē pcurrentes elongātes seipos ab ho:
imū cōmoratōe p totū tempus vite sue et
deo appinquāt. **Quidā** vero longe abin e
uicem cellas habētes diuicis diebz ad eccliaz
vnā cōueniunt et diuina misteria sumūt sa:
crificiū dico intacti corpis et p̄ciosi sangui:
nis xpi q̄ fidelibz in remissionē peccatorū
illuminationēqz et sanctificatōez aie et corpo:
ris dñs donauit instructes alterutrū exēci:
eius dinorū eloquiozū et sollicitis amonicio:
nibus occulta colluctatorū bellā publicānt:
tes vt nullus d̄ hijs detineatur luctādi arte
nesciens. **Demde** comū vnulqzqz reuerē:
tur mel v̄tutum in fauis cordiū diligenter
reponentes et opantes fructū dulcissimū et

celesti mensa dignissimū . Alij vero cenobri-
alcm ducūt vitā . Qui plures in sē congregati
sub vno plato ab oibus differente de-
sunt omēs volūtatem suam obediēcie gla-
dio occidentes et q̄si seruos empticios volū-
tarie se reputantes nō sibi metip̄is viuūt s̄
cui p̄pter xp̄i amorē semetip̄os subdiderūt
Familiaris autē est magis dicere q̄ nō vi-
uūt sibi viuūt vero in eis xp̄e quē sūt secuti
oia deserentes . **N**oc enī est mūdi successio
volūtariū odiū et nature negatō eorū que
supra naturā sūt desiderio . **N**ij ego q̄si an-
geli in ira conūsantur psalmis et ymnis
deum laudātes et cōfessores laboribz obedi-
encie appent in quibz et diuic⁹ sermo adim-
pletur . **A**it enī . **V**bi sūt duo vel tres cōgre-
gati in noīe meo ibi sū in medio eorū . **N**ā
hac mensura in noīe xp̄i congregatōez cir-
cūducentes sed p̄ duos vel tres indefinītū
nūm demonstrat . **S**ive enī pauci sive mul-
ti p̄pter nomē sanctū eius cōgregentur ar-
dentē sūientes eius desiderio ibi hūc adesse
credim⁹ in medio suorū suorū . **H**is exē-
plis et talibz conūsatiōibz atz ordinibz freni
et lutei vitā imitati sūt celestū in ieiunijs
et oīombz et in vigilijs in lacrimis seruenti-
bus et in cōsolabili luctu in pegrinatōe et
recoīdatōe mortis ī m̄suetudine et lenita-
te in silencio labiorū in egestate et in opia

in castitate et ipudicitia in hūili sensu et trā
quillitate in caritate pfecta erga deū et pri
mū pūtem pegerūt vitā quasi angeli mozi
bus effecti. **V**nde de⁹ miraculis et signis
et varijs v̄tutib; ipos exornauit ut sonum
admirande cōuersatōis eorū in omēz tram
effudit. **E**t si ubi vitā v̄m⁹ ipozum p par
tes enarrauerō qui et auctoz fuisse manachi
ce cōmūlatōis dicitur. **A**nthon⁹ verō nō
men fuit ei cognosces v̄iq; ex vna arboze
reliquarū q̄ eiusdē sūt generis et speciei dul
cedinē fructū et quale posuit ille machoze
seos fūdamentū. **Q**ualē etiā structurā sup
edificauit et q̄lia meruit a saluatore adipi
sci karismata. **M**ulī verō et alij post illum
simili agone decertantes siles; adepti sūt co
ronā gl̄ie beati illi et ter beati qui deū amā
do pp̄ter caritā tē illi⁹ oia despererūt. **F**le
uerūt et luctū habuerūt diebus ac noctib;
vt futuro etiam haberēt cōsolatōez humili
auerūt seipos volūtarie vt illie exaltaretur
Astixerunt carnes suas fame et siti et vige
lijs vt ibi suscipiāt eos delicie et exultatio
parisi. **T**abernaculū facti sūt spūs sancti
mūdicia cordis sicut scriptū est ihabitabo
in eis et in ambulabo. **C**rucifixerūt semet
ipos mūdo vt a dextris crucifixi stent in die
iudicij. **D**ecinerūt lumbos suos in verit
tate et paratas habebant semper lampades

imortalis aduentum sponſi p̄ſtolantes . **I**n-
tellectualib; em̄ mentis oculis p̄uidebāt affi-
due tribilem horā illam contemplationē q̄
futurozū bonozū et eterni cruciatus cor eo-
rum repletū ſemp erat ut plennē gliaz acq̄-
rent . **F**acti ſunt ipaſſibiles ſicut angeli et
nūc cū illis letantur quozū in vitā imitati
ſunt . **B**eati eſtis et ter beati qui oculis in-
teriorib; nō fallentib; cōſiderauerūt p̄ncipiū
vanitatē et humane actionis inſtabilitatem
et lubricitatem et hāc abnegātes eterna ſibi
theſaurizauerūt bona et nūq̄ caſuram neq;
morte ampittandā vitā acquiſerūt . **N**os
ergo mirabiles et ſanctos viros et nos de-
ſpicabiles et indigni imitari ſatagimus nō
q̄ p̄tingere valeam; ad altitudinē celeſtis
conſideratōis eozū ſed ſed in poſſe infirme no-
ſtre et miſere v̄tutis eozū vitā figuram; et
habitu eozū opti ſum; quib; opibus non
impleam; . **N**am iſta diuina reppreſſio a
peccandi voluntate nos retrahit et ad in-
corruptionē q̄ nobis in diuino baptiſmate da-
ta eſt nos aſtringit . **V**nde ſermones beato-
rum illozū ſequentes valde abhorrem; cor-
ruptibilia hec et mortalia vite negotia in q̄-
bus nichil poteſt inueniri firmū neq; pla-
num neq; in ſeipſis ſtabile ſed vanitas ſūt
oia et afflic. io ſpūs multas in p̄ſecto ſerens
tes tranſmutatōes . **P**ompno em̄ et ombra

et aura p aere flante hinc fragiliora minimaque
inest eis gratia et neque gratia sed eror quidem
et seductio malicie mundi que non diligere sed
potius odire ex corde precipimur. Et secundum ve
ritatem odibilis iste mundus et abhominabi
lis. Nam quantumque donat amicis suis cum ira
denovo diripit ea nudatosque omni honore et
confusione nudatos omnibusque quibus pregrava
tos eterne insinuat tribulationi. Quos modo
exaltat subito ultima miseria humiliat sub
dens eos pedibus omnium inimicorum suorum. Ta
les ergo gratie ipsorum talia sunt et dona inimi
cus est enim amicorum suorum et hostis omnium qui
faciunt eius voluntatem. Discerpit crudeliter
incubentes super se et enervat illos qui confi
dunt in eo. Fedus posuit cum insipientibus
et promissiones falsas eis pollicitus est ad h
um ut trahat eos ad se. Illis sibi aequescen
tibus ingratus ipse et fallax demonstratur nich
il eorum complendo quam promiserat. Hodie namque
epulis delectabilibus eorum gulam illicet deuorans
dos inimicis cras eos totos picit. Hodie
regem constituit et cras futuris iugo suppon
nit. Hodie multis affluentem bonis cras
mendicantem reddit. Hodie coronam glorie
eius vicem imponit sed cras vultum illum in ter
ram picit. Hodie exornat collum illum splen
didis dignitatum torquibus cras humiliat fer
reis vinculum compedibus. Amabile hinc ad

modicū oībus efficit odibilē vero paulo
p̄ facit et abhōiabilē. **H**odie lenificat et
eras lamētis eū et flexib; afficit. **Q**ualē ve
ro hijs et finē ipōnit audi. **H**abitatores
israhne dilectores suos pficit miszime. **T**a
lem habet intrincōez semp taleq; ppositum
Neq; recedentes hmc lamētatur neq; rema
nētium miseretur illos enī male seducit et
retibus suis cōcludit. **A**d istos vero rurs;
artem suā transferre conatur nolens aliquē
suos effugere seuos laq̄os. **I**taq; qui tali
seruiūt duro et maligno domino et a bono
ac benigno mente p̄dita semetip̄os elongāt
et p̄tibus inhyant negotijs et eis tenētur
astricti et nullā futurozū habent mēoziam
sed delectatōes corpales incessanter deside
rant. **N**ias vero suas dimittentes fame tha
bescere et inmutabilib; affici malis siles ar
bitros esse hōi fugientis a facie furētis vni
cornis. **Q**ui nō ferēs sonū vocis illi; et tri
biliū mugitū fortiter fugiebat ne deuozas
retur ab eo. **D**ū ergo velociter curzaret in
magnū q̄dam baratrū. **D**um autē caderet
manib; extensis arbustā q̄dam apprehen
dit et fortiter tenuit et in base quadā pedi
bus ip̄ressis visū est sibi in pace de reliquo
fore et stabilitate. **R**espiciens ergo vidit
duos mures. albū quidē vnū altrū vero ni
grū corrodentes incessanē radicē arbustale

Paul. 2. 2. 2. 2.

q̄ apphenderat et iam p̄pe erant ut eam ab̄
scinderent. **Cōsiderās** etiā ip̄i⁹ barat̄ri fun-
dum vidit draconē aspectu terribilem ignē
spirantē et feralib⁹ oculis aspiciētē os q̄
tribiliter apientem et deuorare eum cupien-
tem. **Intuēs** vero rursus basen illā q̄ si-
pra pedes habebat firmatos cōtemplat⁹ est
q̄tuor aspidū capita de pietē p̄deūcia ubi
cōsistebat. **Eleuās** aut rursum oculos vi-
dit de ramis illi⁹ arbustule exiguū mel dis-
stillans. **Dimittēs** ergo cōsiderare que cir-
cūdederāt eū mala scilicet q̄uo sursum qui-
dem unicomis horribiliter insanens quere-
bat hūc deuorare. **Deorsum** vero amarissī-
mus draco inh̄pabat deglutire eum. **Arbu-
scula** vero q̄ apphenderat p̄ modiciū erat
excidenda pedes super lubricā et infidelē ba-
sen statuerat et tantorū ac talium malorū
oblitus seip̄m dulcedini illius modici mel-
lis tradidit

Hec similitudo eorū est qui seductōi
p̄ntis sc̄li adhererūt. **Cui⁹** expositi-
onē mox dicā tibi. **Unicomis** quidē figa-
mur tenet mortis qui semper p̄sequitur et
cōprehendere desiderat gen⁹ hūanum. **Barat̄rū** vero mūdus est iste plen⁹ oibus mal̄
et mortiferis laqueis. **Arbustula** aut que
a duobus mun̄ēib⁹ incessant̄ incidebatur q̄

apprehendim⁹ vite vini⁹ cūq; n̄m mēsurā
est q̄ consumitur et diminuitur p̄ horas di
ei et noctis et incisioni paulatim appim̄t
Quatuor vero aspidēs de quatuor fragili
bus et instabilib; clemētis constitutōez hu
mani corpis significant . Quib; inordina
tis et cōturbatis corpis cōpago dissolui
tur . Cū hys et igne⁹ ille at; crudelissimus
draco trībilem figatur ventrē inferni cupi
ens suscipe eos qui p̄ntes delectatōes futu
ris p̄ponūt bonis . Stilla vero mellis dul
cedinē significat delectationū mūdi per quā
seductor ille suos amicos nō sinit p̄p̄iam
puidere salutem

Mac ergo iosaphat valde libenter su
scepta pabola ait . Quā verus est
iste sermo et quā bene coaptat⁹ . Ne queso
pigrīteris tales michi semp typos subro
gare ut sciam diligenter qualis est vita no
stra et quorū amicis suis auctor sit malorū

Rex vero dixit . Rursus similes
sūt amatores seculariū delectatōnū
et qui harū dulcedine illiciūtur at; futuris
et stabilib; fluida et fragilia p̄ferūt hoī qui
tres amicos habuit quorū quidē duos pre
cordialiter et affectuose honorabat ac vehe
menter eorū caritate afficiebatur et vsq; ad

*Deo gratia
Sicut amine
f. d. 8*

mortem p̄ ip̄is agom̄as et piclitari desiderans. Adūsus vero terciū multo ferebatur respectu neq; honore neq; decenti eū aliūde gratificans dilectōe nisi modicā quādam et exiguā ad eū filans amicitia. Venerūt ego die quādam fr̄ibiles quidā ac p̄cipue militēs festinātes celeritate multa hūc ad impatorē ducere rationē redditurū p̄ debito decem milia talentorū. Coartatus vero ille querebat adiutorē ad subueniēdum sibi in fr̄ibili rōnis positōe apud regem. Curans igitur ad p̄mum suū et p̄ oībus alijs hūm̄ amicu dicit ei. Mosci amice quō semper aīaz meam pro te posui. Nūc auxilio tuo indigeo detinēte me necessitate. Quō ergo michi auxiliari nūc p̄mittis. Et que apud te reposita michi spes est dilectissime. Respondens ego illo ait. Non sū amicus tuus o homo neq; scio quis sis. Habeo enī alios amicos cum quib; optet me hodie letari et amicos istos amodo possidebo. Prebeo tamē ecce tibi cilicicola duo usq; habea ea in via qua ambulas q̄ tamen nichil tibi p̄derūt et nullā aliam spem a me p̄soleris. Nec audiens ille et diffidens de auxilio quod sperauerat ab eo ad secūdum p̄xit amicu. Cui ait. Recordare amice quāntum a me recepisti honoris et gr̄e. hodie vero in tribulationē corruēs et adūsitatē maximā auxiliatorē

opus habeo. Quātum igitur vales michi
 subuenire nūc indica michi. Ille vero ait
Nō vacat michi hodie vt tecum subeā ago
 nem. Curis etem ego ac sollicitudinibz ars
 cūdoz et intri bulatōe sū. Modicū tñ tecum
 pgam q̄uis nō sit tibi p̄ficiū et statim do
 mū reuersus p̄p̄ijs vacabo negotijs. Va
 cuis ego manibz homo inde reuersus et vi
 diqz destitū lamētabatur seipm de vana
 spe ingratorū suozū amicozū et de inutilibz
 laboribz quos p̄ illozū sustinuit dilectiōe
Pergit etiā ad terciū amicum de quo nūq̄
 curā habuit nec sociū leticie sue aduocauit
Et ait ad eum confuso et in terrā vltu de
 misso. **N**ō habeo os loquēdi ad te. Cog
 nosco em̄ diligenter qz nūquā tibi bene feci
 nec amicaliter erga te me habui. **S**z qm̄
 adūstas apprehendit me durissima et nullā
 spem salutis in ceteris amicis meis repi ve
 ni ad te rogans si est tibi possibile quolibz
 auxiliū vel modicū impendē ne tardes me
 inoz ignorantie mee. **T**ūc ille. **R**espondit
 ei hylari ac sereno vltu. **C**erte amicū meū
 hūm cōfiteoz te esse. **E**t modici illi? benefi
 cij tui non immemor cū vltura retribuā tibi
Ne timeas ergo neqz formides. **E**go omi
 p̄redam te ego infamā p̄ te apud regem et
 nō tradam te in manibz inimicozū tuozum
Conside ergo dilectissime et ne contristeris

Tūc cōpunctus ille dicebat cum lacrimis
Neu michi qd pri⁹ lamētaboz aut qd poti
us plangā . Vanū affectū meū reprehendā
q̄ ingratīs et falsis exhibui amicis an ame
ciam meā plangā qz huic vero et germano
amico nullā ostendi familiaritatē.

Tosaphat aut et istū cū amiratoe sermonem
fiscipiens expositoez de eo requirebat

Tūc ait barlaam . Pri⁹ amic⁹ vtiqz
est diuiciarū possessio et amor pe
cuniarū p quibz homo multis subiacet pi
culis et plimas sustinet miserias . Veniente
vero vltimo mortis finio nichil ex oibus
illis nisi que ad sepulturā p̄tinent inutiles
accepit p̄niculos . Sedis aut amic⁹ voca
tur vxor et filij et ceteri cognati et amici qz
rum affectui adherentes inseparabiliter tene
mur ipaz aiaz et corp⁹ p̄pter illozū spernen
tes amorē . S; nullā ex eis aliq̄ vtilitatem
cōsequitur in hora mortis nisi qz tūmodo
vsqz ad monumētum secū p̄gunt . Deinde
mox reūtes suis vacant curis ac sollicitu
p̄imbz nō mi⁹ obliuioni memoriā q̄ coz⁹
aliūde amici opientes sepulchro . Amicus
pero t̄rci⁹ despect⁹ et grauis nō familiaris
sed exosus et q̄si aūsus iustozū opm choz⁹
est . videlicz fides spes et caritas elemosina et

humanitas et ceterorum virtutum congregatio
quae potest praecedere nos cum eximus de corpore et
pro nobis apud deum interuenire et de inimicis
et crudelibus exactoribus liberare qui calumpni-
am et amarum rationis exactionem nobis commo-
uent in aere nos comprehendere temptantes. **Iste**
est gratissimus amicus et bonus qui et modicum bo-
num opus nostrum in memoria fert et cum usura no-
bis integrum restituit.

Rurfus ergo iosaphat ait. Unde sit
tibi a domino deo tuo o sapientissime
hominum. Illustrifica namque animam meam congruis et
dignis sermonibus tuis. **Rogo** etiam ut de-
pingas michi adhuc ymaginem vanitatis
mundi et quomodo per eam aliquis liber ac sine im-
pedimento transire valeat.

In scripto vero sermone barlaam ait
Ciuitatem quaedam didici magnam
fuisse et tunc talem habebat antiquitus con-
suetudinem ut assumerent extraneum aliquem et
ignotum hominem nichil legum ciuitatis suae et
traditionem penitus scientem et hunc sibi regnum
constituebant. **Qui** omnes potestatem accipie-
bat et suarum voluntatum proficiendarum facultas
talem habebat usque ad vniuersum aevi completorem. **De-**
inde in omni securitate eo permanente delictis quoque
ac suauitatibus sine ulla formidine et securi-

*In hoc sermone
de vanitate mundi*

semper p̄māfurū regnū existimante repente
surgentes ciues illi contra eū regali ablata
stola nudū p̄ totam t̄entes ciuitatē exulem
inmittebāt ad longi⁹ remotā insulam. In
qua neq; cibū inueniēs neq; vestimētum in
in fame et nuditate male atterebatur p̄ter
spem cōcessis sibi delicijs et gaudio i tristi-
cia rur̄sus p̄ter spem om̄es et expectatiōē
trāsmutat⁹. Interea iuxta morū cōsuetu-
dinē ciuiū illorū est ordinat⁹ est quidā vir
in regno qui nō eriguo mentis intellectu vi-
gebat. Qui tanta ac tali ex impuisu accidē-
te sibi habūdancia mox nō est dissolutus
nec ab ea raptus neq; eorū qui ante eū regi-
nauerāt et mis̄ime electi fuerūt in curiam
secut⁹ est sed sollicitudinē gerebat et labora-
bat aīo quō se et sua bene disponeret. Dū
ergo assidua meditacōe diligentius ista p̄-
tractabat cognouit per quendā sapientissi-
mū cōsiliariū suū consuetudinē ciuiū et lo-
cum p̄henis exilij et quō oportet semeipm
custodire sine errore edoctus est. Nec ergo
ut agnouit et q; oporteret eū post paululū
ad illā applicare insulā hoc q; caducū reg-
num et pegrinū regnū alienigenis rur̄sus
derelinquē aptis thauris suis. quorū tūc li-
berā habebat facultatē et de illis q̄ velle fa-
cē accepit pecūiarū mltitudie; auri videlicet
et argenti ac lapidū p̄ciosorū amplissimum

pondus et fidelissimis cōmittēs famulis in
illam p̄misit ad quā ducēdus erat insulam
Peracto igitur āni termio in seditōez ōfi
cuez nudū sicut illos qui an̄ eum fuerunt
in exiliū transmiserūt . **T**ūc ceteri Nulti et
tempales reges male fame cruciabātur . **I**
le vero qui diuicias ante posuerat ibi in ha
būtācia perpetua uiuens et delicias īfinitas
habens timore q̄ profusus in cūso īfidelibz
et malignis ciuibz sapientissimo seipm bea
tifficauit concilio .

Suauitatem ergo intellige vanū istum
et deceptorem mūdum . **C**iuēs autē
principes et potestates demonū mū
di rectores tenebrarū sebi hui⁹ qui illicūe
nos dulcedine voluptatū et fugerūt ut cor
ruptibilia velud īcorruptibili et mortalia
sicut immortalia et semp nobiscū mansura
cōsiderem⁹ . **S**ic ergo nobis seductis et nul
lā sollicitudinē destabili et eternis gerenti
bus neq; nobis ipsis aliquid in illa vita re
cōdentibz repente nobis iminet p̄dicō mor
tis . **T**ūc iam tūc nudos nos hinc maligni
et amari suscipientes tenebrarū ciues cum
quibz totū expendi⁹ ducūt nos in fram te
nebrofam et caligenosam in terram tnebra
rum etnarū ubi non est lux neq; vita hoim
Consiliarius autē bonus qui oīa vera nota
fecit et salutaria edocuit studia sapientē ac

prudētem regem meam estimā paruitatem
qui bonā et rectā viam veni demonstrare tibi
bi introducens te in eterna et infinita bona
Ibiq; te omnia cōsulens reponere abstractū
ab errore mundi hui⁹ quē et ego aliquādo
infeliciter diligebam et ipius delectationis
bus desinebar atq; iocūditatibus donec ve-
racibus mentis oculis cōsideravi quomō
in istis oīs hoīm vita atteritur. **A**lijs quis-
dem venientib; alijs vero decedentib; et nul-
lis firmū statū habentib; neq; diuitib; indi-
uitijs neq; potentib; ipotencia neq; qui p-
sperantur i prosperitate sua neq; qui delicijs
affluūt in iocūditate sua neq; putantib; fir-
miter se viuere in vana sua et infirma stabi-
litate sua neq; in aliquo eorū que laudan-
tur in hac vita sed oia similia sunt torrenti
impetu magno iprofundū maris ruētī flui-
da nāq; sic sūt oia pñcia et temporalia. **N**ic
intellēxi qz vniūsa ista vana et in quib; vti-
litas est nulla sic obliuio tradūtur ppetue
et absentātur siue gliaz dicas siue regnum
siue splendore dignitatū siue potentatum
magnitudinē siue tirānorū crudelitātē siue
q;libet talū i futuris temporib; obtenebra-
būtur. **E**x quib; cū et ego vnus sim con-
suecē mīrū mutationi subiaccio et quēad-
modū mei pdecessores iocūdari pñtib; nō
obmiserūt ita erit et i me. **N**oui enī q;libet

hōies tyrānus iste ac turbulent⁹ agit at mū
dus hīc inde eos transferēs hos quidē de di
uicijs ad in opiam illos vero de paup̄tate
ad gl̄iaz quosdā quidē subtrahēs vite. Ali
os vero rursus inducens nōnullos quidē
sapientes et prudētes rep̄bās quosdā cōu
meliosos scilicet et exiguos honorabiles et
splendidos faciēs. Alios etiā insipientes et
fatuos in sede collocās gl̄ie honorabilesq;
ignoiolos et obscuros demōstrans oib⁹. Et
est videndū quō gen⁹ hoim nequaq; an fa
ciem ipi⁹ crudelis tyrāmidis habet statum s;
est sicut columba q̄ fugiēs acq̄lam v̄l acci
pitirē mutat se de loco ad locum nūc quidē
huc infidens arbori inde rursus mota im
ergit se veprib⁹ deinde statim cauinis petrarū
et diūsis spinarū densitatib⁹ semēipm con
mittens nusq; tutū inueniēs refugiu īmotu
et defectōe tribulatur asidua. Sic sūt qui
p̄nīcia pdere metuentes et subipetu quidē ir
rationabili misime laborātes nichilq; pe
nit⁹ tutū v̄l firmū tenentes neq; sciētes ad
qualē puenturū sūt finem et quo eos vana
deserē vita cui subdiderūt seipos valde mis
liciter et misime. Mala ein p̄ bonis appē
tūt p̄ bonitate maliciā exēcentes et ignorās
quis frigidus multozū et ḡuium hiozū la
bozū susceptur⁹ sit fruct⁹ siue domestic⁹ si
ue alien⁹ et multociēs neq; amicus oio vel

*medy yppus veld be fū
dicit amplius*

dote et mercede sed expensas ferentes eterne
vite. Longam enim utri estis via multarum
expensarum consilium opus habentem et puenientes
ad eternum locum duas habentes regiones que
multas in se mansiones habet. Quarum qui
dominam unam preparavit de his qui diligunt eum
et eius mandata custodiunt oibus bonis ple:
nam que premerentes in incorruptioe victuri
sunt durabili atque perpetua plenam accepturi in
mortalitate ubi aufugit dolor et tristitia et
genit. Secunda vero regio plena est tene
bris atque tribulationibus et doloribus que patitur
dyabolo et angelis et in qua mittentur et
illi qui per opera mala hanc sibi unet acquisi
erunt et qui incorruptibilia et eterna pro pre
sentibus commutarunt et se totos cibum ignis et
ini fecerunt. Nunc ergo vocem audies et velle
tatem illius recognoscens ad illam puenire ha
bitationem studui que ab omni quidem dolore et
tristitia libera est tanta securitate talibusque
bonis repleta. Quorum scientiam nunc quidem
ex parte in me est adhuc etate spirituali puulo
et per speculum et enigmata que sibi sunt videntis
Cum autem venerit que perfectum est et cognoscam
facie ad faciem tunc que ex parte est destruetur
Et ego ago deo meo per ihesum christum dominum
nunc. Nam lex spiritus vite in christo ihesu libera
uit me a lege peccati et mortis et aperuit oculos
meos ut absque errore viderem que prudentia

farnis mors est prudencia vero spūs vita
et par . Igitur sicut ego pñciū recognescēs
vanitatē ea pfecto odiui odio sic et te cog-
noscere et odire fideliter moneo et vt quasi
aliena et mox desitura reputes ea et auferēs
hinc oia thesaurizes tibi metipi in seculo in
corruptibili thesaurū securū diuiciasq; inde
ficientes vt cum pueneris egen⁹ nō sis sed
diuicijs plen⁹ sicut horū tibi similia supra
depinxi ymaginē

Dicit iosaphat seni . Quō ergo poss-
sum thesauros pecuniarū et diuici-
rum illuc pmittere ut securā ipozū et incor-
ruptibilē iocūditatē abiens repiam . Et qua-
liter demōstrē adūsus pñcia odiū meum et
amorē etnozū plane queso in sinua michi

t ait barlaam . Diuiciarū quidē ad
etnum locū pmissio manib; sit ege-
nozū . Ait enī quidā pphetarū daniel sapi-
entissim⁹ regi babilonis . Propterea ore
consiliū meum placet tibi et peccata tua ele-
mosinis redime et iniquitates tuas misera-
tiomb; egenozū . Dicit autē et saluator faci-
te vobis de māmona iniquitatis aicos vt cū
defeceritis recipiāt vos interna tabernaculā
Elongum superius suis sermonē dñs de eli-
mosina et largitione pauperum facit sicut

in euāgelio dicim⁹. Sic ergo tūtissime val
de p̄mittes illuc oīa egenorū manib⁹. Quā
ta em̄ hys feceris sibi dñs attribuēs multa
pliciter tibi restituet. Vincat em̄ semp do
norū retributōib⁹ diligentes se. Hoc ergo
modo nūc thesauros sc̄li isti⁹ quasi furtim
diripiendo a dño suo cui et tu misime ser
uisti bene ex hys in futuro sūptum tibi res
pones et ab alieno auferens tibi cūcta re
condēs et p̄ fluida ista ac temporalia stabilia
atq̄ manētia cōpabis. Deinde deo tibi co
opante p̄uidebis instabilitatē atq̄ prauita
tem mundi et ualēdicens oib⁹ ad futura cū
affectu multo trāsuolabis p̄tergrediēs qui
dem īnseūtia sperādis uēo ac stabilib⁹ m̄x
rens et deserens tenebras cū umbra mortis
Odiēs uero mūdum et mūdi rectorē et cor
ruptibilē carnē inimicā tibi reputās. Cur
rens ad lumē in marcescibile et crucem sup
humors tollens seq̄ris cū indedimabiliter
et cum ipso gl̄ificeris et eterne uite heres
ostendaris.

Iosaphat uero ait. Cūcta ergo de
spicere et ista assumere laboriosam
uitā sicut dixisti sup̄ius traditio est
antiqua ab ap̄lorū descendens doctrina an
mō nouiter sic uobis uisum est mentis uis
sc̄ia quasi melius elegantib⁹ istud zc

Respondens senex ait. **N**ō legem res
center introductā doceo te. **A**b hoc
hoc a me sed ab antiquo nobis tra
ditam. **D**ixit enim dñs cuidā diuiti qui in
rogauit eum q̄t faciendo vitā eterna possi
deret et gl̄iantī omnia custodisse que scripta
erant in lege vnū inq̄t tibi dicit. **W**ade et q̄
cunq; habes vende et da paup̄ib; et habe
bis thesaurū in celis et veni seq̄re me tollē
do crucē. **I**lle vero audiēs hęc tristis effe
tus est. **E**rat enim diues valde. **V**idēs eum
dñs contristatū ait. **Q**uā difficile q̄ pecu
nias habent intrabūt in regnum celozū fac
lius enim est camelū p̄ foramē ac⁹ trāsire q̄
diuitē intrare in regnū celozū. **H**oc ergo
mandatū cūcti audierūt sancti et separi ab
omni tali diuiciarū difficultate studuerūt
rūcta sua dispergentes in paup̄um erogati
onē et diuicias sibi etnas repōnentis iūle
rūt crucē et secuti sūt xp̄m. **A**lij quidē m̄rio
sicut iā dixi tibi consumati alij vero hermiti
te agonizātes et nichil eozū q̄ ad conūsati
onē hui⁹ veracis phie p̄inēt emisērūt. **Q**uā
datum igitur esse noueris xp̄i regis nostri
et dei quod nos ab amore tēp̄alium rerū
retrahit et etnozū participes efficit.

Qum igitur inq̄t iosephat sic antiqua
ac necessaria hui⁹mōi sic philosophia
q̄ nō hodie hanc multi secūtur 2c

Denero vero ait. Multi quidem imitati sunt et imitantur plerimi vero pigri remanent et negligentes. Pauci enim sunt sicut ait dominus qui strictam et artem pagane viae amplam vero et latam plures. Qui enim seculum ab avaritia et voluptate malorum capiuntur inani ac vane dediti gratie inextricabiliter ipsi astricti tenentur et quasi seruos semetipsos voluntarie vendentes alieno domino et ex aduerso stantes ista precipienti deo et vinceti ab eo tenentur. Nona enim quae semel de sua salute desperat alienasque suas irrationabilibus laxat cupiditatibus ubique fertur propterea deslens propheta circumfusam stulticiam huius mundi aiaibus et adiacentis eius caliginis crassitudine deslens dicebat filij hominum usqueque qui corde et queritis mendacium. Ita et quidam nostrorum sapientium et doctorum rationabilis vir continens et quodam a seipso adiciens clamabat omnibus velud de euidenti et altissima specula filij hominum usqueque qui corde ut quae diligitis vanitatem et queritis mendacium. Magni quid vitam istam et delicias atque mundicam gloriolam et humilem potentiam et falsam prosperitatem arbitramtes. Quae non eorum sunt quae videntur vel putant se habere illam. Sed sunt sicut puluis agitur et ab alio ad alios ventilata traiciuntur aut sicut fumus defluencia et sompnia illudencia et velud umbra iania neque absencia despata

nō habentibz neq; pñcia defixa possidētibz
Si ergo saluatore mādante pphetis etiam
et aplis pōicātibz ac sanctis oībus ope et
sermone ad v̄tutis viā rectissimā nos exhor
tamur et et si pauci p hanc gradiuntur cum
ples speciosā et q̄ ad pōicōm ducit eligant
nō ex hoc conūlatio diuine hui⁹ ad nichila
tur sapientie. **N**ā sicut sol ad illuatiōez oī
bus or̄ sine muidia suos radios porrigit
cūctosq; illuiri pmittit ita et vera sapiētia
sui appetitores more solis illiat et illustrare
et splēdidos oñdit. **S**i autē quidē clauden
tes oculos videre ei⁹ fulgorē nolūt nō inde
co reprehendend⁹ est sol vel a ceteris despici
endus aut glia sui splēdoris per illorū in
honora bitur stulticiā sed illi potē se lumi
ne ei⁹ pantes quasi ceci palpabūt pietas
et in multis cadent foueis plibusq; lacera
būt facies eorū sp̄mis. **E**t quēadmodū
sol in suo splēdore pmanēs illinat reuela
ta facie fulgorē suū specularibz eodē mō et
lux xp̄i splēdat quidē oībus ditissime lar
gens eis suā claritatē. **P**articipatur vero
vnusq; iuxta q̄ desiderat et appetit. **N**eq;
enī desse alicui volentiū se itueri sol iusticie
neq; tamē cogit sponte sua tenebras eligen
tes sed pprio vnusq; relinq̄atur arbitrio
et p̄lectioni q̄ diu in hoc secula est.

Iosaphat aut scilicet ante quod est liberum
arbitrium et quod prelectio. **R**e-
spondit senex liberum quidem arbitrium
est anime rationalis voluntas sine prohibicione cuius quod
mota ad quodcumque voluerit siue ad bonum si-
ue ad malum sic ab auctore concessum. **R**ur-
sus liberum arbitrium est intellectualis anime mo-
tus sui iuris. **P**relectio vero est consultum des-
iderium eorum quod in nobis sit aut consilium deside-
rabile. **A**d enim preiudicatum est ex consilio ter-
nem elegentes. **C**onsilium vero est desiderium
preiudicatum de his quod a nobis sit facienda. **C**on-
siliatur enim quis si debeat rem pargere vel non
deinde iudicat quod melius est et vocatur iudici-
um. **E**xinde appetit et amat quod ex consilio
iudicatum est et dicitur deliberatum. **S**i enim iu-
dicat et non affectat quod iudicatum est idem dili-
git illud non dicitur deliberatum. **D**einde per
disposicionem fit prelectio. **N**am prelectio duc-
torum oppositorum unum eligere prealtero. **E**t hoc
manifestum est quod consilium est per iudicium vel pre-
electio. **E**t ex ipsa etymologia prelectum
quippe est unum pre altero electum. **N**ullus vero
aliquid ante iudicandum est videat neque prelegit
nisi ante iudicet. **N**on enim omnia quod videntur
nobis ad effectum deducere cogitamus. **T**unc
prelectio et prelectum fit quod ante iudicatum est ex
consilio quod accipit appetitum. **E**t sic colligi-
tur prelectio esse desiderium consultum eorum que

in nobis fuit. **N**ā qđ ante iudicium est ex
consilio desideram⁹ p̄eligenes. **O**me em̄ cō
siliū fit p̄pter illud qđ agendū est. **E**t sic an̄
om̄ez p̄lectionē cōsiliū est ante om̄ez vero
detōez p̄lectio. **I**taq̄ nō solū actōes sed
et ea q̄ scđm intentionē p̄lectōes exhibent
corone et tormētū iure causa sūt. **P**rim
cipū em̄ peccati et iuste actōis p̄lectio est
Ex hys q̄ a nobis sūt inducta. **Q**uorū em̄
m̄ nobis affect⁹ sūt horū et actōes. **I**n no
bis vero scđm v̄tutem opatōes sūt in nob̄
Viqz et v̄tutes pp̄ie nāqz in nobis sūt aia =
i oia et ea de quibz cōsiliatur. **S**ic p̄ h̄
berū arbitriū considerantibz hoibz et ip̄m
idem p̄eligenibz quāto quis p̄legit tanto
p̄cipatur diuinū lūm̄is et p̄ficiē i phie stu
dys. **D**ifferētie em̄ p̄lectionū sunt velud
quidē fontes aq̄rum de venis t̄re scaturien
tū. **A**lij quidē in superficie t̄re oriūtur qui
dam vero paululū pfundi⁹ nōnulli aut p̄
f̄dissime. **M**arū quippe aq̄rum nōnulli
quidē indefinēter fluūt et gustu dulces sunt
dam vero de pfundo p̄deūt aut amare sūt
et sulphuree. **A**lij aut̄ largit̄ fluentes alic
ro modice distillat. **S**ic et in p̄lectioni
bus intellige alias quidē veloces esse et val
de feruētēs quāsdā vero torpentes et frigi
das et alias quidē ad bona ic̄fū habentes
nōnullas vero ad cōtrarium om̄i v̄ritate

declinātes . Ergo iuxta affectus earū et ad//
actiones secūtur impetus .

Tūc ait iosaphat seni . Sūt ergo et alij
qui et ea q̄ tu p̄dicās p̄dicent aut so
lus es hodie qui ista docēs es sic odibilem
p̄ntem vitam astruis

espondens autē barlaam dixit in ve//
stra infelicissima regione ista nōcēz
esse cognosco . **M**ā p̄ns tui tyran//
mea crudelitas inuābilibz hos mortibus
tradidit et sategit ne penit⁹ audiat in vo//
bis diuine noticiē p̄dicatio . In ceteris v̄o
omnibz linguis cantātur ista et glōzificā//
tur a lys quidē rectissimo sermone alijs ve//
ro distorto hoste n̄rarum aiarū declinare
eos a rectitudine faciente et alienis monēte
glōzys et dicta quedā scripturarū aliter et
nō scdm̄ cognuū sensum interpretari docente

Vna autē est veritas q̄ p̄dicata est a glōsis
ap̄lis et deiseris p̄ribus et in catholica ecclia
a sinibus vsqz ad fines orbis sole splendi
di⁹ choruscans cui⁹ ego p̄dicator et doctor
missus sum tibi .

ixit autē iosaphat ad eū . **N**ūquid nō
aliqd̄ ex hijs me⁹ aliqn̄ didicit p̄ . **E**t
ait sener . subtilit̄ et cōuenienter nichil didi
cit . **C**lausis em̄ mētis sensibz bonū n̄ vlt̄ fu
scipe ad malū v̄o p̄cipiti ruit ipetu . **S**ed
vellē inq̄t iosaphat etiā illum ista didicisse

it vero senex. **A**pud hoīez ipōssibi-
lia sūt ista apud deū oīa possibilia
sūt. **Q**uid em̄ scīs si tu saluū faci-
es p̄em tuū et modo mirabili genitor tuū
efficiaris genitoris. **A**udiui em̄ regē quen-
dam fuisse multū bene suū regnū disponen-
tem mansuete q̄ ac leniter erga suū se habē-
tem pplm̄. **N**oc aut̄ solū sibi dērat qz non
habebat diuine noticie illuatiōē sed ēro-
re ydolorū detinebatur. **H**abebat aut̄ quē-
dam consiliariū bonū et p̄fecte exornatum
tanq̄ ad deū p̄tinet pietate q̄ et omī reliq̄
v̄tutum sapientia. **Q**ui multū ḡuabatur
et tristis erat eo qz rex in tali p̄maneret ēro-
re. **V**olebatqz eum quīqz redargure sed ab
impetu isto reuocabatur metuens ne forte
auctor malorū sibi met et suis oībus fieret
et que p̄ eum multis pueniebat v̄ilitatem
amputaret. **Q**uerebat tm̄ tm̄ p̄ optunū
ut traheret eū ad bonū. **D**ixit itaqz rex ad
eum. **V**eni et egrediamur et pambulem̄
ciuitatē si tibi forte aliq̄t v̄ilitatū inueniā.
De ambulātibz vero eis in ciuitatē vide-
rūt lucis fulgozem p̄ q̄ddam foramē relu-
centē et huic oculos micētes aspiciūt subē-
raneum spec̄ habitaculū an̄ qz sedebat vir
plēnima degens inopia qui vili quodā ac di-
lacēato amict̄ erat indumēto assistebat ei
proz sua p̄matura. **Q**uo vitreo calice in

manibꝫ suscipiente dulcissimū cantādo me-
los illa iocūditate ei exhibebat saltās et vi-
rum laudibꝫ extollens . **Tūc** hy qui cca re-
gem aderāt diuici⁹ ista considerātes mirabā-
tur qm̄ tali inopia gūati qui nec domū has-
bebāt et vestimētis carebāt ita locupletā ac
securā vitā ducebāt . **Tūc** ait rex cōsiliario
suo . **O** miraculū aice qz michi et tibi nūqꝫ
sic placuit nr̄a vitā q̄ tantis delicijs ac tan-
ta refulget gl̄ia sicut vilis hec et miserrima
sua vitā hos stultos letificat et iocūdatur
leuis eis et suavis appns cum sit odibilis
et aspera . **Optunū** itaqꝫ nact⁹ horū p̄tismi-
bolos ait . **Reuera** o rex qualis tibi vide-
tur esse horū vitā . **Rui** ait . **Oim** q̄ aliqū
vidi amarissima et infelicissima ab hominibꝫ
bilisqꝫ et autēda . **Tūc** dicit ad eū p̄tismi-
bolos . **Ita** ego bene scias o rex qz multo
ampli⁹ miseram et infelicem deputāt vitā
nostrā cōtemplatores ac narratores eēne
gl̄ie illi⁹ et bonorū q̄ om̄es supant sensum
Nam auro splendoria palacia nr̄a et splen-
dida ista indumēta stercoribꝫ et feno fetētia
ra vidētur oculis cōtemplātū in enarrabile
pulchritudinē in celis nō manu factorū tha-
bernaculorū stolesqꝫ diuinit⁹ tēte et inco-
ruptibiliū dyademātū q̄ preparauit deus di-
ligentibꝫ se . **Quēadmodū** em̄ desipe nobis
isti visi sūt eodem modo et eo amplius nos

qui in hoc mūdo eram⁹ et sufficiētā nobis
esse putam⁹ in ista falsa glia et inutilib⁹ de-
licis lamētationib⁹ digni sum⁹ et lacrimis
in oculis eorū qui gustauerūt dulcedinem
bonorū etnorū. **R**ex aut̄ hys auditis stu-
pefact⁹ ait. **Q**ui sūt ergo illi qui meliore
nostrā vitā obtinēt. **O**nis inq̄t p̄t̄mib⁹
les qui etna pponūt temporalib⁹. **R**ursus
ergo rege scire cupiente que eterna ait vir
Regnū sempiternū et vitāq̄ mortī nō sub-
iacet et diuicias que nūq̄ metuūt egestatē
gaudium q̄ et leticiā totū exptem tristitie
et ḡuitatis et pacē phennē liberā ab omi in-
imicitia et contēsiōe. **Q**ui ista merebun-
tur accipe beati erāt. **E**t hoc certissimū ē
Sine dolore em̄ et sine tristitia viuēt in eter-
na vita oīa delectabilia et iocūda q̄ sunt in
regno dei absq̄ labore pcepturi et cū xp̄o
sine fine regnaturi. **E**t quis dign⁹ erit ista
pcipe ibi dicēte rege. **I**lle respondit. **O**is
qui vitā tenēt illuc ducentē facilis em̄ est in-
troit⁹ volentib⁹ tm̄. **T**ūc rex ait. **E**t que ē
semita illuc pducens. **R**espondit ei vir no-
bilis. **C**ognoscere solū verū deū et ihesum
xp̄m unigenitū ei⁹ filiū et sanctū ac vnificā-
tū sp̄m. **R**ex igitur regalē habens intel-
lectū ait ad illū. **E**t q̄d phibuit te haetru⁹
ista michi nota facere. **N**ō em̄ abiectōe et
despectu michi videtur esse ista si vera sunt

Si aut̄ ambigua studiose oportet q̄rere do
nec q̄ certū est inueniam⁹. **N**ō negligē:
tia inq̄t vir aut̄ merca detentus ista tibi no
tificare distuli cū vera sūt et oīo indubita:
bilia sed excellēciā metuēs tue gl̄ie ne for
te tibi genararē molestiā. **S**i ergo iusseris
tuo famulo ut amodo de hys aliqua reco:
mēoret p̄ oīa tuo obsecūdaboz impio. **E**st
am inq̄t rex nō p̄ singulos dies tm̄ sed etiā
p̄ singulas horas horū memoriā assidue re
noua. **N**ō negligēter em̄ oportet hys at:
tendere sed frequēt⁹ et studio⁹. **A**udiui⁹
nanq̄ ait barlaam pie regē istū vixisse po:
stea et trāquille p̄ntem duxisse vitā nec fu:
tura p̄uatū esse beatitudie. **S**i ergo et p̄i
tuo talia quis optuno suggescit tempōe
forsitā intelliget et cognoscer̄ q̄ntis obsess⁹
est malis et ab hys declinans eliget bonū
Nūc em̄ rec⁹ est vero se p̄uans lumie sp̄o:
teq̄ sua impietatis agit tenebras.

Oixit aut̄ iosaphat ad eū. **D**e patre
meo faciat dñs sicut ei plac̄t ip̄i em̄
sicut iam dixisti possibilia sunt omnia que
apud hoies impossibilia sūt. **E**go v̄o ex
tuis sacris sermonibz p̄ncium cognoscens
vanitatem discere quidem penitus cogito
et tecum reliquū vite mee ducere ne p̄pter
temporalia ista et fluida ob eternorum et

incorruptibilium exidam refrigerio &

Quoniam senex respondit. Si hoc feceris
similis eris cuidam iuveni sapientissi-
mo de quo audiui quod filius fuit ditissimorum
pentum cui pater suus desponsauit filiam cuius-
dam nobilissimi et pro omnibus locupletissimi
viri nimis pulcherrimam. Mout autem sermo-
nem cum puero de nuptiis et quomodo facere me-
ditabatur annuntiavit. Quod ille audiens
et quasi rem malam ac nefariam respiciens relic-
to prope fuga elapsus est. Ambulans autem de-
clinauit in domum cuiusdam senis pauperis pro-
pter estum diei semetipsum repausaturus. Tunc fi-
lia senis uirgo que erat ei unigenita sedens ante
ianuam operabatur manibus ore uero suo deum
laudauit assidue gratias agens ei de primo cor-
dis. Huius autem laudes iuuenis ascultans ait
Quid est illud tuum o mulier studium. Cuius
autem ei gratia cum ita sis pauper et tenuis quasi pro
quibusdam magis dominis gratias referendo sic
laudas datorum. Que respondens ait ad eum
Nescis quod sicut exigua medicina de magis
languoribus sepe liberat homines ita et in uicis
dei dominis gratiarum actio magnorum auerit
efficitur bonorum. Ego quidem filia sum senis
pauperis gratias tamen refero deo pro modicis
illis donis et benedico dominum certa quoniam que hec
contulit et maiora ualet dare. Et ista. Quid

ergo autem propter

de hys q̄ extrinsec⁹ sūt et nostra nō sūt ex q̄
b⁹ neq; multa possidētib⁹ lucrū aliqd̄ pro
venit ut nō dicā qz et sepius dampnū susti
nēt neq; mioza actipientib⁹ accidit detmen
tum eandē vtriusq; viā p̄gentib⁹ et ad eun
dem pueniētib⁹ finē. **C**orū vero q̄ magis
sūt necessaria et p̄fectissima multa et maxima
accepi dei dona q̄ innumabilia et inestimabilia
sūt. **N**ā scdm̄ ymaginē dei facta sūt et
ip̄i⁹ noticiā habere merui et rationē p̄e oī
bus aialib⁹ sūt p̄dita et ab ip̄o deo imutata
sūt ad vitā p̄ viscera m̄ie ei⁹ cui⁹ et misterios
rum particeps esse p̄merui et paradisi ianua
apta est facile si voluero introitū michi p̄
bitura. **P**ro tantis igitur et talib⁹ donis
que indifferētē diuites p̄cipiūt et paupes
ut dignū est gratias agē penit⁹ est impossibi
le. **S**i autē et modicā istā laudatōe; largi
tori bonorū non obtulorū qualē excusatorē
habeo iuuenis itaq; eximiu⁹ illi⁹ stupens in
tellectū eius p̄ez accessit cui et dixit. **D**a
michi vxorē filiā tuā. **A**damaui em̄ illam
p̄pter intellectū eius ac pietatē. **T**ūc senex
ait. **N**on licet tibi accipe paupis filiā cū
diuitū p̄ntum sis filius. **R**ursus autē iuue
nis ait. **E**tia hanc accipiā si tamē nō nega
ueris michi eā. **N**obiliū quippe et diuitū
q̄rundā filia michi fuit desponsata sed hanc
respiciens sagā m̄p. **F**iliā vro tuam p̄pter

1
2
*Josephus p̄p̄t dicit
paupis est tunc erit*

pietate q̄ habet in deū et p̄clarū intellectū
adamas copulari michi eā pre oibus cogi
taui . Senex aut̄ dixit ad eum . Nō possū
tibi hanc dare ut ducas in domū p̄ris tui
et ab vlnis meis sepes eā . Unica enī michi
est . S; ego inq̄t iuuenis apud vos mane
bo et v̄az; suscipiā conūsatorē . Deinde et
splendidū deponēs vestimētum senis habi
tum postulas induit . Tūc ille senex in ml̄
tis tēptans eū et varijs ip̄i⁹ examians cogi
taōz; postq̄ cognouit firmamētū illi⁹ stabi
litate et q̄ nō amore insipientie detent⁹ per
c̄it ei⁹ filiā sed pietatis amore elegit paupi
me viuere hāc p̄ponēs sue gl̄ie et nobilitati
tenēs eū manu introduxit in suū cubiculū
et ostendit ei diuicias multas ibi repositas
et imensū pond⁹ pecuniarū quantū nō vi
derat aliquū iuuenis ille et ait ad illum . Fili
hec oīa tibi do eo q̄ elegisti mee fieri heres
substantie . Quā tenēs hereditatē ille om̄s
supgressus est gl̄osus tre et diuites

Dixit aut̄ iosaphat ad barlaam . Cōue
nienter scis et ista me t̄git narratio
v̄n et a te ista dicta esse de me existimo . S;
que est exaiatio p̄ quā cognoscere firmita
tem mentis mee queris .

Qui senex ait . Ego quidē exaiavi iā
et cognoui q̄ sis prudens et firme
mentis et animi vere rectissimi . S;

finis tue actōis utinā ista corrobōr. **H**uius
rei gratia flecto genua ad deū nostrū in tri-
nitate gloriificādum oīmq; creatorē visibi-
lium et inuisibiliū qui semp est et eris nec
vnq; incitū habuit sua deitas nec habitura
finē fribilem et oīpotentē bonū et miordē
vt illuēt oculos cordis tui vt det tibi spm̄
sapiencie et reuelatōis in agnitōez ipius vt
videas q̄ est spes vocatōis eius et que diui-
cie gl̄ie hereditatis ei⁹ in sanctis et q̄ super
eminēs magnitudo v̄tutis illi⁹ in nos qui
credim⁹ ut iam nō sis pegrin⁹ et aduena s̄
ciuis sanctorū et domesti⁹ dei sup edificar-
tus sup fūdamētum ap̄torum et p̄phetarū
ip̄o sūmo angulari lapide xp̄o ihesu. **I**n q̄
ois edificatio constructa crescit in templū
sanctum in dño

Tosaphat aut̄ nimū cōpunctus corde ait hec
oīa et ego desiderās scire p̄cor te vt ea nota
michi facias diuicias sc̄z dei et super emine-
tem magnitudinē v̄tutis eius . etc

Quē dixit ei barlaam. **O**ra deum ut
ista doceat te et sciētiam talium in-
figat aīe tue quia apud hoīes ip̄i⁹
enarrare gl̄iaz et potenciā prosus est ip̄o-
sibile et si oīs q̄ modo et aliūde fuerit ho-
minū ligue vna fierēt. **D**eū m̄qt euange-
lista et theolog⁹ nemo vidit vnq; vnigēit⁹

qui est in sinu patris ipse enarrauit inuisibile
aut inestimabile gloriā et magnificentiam
quis poterit trigenarum comprehendere nisi
cui ipse reuelauit quantum uult sicut prophetis
suis et apostolis reuelauit. **N**os uero et ex pre
dicatōe eorū et ipsa rerum natura iuxta quod
possibile est nobis didicim⁹. **D**icit enim scrip
tura. **C**eli enarrant gloriā dei et opa manuum
eius annuntiat firmitermentum. **E**t inuisi
bilia eius a creatura mundi per ea que facta
sunt intellecta cōspiciuntur sempiterna que uir
tus et diuinitas. **S**icut enim aliquis cernens
domū splendidissimā et artificiose fabricatā
cui⁹ formā ingeniose cōpacta est edificatio
rem et architectum mox cōsiderans mirabi
tur ita et ego de non extantibus formatus et
ad hoc quod sum adduct⁹ et si platen atque facto
rem uidere non possum si tamē ex bene com
pacta et mirabili fabrica mei ipsi⁹ ad notici
am ueni sapiencie eius non secundum quod est sed si
cut potui intelligere quia non a me ipso ueni
nec me ipsum feci sed ille plasmavit me sicut
uoluit. **I**n principio quidem omnia fecit cre
aturas quarum aliquas diminutas et contri
tas rursus meliori inuolutōe reformat. **D**e
inde subleuās hinc diuino suo impio ad ali
am trāsfert uitā infinitā et etnam. **I**n nul
lo horū possum resistere fortitudini ipsius
puidencie nec aliq̄o adicere michi ipsi neque

demere siue scđm naturam seu iuxta forme
speciē nec in vetrata in me renouare p̄ua :
lens nec corrupta reintegrare. Nullus em̄
horū hoim aliq̄ potuit aliūde pficere neq̄
rex neq̄ sapiēs neq̄ diues neq̄ potēs neq̄
aliq̄s alius hūana pagens studia. Null⁹
em̄ regem ait quidā aut eorū qui in subli :
mitate sūt aliud habuit natiuitatis exordi :
um. Vn⁹ em̄ oīm introiē ad vitā exitus q̄
sibis. Ex hys ergo que cca me sūt ad scien :
ciā creatoris magnificentie pduc⁹ sum. Cū
hys aut et bene cōpactam fabricā et conser :
uationē creature toti⁹ cōsiderans et vidi q̄
ip̄a oīa scđm seip̄a quidē cōsulationi subia :
cent et mutationi. Intellectualia quidem
scđm liberū arbitriū et in bono pfectū sensi :
bilis vero iuxta genēatōez et corruptionū
augmentūq̄ et defmentū et iuxta qualitatē
trāsmutacōm et localē motōez et ex hys p̄
dicant vocibus effabilib⁹ ab increato et in :
mutabili facta esse deo contineri q̄ conser :
uari et semp p̄uideri. Quō ego contrarie
nature ad vni⁹ mūdi cōpletōez in simul cō :
uenerūt et indissolubiles p̄manserūt nisi q̄
dam oīpotens v̄tus ista cōmiscuisset et sem :
per indissolubilia confluaret. Quō em̄ ali :
quid maneret nisi ip̄e voluisset. Aut qd̄ n̄
vocatū est ab eo quō seruetur. Aut scrip :
tura. Sicut em̄ nauis sine gubernatore nō

potest subsistere sed mox submergitur et do-
mus modica nūq̄ stabit sine pilosore mū-
dus quō constat tanto tempe creatura sic
magna sic bona et mirabilis sine gloriola
quōdam et magnifica atq̄ mirabili guberna-
tione et sapientissima puidētia. Ecce enim
celū quātum temp⁹ habet et nō denigratum
est tre v̄tus nō est lassata et tanto creata tē-
pore fontes nō defuerūt fluere ex quo facti
sūt mare tot et tanta suscipiēs fluia nō sup-
greditur mēsuram. Cursus solis et lune nō
mutatur ordiēs diei et noctis nō peruiūtur
Ex oibus istis ineffabilis dei v̄tus et magi-
ficencia nobis declaratur testificata a p̄-
phetis et ap̄lis sed nemo digne cōsiderare
vel laudare gl̄iaz ei⁹ poterit. **O**ia namq̄ visi-
bilia et invisibilia ap̄lis qui xp̄m habebat
in seip̄o loquētē considerās dixit. **E**x p̄te
cognoscim⁹ et ex p̄te p̄phetam⁹. **C**ū autē ve-
nēt q̄ p̄fectum est euacuabitur q̄ ex p̄te est
Ideo stupens inestimabiles diuicias eius
ap̄te clamat. **O** altitudo diuiciarū sapiētē
et sciētē dei q̄ instructabilia sūt iudicia ei⁹
et inuestigabiles vie eius. **S**i autē ille qui
vsq̄ ad icium raptus est celum tales emisit
voces quis filis mei oio audebit abyssum
tantorū misteriorū non solum nō dicere s̄
nec etiā cogitare digne nisi ei ip̄e largitor
sapiētē infuderit et insipientium corrector

gratiam suā infuderit . **N**ā in manu ei⁹ et
nos et sermones nr̄i oīs qz sapienciā et disci-
plina ab ip̄o est ip̄e em̄ dedit nobis horū q̄
fuit sciētiā verā ut sciam⁹ dispositōez or̄b
fratrum et v̄tutes elemētōzū in ciū et consū-
matōez et medietate tēporū vicissitudies p̄-
mutaciones oīm horarū et qz oīa in nūo et
mensura et pondere ordinauit . **N**ā mag⁹
mīse posse ei exhibuit semp et fortitudiez
brachij illi⁹ quis sustinebit . **Q**uia sicut ie-
tus statere totus mūd⁹ in conspectu eius et
sicut stilla rosis mane pirāsiens . **M**isere-
tur vero oīm qz oīa potest et dissilēat pecca-
ta hoīm p̄pter penitēciā . **N**emiez quippe
hoīm abhoīabitur neqz autē ad se currens
ciūm . **S**ol⁹ bon⁹ et amator aīarū dñs be-
nedictū sit nomē eius et laudabile et sup̄
exaltatum in secula . Amen

Dixit autē ad eū iosaphat . **S**i multo
tempore meditareris sapientissime
q̄ten⁹ p̄positarū enodatōez questionē nob̄
dissolueres nō meli⁹ id facere posse in vide-
ris q̄ talia dicendo q̄lia paulo ante p̄ulisti
Auctorē em̄ cūctorū et datorē bonozū deū
docuisti esse incōprehensibilē etiā cogitatio-
nibz hūanis gl̄iaz magnificētie eius sermo-
nibz euidentissimis ostendisti et quia nō alit̄
quis valet apprehendē nisi ip̄e de⁹ quantum

fibi placet reuelauerit p̄pterea q̄ tuā valde
rōnabile sapiētiam admirat⁹ si vehementer
Nys ego p̄termisissis dic michi beatissime
quā ānorū ipse es et ī quib⁹ locis conūlariis
quosq; hui⁹ phie socios habes. **F**ortiter
enī aia mea ex tua pendet et nequaquā a te oī
tempore vite mee volo separi.

Qui senex ait. Annōrum sum sicut
oppinor quōragintaq; in desertis
enī tēre senaar degens agonizates meū hēo
eos q̄ in cursu sup̄ in itinēis laborat cōtinue

Quō iquit iosaphat ista michi dicis am
plius enī michi appares septuaginta ānorū
esse. Quid igitur sermo sibi vult quōduagi
ta ānorū nō videris michi in hoc verum
debere. zc

Tixit autē ad eum barlaam. Si quis
dein a natiuitate ānos meos queris
discere bene hos estimasti amplius
septuaginta esse ānorū. **S**i nullomō a me
in mensura vite cōputatur quicquid in vanita
te mūdi expēsi sūt. **Q**uādo enī viuebam
carne seruies peccatis mortu⁹ erā interiorē
hoīe. **A**nnus igitur mortis nūq; vite no
minabo. **E**x quo enī michi mūd⁹ erucifir⁹
est et ego mūdo et deposui veterē hoīez qui
corrūpitur scdm desideria ērozis non iam

uiuo in carne sed uiuit in me xpc. **Q**uod
aut uiuo in fide uiuo filij dei q̄ tradidit se
metipm̄ p̄ me. **N**os merito et ānos uite
et dies salutis uocabo q̄s c̄ca quadraginta
quinq; cōputo ānos sc̄dm̄ ordinē tibi et n̄
sc̄dm̄ opinionē horū ānorū dixi nūm̄. **E**t
tu ēgo talē habeto cogitatōez semp̄ nequas
q̄ uiuere arbitrās eos qui mortui sūt qui
dem̄ in bono ope uiuūt aut̄ in peccato et
mūdi rectori seruiūt deorsumq; tracti in vo
luptatib; et desiderijs malis uitā expendunt
sed mortuos istos esse non ambigas defūc
tos efficacie uite. **M**ā peccatū mortē mor
talis sapiēs quidā pulchre appellauit. **A**it
aut̄ et ap̄ls. **C**um serui eratis peccati liberi
fuitis iusticie. **Q**uē ēgo fructū tūc habu
istis in illis in quib; nūc erubescitis. **M**ā
finis illozum mors est. **N**ūc aut̄ liberati a
peccato serui aut̄ facti deo habetis fructum
p̄m̄ in sanctificatōe finē uero uitā et̄nam
Stipendia aut̄ peccati mors gratia aut̄ de
uita et̄na in xpo ih̄su dño nostro.

Dixit itaq; iosaphat ad eum. **Q**ūquidē
uita carnalis nō iure uita uocatur et
go nec mors tēp̄alis mors debet appellari

Qui senex respondit. **I**ndubitanter
et de hys ita sc̄ncio nequaq; hanc
temp̄alem mortē timens nec mortem ip̄az

etiam hanc partem
hinc qm quos pt
pu huc

penitus appellās. **N**ā si me in via mandas-
torum dei ambulātem cōprehenderit transis-
sus est magis de morte ad vitā scilicet meli-
orē et pfectorē et in xpo absconditā quā de-
siderātes assequi sancti magnū vite pūis
tediū paciebātur ppter qd ait apłus. **S**cim⁹
qm si frēstris dom⁹ nostra hui⁹ habitatōis
dissoluatur qd edificatōez ex deo habeam⁹
domū nō manufactā etnā in celis. **N**am
et in hoc in gemiscī⁹ habitatōez nostram q̄
de celo est sup̄nidui cupientes si tū vestiri
et nō nudi inueniamur. **N**ā et qui sum⁹
in hoc tabernaculo in gemiscī⁹ grauati eo
qd nolim⁹ exspoliari sed sup̄ vestiri vt ab
sorbeat̄ qd mortale est a vita. **E**t iterum
Miser inq̄t ego homo quis me liberabit
de corpore mortis hui⁹. **E**t rursus. **C**upio
dissolui et esse cum xpo. **P**ropheta etiam
qm veniā inquit et apparebo ante faciem dei
Quia et ego oim seruoꝝ dei mi⁹ istā tem-
poralē mortē nullomō formidē vales hinc
indubitāter ppendere quā cōtempnēs p̄is
tui minas absq; timore ad te veni et salutis
tibi verbum annūciaui cum diligens noue-
rim qd si ei in noticiā ista veniret mille me
vt possibile est ei mortib⁹ subiciet. **S**z ego
oibus verbū dei p̄ponēs et ipm desiderans
assequi neq; paueo temporalē mortē neq; ta-
li appellatione dignam ipaz p̄sus iudico

dnico vero obediēs mādato dicentis. Nos
lite timere eos qui corp⁹ occidūt aīaz vero
non possūt occidere sed magis eū timete q̄
potest et aīaz et corpus perdere in iherennā

Tsta ergo inqt iosaphat veracis vestre phis
exercitia nimis supgrediūtur naturā freno
rum vite pūis radicē inherenciū. Scati
estis vos qui tam virilē atz constātem habe
tis volūtate. Sz vnde et qualis tibi et hīs
qui tecum sūt in huiusmōi deserto vict⁹ vñ
esiam in dumenta et qualia veraciter queso
michi insinua .

Qui barlaam ait. Vict⁹ quidē nob
est ex hīs q̄ inueniri possūt fruct⁹
videlicet arborū et herbe quas here
m⁹ desert rose irrogata celesti et prepto ere
atoris obediēs p quib⁹ null⁹ nos ipugnat
vel nobiscū cōtendit plus q̄rens diripe aua
ricie causā vel lege cupiditatis. Sine inui
dia em̄ oibus adiciet illabēata esca et vltro
preparata mensa. Si vero aliūde et vicinorū
aliquis fideiū fratru panis offerat benedic
cionē quasi diuina puidencia trāmissū fu
scim⁹ illū p benedictione fideliter offerenci
um. Indumēta vero lanea et cilicina et me
latozia in veterata et aspera sūt atterencia in
firmā carnē istam idipm nanqz nobis est
oportorū estate et hyeme q̄ nullomō exq̄

induim⁹ exuere licet donec in veratū peni-
tus corrupātur. Sic enī frigiditatis et ardozis
necessitatib⁹ verati futurozū in corrupcōis
vestimētozū meremur nob ipis opimenta

Josaphat vero ait. Vnde igitur hoc tū est
quo indueris vestimētum.

Respondit senex in usu illud a quo-
dam fideliū nostrū suscepi iter ad
te factur⁹. Nō enī cōgruebat cum
cōsuetā veste huc venire feci enī sicut quidā
qui habebat dilectissimū sibi cognatū capti-
uū in alienā gentē ductū et hūc volens edu-
cere deposito habitu suo et adūsariozū idus-
to abiit in regionē et multimode domesti-
cum de amara liberauit tyrāide. Eodem
mō et ego quē circa te sunt agnosens hoc
indut⁹ habitu semē diuine p̄dicatōis ī tuo
corde veni serere et de seruitute crudelissimi
mūdi rectoris liberare. Et nūc ecce diuina
v̄tute quātū ī me meū misterii cōpleui diqz
noticiā anūctiaui tibi ac p̄phetarū et ap̄tozū
p̄dicatōez nūctiam ostendiqz simul veracitē
et sine ēroze p̄ficiūm vanitatem et q̄ntis ac
qualibus malis mūdus est plenus crudeli-
t̄r seducens obediētes sibi atz multis mōis
eos illaqueans. De cetero me oportet te
dire vnde veni quo cum puenero alieno
habitu deposito p̄prium resumam.

Rogat igitur senē iosaphat ostēdi sibi ab
eo consuetum vestimentum .

Tūc barlaam exuta qua induit⁹ erat
veste forinseca apuit iosaphat vi-
sio horribilē. Erat enī tota carnis q̄li-
tas cōsumpta denigrata q̄ cutis ab ardore
solis et ossibus herens et tensa ac si pellib⁹
subtilib⁹ tendatur calamis laneo vero quos-
dam p̄ano discisso et valde aspero p̄inct⁹
erat a lumbis vsq³ ad genua. Simuliq³ hu-
ius pallio circa humeros optus erat .

Admiratus est itaq³ nimū iosaphat
hui⁹ dure laborē cōsultōis et per-
seuarātie stupuit eminentiā et in gemiscēs
lacrimat⁹ est . Et ait seni . Qm̄ me de dura
et amara seruitute dyaboli liberare me ve-
nisti finē cōgruū tuo iponēs beneficio educ-
aiaz meā de carcere isto et me tecū sumpto
eam⁹ hinc vt p̄fecte redēptus de mūdi ēroze
signū iūc suscipiā salutaris baptismatis et
socius tibi admirabilis hui⁹ phie et eximie
cōsultationis fiam . zē

ixit autē barlaam ad eū . Simulū
capree nutrebat quidam diuisum

Que cum creuisset deserta desidera-
bat naturali tracta affectu . Egressa igitur
die q̄dam inuenit gregē caprarū pascentē
et iuncta hys cūibat per campos et siluas

Reuſa tñ ad veſperũ denud ſũmo diluculo famulozũ negligentia exibat et filueſtribus aggregata capreis paſcebatur cũ eis. Quibz longi⁹ ad paſcendũ recedẽtibz ſubſecuta eſt et illa. **O**ſtri diuitis hoc ſencientes aſcendiſ equis abierũt poſt eam. **E**t ſua quidẽ caprea capientes et reducentes domũ de cetero exire phibuerũt. **R**eliquũ vero pſecuti ſũt gregẽ alias quidẽ occiderũt alias vero male diſperdiderũt. **E**undẽ namq; modum timeo fieri in nobis ſi me ſubſecutus fueris. **N**ã et tuo conſortio carebo et multozũ malozũ ſtatibz meis auctor exiſtã. **S**ed hoc te vult dñs nũc quidẽ ſignari ſigno baptiſmatis et manẽ in regione iſta oĩezq; firmiter tenere pietatem et mandatorũ xpi opatorũ. **C**um autẽ hoc auctor dederit oĩũ bonozũ tũc venies ad me et reliquũ pũtis vite ſimul habitãtes ducem⁹. **C**õfido vero in dño qz et in futura ſeculi conſũtãtõẽ iũcti erim⁹ et aſſociãti.

urſus lacrimatus ioſaphat ait ad ſenem. **S**i dño iſta placent volũtas eius fiat. **C**õſuma ergo dereliquo me diuino baptiſmate et aſſũptis a me pecunijs et veſtibz ad victum tui atq; tuozũ fratru vade in locũ conſũtãtõis tue i pace adeo conſuat⁹ vt me ne deſeras ſemp orando ut non exidam de ſpe mea ſed cũ⁹ valeam ad

te puenire et in secura quiete a te percipere
profectus mei utilitatem

Quoniam barlaam ait. **X**pi quide[m] suscipi
endi signu[m] p[ro]hibito nulla imo co[n]suetudine
gruit de cetero temetip[su]m domino
cooperante consumari. De hys aut[em] que dixi
isti a pecuniis michi et meis te daturum
quo erit illud ut tu paup[er] diuitibus p[ro]beas
elemosina[m]. Diuites nanq[ue] egenis semp[er] be-
nefaciunt no[n] in opes locupletibus. Extremis
enim oim[ne] meorum dicio[rum] te ircompabiliter e[st]
sed co[n]fido in miserat[i]o[n]ibus dei et te paulo
post ditari et tu[m] misericors non eris.

Quoniam aut[em] iosaphat ad eum. Enuda
michi sermonem quo ultim[us] oim[ne] tu-
orum sup[er]at me in diuitiis quos in multa vi-
uere in opia et nouissima tribulari egestate
Paulo enim dixisti. Quo[modo] etia[m] paup[er]em me
vocas sed quoniam locupletabor no[n] misericordem fore
dicis nunc etia[m] misericordem existentem.

Barlaam respondit. Non egestate
dixi hos tribulari sed diuitiis dixi
hos habundare indigentibus. *no[n] p[ro]p[ter] q[uo]d*
semp[er] pecuniis addere pecuniis et no[n] ab h[uius]modi
impetu frenari sed amplius hys in facibili-
ter in h[uius]modi illud extreme inopie est et ultim[us]
ma paup[er]tas. P[ro]p[ter] h[oc] vero co[n]tempnentem
desiderio etiam et q[ui]stione[m] sterco[rum] ista estimantes

ut xpm solū lucrifaciant omēs q̄ ciborū et
vestimētōrū deponētes sollicitudinē et in do-
mino hanc p̄cipientes letātes vero incipia si-
cut quiuis amatorū mūdi nūq̄ letatur dis-
uicijs et pecunijs onerat⁹ et v̄tutū diuici-
as sine inuidia cōgregātes spe q̄ indeficiē-
tū saginatos bonorū merito diciores te et
omni regno freno vocaui. **Deo** autē coopā-
te accipies et ipse hui⁹ spūalem substantiam
q̄ diligenti⁹ seruās et ampliāre semp meri-
to desiderās nūq̄ poterit aliquit hui⁹ vacu-
ari. **Ne** em̄ vera substantia. **Temporalium**
vero ī mensuras diuiciarū suos post⁹ ledit
amicos q̄ prohit eis. **Merito** igitur extre-
mam inopiam has vocaui quib⁹ amatores
celestium bonorū penit⁹ abrenūctiant eas
fugiētes sicut refugit aliquis a facie colubī
Si v̄o hostenquē iam necauerūt et sub pe-
dibus cōculcauerūt cōfratres mei et cōmili-
tonos hūc denuo viuentem a te suscipiens
eis inferā et auctor eis bellozū ac viciorū
fiam eroq; peul dubio angel⁹ malus q̄ ab i-
sit a me ut faciā. **Eadē** q̄ et de vestimentis
intellige. **Nā** exuta vetustatis corruptione
et inobediēte vestimētis q̄ntum in ipis ē
depositis xpo vero q̄si vestimēto salutis et
indumēto leticie ab eis induto quo mō cor-
gam eos iterū pelliceas induere tunicas et
cōfusione opiri amictū. **Et** meos quidē

om̄is nullo taliū indigē cognōscens herēns
vero contentos exēctio et delicias hoc re
putātes verissimas pecunias et vestēs quas
eis te velle p̄here dixisti egenis tribue the
saurūq; tibi meīpi in futuro securū deo pro
curante illozūm oōmib; reponē. **H**ic enī
magis coopantib; diuicijs ad bona vteris
Dem̄de et armaturā spūs assumēs et lum
bos in veritate habens p̄inctos indutusq;
lorica iustitiē et galea salutis assumpta pe
desq; i prepatōe euāgelij pacis calciatus et
manu fidei assum pto clipeo et gladio spūs
qd̄ est verbū dei et vndiq; fortiter armatus
atq; munit⁹ sic confidēter ad bellū contra im
pietātē egredere ut hac in fugā a te conūsa
et illi⁹ p̄ncipe dyabolo i fram p̄strato vic
torie corona adeptā ornaberis viuifica dex
tra dominatoris . zē

Talib; ergo dogmatib; et v̄bis salu
tarib; instrūēs barlaam filiū regis
et ad diuinū baptismū prepatans ie
iunare q; et osare ei mādans p̄ plimos die
es nō deseruit ei sed frequēter ingressus to
tā exintegro seriē orthodoxe fidei insinuans
et diuinū euāgelij recitās ei insup et apli
cas ammonitōnes et p̄phetica dicta expo
nens. **N**am vir ille a deo doctus totam in
ore veterē et nouā scripturā ferebat diuino
afflat⁹ spū illuīauit eū ad verā dei noticiā

In ipsa itaque die quando baptizandus erat
intulit ei dicens. Ecce xpi debes accipe sig
naculum et lue signari vultus ei⁹ et fili⁹ dei
fieri et tēplum spūs sancti. Crede igitur in
p̄rem et filiū et spm̄ sanctū sanctā et viuiffi:
cam trinitatē in trib⁹ p̄sonis et vnā deitatē
glificādam diuisamq; in p̄sonis et p̄sona //
rum p̄prietatib⁹ vnitā vero in substātiā
Vnū quidē cognosce deū p̄rēz ingeniū fili //
um vnigenitū dñm n̄m ihesū xpm lumen
de lumine deū verū de deo vero natū ante
oīa secula. **N**ā de bono p̄rē bon⁹ natus ē
fili⁹ de lumine vero tanto resplenduit lumē
sempiternū et de vera vita fons viuificās p̄:
dit et de v̄itate p̄ris filij v̄it⁹ apparuit qui
est splendor glie et v̄bum substantie q̄ ēat
in p̄ncipio apud deū et sine inicio ē et sine
fine p̄ quē oīa facta sūt oīa visibilia et in:
uisibilia et vnū scias spm̄ sanctū ex p̄rē fi:
lioq; p̄cedentē deū p̄fectum et viuificantē
et sanctificatōis largitorē sue volūtatis sue
q̄ potestatis substātiū. Ita ergo adora pa
trem et filiū et spm̄ sanctū in trib⁹ p̄sonis. i.
p̄prietatib⁹ et d̄mitate vna. Vna nāq; ē triū
deitas et vna eorū natā et vna substantia
vna glia vnū regnū vna v̄tus vna potestas
Cōmune autē est filio et speritui sancto de //
patre esse. **P**roprium est autē p̄ris ingeni
tum esse filij vero natiuitas spūs v̄ro sancti

perfectio. Sic ista crede. Cōprehendere v̄o
modū natiuitatis vel perfectiois nō queras
Incomprehensibilis em̄ est sed in rectitudine
cordis accipe q̄z pater et filius et spūs sanctus
p̄ oīa vnū sūt exceptis proprietatibus quas
paulo ante dixi. Et q̄z vnigenitus filius et
v̄bum dei et deus p̄pter nostrā salutē in terram
ex voluntate patris et cooperatione spūs sancti
sine semine virili conceptus est in utero v̄gi-
nis et dei genitricis marie p̄ spm̄ sanctū et
ex ea natus est homo perfectus ex duabus et in
duabus intellectualibus naturis et in vna perso-
na. Et ista indubitāter accipe et fideliter
crede nec velis discutere quō semetipm̄ ex-
manuit filius dei et homo factus est de v̄gina-
li sanguine sine virili semine et sine matris
corruptione. Fide em̄ edocti sumus tenere di-
uinitus nobis ex diuina scriptura tradita
Modū ignoramus nec dicere valemus. Cre-
de filium dei p̄ viscera misericordie sue factū hoīem om-
nesque suscepisse quae sūt humanitatis natura-
les et inuitabiles passiones. Esuriit em̄
et sitiuit et dormiuit et larauit et in agonia
fuit natura humanitatis et p̄ nobis impijs
ductus est ad mortē crucifixus est mortēque sus-
tinauit et sepultus est deitate tamē impassibili
et conuitibili permanente. Nichil em̄ oīo
passionū impassibili attribui nature sed
corpore cognoscimus eū passū et sepultum

D. Hoffm. S.

et diuina maiestate a mortuis resuscitatum
in incorruptione et ad celos ascendisse et ite-
rum cum gloria venturum iudicare viuos et
mortuos et reddere unicuique secundum opera sua
Resurgēt quippe mortui et exurgent qui in
monumentis sunt. Et quidem qui christi manda-
ta seruauerunt et in recta fide persistuerunt heredi-
tate possidebunt vitam eternam. Illi vero qui
in iniquitatibus et peccatis semetipsos corrupe-
runt et a recta via declinauerunt in supplicium
ibunt eternum. **N**oli credere substantiam aliquam
mali esse aut regnum neque principium illud esse
suspiceris aut a seipso subsistere vel a deo fac-
tum sed nostrum opus hoc esse et dyaboli quod no-
stra superbia irrepserit nobis ac per liberum ar-
bitrium nos illud fecisse et propria voluntate ele-
gisse siue bonum siue malum. Cum his confi-
tere unum baptismum ex aqua et spiritu remissio-
nem peccatorum. **A**ccipe et precepta illibato-
rum christi misteriorum et crede in veritate cor-
pus et sanguinem esse christi dei nostri quod dedit
fidelibus in remissionem peccatorum. **M**agna nocte
qua tradendus erat suis discipulis et apostolis
et pro eis omnibus in se credituros dixit. **A**cci-
pite et manducate hoc est corpus meum quod pro
vobis tradetur in remissionem peccatorum
Similiter et calicem accipietes dedit eis dicens
Hibite ex eo omnes. **H**ic est sanguis meus
noui testamenti qui pro vobis effundetur

Hoc facite in meā cōmemoratōez . **I**pse est
enī sermo dei viu⁹ et efficax et oīa v̄tute sua
pagens facit et conūtit diuino verbo suo
panis et vini oblatōez in corp⁹ et sanguinē
suū supueniēte spū sancto in sanctificatōez
et illuatiōnē cū deuocione p̄cipienciū . **A**d
ora cū fide osculādo venerandā ymaginem
dñici caractris p̄pter nos in carnati dei ver-
bi ipm te putās creatorē te cernē in yma-
gine sua . **R**euerētia nāq; ymaginis ait q̄-
dam sanctorū ad exemplar eiusdem transit
ymaginis . **E**xemplar vero est ex quo ipa
ymago diriuatur . **N**ā in ymaginē figu-
ram intuentes mentis oculis ad verū tran-
siū illi⁹ aspectū cui⁹ ymago est pie adorā-
tes p̄pter nos in carnati effigine non deum
faciētes s; ymaginē dei in carnati osculātes
desiderio et amore q̄ seipm exinamunt p̄p̄
nos vsq; ad formā serui . **S**imiliter etiam
et figurā viuiffice et venerāde crucis adorā-
do cole p̄pter eū qui in ea carne pependit
p̄ salute generis nostri scilicet xp̄m et salua-
torem mūdi qui dedit nobis h⁹ p̄tectionē
contra insidias dyaboli . **P**auescit enī ip̄e
et tremit nō sustinēs ad horā ipi⁹ v̄tutē in
hui⁹ documētis et in tali fide baptizabiris
in cōuertibilem hūc et puris ab omī heresi
custodiēs vsq; ad vltimā expiratōez . **O**mnis
v̄o doctrinam et totā dogmaticā vocem huic

in maculate fidei contrariā abhoiāre et aliē
nationem cogita esse a deo . **Ait em̄ ap̄tus**
Quia et si nos vel angel⁹ de celo euāgeliza
uerit p̄ter id q̄ accepistis anathema sit . **Nō**
est em̄ aliud euāgeliiū vel alia fides p̄ter il
lam que ab ap̄tis fuit p̄dicata et p̄ sanctos
p̄res in diūsis synodis extitit cōfirmata et
ecclesie katholice tradita .

Mec dicens barlaam et fidei symbolū
expositū i micena synodo docens re
gis filiū baptizauit eū in noie p̄ris
et filij et sp̄s sancti in piscina aque q̄ erat i
padiſo eius uenitq; super eū gratia sp̄s
sancti . **R**euerſus aut̄ ad hospiciū suū sacrā
missam celebrauit . tradiditq; ei in taeta xp̄i
mysteria et exultabat sp̄u gl̄iaz referēs xp̄o
deo et dño nostro dixitq; ad iosaſphat . **B**e
nedict⁹ de⁹ et pater dñi nostri ihesu xp̄i qui
scdm magnā misericordiā suā regenēauit
te in specie uiuā in hereditatē incorruptibi
lem et in marcescibile consuatam in celis in
eodē xp̄o dño n̄ro per sp̄m sanctū . **H**odie
namq; liberat⁹ a peccato seru⁹ aut̄ factus dei
pign⁹ accepisti eterne uite et tenebras dese
rens lumē induisti adoptatus in libertatem
gl̄ie filiozū dei . **Q**uotqd̄ em̄ recepūt eum
dedit eis potestatem filios dei fieri hys qui
credūt in noie eius . **I**taq; iam nō es seru⁹
sed fili⁹ et heres dei per xp̄m in sp̄u sancto

Ideo kine festina mundus et in maculatus
ei inueniri bonū opando sup fūdamētū
fidei. **F**ides em̄ sine opibz mortua est nec
non et opa sine fide quēadmodū et antea
memi me dixisse tibi. **D**eponens ergo de-
retero om̄ez maliciā et oia opa veteris hoīs
odiens q̄ corrūpitur sc̄dm desideria ērozis
quasi mō genit⁹ infans rōnabil̄ et sine do-
lo lac virtutū cōcupisce et ut eo crescas et
puenias ad agnitōez mandatorū filij dei in
virū p̄fectum in mēsuram etatis plenitudis
xp̄i ut nō iam puul⁹ sensibz fluctues et cir-
cumferaris om̄i vento ērozis sed maliciā pu-
uul⁹ esto et ad bonū stabilē et firmū habes-
to sensum vt digne ambules vocatōe qua
vocatus es in custodia mūdatorū dñi. **R**e-
pellens a te et alienās vanitatē prioris con-
ūsatōis quēadmodū gentes ambulāt in va-
nitate sensus sui obscuratā habentes intel-
lectū et alienati a gl̄ia dei subdūtur deside-
rijs et irratōnabilibz motibus carnis. **T**u
vero sicut accessisti ad deū viuū et verū ita
vt fili⁹ lucis ambula. **I**fruct⁹ em̄ spūs est
in om̄i bonitate et iusticia et veritate et no-
uū q̄z hodie induisti hoīez ne vltari⁹ priori
corrūpas vetustate sed renoua de die in diē
in iusticia et sanctitate veritatis. **P**ossibile
est em̄ om̄i volenti sicut audisti q̄z potestate
dedit filios dei fieri. **I**taqz iā non possum⁹

dicē qz impossibilis est nob̄ ōtūtum possessio
Facilis est via et plana et si stricta et arcta
vocetur ppter corp̄is maceratōez tñ desiderabi-
lis est et recta ppter spem futurorū bono-
rum eis qui non insipienter gradiūtur sed
diligenter attendūt q̄ fit volūtas dei et ar-
maturā illi⁹ induūt ad p̄liandū contra ōsu-
cias dyaboli et ī oōne et obsecratōe ī idip-
sum vigilātibz in oīni paciēcia et spe. **T**u
ergo sicut audisti a me et dedicisti firmum
pone fūdāmētum et in ip̄o habūda crescēs
et p̄ficiēs et bonā exēce miliciā habēs fidem
et bonā cōsciēciā p̄ bona testificata sectan-
do iusticiā pietatē fidē caritatē paciēciā mā-
suetudinē vt cōsequaris etnā vitā ad q̄
vocat⁹ es. **O**m̄ez vera voluptatē et viciozū
libidinē nō solū opatōis effectū elonga a
te sed etiā mētis cogitatōe vt ī pollutā aiāz
tuā deo representes. **N**ō solum em̄ actōes
nr̄e sed et cogitatōes corone nob̄ seu pene
causā sūt. **I**n cordibus mundis habitare
xp̄m cū p̄re et spū sancto credim⁹. **C**ontr̄i-
tio sicut firm⁹ apes sic maligne cogitatōes
fugāt spūs sancti gratiā. **Q**ua ppter dili-
gētē hoc attendendo oīez cogitatōez possibi-
litas ex aiā tua dele et beneplacitoz infere
cogitat⁹ tēplum tēp̄m faciendo spūs sanc-
ti. **A** cogitatōibz em̄ ad effectū opatōis p-
uenim⁹ et oīne opus a mēte et cogitatione

origine ducens. **P**aruum quidem est initio
paulatim augmentum capiendum magnū effici-
tur propterea nullomodo tui diuini consuetudine
permittas malā sed dum adhuc moderna est
euellere de corde tuo radicē puā ne forte ex-
orta et in pseudo fixis radicibus mora piter
ac labore ut eradicetur indigeat. **T**ercio
enim semper maiora peccata superueniunt nobis
et vim inferunt animabus nostris quia maiora non vi-
tantur ut sunt cogitationes male sermones in-
congrui colloquia praua quae sollertiter egent cor-
rectioe. **S**icut enim in corporibus quae modicas
despiciunt plagas putredine ac morte sepius
incurrunt. **S**ic et animabus quae modica spernunt vi-
cia et peccata maiora subiipiunt eis crimina
Quae cum inhabitum duxerit anima contempnit
Nam impius inquit cum in profundum malorum
venerit contempnit et de reliquo sicut sus in
volubro luei lota delectatur. **I**nfelix quippe
anima malis consuetudinibus detenta nec etiam peccar-
torum fetore sentit sed potius oblectatur in ip-
sis et gaudet quasi bonum aliquid maliciam de-
putans. **Q**uae licet tandem aliunde respiscens
in sensum venerit labore tamen multo et sudore
re liberatur ab his quae pegit ultro semetipsum
subiciens seruituti maligni consuetudinis propter
quod omni virtute elonga temetipsum ab omni praua
intentione et cogitatione maligna et vniuersa
viciosa consuetudine. **P**otius temetipsum in

utribus exerce inhabitum harum operacionem indu-
cito. Si enim modicum laboraueris in eis et
inhabitum ducere pualueris de reliquo sine
labore dei cooperatione proficies. Nam ututum
habetur aie insertum quasi naturalem cognati-
onem habes erga eam et deum cooperatorem possi-
dens in diuisus permanet et valde stabilis
sicut cernis quod et fortitudo et prudentia tem-
porantiaque et iusticia virtutes sunt inseparabiles.
Habetur enim aie sunt et qualitates et operaciones
in profundo illius dimisse. Si enim passiones
malicie cum non sint in nobis naturales sed
extrinsecus adueniunt dum inhabitum venerint
vix abici possunt quanto magis virtus natura-
liter nobis inserta ab auctore et ipsum per-
ratorem habens si modicum laborantibus radica-
ta fuerit in anima indiuulsa permanet. Vnde
quidam huius operacionis michi narrauit quod per
accepi contemplationem diuinam inhabitum firmis-
simam et huius meditationem impugnatam habui
aiaz volui aliam consuetudinem huius abicere
sed detinebar mente mea non permittere eam ab
asuetam meditationem discere. Et cognoui
illam contristatam grauiter ferentem et ad ipsum
incopprehensibili inhyantem desiderio et nullo
modo ad contrariam aliquam cogitationem declinare
valentem. Cum autem modicum laxarem habe-
nas velociter mox recurrebat ad suam operacionem.
Sic ait propheta. Quomodo desiderat

coruus ad fontes aquarū ita desiderat aīa
mea ad deū fontē viuū . **O**stēdū est igitur
ex hys oibz quia in nobis est possessio vītū
tum et nos hui⁹ dñi exīsim⁹ si tamē velim⁹
hanc tenere et peccatū respuere . **Q**ui em̄
malice seruiūt radicē ei inherēt quē ad
modū sup⁹ dictū est . **T**u autē de cetero li
berat⁹ ab ea p̄ viscera mie dei nr̄i et xpm̄ in
duc⁹ spūs sancti gratia totū temetipm̄ trāsa
fer ad dñm̄ nullo q̄ pacto vltēri⁹ vicij ap
tas ianuā sed bono odore et splendore vir
tutū exornando aīaz tuā tēporibz istā sancte
trinitatis facito et ei⁹ cōtemplatōi om̄s mē
tis tue vītutes adhibe . **S**i em̄ aliquis cum
rege treno conūsans et ei familiariter collo
quēs beat⁹ oībus esse videtur mētē deum
cernere et cū eo esse ipm̄ q̄ cōtemplari affi
due quāte beatitudis est et ei iūgi quante
dulcedis serūqz colloqui p̄ oīōnē et depra
cionē et ei appinquare . **N**ā amore seruen
tissimo et corde mundissimo p̄cando et ab
oī materialū quidē et frenozum amore cor
penit⁹ elongando et cū timore ac tremore
depraōez suā affērendo talis appiquat deo
et quasi facie ad facie loquitur eū deo . **A**dē
nāqz vbiqz bonis de⁹ nr̄i et dñator exaudi
ens illos qui puro corde et sincero inuocāt
et depraantur eū sicut ait p̄pheta . **O**culi dñi
super iustos et aures eius in p̄ces eozum

Et ideo sancti p̄es p̄ orōnem cōiungi hō
mmē deo posse dicūt et opus angelorū hāc
vocāt futureq; leticie p̄miū . **N**ā eā reg
ni celozū appm̄tionē et cōtemplatōez sanc
te trinitatis esse plus oibus alijs bonis iur
dicant . **A**d hanc vero deuotōis intencio
mentē ducit . **C**ōuenienter igitur p̄miū
et quasi p̄ymaginatio illi⁹ beatitudis voca
tur ista . **N**on sū oīs orō talis est sed que
appellatōe ista veracit̄ est digna deū videlicet
habens magistrū qui tribuit orōnē deperā
ti sup̄ oia q̄ in fra sūt subleuata et dño deo
mūde p̄ntata hanc ubi metip̄i sollert̄ acq̄ue
et ad hāc agoniza p̄ficere . **S**ufficiens enī
est de fra ad celos te subleuare . **N**ō enī i
p̄uide et quasi casualiter p̄ficiēs in ea . **S**z
ab oibus vicijs aīaz tuā puriffica et ab vni
ūsa maligna cogitatōe illā abluē et velud
mūdum et p̄clariffimū fiat speculum . **D**e
corde tuo etiā irā et indignatōez eice . **N**ā
hec plus oib; orōnes nostras ad deū ascen
dere p̄hibēt . **Q**ua p̄pter oib; in te peccan
tib; ex corde dimitte offensās et de elemosi
nis et miseratōib; paup̄ū ip̄i orōi alas fact
endo offer eam deo cum seruētib; lacrimis
Sic orādo poteris debere q̄ et beat⁹ dauid
Idic enī cum rex esset et plurimis distrake
retur sollicitudib; ab oibus tamē aīaz suā
purifficans dicebat deo . **I**niquitatē odio

habui et ab hoīat⁹ hū legem aut tuā dilexi
Septies in die laudē dixi tibi super iudicia
iusticie tue. Custodiuit aīa mea testimo-
nia tua et dilexit ea vehementer. **A**ppīquet
depeatio mea in cōspectu tuo dñe iuxta elo-
quiū tuū da michi intell⁹ ecclū. **S**ic ergo vo-
ciferāte dñs exaudiet et adhuc loquēte dicz
ecce assū. **V**nde si talē oīonē possideris be-
atus eris. **I**mpossibile est em̄ hoīez cum tali
deuotione orātem et obsecrātem deū nō coti-
dīe in bono pficere et auctos inimici laqz
os p̄teruolare. **N**ā calefaciendo mentē suā
am sicut quidā sanctorū ait et aīaz resuscitās
do et ad deū semetip̄m trāsferendo et ita do-
minū suū inuocando memorqz peccatorum
suorū et p̄ indulgencia eorū postulādo et
et lacrimis feruentissimis exorando ppiciū
sibi fieri deū nō esse dubiū. **N**ā p̄ cōsuetu-
dine h̄monū et cogitatuū istozū oīez des-
ponit seclarem sollicitudinē et hūanis passi-
onibus rellioz sit vt dei collocator vocare
mereatur. **Q**uo quid beati⁹ aut quid sub-
limi⁹ est. **D**ignū ergo te faciat dñs huius-
mōi adipisci beatitudinē. **E**cce em̄ ostendi
tibi viā mādatoū dñi et nō subterfugi qn̄
annūciatē tibi oīe consilium dei. **E**t ego
quidē iam erga te misterīū meum cōpleui
De reliquo ipse p̄cinges lūbos mentis tue
scdm̄ illū q̄ vocauit te sanctū et ip̄e sanctus

in omni consulatione tua esto. Sancti enim esto
te quoniam et ego sanctus sum dicit dominus deus.
Scribit autem et princeps apostolorum petrus. Si
preces inquit inuocatis eum qui sine acceptioe per
sonarum iudicat secundum opus uniuscuiusque cum
timore incolat vestri tempore consilium scien
tes quia non corruptibus auro vel argento re
dempti estis de vana vestra consulatione pena
rum traditionum sed precioso sanguine quasi
agni in contamiati et imaculati. Nec igitur
omnia in corde reposita sine inmissione reco
le ante mentis oculos semper habendo timorem
dei et fruibile illud iudicium claritate quod iusto
rum quam accepturi sunt in illo seculo nec non
et condemnationem peccatorum in tenebris presen
tis dissimilis fragilitatisque et vanitatem presentium
et futurorum eternitatem. Quia omnis caro fenum
et omnis gloria hominis sicut flos feni. Exsiccatum
est fenum et flos eius decidit verbum autem domini in
eternum manet. Nec meditare semper et pax
dei tecum sit et illuminet te atque intellectum tribu
at tibi ad viamque salutis producat te omnes vo
luntatem malam longius a tua mente repellat
muniendo animam tuam signo crucis ut nichil tibi
apparet scandalorum maligni sed merearis
in omni perfectione virtutum futurum adipisci
infinitum et in succesibile regnum et illustra
ri lumine ac beate et viuiffice trinitatis in
patre et filio et spiritu sancto glorificande

Talibus ergo moralibus sermonibus instruens
preciosissimus senex filium regis in suum abijit
hospitium . zc

Ministri vero iuuenis et pedagogi fre-
quentem ipsius barlaam in tronu ipa-
lacium cientes mirabantur. **U**nus
autem qui inter eos pollebat quasi fidelissim-
um sibi atque gratissimum rex constituerat ipa-
lacio filii sui zardan nomine ait ad filium regis
Nosti utique domine me quantum patris tui timor
inest michi et quanta mea erga eum fides est
Ideoque me quasi famulum fidelissimum ut tibi
fuiorem precepit. **N**unc autem virum hunc extraneum
frequenter videns colloquentem tibi verum ne
forte sit secte christianorum aduersus quem valde hor-
rilliter se habet pater tuus. **E**t si hoc est mos-
tissime condempnandus subiacebo sentencie
Nunc ergo vel regi de ipso notificata aut am-
moda ab eius celsa colloco. **S**i autem illud
non vis facere eice me a facie tua ne sim rep-
rehensibilis et alium loco meum postula preter tuum
huc introduce filius autem regis ait ad eum
Hoc ante omnia zardan fac ingredere tu infra
cortinam et audi ipsius ad me finocinatorem et
et postea dicam tibi que te opteat facere. **V**en-
turo itaque barlaam ad eum introduxit zarda
et post cortinam posuit eum et dixit seni. **R**e-
capitula in diuinam doctrinam tuam quatenus cordi
meo fuerit in figura. **E**rosus itaque barlaam

multa de deo et fidel pietate p̄nūctiavit et
quō ip̄m solū oportet diligere ex tota men
te et custodire mādata ei⁹ cum timore p̄ter
et amore et q̄ ip̄e factor oīm visibiliū et in
visibiliū . Cum hys et primi hoīs plas
matōez recōmemoravit datūq̄ sibi manda
tum et p̄ p̄uaricatōe a plasmatoē condēp
natōez . **D**eniceps etiā bona enūavit quo
rum sp̄nētēs mādatum nosmetip̄os pua
mus . **E**t rursus memoravit tristiū quanta
post illozū āmissiōne nos miserabilis com
prehendere . **C**ū hys etiā nō tacuit quō cre
ator noster salutaris sollicitudinem gerens
benignitatē ip̄endit . **N**am misit p̄phetas
v̄nigēti sui ī carnatōez p̄dicare et postea il
li⁹ descensionē in carnatōez beneficia miracu
la p̄ nobis ingratīs passiones eruce lancea
am spontaneā mortē suā restauratiōne no
strā reuocatōez in statū bonum . **P**ost hec
suscepturum dignos celozū regnū repositū
malis supplicū videlicet ignē in extingibile
tenebras indeficētes imortalē v̄mē et quāz
tācunq̄ aliā penā sibi meīp̄is peccati serui
th̄saurizauerūt . **I**sta p̄trāsiens et in moza
li doctrīna sermonē suū cōsumans multa q̄
de mūditiā vite disputās et p̄nciū vanitatē
demonstrās miserāq̄ eozū qui istis addicti
sūt redarguēs et ad oratōez conūsus exorā
bat deum ut iolaphat non comūteretur ad

priorem erozem sed in dedinabilem teneret
orthodoxe fidei confessione immaculata vita
et mudam conulatione. finitaz oratione
ad hospicium iterum abiit .

Regis atz filius zardan accersiens et
ipi⁹ teptans dilectoz ait . **A**udisti
qualia michi seiator verborum iste
dixit seduce me vanis suis moliens psuali
omibz et alienare a iocuda ista delectacoe et
refrigerio et extraneo seruiē deo zardan ve
ro ait . **Q**uid tibi visū est dñe mi rex tept
tare famulū tuū . **N**oui em pfundi⁹ in coz
de tuo descendisse hui⁹ viri smones . **N**isi
em hoc esset nō utiqz tā libenter et meesane
cum eo loq̄reris . **N**ec etiā ignoram⁹ nos
hanc pdicatōez . **S**ed ex quo pater tu⁹ per
secutionē seuā adūsus xpianos excitauit et
ipi hinc effugati sūt filuit pdicatio eorum
Si vero mie beneplactū tibi dogma eorum
apparet et duriciam illius ac laborem susci
pere p̄uales dirigatur voluntas tua in bo
num . **E**go vero quid faciam . **A**d huius
modi quidem austeritatem nec etiam respi
cere valens timore vero regis animo meo
in doloribus et in angustijs posito sollicit⁹
sum quid respondeam ei . **N**am negligē
cius p̄ceptis eius in vigilans hunc ad te
virum permisi .

Quic ait ad eum regis fili⁹. Ego qui
dem maxime tue erga me beniuole
cie nullā aliā magis cōgruam recō
pensatōez agnoscens hanc dignā tuo bene
ficio repi ut opus illud bonū manifestum
facerem tibi ut scires ad quid fact⁹ es et cre
ator em tuū qui te fecit recognosceres q̄ten⁹
derelinquendo tenebras ad lucem cūrerēs
morq; ut audires incōprehensibili desiderio
illā sequeris sed sicut video spes mēa fefellit
me. Nam cerno te durū ad ea q̄ dicta sunt
at; stolidū. Si vero ista regi patri meo ma
nifestaueris nichil aliud efficiēs q̄ curis at;
tristitia illi⁹ aīn replebis. S; si illi gratiā
vis ipendere nullomō vsq; ad tēpus optu
num q̄tq̄ de hijs annūcties. Talia quidē
ad ipm loquens in aquis visus est semiare
Nam in aīaz stultā nō introibit sapiencia

Quāne ergo barlaam ueniens de p̄fec
tione sua loquebatur iosaphat autē
hui⁹ nō ferens sepatōez aīo tristabatur et
lacrimis oculi ei⁹ replebātur. Multa tunc
ei senex locut⁹ est et ut in mot⁹ pmaneret
in bono cōstestabatur v̄bisq; cōsolatoz ijs
coz illi⁹ stabiliunt et ut se alacriter dimitte
ret p̄cabatur s̄l et p̄dixit qz nō post longū
tempus denuo sociarentur ipi societate inse
parabili .r̄

Tunc regis filius nolens amplius semel la-
bores incutere et ab itinere quod deside-
rabat prohibere simul etiam metuens ne
manifesta de ipso iardam ille regi faceret et
tormentis ipsum subiceret dicit ad eum. Quomodo
nuncquidem visum est patris spiritualis et magistrorum
rum optime ac michi boni totius auctoris me-
sic derelinquere et cum mundi vanitate adhuc
consulari tu vero ad spiritualis quietis tue lo-
cum vis pergere ulterius te detinere et impedire
non audio. **V**ade igitur in pace adeo custo-
ditur et mee miseris in sanctis orationibus tuis
memor esto propter dominum ut valeam venire ad
te et venerandam faciem tuam semper videre sed
fac unam petitionem meam. **Q**uoniam nuncquidem noluisse
accipere pro confratribus tuis suscipere saltem pro te-
meipso modicatur aliquam pecuniam ad victum
et vestitum. **I**lle autem respondit ei. **S**i pro fra-
tribus meis a te quicquid non accepi nisi enim illi indi-
gent mundi materias suscipere a quibus volen-
tes elongaverunt se quanto michi imitari assu-
ma quod illis denegavi. **S**i enim bona esset pec-
uniarum possessio illis utique potius quam michi
eas tradidisset. **Q**uoniam vero fragilem novum
iporum possessionem esse neque illos neque meipsum
solum talibus suppono laqueis. **Q**uia vero
in hoc obedire non acquievit barlaam rur-
sus secundum petitionem facit iosephat ne penitus
ipsius deprecationem spernerat et in omni illum

dimitteret defectione sed relinq̄ret ei laneū
illud vestimētum et asperū palliū et tam in
memoria religionis magistri q̄ ad moni:
mētum sibi contra om̄es sathane opationē
fufcipet a se aliud p̄ ip̄o ut utiq; a me da:
tum inq̄t cernens meā semp̄ in memoria fe:
ras humilitatem .

enex vero ait . **V**etus quidē ac fals:
sum tibi dare et nouū vestimentum
accipe nō decet ne modici laboris
mei retributionē in hac vita recipiam . **V**e
aut̄ tuā deuocionē nō amputē vetera et que
nichil a meis differāt q̄rantur ciliatola et il
la fufcipiā . **R**uestita sūt igitur et data sunt
sem̄ . **C**ui⁹ iosaphat et ip̄e indumētum fu:
scipiens vehementer gaudebat oī purpura
regali et veste coccinea preciosi⁹ illud in cō:
pabilit̄ existimās . **T**ūc sanct⁹ barlaam p̄
paululū discessur⁹ nouissimā ei doctrinam
adhibuit dicens . **F**rater dilectissime et fili
dulcissime quē p̄ euangeliū genui scito cui
militas regi et apud quē cōfessiones tuas
deposuisti . **O**ptet ergo ut firmas istas cu:
stodias et milicie deuot⁹ cōpleas q̄ntacūq;
p̄misti in carta cōfessionis oīm dño p̄nti
celesti exercitū et testificāte necnō et descri:
bente confessiones tuas quas si custodieris
beatus eris . **N**ichil igitur p̄ndum deo et
ip̄i p̄feras bonis . **Q**uid em̄ sic tribile est

in hac vita quō ē iehenna ignis eterni ardē
tis nec p̄fus lucē habentis cruātis et nūq̄
deficientis . Quid aut̄ rursus mūdi bonoꝝ
rum taliter letificat sicut de⁹ idē ip̄e diligē
tibi se donat⁹ . Cui⁹ pulchritudo quidē in
effabilis potentia vero in expugnabilis et
gl̄ia sempiterna cui⁹ bona aīa cis suis reposi
ta oībus visibilib⁹ icompabiliter sup̄ emi
nēt que oculus nō vidit nec auris audiuit
nec in cor hoīs ascenderūt quozū heres fore
merear̄s dei manu potentissima cōseruat⁹
Tūc filius regis lacrimis p̄fus merore et
luctu detinebatur a patre tā amabili et ma
gistro optimo dereliqui nō sufferens aiebat

Quis michi pater vicē tuā supplebit
aut ubi talē pastozē et ducem salu
tis aīarum reperīā . Quod vice tui amoris
solaciū capiā . Ecce malū suū et aposto
tam deo recōciliasti et in filij et heredis ordi
ne constituisti et qui pierā et ērauerā et oi
bestie exposit⁹ erā ad deuozādum me requi
sisti et eis q̄ nō ērauerāt dei ouib⁹ copulasti
et ostendisti michi cōpendiosam viam edu
cens me de tenebris et umbra mortis et pe
des meos trāfferens de lubrica et mortiffe
ra et distorta atq; p̄aua viā magnozū m̄ et
mirabiliū factus es auctoz bonozū quozū
nullus sufficiet sermo excellenciam referre

magnodū et ip̄e p̄pter me puū efficieris p̄
eticeps dei bonorū et q̄ mee idē gratiarum
actioni compleat dñs qui solus vincit do-
norū retribucionib; diligentes se.

arlaam itaq; lamēt atōez illi; ampū
tare volēs surrexit et in orōne n̄as
eleuatis manib; suis ad celum dixit. **D**eus
pater dñi nostri ihesu xp̄i qui illuminasti q̄
obscura pri; erant et visibilē istam et inuisi-
bilem creaturā de nichilo fecisti et tuū plas-
ma ad te conūstisti et non pmisisti nos post
insipientiā n̄az abire gratias agim; tue v̄-
tuti et sapiencie dño n̄o ihesu xp̄o p̄ q̄ et
scla fecisti nosq; q̄ cecideram; resuscitasti et
delinquētibus peccata dimisisti éranter res-
duristi captiuos redemisti mortuos viuisti;
casti p̄ctoso filij tui sanguine. **T**e ergo in
voco et v̄nigenitū filiū tuū et sanctissimum
tuū sp̄m respire super hanc rōnabilē ouem
tuā accedētem p̄ me indignū ad sacrificium
tuum et sanctifica amplius aīaz tua virtute
et gratia et conūte vincā istā tuo sancto plā-
tatā sp̄u et da ei ferre fructū iusticie confos-
ta illā disponendo in ea testamētum tuū et
eripe eam a dyabolo sapiencia boni sp̄s
tui. **D**oce illum facere volūtatem tuam et
auxiliū tuū ne auferas ab eo. **D**ignare eū
mecū in digno famulo tuo etnorū bonorū

tuorum heredem fieri quoniam benedictus es et gloriosus in secula domine. Consummata ego oratione conatus osculatus est filium iam celestis patris patrem et salutem in precando exiit de palatio perbat gaudens et gratias agens deo qui prosperam fecit viam illius in bonum.

osaphat postquam barlaam egressus in orationem semetipsum dedit et lacrimis feruentissimis dicebat. *Deus* in adiutorium meum intende domine ad adiuuandum me festina. *Quoniam* tibi derelictus est pauper pupillo tu eris adiutor. *Respice* me fac et conforta indignum ut ambulem per viam mandatorum tuorum quoniam quidem ergo debile sum et infirmus et ad faciendum bonum in sufficientem sed tu me potes saluum facere qui omnia visibilia et invisibilia continens et sustines. *Ne* dimittas me propter voluntates carnis malas ambulare sed tuam doce facere voluntatem et confua me ieterna et beata vita tua patris et filii et spiritus sancti consubstantialis et conuersa deitas te inuoco et te glorifico. *Te* enim laudat omnis creatura et te glorificant intellectuales et corporalium virtutes in secula. Amen. *zē*

Hic tunc itaque iosaphat omni custodia
attendebat sibi metipsum puritate anime
pater et corporis vigilantibus seruans
in abstinence viuens et omnibus totis noctibus.
Diei namque septem partem amputabat eorum
qui secum erant commoratioe prepedire. Fiebat
aliunde ei et regis ad illum aduentu et eius
ad ipsum regem uocatio. Sed nox ei quod de
erat diei supplebat in omnibus et lacrimis
usque ad auroram eo pseuerante et deum inuo
cante. Unde propheticus ille sermo in eo comple
batur. in noctibus extollite manus vestras in sanc
ta et benedicite dominum.

ardam uero ille talem illius sentientes
conuersatione tristitia replebatur cuius
risque malis in animo agitur nesciebat
qualiter euaderet ad quem finem peruenire possit
Tristitia uero reprehensus in domum suam
abiit et egrotare se habuit. Ut autem in noticiam
illud regi peruenit alium pro illo ministrare filio
dixit. Ipse salutis iordan sollicitudinem
gerens medicum ei mittit prebatissimum et mul
tum curatiois studium ei iubet impendere. Oe
ditus itaque sciens quod iordan sic regi carus
erat uigilanter ei intendebat. Qui cum de
illo certus agnouisset regi periculum nuntiavit di
cens. Ego quidem nullius infirmitatis causam
in homine isto inuenire ualeo. Existio tamen
quod defectione quadam obsessus sic infirmetur

Rex autē hys auditis suspicatus est grauitē
ei filiū moignatum fuisse et huius rei gratia
cōtristatū zardam ab eo discessisse. **D**iscere
autē rem volens mādauit illi qz crastina die
inquit ad te visendū veniam ut que tibi ac
eidit egritudine cognoscā. **T**ūc zardam hoc
audito nūcio sūmo diluculo induēs se ves
timēto suo pgit ad regē. **E**t ingressus ad
orauit eum sup iram. **R**ex autē ait. **Q**uāē
vini tibi metip̄si intulisti ut venires ad me
Nā ip̄e volebā te visitare amicitia q̄ erga
te habeo oibus demonstrare. **C**ui ip̄e ait
mea o rex infirmitas nō est de hys que so
lent oibus cōtingere egritudibz s; ex tristi
cia et angustia aie et corde dolente cōdoluit
et corpus. **S**tulticia magna esset cū ita sim
si nō ad tuū vtpote seruū venissem impium
sed tuum regnū expectare fatigari vsqz ad
me famulum tuū. **R**ex ergo scissitante q̄
defectionis tue est causa respondit zardam
Magnū michi iminet et maximis ego dig
nitus sum tormētis multarūqz etiam mortū
reus existo qz tuis p̄ceptis negligenter ob
audiēs tristicie tibi multe causa paulo ante
effectus sum. **I**terū rex interrogauit. **E**t q̄
est ista negligencia vel quis est timor q̄ cir
cūdedit te. **R**espondit ille. **C**irca dñm
meū filiū tuū negligenti⁹ vigilauī. **N**am
quidā malign⁹ hō et magus veniens locus⁹

est ei que ad sectā xpianorū pertinet. Deinde
narrat minutatim regi ea quae filio eius a senē die
ta sunt et cum quanta delectatione et desiderio idem
filius sermonem suscepit et quomodo totus christi effe-
tus est insuper et senis vocabulum significat
barlaam hunc vocari dicens. Audierat autem
primus rex de barlaam et de summa abstinence
eius. Ut autem in aures ista pervenerunt regis
mox conturbatus est et obziguit repletusque
est furore et mentis insania agitabatur. Fe-
citque accersiri statim arachim quendam nomine
qui secundus erat a rege et primus ei in omnibus
consiliis aderat simul etiam astrologice artis
sciencia nimium pollebat. Cui ad se vocato
rex quod sibi contigerat cum defectione multa
et animi destitute narrat. Ille ergo conturba-
tionem illius et confusionem animi considerans ait
O rex noli turbari et contristari. Non enim
despero me posse suadere ei quod volo sed cer-
te certi cognosco statim ipsum negaturum illius
seductoris doctrinam et tue consensurum volun-
tati. Hys ergo sermonibus arachis regem
animosius reddidit. Unde ego negotium me-
ditatoris et consideratores se totum contulit
Et ait. Ante omnia rex illud faciamus. Malig-
num barlaam comprehendere festinemus. Et
si hunc consequi poterimus nostra intentione
non privabimur neque a spe nostra decedemus
Sed idem ipse aut verbis persuasivis aut

diuisis tormētōrū generibz coactus etiā nolens cōfitebitur falsa et erronea se dixisse et dñm meū filiū tuū ad sequēdum patreum dogma suadebit . **S**i vero illū cōprehendē nequerim⁹ aliū ego cognosco senē heremitā tam solitarium nachoz vocatur filiz barlaam p oia qz nō est facile dinoscē illū barlaam non esse . **S**i iste de nostra secta est et magister me⁹ in līrarū eruditōe fuit . **N**ūc ego allocutur⁹ abibo nocte cūctaqz ei p singula notificabo . **D**einde captū esse barlaam divulgātes hūc exhibebim⁹ qui et barlaam semetipm noīabit et dogmata xpianozum tueri se simulabit . **Q**ui post multā disputacōez quasi responsione deficiens potenter supabimur . **C**ū ista regis filiz viderit quia barlaam quidē vict⁹ erit nostris vera victores victozibz oīo palmā dabit libentqz tuum regnū timebit et tibi que grata sunt facere nō tardabit . **C**onūtetur insup et ille qui psonam barlaam simulabit et éraste semetipm confitebitur . **H**ys igitur auditis rex gauisus est nimis et optimum repisse arachum consiliū arbitrat⁹ est . **V**ane etenim spei incubebat . **Q**uia vero barlaam nouiter discessisse cognouerat apprehendere eum festinabat insidiatoribz igitur et lancearijs missis plures exit⁹ viarū occupauit . **U**nam vero xpīis omībus metuebat ipse ascensis

quis indeclinabiliter tenens celeriter potuisset
eum proculdubio sperabat. In totis vero sex
diebus laborans vane fatigatus est. Deinde
ipse quidem in quodam regali palatio in vil-
la posito restans arachim cum militibus non
paucis usque ad sennaratidem heremum ad in-
sitorem barlaam direxit pueniens itaque ille ad
locum omnes vicinos conturbauit. Quibus non
vidisse se virum asserentibus ad desertum ipse pri-
nceps pios venaturus exiit multoque heremi
transmisso spacio montes circumdedit et val-
les in vias et per praerupta quodam pedibus et
manibus reptando cum turba quam secum erat ad-
crepidinem montis cuiusdam puenit super quam
stans videt sub ipso monte cuneum heremita-
rum ambulante et statim precepto principis
omnes super eos vnanimes irruunt. Alii alium
cursum puenire contendentes et puenientes
circumderunt eos quasi canes multi aut bestie
quedam feroces et inhumane et tenent viros
spem et habitu venerandos et signa heremitice
consuetudinis ferentes in vultu et hos trahentes
exhibet principi non tumultuantes oio nec quod
quod pauidum aut triste ostendentes vel pnu-
ciantes. Ille vero qui precedebat eos sicut abbas
peram portabat laneam plenam reliquijs quorum-
dam sanctorum patrum. Considerans vero ipse
arachis postquam non vidit barlaam agnosce-
bat quippe eum commisit est valde et dixit

ab eos. **U**bi est érone? ille q̄ filiū regis se-
duxit. **T**ūc ille qui perā gestabat respon-
dit. **N**ō est inter nos absit. **I** fugit em̄ nos
x̄pi gratia repulsus sed i vobis habitatōra
habet. **A**it princeps. **C**ognoscis ergo illū
Etia inq̄t heremita. **N**oui seductore dicitū
qui est dyabol⁹ qui i medio vestri habitat
et apud vos latitat et ibi peccatur. **P**rin-
ceps aut dixit. **D**e barlaam ego te requisi-
ui et discere cupiens ubi sit interrogavi te
Monachus aut dixit. **E**t cur aliud p̄ alio
locut⁹ de illo q̄ seduxit filiū regis inrogati-
onē intulisti. **S**i em̄ barlaam q̄ ris op̄abat
vriq; dicere. **U**bi est qui de éroze conūtic
et liberauit filiū regis. **I**lle em̄ frater noster
est et sancte consulationis sed ex mltis iam
dieb; nō vidi⁹ eū. **E**t ait princeps habita-
culū michi illi⁹ ostende heremita respondit
Si videre vos voluisset ille vriq; in occurſū
vestrū exisset. **N**obis vero nō licet cellant
illi⁹ vobis demonstrare. **F**urore igitur sup
hoc repletus princeps dixit ad eū iracunde
p̄iter et ferociter eum respiciens. **E**xtranea
quidem morte vos interficiā nisi continuo
barlaam exhibueritis michi. **E**t quid inq̄t
heremita mūdialiū cernis q̄ tenaciter amā-
tes p̄ntem t̄imeam⁹ vitā amittere et a te in-
tentā formidam⁹ mortē. **P**ot⁹ em̄ tibi gra-
tias cōfitebimur si nos v̄tutum amatores

presenti subdueris vite. **N**on mediocriter
eius finis nostri timentes incertitudinem igno-
rantes quo illum finem consecuri ne voluntatis
lubricum vel temptatorem dyabolica prelectionis
statum putat aut talia facere aut scire quod quod
deus promissum suadeat. **U**nde vos adipisci
quod speratis penitus desperantes ne tardetis facere
quod estis facturum. **N**eq; enim adeo dilecti fra-
tris nostri habitaculum scientes demonstrabi-
mus neque aliqua alia vos latentia monasteria
pudemus. **S**ic mortem effugere pessimum iudicium
eam optimum vero nobis erit si mortem mur-
muratores utuntur prius et nunc strenuitatis sangu-
inem deo offerentes. ita confidenter loquentes
non sustinent miser sed aduersus fortitudinem
prudencie celeritate commotus multas eis impositas
sunt plagas et tormenta quorum magnanimitas
et fortitudo contra tyrannum digne miracula
vise sunt. **U**t autem post multos cruciatus sua-
dere non potuit ut aliquis eorum cellam bar-
laam sibi vellet ostendere assumens istos
ad regem iubet eos ducere gestantes etiam
peram reliquiarum. **P**ost dies non modicos ve-
nerunt ad regem cui arachis de illis nota fe-
cit omnia. **D**emum putat eos ante faciem regis
atrociter furentis. **Q**uos cum vidisset furor
succensus est et furiose sibi cedi illos in mi-
sericordiam iubet. **P**ostquam autem vidit eos cru-
deliter plagis lacertatos vix a milia respirans

insania quiescere cedentes iubet. Et ait ad
illos. Cur ossa ista defüctorum circüferatis.
Si ego illos amantes ossa eorü baiulatis
hac hora ponā et vos cum ipis vt desidera-
tos adepti grates nobis exinde referatis. **D**i-
uine illi⁹ cohortis princeps et magister p-
nichilo regis mias cōputās ac si nichil tri-
ste contigisset ei libera voce et sereno vultu
et habitantē in se significās gratiā ait. Ossa
ista mūda et sancta circüferi⁹. o rex illorum
repēsentes amorē q̄rum fuit mirabiliū viro-
rū et exercitij eorū adeo dilecte cōsultatiōis
immēōriā nosmetipos reducētes requiē q̄
speculantes et delicias in quib; modo cōsū-
tantur. **N**os quidē beatificam⁹ et inuicent
nosmetipos exhortamur et eorū sequi vestī-
giā satagimus. **I**nsuper et mortis nobis
metipis assidue memoriā p̄ntam⁹ valde
valem existentem et ad sancte cōuersationis
agones deuotius erigentē et sanctificatiōez
nobis horū tactu hauri⁹. **R**ursus autē rex
ait. **S**i utilis est mortis memoria sicut di-
citis cur nō in corporū vōorum ossibus h⁹
accipitis mēōriā pprijs vestris et paulop⁹
corrūpendis si alienis illis et iam corruptis
assumitis. **T**ūc monach⁹ ait. **C**um ego q̄
dem causas quiq; fuisse dixerim cur sancto-
rum reliquias circüferam⁹ ad vitā eorū re-
spondēdo subsanare videris. **S**; luce clari⁹

nōsti q̄ ossa mortuorū mortis exhibēt meo-
riam uiuentibz . Et qm̄ ista sic esse cogno-
scis et i carne tua ossa tibi mortē significāt
cur nō et ip̄e paulop⁹ venture memor mor-
tis bene que tua sūt disponis sed oībus q̄ s-
dem tuā aīā tradidisti impietatis uolenterqz
et in mīozditer inficis seruos dei qui in n̄b-
lo te ledūt neqz p̄ncipiū aliquid tecū diuidūt
aut auferre contendūt . Cui rex inq̄t . Oda
lo suo p̄plos seducitis et monetis ut a de-
lectationibz seculi discedant et p̄ dulcedine
uite et desiderantissima quiete cōcupiscētia
et voluptate durā et sordidā istam ac mise-
rā eligere cōsultationem cogitis et deozū ho-
norē ihesu deferendū esse p̄dicatis . Ne ego
vām sequētis errorem p̄pli desertā tram dere-
linquāt et a p̄ncipiis d̄ys recedētis alieno ser-
uiant tormētis vos et moribz subicē equū
iudicauī . Cui monach⁹ ait . Si oīs p̄ci-
cipari honorū uite desideras cur nō oībus
equaliter largiris delicias atz diuicias sed
multo p̄libus inopia laborātibz tu q̄ eozū
sūt diripiēs tuis apponis . Non ergo pro
multozū sollicit⁹ es salute sed tuā ipugnas
carnē materiā p̄parans v̄miū deuoratōi p̄-
tereā et oīm abnegās deū eos qui nō sunt
deos appellas totius sceleris in ventozes ut
tu scdm̄ imitatōez eozū luxuriādo et scele-
ra exercēdo imitator appellari deozū tuozū

valeas. **Q**ualia namq; dii vestri egerūt cur
nō et obediētes eis hoies agent. **E**rroē igitur
magno éras o rex. **O**stendit em̄ ne aliq̄s
de plis suadeam⁹ nobis cōsencientes disce
dere de manu tua et oīa cōtinenti offeramus
manui. **V**is em̄ multos esse qui tue fuiāt
avaritīe vt ipi quidē miseri sint tuo vero q̄
eorum sunt lucro pueniant. **Q**uēadmodū
aliquis canes nufens et accipitres venandi
gnaroz ante captiōē quidē blandiri eis vī
detur cum aut venatōis aliqd cōprehenderit
violenter de ore ipozum q; captum est extra
hit. **S**ic et tu multos habere volens reddi
tus tibi et vectigalia at; censū de fra et ma
ri afferentes dicit quidē ipozū sollicitudīez
te gerē salutis p̄ditōez vero eis p̄paras eter
nam ante oīns p̄culdubio tūmetipi vt solū
mō tibi q̄si stercozū et sceni inutilitatis fluz
ant diuicie letargiā paciēns tenebras p̄ lus
mine appbas. **S**; euigila de graui somp
no isto et api clausos oculos tuos et vide
ubi q; splēdētē oibus dei nostri gliaz et
tu aliqū tēp̄m seruū illi⁹ facito. **I**ntelligite
em̄ insipientes in p̄plo et stulti aliqū sapite
Intelligite ergo q; nō est de⁹ sicut deus n̄
et nō est salus nisi in ipō. **T**ūc rex ait. **A**b
hac tua stulta nugatitate quiescens barlaā
illico ostende michi aut expieris tormētōzū
genijs quozum nūq; expiēciām accepisti

Sapientissim⁹ ergo et cōstantissim⁹ heremi
ta et celestis amator phie nullomō minas
ill⁹ formidabat sed intrepid⁹ pmanēs dī :
cebat. **N**on ea q̄ tu ipas facere o rex iussi
sum⁹ sed p̄cepta dñi dei nostri qui sobrieta:
tem nos docuit et a p̄nitib⁹ delectatōib⁹ et de
siderijs abstīnē et fortitudinē exēcere et oīq⁹
tribulatōes p̄ iusticia sustinē. **Q**uāta ergo
nobis pro pietate deteriora intuleris tanto
p̄stanti⁹ beneficiū exhibebis. **F**ac igitur q⁹
vis. **N**obis em̄ extra q⁹ cōuenit agere aliq⁹
nō est cōgruū nec vllō peccato dabim⁹ as
sensem. **N**ō aut̄ hoc puū putas esse pecca
tum si cōfratrem n̄m et cōmilitonē in tuas
tradideri⁹ man⁹. **S**z de nobis hāc derisionē
nūq̄ facies etiā si inuābilib⁹ nos s̄biceris
mortib⁹. **N**ō em̄ ita debiles sum⁹ ut formi
dine tormētorum tuorū n̄m⁹ p̄dam⁹ phiaz
et indignū aliq⁹ agam⁹ dīna lege. **Q**uid
plā. **Q**uodcūq⁹ noscī tormētōrū gen⁹ exhi
be nobis em̄ viuere xp̄us est et mori p̄ eo
lucru optimū. **S**up̄ hijs ergo furore sue
census tyrānus iussit diuinas quidem eorū
abscindi linguas erui vero oculos man⁹q⁹
simul ac pedes detruēari. **D**ata igitur s̄ma
apparitores quidē circūstantes atz lictores
in hūane et in mīordis sūmitates mēbrozū
detruēabāt et linguas quidē eorū uncinis
detrahentes crudeliter abscidebāt oculos v̄eo

ferreis unguibus eruebant pedes et manus se
curibus abscondebant. **B**eati igitur illi et omni
reuerentia digni animo constanti quasi ad epulas
inuitati viriliter accedebant ad tormenta multo
semetipos exortantes et ad mortem propter
christum sine timore accedentes. In talibus ergo
et tam duris tormentis perseverantes sacri heremi
te aias suas illi domino tradiderunt decem et sep
tem numerum perficientes. Manifestum est ergo
quod rectorum passionum per animam sicut quodam non nostris
rum ait. Agones referentes cuiusdam senioris
sacerdotis septem iuuenum matre conscientie
te agonizantium per patris legibus. Quorum
perseverantie et magnimitate isti similes exi
terunt admirandi patres et superne iherusalem
civis heredes.

ps ita pie confirmatis rex posthoco
filario suo arachi dixit. **P**rimo in
rito facto ad secundum respice consilium
et nachor illum accersire. Arachis itaque in
tempesta nocte illi speluncam adijt. **N**am inde
sertis habitavit diuinationum vacans artibus
Tunc omnibus eius consiliarios ad inuentibus
referatis ad regem summo diluculo redijt et
equitibus ab ipso rursus postulatis et ac
ceptis ad perscrutandum barlaam egredi simu
lauit. **E**xenti vero et deserta circueunti appa
ret vir quidam de valle quadam egrediens il
loque ad persequendum eum precipiente consecutus

rum veloci⁹ et cōprehēdētes ad se adducētes
Illo vero scissitante et quis esset et cui⁹ pe
fessionis et quis vocaretur. Ille quidē xp̄is
anum semetip̄m vocavit barlaam vero no
miavit sicut doct⁹ fuit. Gaudio itaq; reple
tus arachis sicut apparebat hoc assūpto ce
leri⁹ ad regem reuētur et iussus ad regem
intrare. Et ait rex in audiēcia oim. Tu
es demonis ipator barlaam. respondit ille
dei opator sum et nō demonū. Noli ergo
malū dicē michi. Multas enī michi grati
as agere debes qz filiū tuū deū colere docui
et ab omi ēroze liberaui et vero recōciliaui
deo et oī v̄tutum sp̄e ador natū reddidi illū
Rursus aut rex quasi irat⁹ ait. Iustum es
set equidē vt sermonis p̄ter et respōsionis
tibi facultate sublatā absq; vlla interrogatio
ne mortū tradideris sed suffero te p̄pter natu
ralem michi hūanitatē vsq; ad cōstitutam
diem. **P**erscrutabor nāq; de te et siquidem
obedieris michi indulgēcia dign⁹ eris sin
aut male p̄bis. Sic locut⁹ arachi illū tra
didit custodiri diligentissime mandās. Se
quēti igitur die surgens inde ad suū rediit
palatiū. Et audiū est esse barlaam p̄citorq;
fama vsq; ad regis filiū. **C**ū cum audisset
vehemēter aīo doluit et nullomō a lacrimis
abstinere potuit. **G**emitib; etiā et lamenta
tionib; deum exorabat et in auxilium senis

inuocabat eum. **N**ō desperis uero illū nec
diutius p̄misit affligi benignus ac misericors
deus. **P**resto namq; est oībus inuocantibus
eū in die tribulationis et cognoscit eos qui
colūt illū. **Q**ui et iuueni p̄ uisionē noctur
nam notificat et fortitudinē illi inmittit et
ad pietatis cōfortat agonē et fiduciā p̄stat
gaudioq; plenū et cōfidentia et lumie dul
cissimo paulo an̄ cōtristatū et doloē plenū
cor suū reperit. **R**ex aut̄ ista sic pagens et
ita cōsideras gratulabatur bene puidisse ex
istimās et arachi imensas reddebat gratias
Sed mentita est iniquitas sibi sicut sanctus da
uid ait. **E**t iusticia vincit iniquitatē p̄fectius
ipaz delectura et memoriā illius disperditura
cū sonitu put̄ insequentibus s̄mo declarabit

ost̄ duos aut̄ dies p̄git rex ad pala
cium filij sui. **E**t hūc in occursum
eius egressū nō osculat⁹ est pater ut solebat
sed ī dignato et quasi irato sibi ingressus
est regale cubiculū et mens⁹ sedit. **D**einde
filium aduocans ait. **F**ili mi q̄ est ista fama
que auribus meis insonuit et defectionibus
aiar̄ meā cōburit. **N**ull⁹ em̄ hoīm tanto
fuit replet⁹ aliquā gaudio in filij natiuitate
put̄ arbitror quāto ego in tua neq; rursus
cōtristatū esse puto sicut tu me nūc intristi
cliam depouisti et meā in honorabilis carnis

lumē q̄ abstulisti oculoꝝ meoꝝ et meoꝝ
vires exidisti neruoꝝ. **T**imor em̄ quē ti-
mebā de te euenit michi et qđ verebar acci-
dit michi et factus sum in derisum inimicis
meis et in delusionē. **I**n disciplinata mēte
et infantili cōsilio seductoꝝ verba ob audi-
ens et cōsiliū male sapienciū meo p̄ferens
cōsilio et nostroꝝ deoꝝ cultū dereliquēs
aliēo fuisti deo. **Q**uāē fili hec fecisti sic. **E**t
quē sperabā cū oī nutrire et educare custo-
dia et senectutis habere baculū et fortitudi-
nem regisq; successore optimū derelinquē
ea q̄ inimicoꝝ et hostiū sūt n̄ erubuisti m̄
ostendere in me. **I**n nō oportebat te mihi
amplius obedire et mea sequi dogmata q̄
dolosi et putridi semis obaudire fatuitati et
stultiloquīs amarā tibi p̄ dulci suggerētī
vitā et p̄ amāuissimis delicijs durā et aspe-
ram p̄gere viā q̄ filiū marie ambulare p̄ce-
pit. **N**ō timuisti etiā maximozū deoꝝ in-
dignatōē; ne fulmie te it̄ficiāt aut hyatu-
fre absorbeāt qui tanta nobis bona fecerūt
vt diuicijs et potētia et opadēate regnī nos
ornarēt et gentes innūas nobis subicerent
et te p̄ter sp̄e p̄ oratōē meā et deprecationē
nasci facerent et dulcissimo isto p̄cipari
lumie concederēt hostes cōtempnēs atq; despi-
ciens crucifixo adlexisti seductoꝝ manib; ver-
bis famuloꝝ illius qui nescio q̄e fabulosa

dicunt futura secula et mortuorum corpus re
surrectores delirant et alia plurima ad seducti
one stultorum introducunt. **S**ed nunc fili
hinc michi patri tuo acquiesce et longe ab
istis deliramentis secedendo peni et sacrificia
dys pns et mansuetis centum tharios si for
te libantibus eos placare poterim? ut venia
tibi offensionis prebeat. **N**am potentes sunt
et fortes et tam ad faciendum quod ad inferenda
supplicia. **E**t tibi dictorum exemplum nos esse
possumus qui eorum misericordia ad hunc participatum
puerum. **I**deoque grata illis seruitia rependimus
eorum cultoribus honores et eis sacrificare con
tempnentibus tormenta exhibentes. **M**ulta era
go talia vaniloqua rege peurente et nostra
quidem iridente ac respiciente ydola vera esse
rente atque laudante videns sanctissimus iuue
nis quod non oporteret iam rem in angulo et in
occulto sed super candelabrum et in excelso po
ni ut manifesta fiat omnibus confidentia simul
se constantia repletus ait . zc

quod circa me actum est domine patris nuncquam
negabo. **T**enebras effugi ad lumen
currere errorem deserui veritati acqui
rui et demonibus abrenunciaui christoque federat
sum dei patris et filio et verbo per quod totum quod est
factum est qui et homines de limo terre formauit
et vitam et statum indidit et in paradiso deli
ciarum posuit conulari. **P**reuaricante vero

mandatū illi⁹ et mortē addictū potestatisq;
dyaboli rectoris tenebrarū subditū non de
seruit sed oīa faciendo et ad antiquū hono-
rem volens eum reducere toti⁹ factor crea-
ture et nostri genēis auctor homo fact⁹ est
et ppter nos de v̄gine sancta natus in tra cū
hoib⁹ conūsat⁹ est et p nobis indignis et
ingratis famulis suis dñs mortē suscepit
et mortē crucis q̄tm⁹ solueretur peccati di-
uinū et prima cōdempnatio destrueretur et
celorū pte rursus nobis panderetur. **I**lluc
em̄ et nr̄az eleuauit et in throno gl̄ie collo-
cauit regnūq; p̄hennē diligentib⁹ se donas-
uit et bona meliora verbo et auditu cōtulit
Ip̄e est em̄ fortis et solus potens rex regū
et dñs dñancū cui⁹ ip̄ium inexpugnabile
et potētia inestimabilis solus sanctus et in
sanctis requiescens cū patre et spiritu sanc-
to glorificand⁹ in cui⁹ noīe baptizat⁹ sum
et cōfiteor et glorifico vnū deū in trib⁹ p̄so-
nis cōsubstātiālē in creatū et imortalē eter-
num et inestimabilē ī circūscriptū et in cor-
poralē ip̄assibilē et incommutabilē imutabilē
et infinitū fontem bonitatis et equitatis et ī
uisibilū factorē cōtinētēmq; oīa et conser-
uātē oīm p̄uisorē tenētē oīa et regentē
Neq; em̄ factū est aliquid eorū que sunt si-
ne illo nec absq; illi⁹ p̄uidētia consistere

quippiam valet. **I**pe enim vita omnium stabilitas
cunctorum et illuminatio omnimodo dulcedo
et auditas in factabilis et omnium desiderabilis
summa. **D**erelinque ergo sic bonum sic sa-
pientem sic potentem deum et demonibus in mun-
dis et omnium scelerum auctoribus seruire et pro
furdibus et mutis cultum exhibere quod nunquam fu-
erunt aliquid nec futura sunt quante esset usque
pater insipientie atque stulticie. **Q**uoniam enim audi-
ta est aliqua loquela aut sermo ab ipsis. **Q**uoniam
vel per uiam responsionem exorantibus se dederunt
Quoniam ambulauerunt aut sensum aliquem osten-
derunt. **N**eq; enim stantes sessionis aliunde res
cordati sunt neq; sedentes surgere uisi sunt
Quorum turpitudine et fetore atque in sensuali-
tate necesse et in eis operantium et per illa vos
seducendum demonum fragilitate et infirmitate
a viro sancto discens et eorum malitiam conspu-
ens et perfecto odio odians eo uiuenti et uero
deo adhaesi et illi seruam usque ad finem uite mee
et ut in manu eius ueniat spiritus meus. **I**gitur
cum tam in enarrabilibus bonis michi occurre-
tibus gaudere quidem quod de malignorum spiritus
tuum fuitute demonum liberatus et de dura capti-
uitate reductus essem et lumine uultus domini
illustratus dolebam tamen quod animam meam dimidiam per-
didissem eo quod tu dominus et pater meus talium
esses princeps bonorum. **S**ed consideras tue per-
tinaciam uoluntatis continebam in memetipso

tristitiam nolens te ad iracundiam puocare de
um vero incessanter exorabat ut traheret te ad
se et de longinquo reuocaret exilio cuius tu
auctor tibi metipsum heu michi fugitium es fac
tus pietatis et malicie miser tuus et impieta
tis. **Quo** vero tu ipse opa in manifestum quod
circa me erat adduxisti perfectionem meam a scul
ta consilij. **Non** violabo fedus quod composui
cum christo non pro illum qui me redemit de serui
tute pretioso suo sanguine et si milies me op
teat mori pro eo. **De** me igitur sic certus
factus noli frustra laborare quoniam nunquam me
poteris a bona confessione reuocare. **Sicut**
enim tibi impossibile est celi altitudinem manu
tangere aut marinum siccare pelagus in efficacem
vriusque coriatus est iste et inutilis sic et illud
esse cognosce. **Si** ergo ipso meo acquiescere
volueris consilio christo reconciliaberis et quod su
per mentem humanam sunt experientiam accipies
bonorum sortisque adiuuicem erimus sicut nature
ita et fidelium aut a tua discedam bene scias filia:
corde et deo meo seruiam munda conscientia

ex igitur ut audiuit hec omnia statim
comotus est et furcā incomprensibili
bili arreptus iracunde ei loquabatur et amarissimi
me dentibus frendens et furioso sibi ait. **Et**
quis horum michi auctor est malorum nisi ego
ipse qui sic te disposui et talia tibi feci quia

null⁹ aliud patrū fecit filio suo. **Q**ua pp̄
prauitas tue volūtatis et cōtinencia ipuden
ter effrenata adūsus capud meū isanire fe
cit. **M**erito igitur in tua natiuitate astro
logi dixerūt te malignū fore virū ac pesti
mū arrogātemq; et mobediētan. **N**ūc vo
ro si meo nō obaudieris cōsilio et a mea di
scesseris filiatōe pro p̄re inimic⁹ effect⁹ illa
faciā tibi q̄ nec etiā hostib; aliq; ostendit.

Gūc iosaphat respondit. **C**ur rex ita
succensus qm̄ ego talium p̄iceps
effect⁹ sum bonorū tristaris. **E**t quis vni
q̄ pater in filij felicitate cōristat⁹ apperuit
Aut quō pater iam talis et nō ut inimicus
reputabitur. **N**ō ego p̄re de reliquo vo
cabo te s; discedā a te sicut aliquis fugit a
serpente si cognouēo te inuidare saluti mee
et ad pditiōē me coartari vis lenta manu
Quod si contra me tyrannice et hostiliter
egeris sicut et dixisti quid aliud lueraberis
nisi qd̄ p̄re tyrānus et homicida dū taxat
vocaberis. **E**t quia factū est tibi acq̄le ve
nigia in sequi et p̄ ipm̄ aerem volitare quā
q̄ in xp̄o est fidē meā mutare et quā ei con
fessus sum bonā cōfessionem p̄tere ab hoc
conatu quiesce. **S**; pot⁹ intellige pater et
albuginē at; caliginē d̄ mentis oculis tuis
excute vt cernē valeas dei mei splēdidissimū

lumen et ip̄o aliūde illustrari dulcissimo lu-
mine isto merearis. **Q**uare em̄ totus dedi-
t̄ es carnis passionib; et voluptatib; et re-
spect̄ nō est in te. **S**cito qz ois caro fenū
et ois gl̄ia hois vt flos femi. **E**x siccitū est
fenū et flos ei; decidit. **V**erbū aut̄ dñi mei
q̄ euāgelizatū est oib; manet i c̄num. **C**ur
ergo sic insane tenes ac defendis more ver-
naliū florū marcescēdam et putram gl̄iaz
at; abhōiandas fetidasq; delicias et ventris
et sub ventre imūdiſſimas passionēs q̄ ad
temp̄ quidē delectāt sensus stultorū postea
vero amariores felle faciūt retribuciones
Quidē vmbre ip̄e et sompnia vana per-
trāsibūt vite in dolore vero phenni ignis i
extinguibilis et obscuri cōcludētur horum
amatores et iniquitatis oparij vbi v̄mis cog-
nō dormēs sine sine cōmedit et ignis assi-
due et in extinguibilē in secula exuret nyl-
lum exitū habituros cum quib; lex michi
et ip̄e cōclusus et atrocissime cruciatus mul-
tum quidē conscia malorū cōsiliorū multū
vero requires p̄ntes dies et meorū verbo-
rum sed vilitas penitētie nō erit. **N**am in
inferno confessio et p̄na nō est sed p̄ns tē-
pus opacionis est futurū vero retributōis
erit. **S**i em̄ p̄ntes iocūditates nō pditioni
subicerēt et fluxui sed phennē forent p̄man-
suri cū dimis suis nec sic opteret xpi donis

et ceteris bonis ista pferre. **Q**uanto enim sol
nocte pfulda splendidior est et lucidior tam
to et eo ampli⁹ bona pmissa diligentibz de
um omi freno regno et glia glorioza sunt
et magnificentioza. **E**t oio couenit maio:
ra minoribz ante ferre. **Q**uo vero et flurui
oia et corruptibilitati subiacent et quasi vi
sio et sompniū et umbra ptereūt peunt et
aure poti⁹ est credendū nō statim et nauis
pontū pter labentis vestigijs q̄ hoim pspes
ritatibz. **Q**uāte enim impudente vel poti⁹ ve
cordie et ipudencie corruptibilia et mortaz
ha infirma et fragilia incozruptibilibz pfer
re et ceteris imortalibz et infinitis et tempali
horū refrigerio in succesibili puari bono:
rum illozū refectōe. **N**ō intelligis ista p̄
Cur nō ptrā sibus trāseūcia et adixerebis p̄
manētibz. **N**ō pferes habitatoez in colatui
lucē tenebzis eternā uitam ombze mortis
Nō dissoluēda. fludis. **N**ō fugies a dur
ra seruitute mali rectoris nequissimi inquā
dyaboli et bono atz clenēti et multū miorz
di nō recōciliaberis dño. **A**n nō a multoz
rum discedens et falsozū deozū fuitute omi
seruies vero et viuēti deo. **M**ā et si peccasti
ei diuitijs blasphemādo eiusqz famulos di
ris tormētis pmiendo suscipiet te tamē pro
culdubio qz benign⁹ est si conūtaris ad il
lum et oim tuozū imemor eris delictozum

Nō enī vlt̄ mortē peccatoris sed vt comū-
tatur et viuat. **Q**ui de in enarrabili altitue-
dine descēdens ad inquisitionē nostrī qui er-
rauēam? crucem flagella mortē pro nobis
sustinuit et suo nos precioso sanguine rede-
mit venūdatus sub peccato ipī gl̄ia et laus
in secula. Amen zē

ex aut̄ stupēfact⁹ est piter et ira re e-
pletus tam intellectū pueri et v̄bis
quib⁹ contradiā non valebat q̄ et
ex hoc q̄ nō dimiserat filiū eius q̄t̄ q̄ ad
deorū derogationē ptinē potuerit sed totā
eorū substanauerit et derisit vitā. **S**ermoz
nis tamē claritatē ob etnā tenebrarū crassi-
tudinē nō pcepit et punire illū aut mali ali-
quid de illo disponē ppter naturalē amorē
non potuit. **P**erūtēre se illū minis posse
oīno desperabat et īsup metuebat ne si am-
plius moueret erga illū sermonē illo fidus
eialiter acturo ampliori furoē succederetur
et cogeretur aliqd mali irrogare ei. **C**um
ira igitur surgēs discessit et dixit. **V**itiam
nūq̄ nat⁹ esses vel in lucē istā p̄cessisses talē
futur⁹ blasphemator deorū et paterne sp̄e-
tor aīctie amonicionis. **S**z nō in finem in-
victos subannabis deos nec in longum
gaudēbūt adūsarij aut horū p̄ualebūt ma-
leficia. **N**isi enī obediens fueris michi et
dys gratus extiteris multis prius et varijs

afflictu tormētis male te itēficiam nō sicut
filium te tractās sed quasi hostem quendā
et appostatam .

et patre mināte et cū ira discedente
i suū cubiculū fili⁹ ingress⁹ ad su
um adiutorem oculos eleuans ora
uit . **D**ñe de⁹ de p̄fudo cordis cla
maui dulcis spes et vera pmissio tu refugī
um ad te cōfugiētium vide contritiōnē cor
dis mei p̄picio et mansueto oculo et ne de
relinquas me et neq; despicias me neq; dis
cedas a me sed scdm verā pmissionē tuā
adesto michi indigno famulo tuo . **T**e enī
cognosco et cōfiteor factorē et puilorē ois
creature . **I**pe ergo me conforta ut in ista
bona cōfessione pmaneā vsq; in finem vite
mee . **R**espice in me et misere mei et assiste
michi de vniūsa me dyabolica illesū seruās
opatione . **R**espice rex in flāmata est enī
fortiter aīa mea tuo desiderio et amōē et ex
arsit quasi insit ardoris in i aquoso te deside
rās fontē immortalitatis . **N**e tradas bellis
aīa; confitentē tibi et aīa; paupis tui ne ob
liuiscaris in finē . **S**; concede michi peccat
tori in oī vita mea p tuo noīe et confessio
ne oīa pati et totū meīpm sacrificare . **T**e
enī vires subministrante et infirmi fortes offi
ciūtur qz tu sol⁹ es adiutor i supabilē et de⁹
misericors quē benedicūt oomnis creatura

glorificandum in secula. Amen. Sic orā
do diuinā sensit cōsolatōez in cor suū descen
disse et constancia repletus pseueravit tota
noctis in orōne .

ex aut arachi amico nota faciens de
puro et durā illi⁹ p̄tinatā et imu
tabile significans volūtate . Cōsi
liū ab ea accepit cum eo amabile potius et
suauē esse faciendā q̄ seuā et asperā colloca
tionē blandicijs sperans penitē⁹ esse trahen
dum . Venit igitur rex sequēti die ad filiū
Et sedens p̄pinquus aduocauit eū deinde cir
cūplectēs osculatur eū māsuete subin gredie
ens et lenit et fili dulcissime dicēdo et amā
tissime honora tui caniciē p̄zis et meā audi
endo deprecātōez accedens offē sacrificia dija
Si em̄ clemētēs illos habebis et longitūdi
nem dierū glieq; ois et regni et oim̄ bono
rū p̄cipationē accipies ab ip̄is . Michiq;
p̄zi tuo eris grat⁹ per totam vitā et oibus
hoibus venerandus atq; laudabilis . Patri
em̄ obaudire magna laus est et maxime in
bono et erga deos dilectōe . Cur ergo fili
visum est tibi q̄ volens de bona declinando
via contrariā ambulare p̄legi aut ignozā
tia et inerpiciētia boni p̄dicōi meip̄m dedi
Si si volentē me putas utilitati p̄ferre ma
lū et vite p̄ferre mortē multum michi vide
ris fili a recto deuiare iudicio . An nō vides

quanto labori et fatigationi meipm trado
expeditioibz cont inimicos vñ alijs qbusda
rei publice vtilitatibz vacans fame etiam et
firim itinens pedu fatigatoez et in fra nuda
cubationem qñ necessitas incubir sustineo
Diuiciarũ aut atz pecuniarũ tantus michi
cõtempñ mest atz despect⁹ vt sepe nũo satis
p̄dige oia p̄mptuaria palatij tui euacuaue:
rim vt edificare maxima tẽpla deozũ et me
is ep̄c̄itibz largiter dispensaueri thesauros
pecuniarũ. **C**ũ igitur tanta sim p̄iceps lar
gitatis et laborũ et p̄seuerancie si gallileoa
rum cognouissem sectam meliore n̄ra esse
quõ illã omi studio et festinatõe nõ appre
hendissem cũcta deserẽdo et sp̄nẽdo causa
salutis mee. **S**i aut ignorãtiam meã et in
exp̄ienciã boni reprehendis attendo q̄ntas
sepi⁹ noctes in sompnes duxi q̄stione aliq̄
pposita et sepe nõ multũ necessaria nõ tamẽ
indulgebam m̄metip̄i penit⁹ requiẽ p̄ulq̄
questionis aptam et cõgruentissimã inueni
rem solucione. **S**i ergo harũ rerũ tempa
liũ nec nimũ aliq̄d despectui habui sed oia
diligent ad vtilitatẽ vniũsozũ inuestigau
intantũ q̄ inpscrutatione atz scia etiã ineffa
biliũ que sub sole sunt sicut arbitros nulli
sedis furi quõ conseq̄ns est et diuina q̄ co
li et venerari optret despicienda iudicare et
non oĩ studio oĩ vtute tota aia et tota mẽte

ad eorū vacaueri inq̄sitionē ut inuenirena
verā et cōpetentissimā. **N**ā et q̄hui labori
ohi plurimas noctes et dies in hys expen
dens multosq; sapientes et eruditos ad istū
cōsiliū cōuocauī nōnullis etiā xpianozum
sepi⁹ locut⁹ sum et viuaci conq̄sitōe et expi
entissima p̄scrutacione inuenta est a me ipa
via veritatis q̄ a sapientib; tā rōnabilitate
q̄ intellectu p̄dictis testificata est q; nō est
alia nisi p̄ q̄ hodie ābulam⁹ maximis dya
seruantes et dulcissimā vitā atq; iocūdā te
nētes oibus hoib; ab ipis distributā que
delectacōe et leticia plena est. **Q**uā gallile
ozū p̄cipes et pontifices ipudenter repu
lerūt qui et dulce lumē illud et iocūditates
oīns quas ad refrigerium nobis dy largitū
sūt spe cuiusdā alteri⁹ incerte vite sponte re
iciūt nesciēte quid dicūt vel de quib; affir
māt. **T**u autē fili hūie p̄i tuo acquiesce di
ligenti et verissima p̄scrutatōe idubitanter
bonū inueniēt. **E**cce em̄ oīsū est quia
neq; volens neq; ignorancie mō detoasi a
bono sed inueni et accepi desidero etiā et te
nō recorditer ērare sed me sequi. **V**erere
igitur p̄re; tuū. **A**n nescis quale bonū est
p̄i obedire et eum in oibus testificare sicut
econtrario q̄ testabile est et malignū p̄em
exacerbare et ipi⁹ mādāta p̄ nichilo cōpu
tare. **Q**uot em̄ hoc fecerūt male pierūt

tūna quibz tu fili nō anūeris sed p̄ez letifi
rās adipiscaris bona oīa et heres fias mee
benedictionis et regni .

Qrudentissim⁹ v̄eo et vere nobilis iu
uenis p̄is sup̄flua locutōe et s̄lta
oppositōe audita et agnita toruosi
draconis ōfucia quō adextris pedibz illius
pauit laqueū cape deifficam aīaz artificiose
tēptans et ad p̄positum īpedire brauiū dñi
ante oculos posuit p̄ceptū nō veni mittere
pacem dicentis sed gladium . Veni em̄ se
pare filiū a p̄e suo et filiā a matre sua . Et
qm̄ qui diligit p̄ez aut matrē plus q̄ me n̄
ēl me dign⁹ . Et quicūqz negauerit me cō
tam hoībz negabo eū et ego corā p̄e meo
qui est in celis . **N**ec cogitando et diuino
timore aīaz erudiendo desiderioqz et amore
confortando salomonis illud verbū nimū
gaudēs assumpsit dicentis . **T**emp⁹ amādi
et temp⁹ odiendi tēpus belli et tēpus pacis
Et primū quidē in mētem orās illud daui
ticum dixit . **M**iserere mei deus misere mei
qm̄ in te cōfidit aīa mea . **E**t in ombra ala
rū tuarū sperabo donec transeat iniquitas
Clamabo ad deū altissimū deū qui benefecit
michi et cetera psalmi . **D**einde dixit ad regē
Procurare p̄ez et illi⁹ obedire p̄ceptis cla
ritate qz et amicitia ministrare oīs nos edocet
dñs naturalē nob̄ hui⁹ mōi inserens amorē

Quādo vōo penitū affect⁹ et amicitia ipaz
aiaz fert ad piculū et ab auctore remouet
abscidere hāc penitus iubemur et nullomō
obedire debere sepantibz nos adeo sed odiē
istos et autere etiam si pater sit q̄ execrabilia
p̄cepit et si mater vel rex et si vite ipi⁹ dñs
Nā p̄pter affectū patnum deū pdere ipossi-
bile michi est. **Q**ua p̄pter noli tibi metipi
laborē incurrere v̄l michi sed potius crede et
vivo et vero vtrūqz seruiam⁹ deo. **Q**ue em̄
nūc colis pdola sūt manuū opa hoim flatu
carenā et surda nichil penit⁹ aliud q̄ solā
pditōez et eructat⁹ et nos se se colent ibz ex-
hibencia. **S**i vero illud facere nolueris fa-
de me q̄ tibi videtur. **S**eru⁹ em̄ sum xpi et
neqz blandicijs neqz tormētis ab illi⁹ disce-
dam caritate sicut in antriozibz dixi tibi in
medio ponēs hui⁹ nomē dñi et firmilime
verbū astruēs. **Q**uia vero neqz volens dixi
te male agē neqz ignorātia a bono declināē
sed multa et laboriosa inquisitōe hoc cog-
nouisti veraciter bonū esse pdolis seruire et
libidibz passionū affigi malū quidē te exin-
dustria agē nolo dicē. **A**t multa tibi circū-
fusa est caligo ignorācie et quasi in tenebris
palpādo ambulās penit⁹ nō videns lumis
v̄l modicū quilibet radiū. **U**nde rectitudie
pdita p̄ p̄cipicia mala et de vera ērabū dūs
nō recte graderis. **H**oc et ego indubitanē

scio et te pater cognoscere volo. Ideo tene
bras pro lumine tenes et mortem pro vita ap
probas putas tibi bene consultum esse et utilis
ter puidisse. Sed non est ita. Neque quae colis
dum sunt sed statue demonum omnes illorum execra
bilem cultum intrinsecus habentes neque quam vo
cans dulcem et iocundam vitam delectatione ac
lecticia putas repleri. Huiusmodi est nature
sed potius abhominabilis habetur ista secundum
veritatis sermonem et execranda. Temporalis
enim gula lenit et postea amariores felle facit
retributiones sicut magister ait et acutior
res gladio accipiunt. Et quomodo tibi huius
narrabo mala. Enumerabo ea et super harenam
multiplicabuntur. Nam enim est dyaboli pre
sens vita optata ab hominibus voluptate vel de
lecta per quam seductos ad profundum pertrahit in
fernum. Sed a domino meo promissa bona quae tu
certe vite spiritus nominasti vera sunt et mutabilia
sunt necesse est corruptioni non subiacent. Ser
mo non est qui reserare magnitudinem gloriae illi
hus et delectationis valeat gaudij quae ineffabi
lis et lecticia phennis. Omnis enim sicut ipse cer
tissime morimur et non est homo qui viuet et non
videbit mortem. Rursus autem resurrecturi
sumus quoniam venit dominus noster ihesus christus filius
dei in maiestate ineffabili et virtute tribuili so
lus rex regum et dominus dominorum cui omne genu
flectetur caelestium terrestrium et inferorum et tunc

trozem tūc incitiet ut ipse etiā celestes v̄tu-
tes timeant. **A**stabūt vero ei cum tremore
milia milia et decies centena milia angelorū
et archangelorū et cūcta timore et tremore
erūt plena. **V**n̄ autē archangelorū tuba ca-
net et mox celū in voluetur sicut liber terra
autē dirupta emittet corpa hoīm q̄cunq; fue-
rūt ex quo adam p̄m̄ homo fact⁹ est vsq;
ad diē illā. **E**t tūc om̄s a seculo mortui in
icū oculi viui astabūt tribunali immortalis
dñi et vnusq; reddiet⁹ est rationē opū
suorū. **T**ūc iusti fulgebūt sicut sol qui cre-
diderūt in p̄zē et filium et sp̄m̄ sanctū et in
opib; bonis finierūt p̄ntem vitam. **Q**uō
vero tibi enarrabo q̄lem illic tūc susceperūt
sūt gliaz. **N**ā et si solis cōparem claritatē
splendorē corū et fulguri choruscātī michi
splendore illo dignū referā. **O**cul⁹ em̄ nō
vidit et auris non audiuit nec in cor hoīs
ascendit q̄ p̄parauit de⁹ diligētib; se in reg-
no celorū in luce inaccessibili in glia ines-
tabili et infinita. **E**t iusti quidē tali adipi-
scentur bono talēq; beatitudinē. **I**lli autē q̄
verū deū negauerūt plasmatorē et creatorē
ignorātes demones vero voluptatis q̄ var-
ne hui⁹ vite amauerūt et more peccorū in
sceno viciorū volūtati sūt et totū neq̄cie se-
tinā aīas suas fecerūt stabūt nudi et miserē
gō fusi et delecti et habitu et re ip̄a obp̄rū

facti omni creature. Cuncta enim que egerunt in
verbo in ope in cogitatione animi faciem illorum
venient. Deinde post confusionem illam dis-
rissimam et opprobrium illud intollerabile precipi-
tabuntur in ignem inextinguibilem et tenebram
in tenebras exteriores ubi erit fletus et stridor
dancium et omnis immortalis comedit car-
nes eorum. Nec est pars eorum et hereditas in
hys pro secula sine fine cruciabantur eo quod bo-
na de deo promissa despicientes propter tem-
poralem peccati voluptatem et damnationem eternam
elegerunt pro istis. Itaque pro ineffabili quidem
gaudio adipiscendo et inestimabili gloria per-
fruenda ut lucem cum angelis et bono dulcissi-
mo domino cum fiducia assistere mereamur. Quia
rissima vero et infinita tormenta et execrabi-
lem illam confusionem possumus evadere dignum
est non tantum pecunias sed corpora et ipsas animas in-
pendere. Quis enim ita vecors est et absque sen-
su qui potius non velit mille sustinere tempo-
rales mortes ut ab eterna liberatus et infinita
morte vitam possideat beatam et immortalem et lu-
ce resplendeat individue trinitatis.

His auditis rex sermonibus et infir-
mitate atque stabilitate pueri confide-
deris quod neque blanditijs delinens ser-
moni obedire nolueris neque penarum minis
mirabatur quidem in persuasionem verbi et acu-
tissimis eius responsionibus et arguebatur

a propria conscientia vera dicere illum et iusta. **S**u-
rehebatur a mala consuetudine et exusu con-
firmatis in eo vicis a quibus quasi chamo et
freno constringebatur non permissus lucere cer-
nere veritatis. **U**nde omnimoda oblivionem
sermonis facies detinebatur veteri intencio-
ne premeditatu a se cum arachi consiliu ad effec-
tum perducere volens. **E**t ait puero. **O**portet
te quidem fili meis obedire preceptis in omnibus
Sed quoniam durus existens et inobediens ita for-
titer resistis michi tua potius quam mea cupiens
facere voluntate. **V**eni ut postposita pertinacia
et vana contumelione ambo pater cedam ve-
ritati. **E**t quoniam barlaam qui te seduxit ferro
vincit apud me tenetur congregabo ecclesiam
magnam et omnes nostros et galileos in unum
convocabo preces que manifeste clamare prece-
piti ut nullus christianorum metuat sed omnes sine
timore conveniant et sic qui considerabimus
deliberatione et auxilia suadentes nos cum vestro
barlaam assequimini que optatis vel suasi a no-
bis ultronea voluntate preceptis nostris obedi-
re consentite .

rudens vero iuuenis per visionem di-
vinitus sibi demonstrantem precognita
regis fictione ait. **V**oluntas domini fiat
et sic quemadmodum iussisti. **I**pe enim bonus
dominus et deus prestat ne a veritate deviet. **N**am
in ipso confidit anima mea et ipse miserebitur

mei. **T**ūc iubet rex om̄s cōgregari ydola-
tras videlicet et xp̄ianos litteris quidē ubiq;
transmissis p̄conib; que p̄missas ciuitates
et villas clamātib; ut null⁹ xp̄ianoꝝ time-
at se aliq̄t mali q; nō sperat passurū sed se-
cure om̄s p̄ tribus et cognatōes in vnū cō-
ueniāt ad spontaneā et nō coactā veritatis
cōquisitōe; futurā cum p̄cipite suo et duce
barlaam. **S**imilit̄ vero pontiffices et cult-
tores ydolorū et sapientes caldeorū et mīdo-
rum qui in toto regno illi⁹ et p̄cipatu res-
piri poterūt cōuocauit et quosdā augures
et magos et diuinos. **C**ōuenit itaq; ad re-
gem multitudo magna de sua execrāda secta
xp̄ianoꝝ vero vn⁹ inuentus est solus in
auxiliū veniens illi⁹ qui putabatur esse bar-
laam noīe barachias. **A**lij namq; fidelium
mortui erant ab insānia p̄ncipū qui p̄cui-
tates erant occisi. **A**lij vero in speluncis et
in montib; latitabāt timore imminētium ma-
lignozū nōnulli timebāt nimias regis et n̄
audebāt in ap̄to pere h̄ noctn̄i erāt dei cult-
tores latenter xp̄o seruic̄tes et nequaq; con-
fidenter agentes. **I**lle aut̄ solus cum esset
fortis animo ad agonē p̄cessit veritatis

residente igitur rege i tribunali ex-
celso et eleuato consedē sibi filium
iussit. **I**lle v̄o ob p̄ris reuerētiā et honore

hoc noluit facere sed in iram prope illum sedie
Astruit autem eruditi sapientia quam deus stultam
fecit quorum insipientis cor erat sicut dicit
apulus. Putantes se esse sapientes stulti fac
ti sunt et in mutauerunt gloriam in corruptibilis
dei in similitudinem mortuorum hominum et quodru
pedum et serpencium. **H**ic vero conuenerunt ser
monem facere aduersus filium regis et eos qui se
cum erant et completa est in eis illa parabola que
aduersus leonem caprea pugnam inquit. Ille
namque altissimum posuit refugium suum et in um
bra alarum illius sperauit. **A**t illi in principibus
confidebant sibi huius destruendis ac principe te
nebrarum cui semetipsum miserabiliter et infer
liciter subdiderunt. **A**duocatur ergo nachoz
simulas se barlaam esse. **E**t quidam que erant
circa regem talem habebant intencionem sed
sapiens prudentia desuper ordinabat alia
Assistentibus itaque omnibus hijs ait rex rethori
bus suis et philosophis imo populi seducto
ribus et stultis corde. **E**cce certamen nobis
adiacet et agonum magnitudo. **E**t duobus
eum alterum fiet vobis hodie. **A**ut vestra tenen
tes erare barlaam et eos qui cum eo sunt red
arguetes et gloriam maximam et honorem a nobis
et ab omni senatu consequimini et coronis victo
rie coronabimini vel sepatis cum omni confusione
pessime mortis trademini et omnia vestra prope da
buntur et ut oio deleatur memoria vestra de fra

Corpa etiā vestra bestijs ad deuorandū et filios vestros phenni cōdempnando seruituti
His itaq; dictis a rege fili⁹ ill⁹ q; ait. **J**ur
diciū tuū hodie iustū iudicasti o rex. **C**or
robozet dñs hāc volūtātē tuā. **S**z et ego
eadem dico magistro meo. **E**t conūsus ad
nachoz dixit. **N**osti o harlaam in quali me
glia inuenisti et delicijs. **S**z verbis pluri
mis suastisti michi vt a paternis quidē discer
derem legib; et morib; et ignato seruirem
deo. **I**n effabilium quozūdā et efnozum
bonozū pmissiōib; ihendo mētē meam
ad sequēda dogmata et meū exacerbandō
dñm et patrē. **N**ouit ergo quasi in lance
existima temetipm stare. **N**ā si viceris imi
nētē luctā vera esse dogmata tua ostendēs
q̄ me docuisti éroneosq; redargues qui con
tra nos hodie dimicaturi sūt et tu gloriffica
beris pl⁹ oibus qui aliūde fuerūt et p̄dicar
toz veritatis vocaberis. **E**go q; in tua per
manebo doctrina et xpo seruiā vsq; ad finē
vite mee. **S**i vero supat⁹ sui veritate cōsu
sionis michi hodie auctoz extiteris statim
cōtumeliā meā vidicabo i te manib; meis
coz tuū et linguā tuā extrahens canib; que
ad deuorādum ista cetero corpe tuo tradam
vt discāt oīs p te ne p̄sumāt filios regum
in érozem mittere. **H**is auditis nachoz ser
momb; tristis effectus est valde et. **D**electus

videns semetipm decessisse in foueā q̄ factū
et laqueo que abscondit esse cōprehensū et
gladiū suū in cor ei⁹ esse ingressū. **Diadū**
tens ergo in semetipō cognouit sibi meli⁹
esse regis filio adhxere et ptem illi⁹ defende
re q̄ten⁹ euaderet p̄paratum sibi piculum
Sciebat em̄ qm̄ erat ei facillimū tormētis
se tradere si vel modicū illum exacerbares
Totū tamē siebat ex diuina puidenciā s̄ a
piens etiā p̄ adūsarios n̄ra tuents.

t em̄ ad ōba vtriq; venerūt cultōēs
scilic; ydolorū et nachos queā dmo
dū ille barlaam qui sub balach ali
q̄n maledicē israhel p̄posuerat sed ecōtrario
multis philosophis restitit. **Sedente** itaq;
rege in trono suo cōsedente q̄z filio sicut iā
dixim⁹ assiterūt et insipientes rethores qui
quasi gladiū linguas suas exacuerūt ad de:
structōez veritatis. **In** quibus ipletum est
illud q̄ scriptū est. **Concepūt** dolorē et pe
perūt iniquitatē. **Cōueniūt** et innūabiles
p̄li ad spectaculū hui⁹ cētamis vt disceret
q̄ ps victoria potiretur. **Tūc** vn⁹ rehor s̄a
piencior oim dixit ad nachos. **Tu** es bar:
laam qui ipudēter sic et in verecūde d̄ys no
stris cōtumeliā et om̄e dedec⁹ infera et dilec
tissimū regis filiū in ērorem induxisti et cru
cifixo seruire docuisti. **Cui** nachos respon
dit. **Ego** sū barlaam qui deos quidē tuos

sicut dixisti despicio filiū autē regis nō in e-
rosē nisi sed ab ērose liberaui et vero recō-
filiaui deo . **Et rethor ait .** Cū eximij et mi-
rabiles viri qui omēs sapiencie artē inuene-
rūt deos excelsos et imortales illos noiauet
rūt et qui cūcti in ira fuerūt et sunt reges et
glōsi et nobiles eos adorauerit et coluerit
quō tu linguā adūsus eos cōmoues et oio
sibilare audes talia . **Que autē assertio est**
hos deos nō esse sed crucifixū . Suscipiens
ergo nachor rethorē quidē illū nullomō re-
sponcione iudicauit esse indignū . **Mana**
autē multitudini silenciū indicens et apiens
os suū sicut a fina barlaam q̄ nō pposuēat
dicē illa locutus est et ait ad regem . Ego
rex puidēcia dei veni in mūdum et confide-
rans celum fram mare solē et lunā et cetra
admirat⁹ sū ornatū eozū . **Cernēs autē mū-**
dum et q̄ in ea sūt oia quia scdm necessita-
tem mouentur mtellexi mouētē et tenentē
eē deū . Omne em̄ mouēs forcior est moto et
tenēs forcior est tento . **Ip̄m ergo dico esse**
deū q̄ cōstituit oia et tenz q̄ sine inicio ē et si-
ne fine imortalis et̄n⁹ nullo egens supior
oibus passionib⁹ et diminutōib⁹ . i . ira obs-
liuione ignozātia et ceteris . Per ip̄m vō
oia sunt cōstituta nō indiget sacrificio et li-
bamie nec aliquo cūctorū apparētū . **Om̄s**
vero illo indigent hys ita de deo prolatis

ficut p̄misit me de se dicē veniam⁹ et ad ge-
nus hoīm q̄ten⁹ videam⁹ qui eorū p̄cipes
sint veritatis et qui érozis . Manifestū est
nobis o rex quia tria genera sūt in hoc mū-
do quozū sūt apud vos qui dicātur deozū
adoratoēs et iudeis et xp̄iani . Ipi aut rur-
sus qui multos colūt deos i tria diuidūtur
genēa caldeos videlicz et grecos et egiptios
Nā isti fuerūt p̄cipes et magistri ceteris
gen tibus in multozū deozū cultu et adoratoē
Videam⁹ igitur hozū qui sint p̄iceps veri-
tatis et qui érozis . Chaldei nanqz nescien-
tes deū érauerūt post elemēta et ceperūt co-
lere creaturam vt poti⁹ q̄ suum creatorem
Quozū et p̄magines quasdā facientes no-
miauerūt figurā celi et t̄re maris solis et lu-
ne et ceterozū elemētōzū et lumiarū . Et
cōdudentes in tēplis adorauerūt deos vocā-
tes eos quos seruāt diligenter ne rapiātur
a furibz et nō intellexerūt qz om̄e qz seruāt
mai⁹ est suato et faciens mai⁹ est facto . Si
enī in validi sūt dy eozū circa suā salutem
quō alijs saluatoz̄ exhibebūt . Erroze igi-
tur magno érauerūt chaldei colētes statuas
mortuas et inutiles et mirari satis nequeo
o rex quō qui dicūtur p̄hi eozum nullomō
intellexerūt qz et ip̄a elemēta corruptibilia
sūt et subdita necessitati quō statue q̄ facte
sūt ad honozē illozū dy existūt . Veniamus

o res ad ipsa elementa ut ostendamus de eis
quod non sunt deus sed corruptibilia et mutabilia
de nichilo creata precepto dei quod est incorrupti-
bilis et immutabilis et invisibilis. Ipse enim
cuncta cernit et quemadmodum vult imittat et
transponit. **Q**uid ergo dico de elementis

qui putant celum esse deum erant. Nam
videmus ipsum esse volubile et secundum
necessitatem motu et ex multis constitutum
propter quod cosmos vocatur. Cosmos autem fa-
brica est alicuius artificis. Quod autem fabrica-
tum est incipit habet et finem. Mouetur autem
celum cum suis luminaribus secundum necessitatem
Nam aliter ordine et spacio feruntur de signo
in signum et nunc quidam occubunt nunc autem ori-
untur et secundum tempora iter pergunt ut perficiant
estate et hyemem sicut ordinatum est eis a deo
et pertranseunt proprios terminos secundum evitabilem
nature necessitatem cum celesti ordinatu. **Q**uoniam
manifestum est non esse celum deum sed opus dei

qui autem putant terram esse deam erraverunt
Videmus enim illam ab hominibus cotu-
meliam patientem et dominacioni eorum subiacentem
defossam et conspersam et inutilem factam. Nam
si igne torreatur efficitur mortua sicut vide-
mus quod de testa nichil oritur. Insuper et si
paulo amplius infundatur corrumpitur et

ipa et fructus eius. Cōculcatur autē ab hoibz
et ceteris animalibz sanguine infectozū inqnas
tur effoditur impletur mortuozū techa fit
Hys itaqz se habētibz nō sequitur iram es
se deam sed opus dei ad utilitatem hominū

ui autē putāt aq̄ esse deū ērauerunt
Nā et ipa ad vsum hoim facta est
et dñacioni subiacet illozū polluitur corū
pitur et imutatur calefcit et tingitur colo
ribus frigore cōgelatur et cruozibz inqui
natur et ad cūctoꝝum sordiu ablutōez assu
mitur. **I**dcirco ipossibile est aquā esse deā
sed opus dei .z̄c

lli vero qui arbitrātur ignē esse deum ērants
Nā ignis factus est ad vsum hoim et subia
cet illozū dñatōi circūfertur de loco ad locū
et accenditur ad elisandas et assandas car
nes dñsas adhuc autē et mortuozū corpa
cōburenda. **M**ultis etiā modis corūpitur
ab hoibus et extinguntur ppter q̄ non est
cōgruū ignē dñi estimatz sed opus dei .

ui autē credūt ventozū flatū esse deum
ērant. **M**anifestū est q̄ seruit alij et
gratia hoim preparatus est a deo ad conductū
naviū et ad ventilatōez segetū et ad ceteras
hoim utilitates scdm pceptum dei. **Q**ua p
ter non est equū ventozū flatum esse deum
sed opus dei .

Opinantes vero solem esse deū erant
Videm⁹ em̄ illū agitātū scđm ne-
cessitatem et volubilē et trāslatum
de signo in signū occūbētem et oziētem cale-
faciētem pullulātia plantaria ad vsū hoīm
msup et diuisionē habentē cū ceteris astris
et multo miorem celo existētem et defectum
luis paciētem et nullā in se potētiam haben-
tem. **Q**ua ppter nō existimes solem deum
esse sed opus dei.

ui aut putant lunā esse deā errant
Videm⁹ em̄ illā scđm necessitatem
motam et conūtibilē et trāslatā
de signo in signū occūbentēq; et resurgētē
ad utilitatē hoīm et miorem esse solē crescē-
temq; et diminutam et eclipsim paciētem
Ideoq; non debem⁹ lunā putare esse deum
sed opus dei.

ui aut putāt hoīez esse deū erant. **V**i-
dem⁹ quippe illū esse motū scđm neces-
sitatē et enutritū ac senescētē etiā se nolen-
te. **E**t aliūde quidē letatur et aliūde trista-
tur. **I**ndiget cito potu et vestitu. **E**st et ira-
cūsus et inuid⁹ et auid⁹ et penitēs et mīo-
ratōes multas habens. **C**orūpītur etiā
multis modis ab elemētis et aīalib; vl̄ im-
nente sibi morte. **N**on cōuenit ergo ho-
mīe esse deū sed opus dei. **E**rroze igitur
magno érauerūt chaldei p⁹ oppiōnes suas

Colūt corruptibilia elementa et mortuas
statuas et nō senciūt ista deos facientes.
eniam? itaq; ad grecos vt videam?
q̄t forte de deo senciāt. **G**reci nāq;
dicentes se esse sapientes stulti faci
ti sūt deteri? chaldeis introducētes plurimos
deos factos esse alios quidē masculos alios
vero feminas oim victorū cūctarūq; aucto
res iniquitatū. **V**nde ridicula et fatua ei
pia induxerūt greci o rex verba. **E**os qui
non sūt deos appellātes scdm maligna desi
deria sua vt aduocatos istos et patres nos
habentes sue nequicie adulterentur rapiant
occidant et oia mala faciant. **S**i em̄ dy il
lorū talia fecerūt quō et idē ipi eadē nō fa
cient. **E**x hys igitur erozū adinuētiombz
accidit hoibz bella habere frequēta et occisi
ones et amaras captiuitates. **V**nde sumū
quēq; deozū suozū si voluerim? finē ptāsi
re plurimā intueberis eozū maliciā. **I**ndu
citur em̄ ab eis ab oibus saturn? et huic sa
crificāt filios suos. **Q**ui genuit filios mē
tos de rea et insaniens cōmedit eos. **A**ntē
aut iouē abscondisse sibi virilia et picisse ea
in mare vnde ven? fabulose dicitur fuisse
nata. **A**lligās vero suū p̄ez iupiter picis
in tartarū. **C**ernis erozem et luxuriā quē in
ducūt adūsus deum suum. **C**ōuenit ergo
deum esse vincitū et desertum. **O** insipientia

Quis mentem sanam habentium hec dixerit
Secundus inducitur iupiter qui ferunt regem
esse aliorum deorum et transmutatum fuisse in
animalia ut cum mortalibus mulieribus adulteria
committeret. Inducunt enim hunc transformatum
in thaurum propter europam et in aurum propter da
non et in agnum propter lidam et in satirum propter
antiopen et in fulmen propter semelen. Et ita
genuisse ex his filios multos liberum videli
cet et hircum et aphyonem et herculem et apollinem
et arthemiam et pleum castoremque et pollucem et
helenam et mimonem et radamantim et sarpidos
nam et novem filias quas appellaverunt musas
Deinde inducunt de ganimede. Contingit er
go o rex hominibus imitari hec omnia ut sunt ad
ulteri et masculorum concubitores et aliorum ma
lorum operum patratores secundum imitationem dei
sui. Quomodo creditur deum esse adulterum aut so
domitam vel parricidam. Cum hoc vero et vulca
num quedam inducunt deum esse et istum claudum
et tenentem malleum et forcipes et ferrariam arte
exercentem victus gratia. Ergo egenus erat quod
conuenit deum esse nec claudum. Deinde mercu
rum inducunt deum esse cupidum et furem et aua
rum et magum et vespellum et sermonum mispre
terum. Sed non conuenit deum esse tale. Ascle
pium etiam inducunt esse deum medicum et potio
nes conficientem et amplastra componentem
victus gratia indigentiam enim paciebatur

Novissime vero flumie ictus a jove ppter
dante lacedemonij filiu infijt. Si ego ascle:
pi⁹ de⁹ est et fulmie ict⁹ nō valuit sibimet:
ipi auxiliari quō alijs auxiliabitur. Mars
aut inducitur deus esse belligeratoz et zelo:
tes cupidus ouiu et aliarū q̄rundā rerum
Novissime vero adulterio ppetrato cū ve:
nere ligatū esse ferūt a puulo cupidine et
vulcano. Quo deus ergo erat cupidus et
belligeratoz et vinct⁹ et adult. Bachū vō
inducūt deū esse nocturnas agentē festiuita:
tes et ingm ebrietatis et euellentē vxores
primozū et furiosū et fugitiuū. Novissime
aut tytanis occisus est. Si ego bach⁹ oc:
cisus est et nō potuit semetipm adiuuare
qui et ebriofus fuit et furiosus et fugitiuus
quō erat deus. Mei culū vero inducūt ebr:
iofum fuisse et insanū et suos occidisse et ad
ultimū igne cōsumptū infisse. Sed quō de:
us erat ebriofus et infectoz filiozū et cōbul:
tus. Aut q̄ ratione alios adiuuabit qui sis:
bimetipi auxiliū p̄bere nō potuit. Appolli:
nē q̄ inducūt deū esse zelotē insuper arcū et
pharetrā gestātem. Alūde vero citharam
et tybiā et diuinātem hoibus mercedis gra:
tia. Ergo indigebat. S; nō cōuenit deum
indigentē esse et zelotē et citharistam. Dy:
anā vero inducūt sorozē illi⁹ fuisse vncra:
tricē et arcū habuisse cum pharetra et hanc

erare in motibus sola cum canibus ut capere
ceruum aut capream. Quomodo ergo erit de ea talis
mulier venatrix et per montes vagabunda cum
canibus. Venerunt autem dicunt etiam deam esse ad
ultram. Nam aliunde habuit mecham matrem
aliunde vero anchisen et aliunde adomidem cuius
et mortem deslet qurens amasium suum. Quam di-
cunt etiam ad infernum descendisse ut redimeret
adomidem a per serpente. Vidisti domine maiorem
hac demetiam deum inducere adulterantem et
lamentantem atque flentem. Adomidem etiam indu-
cunt deum esse venatorem et hunc violenter mor-
tuum esse ab apro plagatum et non potuisse aux-
iliari miserie sue. Quomodo ergo omnes sollicitu-
dinem habebit mechus et venator atque liothana-
nat. Nec omnia et multa plura turpiora esse
malignum inducunt greci o rex de dypis suis qui
neque dicere congruit neque in memoria omnino desers-
re. Unde sumemus omnes occasiones a dypis suis
peccat omnes iniquitatem et luxuriam et impieta-
tem polluentes terram et aerem actibus pravis
suis. Egypcius vero sceleratorem et solidioes
dypis existentes deterrere omnibus gentibus erauerunt
Non enim contenti fuerunt chaldeorum et grecorum
cultibus sed insuper et bruta animalia induxerunt
deos esse frena videlicet et aquatilia et arbores
et germinantia et cotammati sunt omni insaniam
et luxuriam deterrere omnibus gentibus qui sunt in ter-
ra. Nam in principio colebant insipientem

eūdem et fratrem et maritū osirim qui infectus
fuit a germano suo typhone et iō fugit isis
cū oro filio suo in bibulū syrie q̄rendo ori-
sim et amarissime lamētando donec creuit
orus et interfecit typhonē. Itaq; neq; isis
potuit adiuuare suū fratrem et maritū neq; osi-
ris occisus a typhone valuit subuenire sibi
metipi neq; typhon fricida p̄ditus ab oro
et iside quiuit se a morte eruerē. Et cū in
huiusmōdi felicitatibus vixisse et occubuisse
sint cogniti dy tñ a stultis egiptijs fuisse ex-
istimati sūt. Qui neq; hijs cōtenti vel cete-
ris cultib; gencium etiā muta et bruta aia-
lia induxerūt deos esse. Nam quidā illozū
coluerūt ouē quidā vero hircū. Alij vero
vitulū et porcū nōnulli vero coruū et acci-
pitre et vlturē et aqlam. Alij vō cocodrīl-
lum qui vō cattū et canē et lupum et simi-
am et draconē et aspidē. Et alij cepe et al-
liū et spinas et ceteras creaturas. Et non
intellegerūt miseri de hys omnibus q̄ nichil
agere p̄ualet. Vidētes enī deos suos cōmes-
tos et infectos ab alijs hoibus et cōcrema-
tos et putrefactos nō intellexerunt de ipis
q̄ nō sūt dy. Errore igitur magno ērauer-
rūt egiptij chaldei et greci tales introducen-
tes deos et statuas eozū erigentes et adorā-
tes furda et in sensibilia ydola. Et miror
quō vidētes deos suos ab artificib; factos

et dolatos et detrucatos et p̄ vetustate tem-
poris cōsumptos et dissolutos et cōflatos
nō s̄pauerūt de ip̄is quia nō sunt dy. Qui
em̄ de sua salute nichil agere potuerūt quō
hoīm puidenciā habebūt. S; porte eorum
et philosophi chaldeorū scilicet et grecorū
et egipciarum volentes poematibus suis et
scriptis venerari deos suos maiore cōfusio-
nem eorū et dedec⁹ detexerūt et nuda oibus
exposuerūt. Si em̄ corp⁹ hoīs cū de mul-
tis cōstet p̄tib; nō reicit tū aliqđ mēbrorū
suorū s; ēga oīa membra in discissam vni-
tatem seruās sibi metip̄i cōsonat quō in na-
tura dei pugna et discordia tanta est. Si
em̄ vna natura deorū esset nō deberet de⁹ de-
os p̄sequi nec occidere nec affligē. Si autē
dy a dys infectati sūt et occisi et rapti et sul-
mie icti iā nō vna natura est sed volūtates
diuise oīs q̄ maligne. Itaq; null⁹ ex eis
de⁹ est. Manifestū est igitur o rex ēcorū eē
oīez de dys fisiologiā. Quō autē nō intel-
lexerūt phi et rationabiles grecorum quō
atitiores legum a suis legib; iudicātur. Si
em̄ leges sūt eorū qui inique egerūt. i. inter-
se hoīcidia et veneficia et adulteria et furta
et arsenochicias si bene fecerūt. Iste leges
igitur iniuste sunt aduersos deos cernentes
Nūc autē leges iuste sūt et bone bona lau-
dantes et mala fieri phibentes. Opera autē

ipozū deozū iniqua iniq̄ igitur sūt dy eozū
et rei mortis vniūsozū impij q̄ tales deos
inducūt. **Nā** et si fabulose de ip̄is sunt hi
nozie nichil sūt nisi tantūmō verba. **Si** er-
go phice iam nō dy sunt qz ista fecerunt et
passi sūt. **Si** ego allegorice fabule sūt et n̄
aliud aliqd̄. **Osten**sum est ergo o rex oīa
istos multozū deozū cultus érozis opera et
p̄ditōis esse. **Nō** cōuenit em̄ deos noīare
visibiles et nō videntes sed inuisiblē et oīa
videntē cūctoꝝq; creatorē optet deum colē
Veniam⁹ ergo o rex et ad iudeos ut vi-
deā⁹ qd̄ sentiat et ip̄i d̄ deo. **Ny** nāq;
existentes de stirpe abraham ysaac et iacob
habitauerūt in egipto. **Eduxit** aut̄ illos de⁹
inde in manu forti et brachio excelso p̄ mo-
isen legis latoꝝ et p̄digijs multis et
signis notā fecit illis v̄tutem suam. **Sz** in-
grati et ip̄i exiterūt et p̄fidi. **Nam** sepius
dys gētiū fuierūt et missos ad se p̄phas
et iustos infecerūt. **Deinde** postq̄ cōplacu-
it filio dei ut veniret in fram negantes eum
tradiderūt pylato p̄fidi romanozū et cruci-
fixerūt eū imemores beneficiorū eius et in-
mābiliū miraculoꝝ q̄ inter eos opat⁹ est
et pierūt p̄p̄ia iniquitate. **Colūt** etiā nūc de-
um solum oīpotentem sed non secundum
scīaz. **Nam** xpm negant filium dei et sūt
similes gentib; licet appiquare aliquomō

veritati videantur a quo se ipsos elongauerunt. **I**sta de iudeis dicta sufficiant.

Spiritum autem a christo dicuntur. Sic enim filius dei altissimi vocatur. Qui de celo descendens propter salutem hominum de spiritu sancto et maria uirgine natus absque uirili semine et salua matris integritate carnem suscepit et hominibus apparuit ut a multorum deorum errore ipsos reuocaret. Qui mirabili sua dispensatione per crucem morte gustata spontanea uoluntate post tres dies resurgens per quadraginta dies cum eis conuersatus celos ascendit. Cuius glorie aduentus ex ipsa sancta euangelica scriptura licet tibi si placet rex agnoscere. Vbi inuenies quod duodecim habuit discipulos qui post eius in celum reditum exierunt in omnes orbis partem et ducuntur illius magnificencia quemadmodum unum ex eis circueiuit nostras regiones dogmata predicans ueritatis. Unde qui adhuc ministrant iusticie predicacionis illorum christiani uocantur. Et hi sunt qui super omnes gentes ire inueniunt ueritate. Cognoscunt enim deum creatorem et auctorem omnium in filio unigenito et in spiritu sancto. Et alium deum propter illum non colunt. Hinc mandata ipsius domini nostri ihesu christi cordibus exarata et ista custodiunt et futuri uitae seculi. Non adulterantur non fornicantur non falsum testimonium dicunt non concupiscunt aliena

Honorat patres et matres et proximos amat iu-
sta iudicat et queque nolunt sibi fieri non facit
ut alijs. Nocentes se obsecrat et amicos se-
ipsum facit inimicis benefacere studet mitis
sunt et mansueti. Ab omni copula iniusta et
ab omni inuidia abstinent viduam non
spernunt orphanum non contristat. Qui habet
non habenti libenter tribuit. Peregrinum si
viderint subiectum introducunt et gaudent in
eo quasi in fratre vero. Non enim secundum carnem
fratres seipsum vocant sed secundum animam. Parati
sunt pro christo animas ponere. Nam precepta illius fir-
miter custodiunt sancte et iuste viuentes sicut
deus eis precepit. Erant agentes et omni hora
in omni cibo et potu et ceteris bonis veraciter
enim hec est via veritatis quam ambulantes per eam
in regnum producit eternum promissum a christo in
futura vita. Et ut noueris rex quia non a
me ipso dico scripturas intuens christianorum
inuenies nichil extra veritatem me dicere. He-
ne igitur intellexit filius tuus et iuste edoctus
est seruire deo viuere ut salutem ab eo in futu-
ro seculo adipisci mereatur. Magna enim et
mirabilia sunt que a christianis dicuntur et audi-
untur. Non autem hominum verba locutus sed dei.
Relique vero gentes erant et semetipsas de-
cipiunt. Ambulantes enim in tenebris et in um-
bratibus in seipsum quasi ebrii. Attende ad te sermo
meus o rex a veritate in mente mea pronuntiat.

Qua ppter quiescat stulti sapientes tui adu-
sum xpm vana loqui. Expedi vobis dei
creatorē colere et in corruptibilia illi⁹ auri-
bus p̄cipe verba vt cōdemnationē euaden-
tes et tormenta vite in extinguibilis heres
esse moramini.

t aut p̄trāsiuit ista nachoz rex quidē
furore concitabatur. **R**ethozes ve-
ro illius et sacerdotes ydolorū muti
stabant nō valentes contradicē. nisi q̄ infir-
ma quedā et nulli⁹ momētī ōbula musita-
bant. **F**ili⁹ aut regis exultabat spū et leta-
būda facie glorificabat deū qui inuicti tram-
sitū dedit confidentib⁹ in se. **N**ā p̄ hostem
inimicū veritatis veritatē defendit et ērozis
p̄nceps aduocat⁹ recti sermonis m̄ratus est
Rex quidem quāuis atrociter irat⁹ fuisset
nachoz nil tamē in eum exercē mali potuit
eo q̄ corā oībus iusserat ei vt fiducialiter
et sine vllō timore ageret p̄ xp̄ianis. **O**ul-
tū tū ip̄e cōtradicens sub inferebat p̄ enig-
mata vt cederet instancie disputādi vt pate-
retur se vinci a rethozib⁹. **S**ed nachoz mē-
to magis cōualescebat dissoluēs oīs p̄po-
sitōes eorū et fillogisimos et redarguēs per-
suasionem ērozis. **P**rotracta vero vsq̄ ad
vesperam disputatōe iussit rex dissolui con-
siliū quā si sequēti die rursus de hys tracta-
tur.

Filius autem regis ait. Sicut in principio iustum precepisti iudicium fieri Domine iusticiae simi impone de duobus alterum faciendo aut meum magistrum promitte manere mecum nocte ista ut simul conferamus de his quae opus est cras respondere adversariis nostris. Tu autem denuo tuos tecum assumens congrua vobis medicamina putaverit aut tuis in promissis accipe meum ad tempus. Si vero virique fuerint apud te meo quidem erit in tribulatione et timore tui vero in gaudio futuri sunt et requies. Et hoc non videtur michi esse iustum iudicium sed violentiam esse potestatis et federis pernicitatem. Superatus demum rex evidenter sermonis suis philosophis et sacerdotibus penes se retentis nachor concessit filio spe adhuc in illo retinens et servaturum quae pro miserat arbitrans.

Abijt igitur regis filius ad palacium suum quasi quandam olimpiacam victoriam de adversariis reportans habens secum nachor. Quem singulariter aduocans ait ad illum. Me putaveris me ignorare quis sis. Scio enim diligenter te non esse sanctum barlaam sed nachor astrologum. Sed miror quomodo visum est vobis tale simulare hypocritam et tante caecitatis me putare esse ut meo die die lupum pro ovis suscipere. Sed bene sermo cantatur quod cor fatui vana cogitabit

Cogitatio igitur vana inanis et consilium istud
vanum fuit et otioso fatuum sed opus quod opera-
tus es omni intellectu plenum est. **I**deo gaude
nachos et exulta. **M**ultimas tibi grates re-
fero quod defensor hodie veritatis factus es et non
contaminasti labia tua pollutis sermonibus et
dolosa simulatione sed potius illa purificasti
ab iniquationibus eroribus falsorum deorum redar-
guendo et veritatem christianorum dogmatum as-
serendo. **E**go autem satagi te ducere mecum dua-
bus de canis ne videlicet rex seorsum suscipi-
ens tormetis addiceret eo quod non placita sibi
pronunciasti et ut gratias hanc quam hodie operatus
es tibi recompensare. **S**ed quae est retributio. **I**sta
scilicet ut ostendam tibi declinare a via mala
et lubrica per quam actenus incessisti et ambu-
les per rectam et salutarem sententiam quam non ignoran-
ter sed scienter et sponte male agendo effugi-
sti barathris et precipitijs teipsum committendo
Intellige ergo nachos intellectualis existens
et per omnibus solum desideras christum et apud ipsum
absconditam vitam lucreris fluxa ista et cor-
ruptibilia despiciens. **N**on enim per omnem viues
seculum sed cum sis mortalis discedes hinc post
modicum sicut et omnes alij qui ante nos fue-
runt et de tibi si graue peccati onus baulas is-
ta operum est et non abieceris prius illud
cum facilius eius sit depositio. **N**achos vero

cōpunct⁹ aīo in verbis illis ait. **B**enedixisti
rex benedixisti noui enī et ego verū et qui
non mentitur deū p̄ q̄z oīa facta sūt et futu-
rū iudiciū scīo qz ex multis scripturis hoc
audiui sed mala cōsuetudo et veteris in ole-
uitas ērozis oculos cecauit cordis mei et te-
nebras pfūdas asperfit cogitatōbus meis
Nūc aut in verbo tuo velamētum obscuri-
tatis reiciēs ad lumē curo vultus dñi forsi-
tan miserebitur mei et ianuā p̄me aperiet
seruo neq̄ apostate licet impossibile videa-
tur michi remissionē peccatorū meozū que
arena maris grauiora sunt posse adipisci q̄
scīentē ignorāte peccauī ab infancia vsqz
ad hanc etatē. **N**ec vt audiuit regis fili⁹
mor spū sancto ī flāmat⁹ intrīsec⁹ in corde
cōcaluit et cogitatōez nachoz ad desperatōez
īclinatā relcuare cepit et ad stabilitatem fī-
dei xp̄i erigere dicēs. **N**ulla o nachoz nul-
la sit tibi in hoc dubitatio. **S**criptū est enī
possibile est deo et de lapidibz istis excitare
filios abrahe. **Q**uitq̄d aliud q̄ hoc est sicut
pater ait barlaā de desperatis et oībus detē-
tis inīqtatibz posse saluari et suos fieri xp̄i
qui p̄pter hūmanā benignitatis emmēciā
oībus ad se cōuersis celestē apuit ianuam
nullo salutis denegans introitū sed miseri-
cordit penitentes recipit. **N**ā iō et prima
et tertia et sexta et nona et vndecima hora

equalis oibus merces redditur sicut sacru
refert euageliu . Itaq; licet acten⁹ in peccat
tis senueris si flagranti corde accesseris eo
rum qui a iuuetute pond⁹ diei et est⁹ porta
uerut cōsorcio dign⁹ efficeris . **N**ec et alia
multa de p̄na locut⁹ sanctissim⁹ iuuenis in
malis in veterato nachor et pollicit⁹ remis
sionē peccatorū pmittensq; xpm fore ppici
um et p̄limis exemplis certificās q; patus
est semp ad suscipiendā penitēciam langu
dam illi⁹ aiaz velud quibusdā medelis reso
cilans plenū restituit sanitatē . **A**it em̄ con
fessim nachor ad illū . **T**u quidē o nobilis
sime aia piter et corpe bene instructus hys
mirabilib; misterijs pseuera in bona cōfessi
one vsq; in finē et null⁹ modus vel temp⁹
hanc de tuo corde amputet . **E**go vero con
tinuo vadā salutē meā querē et p penitēciā
deū placāē q; iritauī . **N**ō em̄ regis vltē
ri⁹ videbo faciē si tu tantūmō volueris . **I**le
tus igitur vehemēter effect⁹ est fili⁹ regis et
ḡnter verbū suscipiens cōplexat⁹ eū oscu
latur et attentissime p eo orōne fusa et con
mendās eum deo emisit de palatio . **E**gres
sus aut nachor cōpūctus est corde pfūdissi
mā currendo viā quasi ceru⁹ puenit ad here
mū et monachi cui⁹dam sacerdotali honoē
p̄diti spelūcam attingit vbi ille absconditus
latitabat p̄pter regis timorē . **C**ui humilie

prostratus abluuit pedes lacrimis imitatur matricem de euangelio et diuinum postulabat baptismum. **S**acerdos igitur cum diuina plenus esset gratia intellexit illud diuinitus fieri et continuo sicut mos erat catechizans eum et instruens diebus non modicis demum baptizauit eum in nomine patris et filii et spiritus sancti. **M**ansit itaque nachor cum eo penitentiam agens de peccatis suis et benedicens deum qui non uult aliquem perire sed omnium conuersionem expectat et penitentes benigne suscipit. **M**ane autem discessu nachor cognito rex decidit ab spe quam retinebat in illo. **V**idens autem suos sapientes et ipudentes rethores ita facile superatos in defectu erat maximo. **E**t illos quidem contumeliosis plerumque et dedecore affectos quosdam et neruis uehementer flagellatos nonnullos oculis orbibus eiecit a facie sua. **I**pe autem partem cognoscere cepit falsorum deorum infirmitatem licet perfecte lumen christi respicere tunc noluerit. **N**am circumfusa caligis spissa nebulam adhuc cordis illius uelabantur oculi. **V**erumptamen sacerdotes iam non honorabat neque festiuitates agebat et libamina non exhibebat ydolis sed uacillatam utrobique mentem gestabat hinc quidem infirmitates recognoscens deorum suorum inde uero certitudinem atque diligentiam formidans euangelice conuersionis. **S**ed radicatus tenebatur malignis moribus. **V**ehementer enim

voluptatibus seruiebat corporis et oīo vicij
moē captiui inhiabat eba⁹ sicut ait ysaias
sed nō a vino s; quasi chamo prauē cōsuetu
dimis trahabatur . Sic ergo rege cū duabz
luctate cogitatōibz nobilissim⁹ eius filius
et vere īperialē possidēs aiaz in suo quiesce
bat palatio nature sue strenuitatē ornatūqz
atqz pfectū opibz cūctis representās . **T**heā
nanqz et cursus equozū et venatōis medita
ciones et omīa iuuetutis mania studia et se
ductōes q̄ sūt īprudenciū aiarū illecebre pro
nichilo cōputabātur ab eo sed oīo xpī mā
datis instruebatur et ipm̄ siciebat vulneratā
gestans aiaz et⁹ amore ipm̄qz desiderās vē
desiderabilē qui est tota dulcedo et in sacias
bilis suauitas . In mēoziam vero redigens
magistrū barlaam et illi⁹ speculans vitam
amore illi⁹ liq̄fiebat . **E**t vt ipm̄ aliūde vi
dere posset sollicitudinē gerebat assiduam
et sermonē illi⁹ in corde circūferebat in desi
nēter fisis ligno qz plantatū est sec⁹ decurs⁹
aq̄rum irrigatū assidue et speciosos fructus
afferens dño . **M**ultas em̄ aias eripuit de
pācipatu dyaboli et xpō saluādas obtulit
Plurimi em̄ ad ipm̄ venientes verba hau
riebāt salutarīa . vnde nō pauci ēroze dere
licto veritatis viam in declinabilē tenebant
Nōnulli etiā secularibz abrenūciantes here
miticā subibāt palestrā . **I**p̄e aut̄ oīombz

pagabat et ieiunijs et frequenter emittibat
hanc vocē dicens . **D**ñe dñe rex meus cui
ego credidi ad quē ego cōfugi et ab errore
sum liberat⁹ cōcede mercedē dignam famulo
tuo barlaam qui michi ad te reducto mīra :
uit viā et veritatē et vitam et p̄a michi ut
citi⁹ videā in corpe angelū illū quo mūd⁹
nō est dign⁹ et cū ip̄o pagam reliquū vite
mee et p̄ vestigia cōuersatōis illi⁹ incedens
placeam tibi dño deo .

cōm tēpus illud solemnitas erat
futura flōrū deorum celebrima in
die ciuitate illa . **S**olebat autē rex
interesse festiuitati et sacrificiorū largitate
hanc exornare . **V**nde metuebant tēplozū
pōtiffices cernētes eum negligentē circa cul-
tū eozū et tepide se habentē ne forte ex toto
subtraherz p̄ntiam suā a tēplis et priuarētur
ip̄i regali munificencia que dabatur eis et
ceteris oblationibz . **S**urgentes ita ad eunt
antrū in vastissima positū heremo vbi habi-
tauit quidā vir magicis vacans artibz et
pdolorū acērim⁹ defensor thedas noie quē
rex honorabat mansice et amicū tolebat
et magistrū dicēs p̄ ip̄i⁹ diuitiōes ad aug-
mentū et p̄fectū puenisse ad suū regnū . **V**t
ergo sordidi sacerdotes puenērūt ad illum
hūc i auxilium suū cōuocant et facta regis
deozūqz hesitatōez manifestā faciunt et q̄ha

filii regis egerit q̄liter et nachoz adūsus
eos publice cōcionatus sit et q̄ nisi ip̄e inq̄
ūt veneris nobis auxiliatur⁹ tota spes n̄ra
defectt cūctiq̄ deozū cultus pierūt. **Tu** em̄
nobis solus es in adūsis cōsolatio et in te
sp̄e n̄raz ponim⁹. **Surgit** ergo theodas cū
p̄tī sibi dyabolica malicia et cōtra veritatē
armatur multos malignozū sp̄irituū
vōcās q̄s ad mala faciēda mouerat p̄mp:
tissimos et quibz ille mīstris semper utebar:
tur et cū hys p̄fici scitur ad regem. **Ut** autē
nūciat⁹ est regi aduētus ei⁹ et intrauit vir:
gam quidē oliue baiulās melote vero p̄re:
cinct⁹ suerit rex de sede sua et p̄cedens obs:
uiam illi osculat⁹ est eū et allata sede iuxta
se sedere fecit. **Tūc** theodas ait regi. **Rex**
m̄cnum viue maximozū deozū benignita:
te p̄ticius. **Audiui** em̄ te certamē magnum
egisse adūsus gallileos et splendidissimo
victorie dyadēate esse coronatū. **Ideoq̄** vē:
tē letabūdā solēpnitatem sibi celebremus
iuuenesq̄ pulchērinos et decoras v̄gines
imortalibz sacrificem⁹ d̄ys thaurosq̄ centū
et aīalia plurima hys offeram⁹ vt habeam⁹
eos et demiceps adiutores iuictos et p̄ oīez
virā n̄raz placabiles. **Adhuc** rex ait. **Nō**
vici⁹ o senioz nō vici⁹ sed debilitē poti⁹ su:
pati sum⁹. **Nā** qui p̄ nobis putātur esse
subito contra nos facti sunt et bachātem et

amētem et infirmā nrā; inuenētes aciem p̄
sus hanc deiecerūt . **N**ūc ergo si qua tibi
bitus adest et fortitudo ad auxiliandū dispo
sita secte nrā et rursus erigendā ānuncia n̄
Tūc theodas tales dedit regi responsiones
Gallileorū quidē cogressiōes et vaniloq̄a
noli rex formidare . **N**ā quid sūt q̄ dicun
tur ab eis adūsus viros rōnabiles et sapiē
tes . **Q**ue si michi obuiauerit multo facili
us deiciētur q̄ foliū q̄ a vēto motū corruit
Neq̄ em̄ ante faciē meā venire sustinebūe
ne dū et sermonē meū cōferre et interrogati
ōes et oppositiōes facere . **S**z vt illud p̄posi
tum certamē et totū qd̄cūq̄ voluerim⁹ recte
nobis eueniat et scdm̄ votū res nobis p̄ce
dat exorna solempnitatē hanc celebrēmā
et pietatē deorū quasi quedā arma forcia ī
due et bene tibi erit . **S**ic gloriabatur po
tens in malicia tota die meditans iniquitatē
sicut ait dauid et coopatione malignorum
spirituū ex toto regē fecit obliuisci verba sa
lutarīa q̄ cor illi⁹ aliquātulū tetigerāt et ad
cōsuetā penit⁹ reuocauit . **U**nde l̄re regales
vb̄iq̄ mox trāsmisse sunt et vt conuenirent
om̄s ad execrandā solempnitatē deorū . **T**ūc
videres cōfluētes mltitudines ppl̄orū oues
et boues et diuisā adducētum aialia . **O**ib̄
itaq̄ cōgregatis surgens rex cum seductore
theoda ad templū adyt thauris ad sacrificiū

adductis centū viginti et alijs multis aiali-
bus et celebrabant pphanā solempnitatem
adeo q̄ resonar; quidē ciuitas a vocib; bzuz-
torum aialiū et ip̄e aer polluetur midōē sa-
crificiorū . **D**ys itaq; cōsumatis et nequic-
te spiritib; valde glouificantib; sup victo-
ria theode et gratias ei referentib; tēplozum
sacerdotib; . **R**ex iterū ad paliciū redijt et
ait theode . **E**cce sicut iulisti totū ipendim⁹
studium exornatōe solempnitatis et sacrificio-
rum liberalitate . **T**am ego tēpus est ut p-
missa adipleas et filium meū qui a nr̄is dis-
cessit culub; ab ēroze xp̄ianozū liberes et
clemētib; dys recōcilies . **E**go em̄ om̄ez ars-
tem et man⁹ agitās nullā morbi hui⁹ inues-
nī curatōez sed oībus poctozē ip̄i⁹ repi vor-
lūtatem . **S**i mansuete eū aggressus sum et
leniter nec sic mentē illi⁹ attendētem michi
vidi . **S**i vero austeritate vsus sum et con-
tumeljs ad supbiā magis et p̄inatā decli-
nātem considerauī . **T**ue derelinquo sapien-
cie q̄ michi cōtingit in fortunium committo
Si ergo ab hoc liberat⁹ p te rursus videro
filū meū dys seruiētē et delectatōib; vo-
luptuose vite hui⁹ et regni seruiētē statuā
tibi erigens aureā sicut dys sacrificabo illi
et ab oībus honorari faciā te per infinita
tēpora . **T**heodas igitur aurē attente incli-
nans maligno et ab illo edoctus cōsiliū

malū et eximabile lingua illi⁹ et os effect⁹
ait ad regem . Si recuperare tuū vis filium
et vanā illi⁹ pncipiē illi⁹ deponē inueni artē
cui nō pualet resistere sed facile molestet
rigida ei⁹ cogitatio sicut cera a facie ignis
Rex autē vanum sic sup vacue se iactans
tem cernēs ad delectationē mox et alacritā
tem transposit⁹ est sperans ipudicā illam et
audacem linguā circūemire posse filij mei
a deo doctā et sapiā plenā aiaz . Et discere vo
lens q̄ esset ars illa mērogauit eum . Tūc
theodas quasi nouaculā acutā pparat mali
ciam et dirū cōdit veneficiū et cōtemplatur
sophisma artificiosū et a maligno suggestio
nem et ait . Cūctis o rex assistentibus filio
tuo et mīstrātibus longe ab eo remotis mu
lieres decoras et valde speciosas et ornatas
introduci p̄cipe vt sint cū eo assidus et mī
nistrent ei cōsulentur et morentur cum eo
Ego autē despiratibus vnū qui ad huiusmōi
michi ordinati sūt imittens ei forci⁹ libidinis
ignē succendā et postq̄ coierit ip̄e cum
vna sola talium mulierū nisi oia concesserit
tibi p̄ voto despicabilis ero tibi et de reliq̄
inutilis et supplicis dign⁹ . Nichil em̄ vt fa
cies mulierū abducere et seducere iuueni
cogitationes pualet et audi narratōez meo
sermoni testificantem .

Quidā rex filios marces habere non
poterat. Vnde vehemētur tristis ēat
et in felicitatē hoc esse non modicā
estimabat. Qui cū hui⁹mōi esset anxietati
bus nascitur ei fili⁹. Et sup hoc gauisus
est gaudio magno. Dixerūt aut ei piris-
si medici qz si infra decē ānos solem vel
ignē viderit oīo lūie pūabitur hoc enī ocu-
lorū illi⁹ positio inuocabat. Rex itaqz ut
audiuit talia fertur spelūcam in quadā pes-
tra excidisse et ibi filiū cū nutritiōibz indulsit
se vt nullomō vsqz ad cōpletionē decem an-
nozū lucis claritatē videret. Finitis aut des-
cem ānis de antro puē educitur nullū mūdi
aliū rerū p visum habens noticiā. Tūc iu-
bet rex sibi oīa scdm gen⁹ exhiberi et osten-
di ei viros quidē in vno loco alibi vōo mu-
lieres hic aurū et argentū ibi margaritas
et lapides p̄ciosos splēdidas vestes et orna-
mēta cūrus sp̄ciosos cū equis regalibz fr̄-
na aurea habentibz et purpura cooptos et
assessoēs armatos et armēta boū et greges
ouīū. Et vt breuiter dicā oīa scdm ordinē
et gen⁹ ostenderūt puero. Inrogante vero
ipō quid horū vnūqzqz vocaretur regis mi-
stri om̄i⁹ cui⁹qz appellatōez indicauerūt. Cū
aut mulierū nomē discere anxie q̄reret fer-
tur spatari⁹ regis ludēdo dixisse demones
eas ēē q̄ seducūt hoīes. Cor aut puēi illarū

desidero plus q̄ ceteris rebz anhelabat. **O**n-
his igitur sibi oibz ad regem reducerūt eum
Tūc interrogat rex filiū quid ampli⁹ amari⁹
ex oibus q̄ viderat. **Q**uid inq̄t pater aliud
nisi demones illos qui seducūt hoies. **N**ul-
lius enī eorūqz n̄ hodie demōstrata sūt sicut il-
larū amicitia exarsit cor meū et aia mea. **E**t
miratus est rex ille in verbo pueri. **E**t vide
q̄ tyrannica res est amor mulieris. **E**t tu
igitur nō putēs alif sup̄are te posse filium
tuū nisi hoc mō. **S**uscipit verbū rex liben-
ter et adducūtur ei p̄lecte puelle decore et
valde speciose q̄s et ornatu illustrat splen-
dido vt ampli⁹ ad captiuādū puerū sint cū
donec. **F**amulos quidem et mīstros pueri
om̄s eiecit de palatio illas vero in loco eo-
rum cōstituit. **I**taqz ip̄e assidēt ei circūplec-
tūt ad excreādum suū coitū alliciūt oī gestu
et verbis inuitātes ad libidinē. **N**ō habe-
bat aliū ad quē respicēt aut cōmisceretur v̄l
loq̄retur. **I**pe nanqz erant et oīa. **E**t illa
quidē rex faciebat. **T**hoda vero rurs⁹ ad
illā malignā spelūcam suam redijt et libros
suos respiciēs per quos talia opari poterat
vnū malignorū accēsiuit et ad bellandum
contra xp̄i milite trāsmisit ignorās miser q̄
lem derisionē habebat sustinē et quāta con-
fusione repleti cū tota sua cohorte dyaboli-
ca. **M**alignus vero spūs alios qz neq̄ores

se secum assumēs demones cubiculū adyt
fortissimi iuuenis et irruit in eum vehemen
tissimū carnis succēdēs caminū . Et maligi
nus quidē intrinse⁹ inflāmabat facie qui
dem pulchérime sed aīa turpissime puelle
exteri⁹ dirū libidis excitabāt ardorē . **Q**u
da vero illa aīa dyaboli suggestiones senti
ens et bellū cēnens malarū cogitacōez sup
se fortiter veniēs turbabatur et solutōez tan
ti mali quēbat inuenire mūdūq; seipm ex
hibere xpo nesceno viciozū macularz illam
sanctā stolam quā baptisimatīs illū induit
gratia . **M**ox ergo amori libidinoso diui
nū amorē opposuit et in mēoziam reduxit
seipm illi⁹ pulchérime et ineffabilis glorie
xpi sponsi mūdārū aīarum et nuptiarū de
quibz misime eicientur qui nupcialē pol
luerūt tunicā ligatis manibz et pedibz in te
nebras exteriores . **H**oc cogitās et lacrimis
pfusus pcutiebat pectus suū vt malignas
inde cogitatōes effugaret . **D**einde surgēs
et man⁹ in celum eleuans flagrātissimis la
crimis et gemitibz deū inuocabat ad auxili
um et dicebat . **D**ñe deus oīpotens miseri
coris et misatorz spes desperatozū et destitu
tozū adiutorū recordaē meī indignū serui
tui in hac hora et ppicio oculo respice et li
bera a gladio demoniaco aīaz meā et de ma
nu canis vnicā meā et ne finas me incidere

in manus inimicorum meorum ne super gaudeat
michi qui oderunt me. **N**e derelinquas me
corrupti iniquitatibus et inquinatam corporum meum
quod castum tibi exhibere promisi. **T**e enim deside-
ro et te adoro patrem et filium et spiritum sanctum et
nunc et semper et in secula seculorum. amen. **E**t cum
dixisset amen diuinam sensit consolationem ceteris
super se venientem statim maligne discesserunt
cogitationes. **I**psa vero usque mane in oratione
persistit et agnitio machinationibus dyaboli ce-
pit corpus suum amplius affligere fame et siti et
alia contritione. **T**otus namque noctibus stabat
super pedes suos sibi metipsum reducens ad me-
moria que promiserat deo et describens in animo
Hinc iustorum splendor et inde malorum ie-
reniam commemorans assidue ne otiosam et su-
am vanam hostiam inueniens animarum cogitationes
illi malas facile aspergeret et mentis mundici-
am pollueret. **V**ndique igitur hostiam desitu-
tus est et otio desperans seipsum taliter posse
strenuum deicere iuuenem aliam vadit durissimum
hostiam inuenire seductorem. **E**t cum semper ma-
lignus sit ad nocendum et ad ledendum callidus
nunc multo attentius satagebat nichil emittens
quatenus ad effectum produceret quod sibi a theoda in-
iuncta fuerant et tale rursus conficit benefici-
um. **N**am ingressus est unam iuuenulam illarum
quam cunctis erat formosior et regis fuerat
filia quam captiua de sua alienata est patria et regi

auēniē quasi quoddā mun⁹ eximiū fuit ob-
lata . hanc eo q̄ esset pulchērima ad lapsū
et supplātationē filij pater trāsmiserat eāq̄
seductor ut dictū est ingressus sermones ei
suggerit intellectū atq̄ prudēciā sonātes illi-
us intencionis . Omnia em̄ ad maliciā p̄tinē-
ciā machinamēta facile et cito malign⁹ in-
uenit . Deinde regis filio ad dextrā corruēs
cōpassionis caritatē erga puellā immittit ei
quasi obtentu intellect⁹ et ornamētū mentis
illi⁹ quia esset in genua et de regali genere
patria etiā sua et glia esset priuata . Cum
hys cogitatōes submittit ei ut liberaret eā
ab ydolīs et xpianā faceret . **S**z hęc omnia
fraudes erant v̄suti draconis . Sic em̄ aim
suū disponēs regis filij et nullā cogitatōez
sordidā v̄l amorē viciorū cernēs in seip̄o er-
ga puellā cōmorum nisi tamē miaz et com-
passionē tā captiuitatis illi⁹ q̄ aie ydicōis
Nequaq̄ hanc rem putabat esse dyaboli-
cam seductōez . **N**ā dyabolus cum sit auc-
tor tnebrarū aliūde in angulū lucis se trāf-
format . **U**t ergo loqui cepit puelle regis
filius et diuine noticiē sibi verba p̄ferre di-
cens . **O** mulier cognosce viuētē in secula
deū et noli hoc ēroze ydolorū corūpi sed
dñm ihesū xpm intellige auctorem esse oim
rerū et beata eris desponsata immortali spon-
so . **M**ulta q̄ talia dicēte illo mox malign⁹

spūs suggerit mulieri ut seductōis expans
dat recia et ad peccati foueam trahat deo di
lectā aīaz illā quē admodū primū hoīez dei
cepit p̄ euam et a beata et imortali vita et
a deo sepans a paradiso etiā in hui⁹ vite eri
liū p̄cipitauit. **U**t em̄ audiuit puella verba
illa oī plena sapiētia stuita ex̄ns nō intellex
it sed tales dedit responsiones ceu lingua et
os dyaboli facta et ait. **S**i mee salutis dñe
mi sollicitudinē geris et cupis deo tuo me
offerre et humilē aīaz meam saluā facere fac
et ip̄e vnā peticionē meā et oib⁹ statū p̄mis
dys abrenūciās tuo adhibebo deo vsq; ad
finem vite mee seruitura ei. **E**t mercede rez
cipies p̄ mea saluatōe et ad deū conūsiōne
Tunc eo interrogante. **Q**ue est postulatio
tua o mulier. **I**lla habitū et gestū et ocu
los et totam semetip̄az ad libidinē trāsfors
mās inquit. **C**ōiungere m̄i nuptiarū copu
la et ego p̄ceptis tuis gaudēs obediā. **C**ui
ille. **I**naniter o mulier talē michi p̄tendia
durā peticōez. **E**go em̄ licet fortiter tue sol
licitudinē gerā salutis et de p̄fundo p̄dicōis
desiderē te extrahere inq̄nare tamē corp⁹ me
um per turpem cōmixtionē michi graue est
et oīo ip̄ossibile. **I**lla autē cōtemplās totā
illā viā et iunges quāe inq̄t talia faris tu
omī replete sapiētia. **U**t quid pollutā rem
et turpēm vocasti cōmixtionē. **N**ō em̄ et

ego expers sum scie xpianorū librorū sed
volūta multa legi in patria mea multosq;
xpianos meū colloquētes audiui. **N**ōne
scriptū in quodā librorū v̄orū honorabi-
les nupcie et thorus imaculat. Et melius
est nuberi quā v̄ri. Et q̄ de⁹ cōiūxit hō nō
sep̄at. **A**n non om̄s antiquo iustos patri
archas scilicet et pphetas v̄ozes habuisse
scripture v̄ze. **N**ōne petrū illū quē prin-
cipē ap̄lorū dicitis fuisse cōiūgē scriptum
est habuisse. **Q**uibz igitur auctoribz stul-
tus nupcias pollutōez debes appellare. Val-
de michi videris a veritate doginatū vestro-
rum ērare. **C**ui ille respondit. **E**tia muliē
sic se habēt ista quēadmodū dixisti. **N**am
p̄mittitur volentibz v̄ozes ducē sed nō eis
qui semel p̄miserūt xp̄o v̄zinitatē illebatā
seruare. **E**go em̄ ex quo lauacro purificas-
tus sum diuini baptismatis a iuuetutis et
ignorācie mee delictis mūdum meip̄m ser-
uare xp̄o sp̄spondi. **E**t q̄ rōne q̄ deo pro-
misi violare potero. **E**t illa rursus ait. **S**ic
et ista tua volūtas quēadmodum p̄posuisti
Aliā vero minā quādam et fere nullā petici-
onē meā p̄fice si vis saluā facere aīaz meam
Concūbe mecum hae nocte tantū et tua me-
p̄fui patere pulchritudine nec nō et ip̄e sac-
ciare deccē et p̄mitto tibi q̄ sūmo diluculo
xp̄iana fiā et ab oī abrenūciem cultu deorū

Et erit tibi non solū indulgentia p dispensatione ista in sup munerū retribucio p salute mea adeo tuo. **Nā** gaudiū fit in celo sup vno peccatore penitentiā agente. Si ergo fit gaudiū in celo ppter conūsiōnē peccatoris auctori conūsiōnis in me mēces magna debetur. **Etiā** ita est et penitē indubitable. **Nōne** plurimi et principes religionis vze apli scdm dispensatōez egerūt pterentes nonnūq̄ min⁹ ppter mai⁹ mandatū. **Nōne** paul⁹ dicitur circūcidisse thymotheum ppter meliozē dispensatōez. **Et** licet execrabilis sit xpianis circūcisio tū ille nō respuit hanc facē. **Et** multa talia in scripturis tuis inuenies. **Si** ego scdm veritatem queris saluare aīaz meā modicū illud meū comple desiderū. **Et** ego quidē tibi pfecta copula nupciarū cōiungi postulans qm illud tibi mīme desiderabile est vltērius te nō cogā que tibi placita sūt tū factura. **Et** ego et ipse ne oīo me execreris sed acq̄lescendo michi sel in hoc saluab me a supsticioso ydolorū cultu liberans et tu deinceps q̄ tibi visa fuerint faciēs oī tēpore vite tue. **Hic** locuta est. **Nā** et hebebat narratōzē cui et aures adhibebat ipa oculte. **Et** scripturarū expientissim⁹ est et totius malicie auctoz et magister dyabol⁹. **Hec** igitur dices et blādiens retriāq̄ et laq̄os a dextris et a sinistris

circūplicans rurē aīe illi⁹ cōmouere cepit
rigozēq; deponē ppositi illi⁹ et deliberatōz
mītibūdā efficē . **S**ciator aut malicie et
iustozū inimic⁹ vacillās illi⁹ cor cōsiderans
gaudio magno replet⁹ est et qui secū vene
runt nequicie spūs mox aduocat vocifrat
Vidētis quō puella ista cōculsit quē nos nō
potuim⁹ cōmouē . **V**enite ergo fortiter ir
ruam⁹ in eū . **A**liud em̄ temp⁹ nō muenies
m⁹ ita cōgruū ad cōplendā volūtatem illi
us qui misit nos . **N**ec locut⁹ versi pellic et
oī dolo plen⁹ cū suis cambz vnanimif ag
grediūtur militē xpī oīmzq; illi⁹ aīe vīutes
conturbāt et dirū amorē puelle suggeren
tes ignē vehemētissimū concupie succende
rūt in eum . **C**ernēs aut ille seipm fortiter
inflāmatū et ad peccādum captiuatū et cor
gitatōes suas puelle salutē et addeū cōuersi
onem q̄si hamo esclā ppositē actōi circūposi
tas et occultātes et hostis submissiones idē
nō esse peccatū p salute aīe sel mulieri mi
seri i gemiscens defectōe aīe pessūdare mox
seuētīpm ad orōnē cōuertit et flumia lacri
marū ex oculis largīter pfūdens clamabat
ad deū qui saluos facit sperātes in se . **I**n te
dñe speraui nō cōfundar mecum . **N**eq;
irideāt me inimici mei tua p̄tectum dextera
sed adesto michi in hac hora et scdm volun
tatē tuam dirige viam meā vt glōzificetur

nomē sanctum tuū et glorioſū et tribile in
me famulo tuo qui es benedictus in ſecula
Amen .

er plurimas vero horas cum lacri-
mis orās et multas genuſlectioēs
faciēs collocauit ſemetipm in pauſa
mēto et ſoporat⁹ paululū videt ſemetipm a
quibusdā tribilib⁹ raptū et loca q̄ nūq̄ vi-
derat p̄ranſeūtem et ad q̄ddam p̄ductum
maximū p̄ratū decoris florib⁹ et bene redolē-
tib⁹ exornatū ubi arbores quidē cermit oīge-
nas et variis fructib⁹ extraneis quibusdā et
mirabilib⁹ foliaq⁹ arborū dulce ſonū redde-
bant aura q̄dam grata agitata et inſaciabi-
lem et gratiſſimū odorem emittebāt ſedeſq⁹
poſite erant de mūditiſſimo auro et lapidi-
bus p̄cioſis fabrice nimitū ſplendorē reddē-
tes . **E**t lecti lucidi p̄tioſiſſimis ſtramētis q̄
decore ſuo omēz narratōez ſupant . **A**que
etiā p̄ter fluūt lipidiffime ipos letificātes
oculo . **P**ermirabile vero iſtū et maximū
campū tribiles illi ducētes illū ī ciuitatem
introduxerūt ineffabili fulgore ſplendentem
Et auro quidē obrizo muri erant et de lapi-
dibus quos null⁹ aliūde vidit p̄pugnacu-
la altiffima . **O** quis illi⁹ referre p̄ualet cui-
tatis decorē et claritatē lux autē deſup inſuſa
radys ſuis om̄s placcas ipi⁹ illuſtrat . **E**t
eſt herc q̄dē exercit⁹ ſplēdidi in ea cōſtantur

canticū cantantes qđ auris mortalis nūq̄
audiuit . **E**t vocē audiuit dicentē . **N**ec est
reḡes iustozū ista est leticia eozū qui placu
erūt dño . **I**nde deniq; educētes illū reuerē
dissimi viri illi repedabāt . **Q**ui iocūditate
illa et gaudio tot⁹ pfusus . ne p̄uetis me ai
ebat ne p̄uetis me rogo ineffabili gaudio
isto sed concedite m̄ i vno p̄clare ciuitatis
hui⁹ angulo com̄sari . **I**lli aut̄ dicebant
Impossibile est nūc te hic esse . **S**z labore
multo et sudorē venies huc si tamē tibi met
vī inferre potueris . **H**ys dictis et maxi
mū illū campum rursus transeūtes ad loca
deduxerūt tenebrosa et omī feditate et tristi
cia et tribula tōe et turbine plena . **U**bi for
nar estuabat ignis succensus et v̄mū gen⁹
atq; serpenū ibi erat inter flāmas viuens et
aīas cruciās . **E**t vox audita est dicēs . **N**e
locus est peccatorū . **I**ta sūt tormēta eozū
qui prauis actib; et turpi; semetipos pols
luūt . postea eduxerūt eū inde h; qui illum
introduxerāt statiq; in semetipō reūsus tre
mebūd⁹ erat tot⁹ fluiq; lacrimarū decire;
bant ex oculis ei⁹ . **O**is aut̄ pulchritudo il
lius ipudice puella et ceterarū fetidior sters
coze atq; putredine ei videbatur . **V**oluens
aut̄ in aīo eozū q̄ viderat m̄oznā desiderio
bonozū et timore malozum super lectum
infirmitus decubuit nequa; surgere valens

Nunciatur ego regi egritudo filij. **Qui** p⁹
q̄ venit interrogat quidē qd̄ accider. t. **Ille**
aut̄ refert ei p̄ ordinē q̄ viderat et ait. **U**idē
laqueū pedibz meis p̄parasti et deicere aiaz
meā voluisti. **N**isi em̄ dñs adiuuisset me
paulo mi⁹ in inferno habitasset aia mea. **S**
q̄ bonus israhel deus rectis corde. **Q**ui et
meā eripuit hūilitatē de medijs catulozū les
onū doctū conturbat⁹. **S**z̄ visitauit me
ex alto deus salutaris me⁹ et ostendit michi
qualibz puauerūt se bonis qui eū puocāt
ad iracūdiā q̄liumqz̄ tormētōrum penas su⁹
stinebūt. **E**t nūc o p̄z̄ qm̄ aures tuas obtu
rasti ne audies vocē meā bona suggerēt
saltem me ne phibeas p̄ viam tuā rectā in ce
dere. **H**oc em̄ desiderio hoc ambio idem ab
oibus frenis liberari et ad loca pergere vbi
barlaam xp̄i famul⁹ habitat et cum eo resi
duū p̄ntis vite mee tēpus expendere. **S**i
aut̄ vi retinē volueris videbis me repente
tristitia et angustia mori. **E**t neqz̄ tu p̄z̄ de
reliquo vocaberis neqz̄ filiū me vlti⁹ ha
beris. **I**terū ergo defec⁹ apprehendit rex
gē rursus sedet eū vite sue et male comūsus
ad senetipm̄ in suū abiit palatiū. **A**thoda
vero qui misit fuerāt nequicie spūs adūsus
sanctū puerū redeūtes ad eum confusi deiec
tionē confitētur et licet sint mēdatissimi tū
ca sum̄ sue deiectionis apte retulerūt. **I**lle

aüt sic ait . Vos infirmi et miseri quō ab
vno puero estis supati . Tūc maligni spūs
diuina v̄tute cōpulsi in lucē licet inuiti veritatem
p̄tulerūt dicētes . Nō valui⁹ suslinē
nec oīo respicē xp̄i v̄tutē et vexillū passio-
nis eius qd̄ crucē vocant . Illo em̄ signo re-
diuim⁹ enēauati fugientes q̄ exulsi om̄s ae-
ris principes et rectores tenebrarū . Nam
prius q̄ p̄fecto eo signaretur iuuenis iste su-
per eum irruētes fatif turbauim⁹ eum . Ve-
r̄ aüt xp̄m inuocauit in auxiliū et signo cru-
cis armauit semetip̄m nos p̄secuc⁹ est cum
ira et p̄hidiū sibi met tutissimū posuit . Oes
ditantes ego iuenim⁹ instrumētum p̄ q̄ et
p̄thoplasto locut⁹ est aliūde princeps nostē
et eū supauit . S; nūc p̄ nichilo reputati su-
m⁹ a puero isto et irrita facta est spes q̄ ha-
buim⁹ de illo . Nā inuocat⁹ xp̄us in auxi-
lium ignis sup̄ ne ire nos inflāmauit et in
fugam conūit et amodo nō audem⁹ appi-
quare ei . Sic ergo maligni spūs apte no-
ta fecerūt theode que facta fuerant .

ex aüt vndiq; destitut⁹ . Theodam
iterū aduocat cui et dicit . Omnia q̄
nos docuisti o sapientissime cōplentes nul-
lam vtilitatē consecuti sum⁹ . Nūc aüt si q̄
alia ars residua est et illi⁹ exp̄ienciā capia-
mus forte inueniem⁹ aliq̄ mali solutionem

Petente vero theoda ad colloquiū venire
filij mane rex secū assumēs eū ad visitandū
pgie filiū . **E**t sedens rex loqui cepit expro
bās et cōprehendēs de inobediētia sua e p̄ci
naci volūtate . **I**llo vero denuo confirman
te et nichil p̄ponendū esse xp̄i caritati da :
mante p̄cedens in medū theodas ait . **Q**uid
cognouisti o iosaphat in immortalibus dys
nostris qz ab eorū cultu discessisti et patrem
tuū regem ita ad iracūdiā puocasti odibile
fact⁹ omī pp̄lo . **N**ōne ab ip̄is tibi prestā
ta est vita . **N**ōne et ip̄i exhibuerūt te p̄ci
ōzōne ei⁹ ex audita et sterilitatis eū vincu
lo liberauerūt . **M**lura aut̄ vaniloq̄a et inu
tiles nugacitates in malis in veterat⁹ p̄po :
nens et filogismos cōsumes de p̄dicatione
euangeliij volēs istū deridere p̄dolorū vero
dogmata defendere . **O**dicū sustinēs sup̄m
regis fili⁹ et v̄bis illi⁹ cui⁹ q̄ fixit dñs et
nō homo ait ad theodā . **A**udi ērozis p̄fun
ditas et palpabiliū tenebrarū fetoz babilo
nium semē thalamaice turris cōstruenciū
ples p̄p̄t q̄ mūd⁹ confusus est vaniloq̄ et
miserime senex . **C**ui⁹ et igne fulguē cōcre :
mata nētapolis lenioribz sceleribz opata ē
Cur deridere conaris salutis p̄dicatōez p̄ q̄
ērabūdi viā inuenerūt p̄ quā p̄ditū et male
captiuati reuocati sūt . **Q**uid meli⁹ est die
michi deo seruire omnipotenti cum filio suo

omnigenito et spūi sancto deo in creato et in
mortali principio et fonte bonorū cui⁹ im-
pium in estimabile et glia in cōprehensibilē
cui assāt milia miliū ac decies centenamilia
angelorū et celestiuū ordinū et pleni sūt celi
et tra glia ei⁹ per quē omnia de nichilo facta
sūt per quē omnia gubernātur et cōtinētur
et puidencia illi⁹ regūtur quā demonibz p-
ditis et in aiatis ydolis q̄rum glia et laus
adulteriū est pueorū corruptio et cetera im-
pietatis opa q̄ de v̄is dys scripta sūt in in-
stitutionibz supstitionis v̄ie. **N**ō erubescis
tū miser et ignis in extinguibilibz cibz filii-
tudo generis chaldaici nō cōfundimī mozt-
tuas statuas adorantes manus hūane opa
lapidē em dolātes v̄ lignū cedentes deum
appellatis. **D**einde meliorē de armētis thaurū
tollentes vel aliud qd̄ occūrerit detentissimū
de aialibz moztuo delubro sacrificatis
Stulte p̄ciosius est tuo ydolo aial qd̄ offer-
tur ei. **N**ā ydolū hō fecit aial deus creauit
Et ideo longe te ratōnali intellectualibz est
irrationale aial. **N**ā illud cognoscit nutri-
entē se tu vero deū ignoras p̄ quē de nichilo
factus es p̄ quē viuus et conseruaris et
appellas deū quē paulo an̄ vidisti ferro ce-
sum et igne conflātū et malleis p̄ductū quē
argento et auro circūteristi et de tra eleuās
in alto collocasti. **D**einde corruēs in fram-

iniserū lapidē iniserioꝝ illo adoras et nō deū
um sed opa manuū tuarū mortua et in aīa
ta. Immo neq; mortuū utiq; est iustū vo-
cari ydolum. Quō em̄ mortuū est q̄ nūq̄
vixit. S; q̄dam nouū opteret inueniri hi-
bi nomē tanta fatuitate dignū. Nā lapis
de puluis efficitur lignē corrūpitur ene
fuscatur aureus et argente cōflatur. Nec
hoc solū sed etiā distrahūtur op̄ tui aly mo-
dico aly p̄cio multo. Nō em̄ diuinitas in
eis est. Deū em̄ quis enit. Deū quis ven-
dit. Quō deus vocatur qui nō mouetur
An nō cernis quicquidē stans nūq̄ sedet se-
dens vero nūq̄ surgit. Erubescē stulte et
manū pone sup os tuū fatue talia laudās
Nā a veritate alienat es mēdacib; figu-
ris seduct; statuas fingens et opibus ma-
nuū tuarū dei nomē iponēs. Cui gila in fe-
licissime et intellige q; antiquioꝝ es tu deo
a te facto. ista plime sūt insanie. Confidis
em̄ temetipm̄ cū sis homo deum facere. Et
quō potest hoc fieri. Itaq; nō deū facis sed
effigine hoīs vel alicui; aīalis linguā non
habētā neq; guttur neq; cerebrum nec ali-
quō interi;. Itaq; neq; hoīs similitudo neq;
aīalis s; omnino quiddā inutile et vanitate
plenu. Cur ergo insensibilibus adularis
Cur i motis et mutilibus assides. Nisi em̄
ars fuisset cesoris lapidū vel architecti aut

ferarij deū utiq; nō habuisses . **N**isi custo
des affiderent utiq; deū tuū pderes . **Q**uem
enī sepi⁹ v:bs p̄p̄osa insipienter p̄catur vt
deum vt ab eo custodiat huc custodes
pauci affident ne a furib; rapiatur . **E**t si q̄
dem aure⁹ v̄l argente⁹ fuerit sollertē custodi
etur si vero lapide⁹ aut lute⁹ v̄l alteri⁹ cui⁹
libet vilioris materie semetipsum custodiet
Forsitan robustior est lute⁹ apud vos au
reo . **N**ō est igitur cōgruū vos insipientes
et cecos et sine intellectu iustos subānare
sed poti⁹ vosmetip̄os deslere . **A**mētie quip
pe nō pietatis sūt opa v̄a . **N**ā studios
bellozū militaris aspectus file ydolozū erī :
gens vocauit martez . **A**li⁹ autē mulierum
cōcupia succensus vicū suū deum fecit quē
vocauit venerz . **I**ste autē p̄pter suā violenci
am finxit ydolū q̄ vocauit bachū . **S**imili
ter et aliozū malozū cōcupiscētes suozū vic
ozum statuerūt ydola . **N**am possessiones
suas inuocauerūt et ideo in delubris suis ī
pudice fiūt ab eis saltationes et luxuriōsa
cātica resonāt et furiosi in ipetu fiūt . **Q**uis
autē horū p̄ ordinē abhoiabilē edic; actionē
Quis sustinebit illozū sp̄itudines referēdo
os suū inquiri . **S**; omnibus manifesta sūt
et si nos taceam⁹ . **I**si tui cult⁹ sūt o theo :
da statuis in sensibilib; . **N**ec me suades ad
oraē hęc me colere . **T**ue veracis iste malicio

et stulte volūtatē tale cōsiliū . **S**ed similes
illis fiant tu et omnes qui confidunt in eis
Ego vero deo meo fuiam et illi sacrificia :
bo totū meipm deo creatori et puifori omi
ūforū p dñm nrm ihesum xpm spm no
stram per quē accessū habent ad prez lumi
nū in spū sancto p quē redēpti sum⁹ de amar
ra seruitute in sanguine ei⁹ . **N**isi em̄ humi
liasset semetipm vsq; ad formā serui nūq;
nos filiozū adoptione digni essem⁹ . **H**u
miliatus est ergo ppter nos nō rapinā ar
bitrat⁹ est esse se equalē deo . **N**am q; erat
pmanit et q; nō erat assūpt⁹ . **I**locutus est
hoib; ascendit in crucē carne sua posit⁹ est
in sepulchro trib; dieb; descendit ad infer
num eduxit eos quos vinctos tenebat seu⁹
mundi rector venūdatos sub peccato resur
rexit die scia ascendit in celū inde venturus
est iudicāe viuos et mortuos . **Q**ue igitur
sibi ex hys lesio facta est q; subfannaē vide
ris . **N**ōne cernis solē istū qd et q̄ntis trāl
mittit radium suū locis inhonestis et sordi
dis et quāta corpa respicit fetida at; puten
cia . **N**unq; sibi aliq; ex hys puenit macu
la . **N**ōne poti⁹ sordida et fetencia at; sanie
deuarentē deficcāt astringit tenebrosa vero
illūiat et ille illeclus oīo et intactus ab omi
macula pmanet . **Q**uid vero ignis . **N**on
ne frigidū ferrū et nigrū suscipiēs in seipō

flamigerū totū atq; ignitū efficit. **N**ūquid
recipit ferri proprietates. **N**ūquid cesso fer a
ro malleis et contuso patitur aliqd ignis
aut lesionē nullomō sustinet. **S**i ergo crea
turas istas corruptibiles nichil ex societate
viliorū pati constat qua rōne o stulte et la
pidei cordis apprehendere psumis dicēs qz
fili⁹ et verbū dei nullomō discedens a p̄na
glia sed deus ex̄ns pro salute hoīm suscepit
corp⁹ humanū vt hoies p̄cipēs diuine et
intelligibil nature faceret et de inferno edu
ceret substāciam nr̄az et celesti glia donaret
vt principē tenebrarū seculi hui⁹ assūptiōe
carnis illicitis subiceret et gen⁹ nostrū ab
illi⁹ tyrānide liberaret. **U**nde et in passibi
lis sustinet passionem crucis duas naturas
manifestās suas. **N**ā vt homo crucifigitur
sed sicut de⁹ solē obscurat cōmouit terram et
multa qui dormierāt suscitauit corpa sanc
torū de monumētis. **R**ursus vt homo mo
ritur sed sicut de⁹ resurgit spoliās infernum
Ideo clamat p̄pheta infern⁹ letat⁹ est obui
ans tibi deorsū. **M**am exultabat hoiez pu
tans se suscipe infirmū sed in deū incidit et
inanis subito effect⁹ est et captiu⁹. **S**urgit
igitur sicut deus et redyt in celū vnde nūq̄
discessit et naturā nr̄az prius despicabile et
oibus inferiorē ingratā et i honoratā oibus
superiorem fecit et in throno glie collocauit

Igitur q̄ ip̄i deo verbo huic facta est lesio
q̄z blasphemare nō desinō . Quid pulchrū
us ista cōfiteri et talē colere deū bonū ac be
mignū qui mādat iusticiā cōtinētiā impat
mūdiciā iubet miāz docz fidē exhibet pacem
p̄dicat ip̄a veritas noīatur et ē ip̄a caritas
ip̄a bonitas . Nūc meli⁹ est colore q̄ deos
tuos nepharios et viciosos turpes p̄iter ac
ribz et noībus . *De vobis lapidibz durio
res et irrationabilibz rōnabiliores filij per
diciōis tenebrarū heredes . Beat⁹ v̄eo ego
et om̄s xp̄iani deum habētes bonū et benign
num . Nā qui ei seruiūt et si modico tem
pore in hoc seculo mala sustinēt sed imoz
talē retributiōis fructū v̄ndemiabūt in reg
no p̄heni et diuina beatitudīne .*

dirit aut̄ ad eū theodas . *Ecce mā
festum est quia nr̄az sectā multi et
magni sapientes et narratoēs tam v̄tute q̄
sciencia mirabiles tradiderūt et om̄s reges
fre et potentes ceu bonā et nichil falsitatis
habētē suscepūt . Gallileozū vero rusti
ci quidā paupesqz et viles hoīes p̄dicauer
rūt et ip̄i pauci nūo nec duodenariū super
grediētes . Quō ego paucorū et ignobiliū
atqz rusticorū p̄dicatio p̄ponēda est mltorū
et magnozū sapiēcia tāta splēdenciū iditōi
Que ē aut̄ assercō v̄ea dicē et illos mēiri*

urfus ego regis fili⁹ respōdit. For
fitam theoda afin⁹ es rōmis lirā au
diens et sine intellectu pmanes vel
poti⁹ aspis obturās aures ne audias vocē
m cantanciū. **V**nde igitur ppheta ait de te
Si mutauerit. **E**thiops pellē suā et parō
varietatē suā et tu poteris benefacē cū didi
cēis mala. **S**ulte et ecce quō non reduc
te in sensū veritatis. **H**oc em̄ ipse q̄ a mlt̄
tis quidē sapiēcia admirandis v̄i cultus
laudati sūt et a multis regib⁹ defensi. **P**re
dicatio vero euangeliij a paucis et ignobili
bus viris p̄dicata est ostendit diuini cult⁹
nostri v̄tutem et v̄torū malignorū dogma
tum infirmitatē et extimū. **N**am vestra
licet et aduocatos habuerit sapientes et des
fensores fortissimos tamē extingūtur et de
bilitātur. **N**ostra vero nullo hūano fulta
auxilio lucēt splēndidioza sole et mūdi ob
stinent plēnitudinē. **S**i em̄ a rethoribus et
philosopis exposita fuisset fides nostra re
ges et petentes habuisset coopatores meri
to dicēs hūana v̄tute totū fieri. **N**ūc autē
cernēs a piscatorib⁹ quidā vilib⁹ sanctū cō
positū euāgelium ab oibus vero tyrannis
p̄secutū et postea orbem implese vniūsum
Nam in oiez fram exiuit son⁹ eorū et in fi
nes orbis frē verba eorū. **Q**uid dicē potes
aliud q̄ diuinā q̄ndā esse et i expugnabilē

ututem p salute hoim semetipm astruentē
Quā ego asserioez reqris in sensate mentiri
quidē tuos vera aut dicē nostros hys que
dicta sūt potiozē . **S**i enī nō deliramēta es
sent et mendatia oia tua nūq̄ tamā obtine-
cia ab hoibz foritudinē et defensionē sic es-
sent immuēta et infirmata . **V**idi enī inquit
impiū sup exaltatū et eleuatū sicut cedros
libani . **E**t trāsiui et ecce nō erat q̄siui eum
et nō est inuētus loc⁹ ei⁹ . **D**e vobis ista dix-
it ppheta ppugnatozibz ydolatrie . **M**odiciū
enī q̄ntulūcumq; et nō iuenietur locus v̄
Sed sicut deficiēt fum⁹ deficiens et quēad-
modū liquecīt cera a facie ignis sic pibitis
De euāgelica vero et diuina noticia inquit
dñs . **C**elum et t̄ra trāsiibūt verba aut mea
nō trāsiibūt dicit dñs . **E**t iterū psalmogra-
phus ait . **I**ncipio tu dñe fram fūdasti et ope-
ra manū tuarū sūt celi . **I**pi pibūt tu aut
pmanebis et oīs sicut vestimentū veterat-
scēt . **E**t sicut optozū mutabis eos et mu-
tabūtur tu aut idē ip̄e es et āni tui nō defici-
ent . **E**t quidē diuini p̄cones aduētus xp̄i
sapientelq; orbis p̄dicatores oīs traxerūt
de p̄fūdo erozis quos nūc infelix et v̄ se-
uus peccati despicias . **N**am ipi resp̄leuerūt
fignis et pdigis et varijs virtutibz velud
sol in mundo cecis lumē donantes surdis
audicū et claudis gressū mortuis vitam

exhibentes. **N**am umbre illoꝝ solē om̄s
languores hoim curabant demones quos
vos timetis quasi deos nō solū ab hoim ex
pellebāt corporibꝫ sed etiā ab ip̄o exturba
uerūt mūdo crucis signo p̄ qꝫ om̄ez p̄dide
rūt magina et om̄ia beneficia in efficacia eē
fecerūt. **E**t illi quidē hūaz ita sanātes infir
mitatē xp̄i v̄tute et creaturā totā renouan
tes reu veritatis p̄tones m̄rito admirabi
les videbātur omnibus recta sapientibus
Quid ergo potes d̄re de sapientibꝫ tuis et
rethoribꝫ quozū stultā fecit deꝫ sapienciam
Fautores dyaboli quid memoria dignū
reliquerūt seculo. **Q**uid potes dicē de ip̄is
nisi iracionabilitatē et turpitudinē et artē
vanā ornatu verborū scenū cōtegentē feten
tissime sue secte. **S**z et ip̄ozū postarū qui
cūqꝫ visi sunt aliquomō a multa respuisse
insania qd̄ verius est dixerūt qꝫ h̄y dicūtur
dy hoies fuerūt et eo qꝫ quidā illoꝝ ediffi
cauerūt ciuitates et regiōes gubernauerūt
v̄l qd̄libet aliud egregiū faciūꝫ scdm̄ sc̄m̄
fecerūt erantes hoies deos eos vocauerunt
Nam in inicio seruth ille dicitur p̄dola res
perisse. **I**n antiquis nāqꝫ tēporibꝫ quis q̄s
v̄l fortitudinis seu amicitie sue alicꝫ alteriꝫ
industrie opus m̄oria dignū on̄disset sta
tus fertur et p̄maginibꝫ fuisse honoratus
p̄ ea v̄eo hoies p̄decessozū suozū ignorātes

intentione qz ppter memoriā solam eis qui
aliud fecerunt laudabile statuas et ymagi-
nes erexerūt. **P**aulatim erantes dyabolica
seducti vsucia qsi imortales deos siles sibi
mortales et corruptibiles hoies adoraue-
rūt et sacrificia et libamina eis obtulerūt cer-
tumqz demonibz in ydolis habitantibz ad se
honorē et sacrificia trahentibz. **N**ā illi eis
qui nō pbauerūt deū habere in noticiā per-
suaserūt se deos credi duabz ex canis vt illi
quidē in appellatione ista glorificarentur
Delectantur em̄ nimirū supbia et arrogan-
cia pleni quasi dy honorari vt eos quos se-
durerūt ipreparatum sibi p̄trabant ignē. **V**n̄
om̄ez illos docuerūt impietate ac turpitudi-
nem vt sue subderet dicōi. **A**d hanc igitur
eminēciā malozū pueniētes hoies obtene-
brati mente vnusqzqz sui vicij et pprie con-
cupiscencie erexit statuā et deū noiauit ab-
hominabiles ēroze abhoiabiliores impietate
eorū quos adorauerūt effecti donec veniēs
dñs pulscera mie sue liberauit nos qui cre-
dim⁹ in eū de maligno hoste et pdito ēroze
et docuit verā dei noticiā. **N**ō est em̄ salus
nisi in ip̄o et nō est alius deus neqz in celo
neqz in t̄ra nisi ip̄e sol⁹ oim̄ factor oia ptas
verbo vtutis. **V**erbo em̄ dei celi firmati sūt
et spū oris eius ois vtus eozū. **E**t oia per
ip̄m facta sūt et sine ip̄o factum est nichil

hæodas aut̄ hys auditis sermōibz
quia sermo plen⁹ erat diuine sapiē:
cie quasi tonitruī fragore cōsterna:
tus sine voce obstupuit. **S**ero aut̄ et vis
sensit suā miserā. **T**etigit aut̄ obtenebratos
cordis illi⁹ oculis sermo salutaris. **M**ultū
igitur de prioribz actibz suis p̄maz gerens
et ydolorū errore cōdempnās ad lumē veri
tatis cucurrit. **E**t ex illo tempore ita a ma
ligna cōuersatione discessit et tantū seipm̄
execrandis victijs et magicis artibz hostem
exhibuit q̄ntū an̄ hoc temp⁹ ēga illū amici
ciam habuit. **T**unc enī in medio consiliij
nās rege p̄fidēte magna voce clamauit. **V**e
rex spūs dei habitat i filio tuo veracif̄ victi
sum⁹ et nullā vltra responsionē habem⁹ v̄
refistere hys que ab eo dicta sunt p̄ualem⁹
Ve magn⁹ est de⁹ cristianoꝝ magna fides
eozū magna miseria. **C**onūsus ego ad fi
liū regis ait. **D**ic michi o illuīata aīa susci
piet me: xp̄pus si discedēs a mal̄ actibz meis
cōuertero me ad ip̄m.

tiam inq̄t veritatis p̄co etiā suscipis
et te et om̄s q̄ conūeuntur ad ip̄m

Suscipiet aut̄ nō q̄litercūq; sed si
cut filiū qui de longinq; reūsus est regione
idem de via iniquitatum conūsus est obuiam
exiuit et hūc apprehendēs osculat⁹ est et pec
cati cōfusione sublata mox eū veste induit

salutari et sola splēdidissima circūdedit mī
sicāq; supnis v̄tutib; leticiā et sollempnitatē
p̄ cōuersione poite ouis exhibuit. **N**am
ip̄e dñs ait gaudiū fieri in celo super vno
peccatore p̄niā agente. **E**t iterū dicit. **N**ō
veni vocare iustos sed peccatores ad p̄niā
Deinde et per p̄phetā. **V**iuo ego dicit dñs
nolo mortē impy sed vt cōuertatur de via
sua mala et viuat. **C**ōuersione cōuertimī de
via v̄a mala et q̄re moriemī dom⁹ israhel
Iniquitas em̄ iniqui nō nocebit ei in q̄cunq;
die conūsus fuerit ab impietate sua et fecerit
iusticiā et in p̄ceptis meis ambulauerit
vita viuet et nō morietur. **O**ia peccata illi
us q̄ peccauit non recordabūtur q̄ iudicia
iusticie fecit in ip̄is viuet. **E**t rursus p̄ aliū
p̄phetā damat. **L**auami mūdi esote aufer
te malū cogitacōm v̄zarum ab oculis meis
quiescite agere p̄se discite benefacere. **E**t
si fuerit peccata v̄a sicut feniū q̄si nix deal
babūtur. **E**t si fuerit rubra q̄si v̄micul⁹ ve
lud lana alba erit. **T**alibus ego p̄positis
adeo p̄missiōib; hys qui ad eū cōuertūtur
noli hesitare o homo neq; ambigas s; veni
ad xp̄m benignū deū n̄m et illuminare et fa
cies tua nō cōfundetur. **O**ox em̄ ut descē
deris in piscina diuini baptismatis ois cō
fusio vet̄is hoīs et tota sarcia multorū pec
catoꝝ sepelietur in aq; et in nichilū defluis

Iuuenis vero tu inde et ab omi sordē inun-
dus exibis nullā maculā v̄l rugam peccati
deferens tecū . **E**t de reliquo vite erit vt con-
serues tibi metip̄i ibi adeptā emūdatiōē p̄
viscera misericordie dei nostri .

heodas igitur instruct⁹ sermonib⁹
hys exijt cōtinuo et execrabile illō
antrū repetens et sue magice artis
libros assumēs velud toti⁹ auctores malicie
et misteriorū demoniacorū thesauros igne
cōbūsit . **D**einde vero spelūcā adyt sacra-
tissimi illius viri ad quē nathoz venit et de
narrat oia puluerē sup caput suū aspergēs
grauelq; gemit⁹ emittens et abluens semet
ipm lacrimis p ordinē etiā sem̄ execrandas
suas referēs actōes . **I**lle vero dū ad saluā
das aīas et de fraudulētī diaconis faucib⁹
rapiēdas artificiosus esset in cantat illū ver-
bis salutarib⁹ p̄mittit peccatorū remissionē
et p̄piciū fore spondet iudicē . **D**einde ea-
thensans eū ieiunare multis dieb⁹ p̄ hys q̄
deliquerat mādauit lacrimisq; et gemitib⁹
deum p̄ illo exorans .

ys itaq; pacis rex v̄ndiq; destitū-
tus vehemēter tristis erat et pluri-
mā cōmotionē in aīo ferebat . **C**ō-
uocans aut̄ rursus q̄tq̄ de cōsilio habebat
diligentē pquirebat ab eis quid de reliquo
suo faceret filio . **M**ulta aut̄ cōsilia multis

supponētib; arachis ille sup⁹ mēōrat⁹ illu
strior ducatu et p⁹mus consilij existens ait
regi. **Q**uid optebat rex filio tuo facere et
nō fecim⁹ suadendo ei sequi nostra dogma:
ta et nostris seruire dys. **S**ed ut video ad
ipossibilia nitimur. **N**ā ex natura inest ei
vel forte ex foto contencio ista atz duricia
Igitur si ipm tormētis tradere volueris et
cruciatib; tu hostis eris nature et pater nō
vocaberis et illū āmittes p⁹ xpo mozi cupi
entem. **R**estat igitur istud ad faciendū. i.
ut diuidas ei regnū et in pte que ei cōtige
rit eū regnare pmitte. **E**t siquidē rerū ne
gocta et cura secularium traxerint eū ad no
strum laborē sequēdū et vitā ex sentēcia no
bis pueniet res. **N**ā mozes fortiter in aīa
roborati facile delire non possent. **E**t ideo
suasione poti⁹ q̄ vi sūt transmūtandi. **S**i
aut in secta pmanerit xpianozū hoc ipm
nō amississe te filiū erit defectionis magnū
solaciū. **H**oc arachi dicente om̄s laudaue
rūt suscipientes consiliū. **C**onsentit itaqz et
rex sic ista disponi.

ane aut facto et accersito rex filio
ait ei. **I**ste michi vltim⁹ iam ad te
sermo est fili cui nisi confestim obs
audieris et saltē in hoc cor meū recreaueris
nō ultra bene scias ptem tibi. **I**lle aut scis
sit. ante q̄ virtus est verbi quō quidē inquit

multū laborās in obediētem te ad oia repi
ut acq̄sceres sermonib; meis veni iā regnū
diuidēs in vna pte te esse et regnare faciā
et erit tibi āmodo licitū quātūq; desideras
pgere viam. **C**ognoscēs aut̄ illa diuina ve
raciter aīa et illud ad lapsum suę deliberacis
omis p̄ponē regem tamē obedire cōsentit
ut ip̄i man⁹ euaderet et desideratā sibi viā
ambularet. **S**uspiciēs aut̄ regi ait. **E**go
quidē desiderabā diuinū illum querē virū
qui michi viā ostendit salutis ut oibus ab
renūciādo trenis cū ip̄o residuū vite mee ex
penderet. **S**z qm̄ me pater nō pmittis ut
desiderata pagam in hoc obediā tibi. **N**ā
in quib; nō iacet manifesta p̄dicio et adeo
alienacō bonū est patri obedire. **R**ex igi
tur maximo replet⁹ gaudio diuidit statim
in duas ptes vniūsam sibi p̄iacētē p̄uincī
am ordinat filiū regē ordiat opademate et
oī hūc regali illustrās glia i designatū sibi
dirigit regnū cum splendido cōmittatu et
decenti obsequio. **P**̄cipib; aut̄ et duab;
magistrat⁹ et satrapis p̄cipit omiq; volenti
abire cum filio suo rege et ciuitatē q̄ndam
magnā et p̄p̄osam cōstituit et in caput reg
ni et oia tribuit q̄ erāt cōgruēcia regi. **T**ūc
iam iohaphāt regni potestate p̄cepta cū per
uenit ad ciuitatem in qua regnatur⁹ erat
dūce quidē passionis signū idē xp̄i crucem

venerandā in vna quaqz vrbis turriū posita
it. **T**empla vero ydolorū et de lubra mltā
cius insequēs destruxit et vsqz ad sūdāmētā
diruit et ipā etiā sūdāmētā effodit nullas
ipietatis reliquias derelinquēs. **I**n medio
aut ciuitatis templū magnū et speciosū dño
xpo edificat et pcepit mltitudini vt ibi fre
quēter cōueniāt ad exhibendū deo cultū p
sanctē crucis adoratorē. **T**ūc in mediū an
oīs ipse pcedit et intentissime se tradit ora
cionī. **O**mīs aut qui sub ipi⁹ erant potesta
te admonet obsecrat oīa facit ipenhi⁹ q̄tū⁹
a supsticioso demonum éroze sopet eos et
xpo reconciliat. **D**eceptorē oīdit ydolatrie
et pdicationē insinuat euangelij dei verbi
descensionē docet et miracula pdicat aduē
tum eius passionē notificat crucis per quā
saluati sum⁹ resurrectionis v̄tutem ad celos
ascensionē metuendā cū hys denūciat diē
tribilē illi⁹ seculi aduēus repositaqz fideli
bus bona et susceptura peccatorēs supplicia
Hec omīa suauibz moribz et mellifluis ps
transtis sermonibz. **N**ō em̄ tantū eminēcia
potestatis et regali munificēcia ambiebat
venēabilis esse et metuēdus q̄ntum humili
tate et māfuetudine. **E**t eo amplius trahē
bat oīs ad seipm̄ quo erat quidē opibus
mirabilis māfuetus et modestus moribus
Vnde potestas hūilitate et mansuetudine

magis sibi adiunctis coopatoribz oibus obe
dire suis facile psuasit sermonibz . Itaqz sic
inbreui tempoē cūctus sibi subiect⁹ pplus
ciues scilicet et ruricole diuinis illius edocti
sermonibz vt abnegarēt quidē multozū de
ozū ērozem et abzūpentur ab pdolorū sacri
ficijs et abhoiacoibz recteqz iūgerētur fidei
et eius certissimis doctrinis xp̄o recōciliarē
tur . Om̄s qui i montibz et spelūcis ppter
tūnozē p̄is illi⁹ inclusi fuerāt sacerdotes sci
licet et monachi et epozum pauca egressi de
abditijs suis ad eū gaudētes veniebāt . Ipe
aut̄ eos qui ppter xp̄m in talibz deciderant
malis et tribulatoibz obuscā exēudo hono
riffice suscipiebat et in suū introducebat pa
laciū pedes lauās capita abluens et om̄ino
eos pcurans . Deinde nouiter a se edificā
tā eccliaz dedicat et quendā ep̄m qui multa
ppter fidē xp̄i passus fuerat mala et sui ep̄a
tus amiserat sedē archiep̄m in hac cōstituit
virū sanctū et ecclesiasticis institucōmbus
eruditū zeloqz diuino feruētē . Discipulam
aut̄ cōfesti p̄pat baptizari eos qui ad xp̄m
conuēsi fuerūt iubet . Et baptizatur princis
pes p̄is et q̄cquot indignitate erāt deinde
milites et reliqua turba . Et baptizati non
tū aīarū recipiebāt sanitatē s̄ etiā q̄nticūqz
lāguozibz fuerāt grauati corpibus et febrī
bus vexati omnia deponētēs aīa purificati

corpore roborati a dino fonte egrediebatur
curatōe adepta aiarū sibi et corpū . **H**ic et
cōfluebāt ad regē iosaphat vndiq; multū
dies pietatē ab eo discē q̄rentes et oīa quis
dē subūtebant tēpla ydolorū . **T**ollebantur
vō oīs diuicie et repositē i phāis pecuniis
Sacra autē deo tēpla edificabatur et diuici-
as illas eis et p̄ciosa vestimēta et thesauros
rex iosaphat reposuit d̄ execrabili et supflua
illa materia op̄ facies bonū et vtile . **D**e tē-
plis vō illis ac delubris i qb; pri⁹ cōnūsa
batur sordidi demones p̄secutione atrocissi-
ma pollebatur et miserā q̄ eis sup venerat
in multorū audiētia vorisserando flebant
Et liberata est tota regio illa a tētrima eor-
rum seductione luceq; fulgebat immaculate
fidei xp̄ianorū . **I**gitur et rex bonū oibus
se p̄bebat exemplū et multos ad fidez inflā-
mabat intēcionē et accendebat . **Q**ualib;
enī potestas conformatur talib; sibi semp
subiect⁹ p̄p̄us inhpat et ambit illa in qui-
bus principē gaudere sentit . **H**ic deo cor-
opante pietas crescebat in eis et cōforta-
batur quō rex immūdati xp̄i et ipi⁹ dilec-
cione p̄fect⁹ erat dispensator q̄ verbi gratie
existens et multarū gubernator aiarū ad p̄-
tum dei existens eas p̄ducēdo . **S**ciebat enī
hoc ante omnia regis opus esse v̄t hoīes do-
ceat deum timere et iusticiā seruare . **Q**uod

et faciebat semetipsum regendo et voluptates
corporis domando subiectosque suos admo-
nendo sicut gubernator optimus solerter equi-
tatis tenens gubernacula. **N**ec enim vir regis
diffinitio est voluptates regere et tenere quod
ille faciebat. **D**e parentum vero nobilitate
et regali gloria quam inerat ei nullomodo extolle-
batur sciens quod lutum habemus generis prin-
cipium potest et de ipsius massa sumus diuites et
pauperes. **I**n profundo vero humilitatis mentem
semper deprimebat et future beatitudinis memor
aduenam quidem seipsum hic reputabat. **I**lla
autem agnoscebat propria esse quam adeptus foret
postquam de hac vita migraret. **Q**uoniam vero be-
ne ista disposuerat et omnes qui sub illius erant
dicione ab antiquo liberans errore paterna-
rum tradicionum fecit seruos illius qui redemi-
nos de maligna seruitute precioso sanguine
suo secundum meditatur operum nostre utilitatem. **P**u-
diciam nempe et iusticiam iam principis adeptus
fuerat et diademate pudicitie coronatus et
pura iusticie cooptus propebat denique ter-
renatis diuiciarum instabilitate fluminalium
aquarem imitari cursu. **Q**uas prope ibi studuit
eas reponere ubi neque erugo neque cinis de-
molitur et ubi fures non effodiunt neque furan-
tur. **E**t cepit omnes pecunias pauperibus distri-
bure nullomodo parcens eis. **S**ciebat enim quod
magna potestate assumens datorum potencie

secundum virtutem debet imitari. In hoc autem
maxime deum imitabatur si nichil estimave-
rit inia precioso. Super aurum ergo et lapidem
preciosum iniecit divitias sibi met aggregat. Et
hic letabatur spe future quietis et ibi totum
dabatur experientia sperate beatitudinis. **N**ic
pescratabatur ab eo carcere et qui in metal-
lis erant conclusi et qui a creditoribus erant sof-
forati et omnia omnibus largiter ministrabat. **P**ater
erat orphanorum et viduarum pater amabi-
lis et benignus sibi metipsum putans beneficium
impendere cum aliorum miseretur. **N**am dives
erat muneribus et vere regalis animo. Omnibus
dabat liberaliter indigentibus multiplices spe-
rans pro his recompensationes in tempore operum
retributonis. **U**biq; autem huiusmodi illius fama
in brevi crebrescente unum ad eum quasi quodam
odore unguentis tractis per singulos dies conflue-
bant et per ora omnium volitabat. **N**am timor
et coactio minime traherebat populum sed desiderium
et ad ipsum ex corde vera dilectio que ex deo
et eius pulcherrima consolatione animis omnium
erat infusa. **T**unc et illi qui patri eius erant
subditi et potius adhaerebant cunctum errorem
abicietes veritatem evangelizabant. **E**t dominus
quidem iosaphat crescebat et confortabatur
dominus autem aueritae minuebatur et infirmaba-
tur quemadmodum de dauid et saul regnorum
narrat hystoria.

Ita rex auēnie cōsiderās et vix atq; sero in sen-
sum rediēs suozū recognouit falozū insir-
mitatē deozū et vanā seductōez et iterū pri-
mos cōsiliū cōuocans in lucē pfert a se me-
ditata . Oibus aut eadē cōfirmātib; visita-
uerat em̄ eos ozies ex alto salutaris exaudi-
ta ozone famuli sui iosaphat visū est regi
manifesta facere filio . Scribit igitur sequē
tī die eplam iosaphat cōtinētē hūc modū

ex auēnie dilectissio filio iosaphat
beneualē . Cogitatōes plurime fili
kīne meā subintrātes aīaz crudeliter cōtur-
bant . Nam nra oīa cernēs deficiēcia quē
admodū sum⁹ deficit . Que vere sunt secte
xpianozū sup solē resplendēcia sensū vera eē
que michi semp a te dicebātur . Et q; tene-
bre nos pfūde peccatozū et impietatis opue-
rūt ut hīc vsq; neq; ad veritatē respicē nec
auctozē vniūsozū valerem⁹ recognoscē sed
et lucē sic splendidā p te nobis oīsam oculo
s claudētes viderē nolui⁹ . Multa quidem
sibi mala oīdim⁹ infelicisq; heu et xpiano-
rū nō paucos occidi⁹ qui coopante sibi in
expugnabili vāte roborati p mortē adūs⁹
nra; crudelitātē dimicauerūt . Nūc autem
crassā illā nebulā de nostris auferētes ocul
lucē quādā lic; modicā veritatis cernim⁹ et
piorum nobis pīnaz submitrat malozum

Sed et hęc lucē nubes alia male desperati:
onis inter polās obtenebratē temptat multi
tudinē opponens meozū malozū . Et quia
abhoiabilis iā ego sum xpō et nō sufficien
d⁹ sicut apostata et hostis illi⁹ fact⁹ . Quid
ergo ad ista dulcissime fili dicas ipse manū
festa michi citius facito et quid oportet me
facere tuū p̄ez edoce et ad noticiā rei que
expe dit me p̄trahe .

anc eplaz iosaphat suscipiēs et quē
in eo cōsinebatur legendo p̄transi
ens gaudio simul et ammiratōe re
plebatur . **O**roq; ingressus in suū cubiculū
ante dñicam ymaginē in faciē corruit et la
crimis frām irrigās gratias egit dño siml
et cōfitens et labia exultatōis mouēs ymp
nū dixit . Exaltabo te de⁹ me⁹ rex et bene
dicā noi tuo in sc̄lm et in sc̄lm sc̄li . **O** ag
nus es dñe et laudabilis nimis et magni
tudis tue nō est finis . Et quis loq̄tur po
tencias tuas qui cōuertisti petrā in stāgna
aqrū et rupē in fontes aqrū . Ecce em̄
rupis ista et petra durissimū videlicet cor
p̄is mei te volēte quasi cera factū est molle
Nam et possibile est tibi et de lapidibus
istis suscitare filios abrahe . **H**as tibi ago
dñe amator hoim de⁹ mie q; paciēter susti
nuisti et patienter sustines excessus n̄os et
hacten⁹ nos ipunitos dimisisti . **N**os em̄

digni eram? oli picj a facie tua et exēplū ff
eri i seculo isto sicut penthapolim habitātes
facinēosi fuerūt igne et sulphure combusti
sunt. Sed in mēsa tua pacia modis effusa
sup nos. **H**ias tibi ago hūilis ego et in:
dign? et si nō sum sufficiens ad glificandā
bonitatē tuā et deprecos iestimabiles tuas
miseratōes. **D**ñe ihesu fili et sermo inuisi:
bilis p̄ris qui oia verbo deducis et volūta:
te cōtines qui positus sup lignū ligasti for
tem et sub illo ligatis etiam dedisti liberta
tem ip̄e nūc extende manū tuā inuisibile et
oim liberatricē et p̄fecte libera seruū tuū pas
trē meū de seua illa captiuitate dyaboli et
oñde ei efficacissime qz tu es qui semp vñ
de? ver? et rex sol? et̄nus et immortal. **V**ide
cōtriciōez cordis mei ppicio et misericordi
oculo et scdm verā p̄missionē tuam adesto
michi cognoscenti et cōfidenti factorē et pro
uisorē totius nature influe etiā in me saluētē
aquā et detur michi sermo in ap̄cione oris
mei et sensus bene fūdat? in te sumo angur
lari lapide ut valeā inutilis famulus tuus
annūciare meo genitori sicut ap̄ miserū
dispensaciōis tue et separe eū tua v̄tute ab
ēroze vano malignorū demonū et ad te du
cere deū et dñm qui nō vis mortem nr̄am
sed expectas conuersionē et p̄maz q̄ es gl̄io
sus in secula seculorū. Amen.

ic orauit et certitudinē accipiens cō
sequendi a deo q̄ desiderabat et in
mia x̄pi cōfusus tollēs se inde cum
regali officio ad regnū patris sui venire p̄
perabat. **U**t aut̄ patris annūciat⁹ est aduētus
filij sui egreditur cōfessim obuiam illi circū
plectitur osculatur maximū fecit gaudium
et celebrē festiuitatē pagit in aduentu eius
Quid plura. post hec piter v̄l singulariter
cōfident. **E**t quis dicit q̄ disseruit fili⁹ patris
et cum q̄nta phia. **S**ed q̄ alia nisi q̄ sibi a
spū sancto fuerūt mīstrata per quē piscati
sūt piscatores totū mūdum et illecebrati sa
pientib⁹ sapientiores ostensi sūt. **H**ui⁹ gra
cia et ip̄e illustrat⁹ locut⁹ est patris illuminās
eū lūie sciētie. **E**tenim patris multū laborauit
ut traheret eū a sup̄sticioso ērore quid nō di
cens quid nō faciēs ut abducēt eum sed in
amīc canticū psallebat q̄ in aure mīme au
diētis dicebat. **Q**ū aut̄ respexit dñs ad hu
militatē serui sui iosaphat et depeccatōez ei⁹
exaudiuit clausam ianuam cordis patris sui
mox apuit. **V**olūtatem em̄ inq̄t timēcium
se faciet et depeccatōez eozū exaudiet facile q̄
dicebantur a filio rex intellexit. **I**ta q̄ dei
gratia optuno pacto tēpore quo insurgere
deberet adūsus victoriā malignozū spiritus
um qui dñati patris fuerāt aīe patris sui et de
ērore pdolorū p̄fecte liberare eum salutare

vero apte notificare verbū in celis uiuent
deo reconciliari a p̄ncipio sermonē repetens
annūciāuit ei q̄ nesciebat magna et mirabi-
lia et auribz cordis nō audierat. **M**ulta q̄
dem ei d̄ deo locut⁹ est et fidei pietatē oñdit
q̄ nō est ali⁹ de⁹ in celo sursum neqz in tra de-
orsum nisi vn⁹ de⁹ p̄ et fili⁹ et spūs sanct⁹
Plurima etiā illi misteria nota fecit theolo-
gie et de inuisibili atz visibili insinuauit cre-
atura quō de nichilo oia creauit et secūdis
p̄maginē et similitudinē suā formauit hoī-
nem et hūc libero arbitrio donās in paradiso
posuit et oīm bonozū p̄cipari licenciam
dedit abstinere vero ab vno solo p̄cipiens
q̄ erat dinoscens boni et mali. **P**reuaricā-
te vero mādatum de paradiso expulit. **U**nde
a familiaritate q̄ obtinebat apud deū elaps-
um genus hūam in multos decidit ērores
seruies peccatis et subditū mosti p̄ tyrān-
dem dyaboli qui subditos sel hoīes decipi-
ens ex toto obliuisci fecit deū et dñm et sibi
seruire p̄suasit p̄ ydolorū execrabile cultū
Oia igitur duct⁹ qui nos formauit de⁹ ex
volūtate p̄ris et coopatōe spūs sancti cōpla-
uit de sancta maria v̄gine apud nos nasci
et passibilis fact⁹ est impassibilis et mortu⁹ ē
imortalis. **Q**ui tertia die resurgens nos li-
berauit a mortuis prioriqz honore et subli-
mi glia dignos efficit. **N**am subleuauit

nos secū in celum ascendēs vnde descenderat
Quē iterū venturū credimus et plasma suū
refuscitet redditurūq; vnicuiq; secūdū opa
sua hoc est electos celozū regnum susceptu:
ros et ineffabilia bona malos vero efna hi
tuos tormēta. i. ignē iertigibile tenebras
exteriores imortale v̄mē et q̄ntacūq; alia si
bi thesaurizauerūt supplicia sermōdo pecca:
tis. **N**ec omnia v̄bis plimis et habūde sibi
in esse spūs sancti gratiā testificātib; p̄trāsi
ens deinde et inuestigabile benignitatis dei
pelagus enarrās et quō patus semp fit ad
suscepiendā p̄māz ad se conūteciū et qz nō
est peccatū v̄mēs ei⁹ pietatis viscēa si tam
tū voluerim⁹ p̄māz agere ex multis hoc ex:
emplis et scripturarū cōfirmās testimonijs
sermoni imposuit finem.

onpūci⁹ itaq; rex in hac adeo sapi
encia voce magna et flagrantissimo
aio saluatore xpm cōfiteatur ab omi
demoniozū ēroze discedēs signūq; viuifice
crucis adorat sub aspectu oim et in cūctorū
audiēcia deū verū p̄dicat esse dñm nostrum
ih̄sum xpm priorēq; suā confitetur impietas
tem et p̄p̄iam adūsus cristianos crudelita:
tē et hoicidia arguit magna porcio ad pie:
tatē efficitur vt in eo qd dictum est a paulo
ope cōplenum esse videatur. **U**bi habun:
davit iniquitas ibi et suphabūdavit gratia

Multa igitur sapientissimo iofaphat hys
qui cōuenerant magistratibz et satrapis et
omni p̄plo de deo et pietate ei⁹ fidei poran-
te et quasi ignea lingua nouū canticū can-
tāte spūs sancti gr̄a supueniēs om̄s excitat
ad gl̄ificatōez dei quasi ex vna voce turb
clamātibz . magn⁹ deus xp̄ianozū . **N**ō est
ali⁹ de⁹ p̄ter dñm nr̄m ihesū xp̄m cū patre
et spū sancto gl̄ificādum . Ideo itaq; diui-
no succensus rex auēnie ī surgit fortiter ad-
uers⁹ ydola q̄ erant in palatio suo ex auro
et argento facta et ī paup̄m eā picit . De-
inde p̄mune diuidēs egenis distribuēs p̄-
ficiū sibi de inutilibz faciēs . **P**ostea cum
filio ydolorū templa et de lubra oia instan-
ter vsq; ad ip̄a subruit fūdamenta . **S**arra
aut̄ deo oratoria in loco ip̄ozum edificat
Non solū aut̄ in ciuitate sed etiā in vniūsa
regione miro studio eadē pficiūt maligni
vero spūs qui habitabāt in delubris euilās
tes pellebātur et in expugnabilē dei nostrī
esse v̄tatem tremētes cōfitebātur . **O**is aut̄
in circuitu regio et vicinorū genciū multi-
tudis ad piā fidē xp̄i currebāt . **T**ūc supra
iam dicto ep̄o veniēte chatezzatur rex auē-
nie et diuino p̄fuitur baptisinate in noīe
p̄tris et filij et spūs sancti et iofaphat cū de
diuino fonte suscepit et carnali gēitori spi-
ritualis regenerationis auctoz effectus est

Nam celestis patris filius erat et fructus diuine radicis sanctissimus radice illa clamante Ego sum vitis vos palmites. Ita renatus rex per aquam et spiritum sanctum letabatur gaudio ineffabili. Cum quo et tota ciuitas et in circuitu regio vniuersa diuinum meruit baptismum percipere et filii lucis effecti sunt qui prius erant tenebre. Cum autem languor et vis demoniacae calamitas perculsa a credentibus expulsa esset. Perfecti autem et sani omnes aiaibus et corporibus erant. Et plura alia miracula ad confirmationem fidei peracta sunt. Ecclesie reedificabantur et episcopi qui absconsi erant propter timorem exhibebant et suas recipiebant ecclesias et alij de sacerdotibus et monachis ordinabantur ad pascendum gregem christi. Rex quidem auentis ita priore illa infelici conuersatione derelicta et penitentia agens de his que fecerat totum quidem regalem principatum filio tradidit. Ipse autem apud seipsum solitariam vitam deducens pulueremque semper capiti aspergens gemitus emittebat lacrimis semetipsum abluendo solus soli ubique penitentia colloquebatur indulgentiam ab postulatis suarum culparum intantum vero compunctionis et humilitatis abyssum semetipsum deposuit ut non auderet etiam dei nomen suis nominare labijs et vix hoc filij exhortatione presumere. Ita igitur bona imutatione imutatus ad virtutum deducendum perrexit via ut supergredetur

pietate priorū iniquitatū ignorāciam. **P**er
quatuor vero ānos ita viues in p̄nia et la
crimis et omī v̄ute in egritudine decidit de
qua et mortu⁹ est. **Q**uā et finis ei⁹ appin
quit cepit timere et tedē i memoriā reducens
mala que fecerat. **J**osaphat autē verba con
solatōis alleuiabat tristitiā et formidīnē q̄
sibi cōrigerat dicens. **Q**uare tristis es pa
ter et quare temetipm conturbas. **S**pera in
deo et cōfiteri ei qui est spes oīm finū ter
re et in mari longe sicut scriptū est p̄ p̄p̄te
tam dicentem. **N**auami mūdi estote auferte
malū cogitationū v̄zarū ab oculis meis di
scite bene facere. **E**t si fuerint peccata v̄za
sicut feniū q̄si nix dealbabūtur. **S**i vero
sicut coccinū vt lana dealbabo. **N**oli ego
pater timere noli dubitare. **N**ō vincūt em̄
peccata conūrenciū se ad deū inestimabilem
illi⁹ bonitatē ip̄a quippe sub mensura sunt
et nūo q̄ntacūq; sūt. **I**lla v̄eo immensā est
et innūabilis. **N**on em̄ potest q̄ subiacet
nūo imensum supare. **T**alib; cōsolatorijs
v̄bis incāt. ms. ip̄i⁹ animā bone sp̄i efficit
Deinde extēdens pater man⁹ gratias agens
bona in̄p̄cabatur illi et diē benedicebat in
qua nat⁹ fuit ip̄e dicēs. **F**ili dulcissime fili
nō me⁹ sed celestis p̄ris. **Q**uā retribuam
tibi gr̄az q̄libus benedicā tibi benedictōib;
Quā vero gr̄arū actionē referā deo p̄p̄t te

Perdit⁹ em̄ erā et inuētus sum pte . **O** orā
tu⁹ erā peccatis et reuixi inimic⁹ dei et apos
tata fui et recōciliat⁹ sum . **Q**uid ergo retri
buā tibi p̄ hys oibus . **D**e⁹ est qui dignās
est qui dignas tibi reddat retributōes . Sic
locutus est et frequēter osculabatur filiū di
lectum . **D**einde orauit dicens . **I**n man⁹
tuas benignissime de⁹ cōmēdo sp̄m meum
et ita in p̄mā dñō aiaz redidit .

ūc fili⁹ eius iosaphat lacrimis hō s
norās p̄ez mortuū exequias dig
nas illi exhibēs posuit corp⁹ ei⁹ in
monūmēto inter viros sanctos non tamen
regali opuit vestimēto sed p̄mē texit alicio
Strās autē sup̄ mōumētum manib⁹ in celū
eueatis et flumia lacrimarū ex oculis dedu
cens orauit ad dñm dicens . **D**eus gratias
ago tibi rex glie sol⁹ potens et immortalis
qz nō desperisti deprecatorē meā et lacrimas
meas nō spreuisti qm̄ cōplacuit tibi ut istū
seruū tuū p̄ez meū cōuerteres ab iniquitatē
bus et ad temp̄m traheres saluatore vniuerso
rum sepansq; a sup̄sticōe ydolorū dignum
fecisti ut cognosceret te verū deū et amato
rem hoīm . **E**t nūc de⁹ inuestigabilis et im
mense bonitatis colloca eū in loco refrige
rii et in loco quietis ubi lux splendet volus
tū et ne mēneris iniquitatum illi⁹ antiq̄rum
sed scdm̄ multā miaz tuā dele cyrographū

peccatorū ei⁹ et cartā illi⁹ scinde criminum
et sanctos tuos pacifica et q̄s igne et gla:
dio interimis et p̄cipe illis ne contra eū irā
teneāt. **O**ia tibi possibilia sūt oīm dñe mihi
hoc solū nō misereri eorū qui nō conūtun:
tur ad te hoc est tibi ipossibile. **N**am mīa
tua effusa est sup oīs et saluas' muocātes
te dñe ihesu xp̄e qz decet te omnis gloria in
secula seculorum. Amen.

ales oīnes et deprecationes obtulit
dño in totis septē dieb' nullomō
a monumēto surgens imemor peni:
tus tibi et pot⁹ nec quieti sompni p̄iceps
sed lacrimis pauimentū rigabat gētib'qz
i enarrabilib' orādo deū pullabat. **O**ctaua
aūt die palaciū regressus cūctas diuitias et
pecunias indigentibus distribuit ita ut iam
null⁹ relinq̄retur inopiā patientiū. **I**n pau:
cis ergo dieb' hui⁹ mōi pficiēs misterium
et oīs thesauros euacuās q̄ten⁹ mitturū p
angustā ptā nō ipediret pond⁹ pecuniarū
q̄draginta dies obiit p̄ris memoria ei per:
ficiens cōuocat oīs principes et militari
p̄metos balthæo et urbani ppli nō paucos
sedensqz pro tribunali ait in audientia oīm
Ecce sicut videtis rex auēnie pater me⁹ q̄si
vnus de paupibus moriu⁹ est et neqz diui:
cie neqz regalis glia neqz dilect⁹ ego eius
filius neqz aliquis de ceteris amicis suis et

cognatis adiutare illū p̄ualuerūt et in euī
tabilē sentēciā p̄terire sed abyte ad illa iusta
iudicia rationē redditur⁹ conūlationis p̄n-
tis vite d̄ oibus nullū ducēs secū adiutorē
nisi tantū q̄ egit opa q̄liaciūq; sint. **I**psū
et oibus hūanam sortit⁹ naturā contingere
constat nec aliter. **N**unc ergo audite me
amici et fratres p̄p̄lus em̄ et hereditas sanc-
ta quos redemit xp̄us p̄ciolo sanguine suo et
de antiquo ērore et seruitute adūsarij eruit
Ipi nollis inter vos conūlationē meā quō
ex quo xp̄m cognoui et seru⁹ eius esse me
rui odio habens oīa ip̄m cōcupiui solum
Et istud michi erat desiderabile ut a strepi-
tu vite et vana cōturbatione subtrahendo
me solus soli vacarē et in silencio et quiete
aī seruiet d̄no deo. **S**z impleuit me p̄is
mei obstinacio et mandatū honorari p̄cipis
ens genitorē. **U**n̄ dei gratia et coopatione
nō frustra laboraui nec in vanū tales dies
expendi. **N**ā illū xp̄o reconciliaui et vos
dēs hūc solū cognoscē deū verū et d̄m oim
doui. **N**ō aut hoc ego feci sed gratia dei
mecū q̄ et me desup̄siciose ērore et d̄ fuitu-
te pdolorū eripuit et vos p̄p̄m meū d̄ seua
captiuitate liberauit. **T**am ergo tēpus est
ut de cetero cōpleā q̄ p̄misi deo opa. **T**em-
pus em̄ cūdi quo ipe deducet me et reddā
vota mea que voui ei. **N**unc ergo vos

considerate quæcūq; velitis p̄esse vobis et reg-
nare. **J**am em̄ p̄fecti estis in volūate dñi
et nichil vos latet p̄ceptorū eius in istis an-
bulate nō declinātes ad dextram v̄l ad fini-
stram et de^o pacis erit vobiscū. **N**ec ut au-
diuit p̄p̄tus ille et virozū cōgregatō tum-
tus illico et planct^o et vocis maxima cōfus-
sio fit flentib; oībus et lamētantib; suā des-
solatōez. **T**alia lamētantes et cū lamētatio-
nib; etiā sacramētis obtestātur se nō eū di-
miser^o aliq̄ten^o sed cōprehensuros et disce-
dere penit^o nō cōcessuros. **J**ā vociferante
p̄p̄o et oībus p̄ncipib; rex sedare turbam
volens silencio ip̄ato se obedire p̄misit ob-
stinatōi. **C**ontristatos tamē et tristitie sig-
na in vultu ferētes domū remisit. **I**p̄e autē
vnū de p̄ncipib; qui erat ei car^o p̄re oībz
et p̄pter fidē pietatē et pudicitie vite animi
rand^o barachjā noīe quē et supi^o sermo dī
monstravit ante nachoz barlaam simulans
cū philosophis disputavit qui solus patius
fuit secum astare et decertare adūsus illos
zelo diuino succensus in corde singularit̄re
assumens lenit̄r alloq̄batur et dulciter fla-
gitabat vt regnū suscipet et cū timore dei
p̄p̄m illi^o regeret q̄tenus ip̄e desideratā a se
viam p̄geret. **V**t autē illū negantē vidit et
oīo respuentē et dicentē. **O** rex q̄ iniustū
est iudiciū tuū q̄q; non scdm̄ mūdātū tuū

est sermo. **S**i enim diligē primū tuū sicut te
ipm qua ratōe vnus q̄ ip̄e deponē festinas
michi conaris ip̄onere. **N**ā si bonū est re-
gnare ip̄e q̄ bonum est tene si aut̄ illud est
aie scandalū atz offendiculū cur michi im-
ponis illudere me vis supplantare. **P**̄ q̄
talia dicentē et asserētē vidit a colloquio
cessauit. **E**t ecce in tempesta nocte ep̄laꝝ qui
dem scripsit ad pplm multā referta p̄hia et
om̄ez pietatē p̄nūctiantē quō debent in dō
gloriatī et qualē vitā ei offerre q̄les q̄ ymp-
nos et quas gratiarū actiones. **D**einde nō
aliū q̄ barachiā p̄cepit in regalē principa-
tum eū assumere. **E**t in suo cubiculo cartā
in qua ep̄la erat scripta derelinq̄ns clam oī
bus de palacio egreditur. **S**i penit̄ latere
nō potuit. **N**ā hūmo diluculo hoc auditū
est et turbatōez rep̄tinam et luctū pplis ex-
hibuit. **Q**ui celeritate multa ad inquisitio-
nem ei⁹ egrediūtur p̄ripe fugā ei oīo sat az-
gentes. **V**nde nec in vanū cessit eis studiū
Vt em̄ om̄s p̄occupauerūt vias cunctosq̄
montes circūdederūt et in vias circuierunt
valles i torrēte quodā hūc inuenerūt ma-
nus i celū extensas habētē et oꝛonē sexte
celebrante hore. **V**idētes aut̄ eū p̄fusi sūt
lacrimis rogantes et discessionē in p̄permi-
tes. **I**lle autem ait. **C**ur frustra laborastis
Non enim ultra me regem habere valetis

Plurima vero illoꝝ cōstric⁹ instanceta reū
situr ad palaciū . **E**t cōgregatis oib⁹ suū
declarauit consiliū . **D**einde etiā iuramento
confirmat sermonē q⁹ nec vna cū ipis die
de reliquo factur⁹ esset . **E**go em̄ inquit
misteriū meū in vobis ipleui et nichil dimi
si neq⁹ subterfugi subtiliū q⁹ n̄ anūctiare vo
bis et docerē testificans oibus fidem dñi
nostri ihesu xpi et p̄ine viā oñdes . **E**t nūc
ecce ego p̄go viā q⁹ ex longo iam tempoꝛē
desideraui et ampli⁹ nō videbitis faciē meā
vos oīs p̄pter q⁹ testificor vobis hodie se
cūdum diuinū ap̄lm qz ego mūdus sum a
sanguine oīm v̄m . **N**ō em̄ subterfugi q⁹
anūctiare vobis oīne consiliū dei . **N**ec au
dientes et intencionis ei⁹ firmitatē scientes
quō a p̄posito suo nō valerent eū phibere
merebant quidē desolatōez suā nō poterant
aut oīno ipi suadere . **T**ūc rex barachiam
illū quē et supior sermo monstraui appre
hendēs dixit . **I**fratres hūc vobis ordino re
gem . **I**llo vero fortiter adūsus negociū
reluctante inuitū atq⁹ nolētē in regali prin
cipatu constituit . **D**padama capiti ei⁹ im
posuit anulū inq⁹ regalē dedit in manu ei⁹
et stans contra orientē oꝛoꝛ p̄ eo fudit ad
dñm in conūtibilē sibi in deū fidē seruari et
indeclinabilē scōm mādaturū xpi inuenire
viam . **O**rauit etiā p̄ oī grege et hereditate

perijtq; eis auxiliū a dño et salutem et om̄e
q̄cūq; eis expediret ad vtilitatē dispēsandū
Ita oratōne sancta conūsus dixit barachie
Ecce tibi frat̄ mando sicut ajiqñ ap̄ls testif
ficatus est. **A**tende tibi et omni gregi in q̄
te spiritus sanctus posuit regem ad regēdū
pp̄lm dñi quem acq̄sivit sanguine suo. **E**t
sicut añ me cognouisti deū ei seruisti ei mū
da conscia sic et modo ampliori studio pla
cere satage illi. **N**am quāto maiore a dño
adeptus es principatum tanto paucioris ex
actōnis debitor existis. **E**t ideo retribue bñ
factori debitum gr̄arū accionis sācta illius
custodiendo mūdada et ab omni declinādo
via que ducit ad pdicōnem. **S**i em̄ in nauī
gantib; qñ quidē nauta fallit modicā remis
gus infert lesionem qñ vero gūbernator to
cius efficit nauis pdicōnē sic et in regibus
Si quis principū delinquit non tm̄ pp̄lo
quantū sibi metip̄i nocet. **S**i vero rex ipse
omnis opatur conuersacionis detrimentū.
Et ideo max̄imas sustinebis penas si quid
vtilium spreueris. **Q**ua pp̄ter cum multa
diligencia custodi teip̄m in bono cunctam
erosam habendo voluntatē ad peccatū te tra
hentē. **A**it em̄ ap̄ls. **P**acē sectamī cū oib; et
sanctimonia sine qua nemo videbit deū.
Ecclēsie attende humanarū rerū quō currit
contrarioq; mō et vano fert ip̄as et cōūfert.

Et in istarū veloci p mutatoe immutabilis
lem serua piam cogitatōe. **N**am variari
rerū mutatoe mentis i cōstantis ē indicū
Tu autē firmus esto in bono et oio stabilis.
Ne extollaris ppter tempalē gloriā in ani
mose sed expiata cogitatōe ignobilitatē
tue nature considera breuitatēq; et in certi
tudine istius vite et carni mortē copulatā.
Et ista cogitans in supbie non in cides for
ueam sed timebis deum verū et celestē regē
et vere beatus eris. **B**eati em̄ inquit omēs
qui timent dñm qui ābulant in vijs ei⁹. **E**t
beatus vir q̄ timet dñm in mandatis ei⁹ vor
let nimis. **Q**ue vere an̄ omnia debes seruaē
mandata. **B**eati misericordes qñ ipi misē
ricordiā consequentur. **E**t estote misericor
dis sicut pater vester celestis. **H**oc em̄ man
datum an̄ omnia debent seruare qui in ma
iori sūt principatu locati. **E**t certe maximā
potestatē accipiens datorē potestatis iuxta
possibilitatē debz mutari. **I**n hoc autē maxie
deum immitabitur si nichil iudicauerit q̄
misereri p̄ciosi⁹. **S**; et obediētē nichil ita
ad amicitia det perahit sicut bñficiente grā
indigentibus exhibita. **N**ā ppter tumorem
sancta elemosina adulatōni est cōpanda sicut
to honoris noie sibi attendentes decipiens
et non sponte subduū resilire facit tps oc
casiōe repta vnculis vōo amicitie astrict⁹

firmā habet ad id q̄ tenetur affectōez idcirco
benificus esto indigentibz et aperi aures
paupibz ut inuenias auditū dēi tibi refera
tum . **Q**uales em̄ nostris cōseruis erim⁹ ta
lem circa nos inueniem⁹ dñm . **E**t sicut au
dierim⁹ audiri merebimur et sicut videbi⁹
videbimur a diuino et oīa cernēte oculo in
feram⁹ igitur misero mīaz ut p̄ simili sibi
accipiam⁹ . **S**ed et aliud audi mandatum
consilii primo . **D**imitte et dimittetur vo
bis . **E**t si nō dimiseritis hoībz peccata eo
rum neqz vob dimittet pater vester celestis
delicta vestra . **Q**ua p̄pter malicie mēoziam
nō retinebis adūsus peccātes . **S**z veniam
postulans delictozū tuozū indulge et ip̄e in
te peccantibz qm̄ remissioni recōpensatur
remissio et adūsus conseruos nostros recō
ciliatio . **D**ñice ire fit sedacio . **E**t rursus du
ricia nostra erga peccātes irremissibilia no
bis facit nra peccātia sicut audis qui mē
tum passus est debitor talētozū erga primū
in mīa sibi met adactū reuocans hui⁹ modi
debitū . p̄pter q̄ diligenter nobis cōsideram⁹
dū est ne nos sibi paciamur s̄ dimittam⁹
oīe debitū et oīez irā ex corde eiciam⁹ ut
et nob dimittātur delicta nostra . **I**n oībus
aut̄ et an̄ oīa bonū custodi depositū piam
videlicet fidei ratio nē q̄ didicisti et oīs h̄ar
nia heresis nō pullulet in nobis sed mūdū

et sine dolo semē confua diuinū vt multi
placem fructū dño recōsignes qñ venerit ra:
cionē ponē cum vno qz nrm et reddere vni
cuiqz. **J**uxta opa sua qñ iusti quidē fulges
būt sicut sol peccatores vero tenebre opient
et eterna cōfusio. **E**t nūc fratres cōmendo
vos deo qui vos potest edificare et dare vo
bis hereditatē in sanctificatis oibus. **E**t
hec dicēs positis genibz suis cum lacrimis
rursus orauit. **E**t cōuersus osculat⁹ est bar
rachiā quē regē ordinauerat et om̄s princ̄
pes. **T**ūc iā fūduntur lacrimae veraciter ex
corde. **C**ircūstantes em̄ cum vniūsi quasi
aie illorū ex illius penderet aia et sine illo
nullo mō viuē possent quid nō cōpassione
dignū dixerūt. **Q**uali lamētatione excellē
tiam dereliquerūt. **O**sculabātur et amplex
abātur reuerēcie obliuionē doloris passio
fecerat. **V**e nob̄ clamabāt ab hac infelicissi
ma miseria dū illū vocabant p̄ez saluatore
benefactore. **P**er te inquit deū cognouim⁹
ab ēroze liberati sum⁹ et ab oibz mal⁹ requi
em̄ iuēim⁹. **Q**uid ergo erit nobis p̄ tuū
discessum. **Q**ue nos mala nō apprehēdēt
Talia dicētes pectora p̄ueiebāt et q̄ cōp̄ez
henderāt eos deslebāt in fortuna. **I**lle autē
in sermonibz consolatōis plurimas gētus
illorū cōpescuit cum eis se spū futurū pro
mittens qz cor̄porē id iam esset impossibile

Talia dicēs oībus vidētibz egreditur de pa
lacio . Cū quo mox oīms exierūt pmitten
tes se ad ciuitatē nō reūsiros et nec etiā
oculis eam ampli⁹ se visuros . **U**t autē extra
ciuitatē facti sūt qz sermone blando ab illo
nolebāt discedere increpatōe a vulsi sunt et
inuiti reūtebātur et frequēter eis cōuertenti
bus oculos et in itinētibz pedibz offendēti
bus . **Q**uidā autē seruicīozes merētis a lon
ge seq̄bantur eū quousqz nox supueniens
sepauit eos ab inuicem .

Egrediebatur ergo d̄ regno suo for
tis ille iuuenis gaudēs velud qm̄ d̄
longo exilio in suā aliqs reuertēs
p̄iā; letus ambulat et erat indutus extrin
secus quidē consuetis vestibz intrinsecus v̄o
lanceo panno illo qz barlaam sibi dederat
Nocte itaqz illa in domūcula cui⁹dam pau
pis hospitat⁹ vestimētis suis exut⁹ ea pau
peri tradidit vltimā istā elanofinā p̄ficiens
Et sic tā illi⁹ q̄ multozū aliozū paupum
ozombz p̄curatorē sui deū acq̄rens et ip̄ius
gratiā et auxiliū q̄si vestimētum salutis et in
dumētum leticie sibi met̄ circūponēs ad he
remiticā egresus est viā nō parē secum de
ferens nō aquā nō aliud aliqt ad cibū p̄si
nēs nō vestimēto indut⁹ alio nisi duro p̄a
no illo tm̄ cui⁹ paulo ante m̄ozia fecimus
Dixit enim quodā incredibili et amore

diuino vulnerat' aia immortalis regis xpi
oimō erat desiderati extra se factus totus ei
liquefact' amore. Fortis em̄ iquit vt mors
dilectō. **H**uiusmodi ipe a diuina caritate
suscepit ebrietatē ita exarserat fieri scdm p:
phetam dicentē. **Q**uēadmodū desiderat cer
uus ad fontes aquarū ita desiderat aia mea
ad te deus fontē viuū. **E**t quēadmodū vul
nerata tali dilectione aia clamat in canticis
cānticōū. **V**ulnerata caritate ego sum. **E**t
alibi. **O**nde michi facie tuā et fac me audire
vocē tuā. **V**ox em̄ tua dulcis et facies tua de
cora. **H**uius ineffabilis pulchritudinis xpi
amorem velud ignē i corde suscipiens apos
tolorū chorus et martirum ppli omnia sp
nebant que videntur omnē scz vitam tpalē
Olle tomētōrū et morciū species subibāt
amantes diuinam pulchritudinem et circa
nos dei verbi cogitantes dilectōnem. **H**ūc
ignē et bon' iste nobilis quidē corpore no
bilior vero et regalior anima in seipo susci
piens omnia simul terrena despiciebat oēsqz
conculcabat corpis voluptates. **S**pernebat
diuicias et gloriā et ab hominibz honorem
Deponebat diadema et purpurā aranearis
tela et fragilia ista cogitans. **A**d oia vero
la boziosa ei tristia heremitice vite pmpius
semetipm exhibuit clamans. **A**dhesit xpe
meus adhesit anima mea post te me suscepit

dextera tua . **E**t ita incōuertibiliter ingres-
sus est vallitate heremi et q̄si onē quodā et
gravi cathena deposita rerū tēporaliū confu-
sione letabatur spū et desideratum intuens
xp̄m clamabat ad deū quasi p̄ntem et vocē
audientis dicentis . **B**ona mūdi hui⁹ dñe
nō videat ocul⁹ me⁹ neq; oleuetur āmodo
mens mea p̄nti vanitate sed imple oculos
meos lacrimis spiritalib; dirige gress⁹ me-
os et oñde m̄ famulū tuū barlaam . **O**stēde
michi eum qui salutis tua gracia auctor fac-
tus est ut heremitice vite hui⁹ p̄ ip̄ius dili-
genciā additā exercitiū ne pugnādi ip̄ericiā
ab inimico supplāter . **D**a m̄ dñe viam ut
uenire p̄ q̄ veniā ad te q̄ vulnerata est aīa
mea amore tuo et te hicio fontē vite et salua-
tis . **N**ec volebat apud semetip̄m semper
et deo dicebat p̄ orōez ei et cōtemplatōez al-
tissimā m̄ct⁹ et ita ip̄en⁹ iter suū p̄agebat
ad chorū sanctorū puenire satagēs ubi bar-
laam degebat . **E**debat vero herbas que p̄
heremū nascebātur . **N**ichil enī aliud dese-
rebat secū vt dictū est nisi solū corp⁹ suum
et p̄nium quo optus erat . **S**; et cibum q̄-
dam mediocrē et puū de herbis sumebat aq̄
vero oīno penuriā patiebatur in iaquosa et
arida existente heremo illa . **I**taq; iam circa
meridiē sole ardēte vehementer iter agente
vehementius estuabat siti estu p̄seuerante et

ultima affligebatur miseria. Sed vincebat
desideriū naturā et sitis qua deum siciebat
flāmam vorabat sitis aque. Inuid⁹ vero
et osor hoim dyabol⁹ nō sufferēs i iuvene
tale cernē ppositū et sic feruentissimā in deo
dilectōez plurimas ei p heremum excitauit
tēptationes. Submittes ei regalis glorie
sue mēoziam et dudū astantis ei splendidif
simi obsequij aīcorūq; et cognatorū atq; cor
etaneorū et qz cūctorū aīe ex ipi⁹ pscieba
tur aīa et alia vite refrigeria. Deinde aspe
ritatē conūlatōis pponēbat ei et plurimos
illi⁹ sudores corpis qz infirmitatē incōsuetu
dinē ei⁹ in miseria tali et tēporis longitudo
nem pūtil qz sitis necessitatē et nūlq; sperā
dam cōsolacionē tantū laboris vlt finē. Et
oīo excitauit ei puluere cogitatonū in mē
te quēadmodū scriptū est de magno antho
nio. **U**t aut vidit semetipm inimic⁹ debilē
contra illi⁹ ppositū xpm em ipm cogit. ma
et illi⁹ desiderio succēsus spe q bona cōforta
tus et fide stabilis p nichilo illi⁹ si imissio
nes reputabat erubuit. **T**ūc a prima con
gressione decidēs alterā pgit viam. **M**ulte
em eius malicie semite et fantasmatib; va
rijs eūtere tēptabat et in formidinē mittere
Aliqñ vero gladiū adductū tenēs in fily
sup eum ei peutere minabatur nisi statim
reīro conūteretur. **A**lia vice diuersarum

bestiarū formās assumebat frendens adūsus
eum dirissimū edēs mugitū et sonitū. **De**
inde in draconē et aspide et basiliscū trans:
formabatur. **Hon**⁹ vero ille et fortissim⁹
athleta intrepid⁹ erat aīo ceu qui altissimū
sibimetipi refugiiū posuit. **U**ente vero vi:
gilans et malignū sublannās dicebat. **Nō**
latet me o seductor quis sis q̄ michi ista ex:
citas qui et abiniciō cōtra gen⁹ hoim talia
es fabricat⁹. **E**t semp malign⁹ es et ledere
nūq̄ cessas. **E**t aptū tibi habitū et famili:
arissimū hoc ip̄m est bestias et serpentes im:
mitari bestialitatē consilij tui ac prauitatem
venenūq; et lesionem intencionis tue demō
strans. **C**ur ergo ad impossibilia conaris
miserime. **E**xquo em̄ cognoui tue esse nes:
quicie machinamenta ista et frozes michi
nulla de te cura fuit. **D**ñs michi adiutor ē
et ego despiciam inimicos meos. **E**t super
aspide et basiliscū ambulabo et cōculcabo
leonē et draconē v̄tute xp̄i confortat⁹. **Cō**
fūdantur et reuerātur om̄s inimici mei aū:
tantur et erubescāt valde velociter. **N**ec di:
cens et signū crucis imp̄mens arma in ex:
pugnabilia oia dyaboli fantasmata absen:
tauit. **Cū** em̄ bestie et serpentes sicut deficit
fum⁹ defecerūt et sicut liquefcit cera a facie
ignis sic pierūt. **I**p̄e vero xp̄i v̄tute mu:
nit⁹ ambulabat gaudens et gr̄as agēs deo

Sed et bestie plurime et varie et serpen-
cium atq; draconū diūsa genera q̄ herem⁹ ille nu-
trit obuiācia illi nō iam fantastice sed ī ve-
ritate apparuerūt. Quo circa timore quidē
erat plena via et labore. Tpe vero utraq;
spernebat aīo timorē quidē dilectōe ut ait
scriptura foras mittente laborē vero amōe
alleviāte. Ita ēgo multis et varijs in com-
modis ac miserijs fatigat⁹ dieb; nō modis
cis tandē puenit ad heremū illā semiaritice
fre in qua barlaam habitabat ubi et aquā
inueniēs flāmam sitis extinxit.

Mansit autē iosaphat duobus ānis in
tegris p̄ heremi illi⁹ vastitatē vaga-
būdus et nō inueniebat barlaam
deō et in hoc fortitudinē animi eius et cogi-
taciōis stabilitate pbante. Et erat ibi sub
diuo sole exustus p̄ diem et frigore p̄ noc-
tem cōgelatus et incessantē q̄rens velud alis
quē thesaurū p̄ciosum venerandum senem
Plurimas vero sustinuit tēptatōes et pug-
nas malorū spiritūū et multos labores her-
barū idigēcia quib; in cibū utebatur q; et
ista cum sicca herem⁹ eēt rarissimas ferebat
Sed amore dñi inflāmata adamātina aīa
illa et in victa facil⁹ sustinebat tristitia ista
q̄ voluptates ideoq; supno nō fuit priua-
tus adiutorio s; scdm multitudinē dolorū
īpius et laborem a desiderato xp̄o fiebant

consolator nocte letificans animam. **C**ompletis
vero duobus annis iosaphat quidem incessan-
ter circuibat querens desideratum et rogabat
deum lacrimarum flumina effunderes et clamans
Ostende michi domine viatorum tue cognicionis
et tantorum auctorem bonorum et ne propter mul-
titudinem peccatorum meorum bono tuo priues
me sed dignum me fac videre illum et equi-
lem ei agonem consolationis ponere .

uenit autem dei gratia speluncam vestigia se-
quens illuc ambulanti et monachum quen-
dam reperit heremiticam viam trahentem et
huc flagrantissime amplexatus et osculatus ro-
gabat ab illo ostendi sibi barlaam habita-
culum et de seipso cuncta viro illi manifesta fas-
cit . **P**er ipsum itaque locum didicit habitatio-
nis quem querebat peruenit celerissime velud qua-
dam venatorum gnarum vestigia incirrit venatoris
et habens alia signa ab alio sene sibi demon-
strata ambulat gaudens et spe robustus si-
cut puulus ex longo tempore preterit accipiens
videre . **Q**uia enim amor qui secundum deum est in
animam distillat naturaliter multo feruentior
est atque fortior . **S**tetit ergo ante ostium spelun-
ce . **E**t pulsans dixit . **B**enedic pater bene-
dic . **V**t autem vocem audiuit exiit barlaam de
spelunca . **C**ognouerat per spiritum quem secundum ex-
teriorum aspectum perfecte cognoscere non valebat

pp̄ter mirabilem illā transfiguratiōē et im-
mutatiōē q̄ imutat⁹ et trānsfiguratus erat
ab aspectu illo p̄rioē et decoza et iuuentute
Mam denigrat⁹ erat a seruoē solis coma ⁊
tusq; cernib; exelam habens faciē et oculos
in pfūdum habens dimersos et cilia exusta
habens riuus lacrimarū et multa inopie af-
flicione . **S**z iolaphat cognouit spūalem
p̄zēz caracterē vult⁹ seruātem eundē . **S**tās
ēgo mox cont̄ orientē senex orauit gratias
agendo deo . **E**t p̄ oꝛōnem dicto amē ap-
prehēdēs se et osculātes seruētissimis alē-
utrū amplexib; constringebāt et p̄ in terno
amore sociari nō poterāt . **U**t aut̄ sufficien-
ter osculati sūt inuicē et pp̄zēz nōib; se salu-
tauerūt sedentes colloq̄bantur . **S**ermonē
aut̄ incipiēs barlaam . **V**ñ venisti dicebat
fili dei et heres celestis regni p̄ dñm nostrū
ihesū xp̄m q̄ dilexisti quē merito desiderasti
sup̄ omnia temporalia et corruptibilia . **E**t
sicut prudēs negociator et sapiens oibus
venditis p̄ciosissimā emisti margaritā . **E**t
thesauro abscondito in agro repto manda-
torū dñi oia dedisti nullo p̄rens cito p̄trāsē
ū cūm ut agrū illū emerēs tibi meīp̄i . **D**o-
net tibi dñs p̄ tempalib; eina p̄ corrupti-
bilib; in corruptibilia et nō veterascendo
Dic ergo michi dilectissime quō huc veni-
sti et quō p̄ meum discessum factū est de te

et si cognouit pater tu⁹ deum aut si adhuc
vsq; in prima pseueras insipientia ac demo
nu seductoe captiuatur. **N**ec barlaam in
rogante iofaphat refere cepit quata p⁹ illis
us abscellum facta sine ei et quo dñs omnia
in p⁹peritate dicit vsq; ad pntem eorudem
coiunctoez. **S**enex aut audiens ista cu de
lectatione et miraculo p⁹ gaudio lacrimat⁹
dicebat. **G**loria tibi deus noster qui semp
ades et auxiliaris diligentibz te. **G**loria tibi
xpe rex vniuersoru et de⁹ benignissime qz co
placuit tibi semen qz in aia seiui serui tui
iofaphat sic centesimu refere fructu dignu
quide te agricolam et dño n⁹rarum aiarum
Gloria tibi pacite bone sanctissime spūs qz
qz dedisti gram sanctis tuis ap⁹lis hui⁹ p⁹ti
cipem dignu fieri fecisti seruū tuū et in na
turas hoim multitudies a sup⁹siciofo p⁹pm
eroze liberaſti et vera illuminasti dei noticia
Sic ab ambobz grē deo referūtur et talia
colloquetibz et dei exultatibz grā sup uenit
vespera. **T**ūc ad oioez surgentes cofuetum
celebrarūt officiū. **D**einde cenaturi ponis
mensam barlaam locupletē spūalibz plenā
epulis sensualis vero neq; p⁹ncipē cōsolati
onis. **M**olēa em̄ cruda fuerunt quozū se
nex ip̄e opatoz et cultoz fuit et doctili pau
ci qui in ipo heremo inueniebatur et silue
stres herbe. **G**lorias igitur agentes et apposita

edētes et aquā de fonte qui aderat bibentes
et apienti manū et implenti omē aial denuo
grās egerūt. Rursus aut surgētes et nocte
furnas cōplentes ozones spūale post ozoēs
repetūt colloqum sermones videlicz salutis
et celesti plenas phiaz p totam secū conferē
tes nocte donec eos mane solitarū iterū re-
cordari ozonū fecit. **O**āsit aut iofaphat cū
barlaam sic plimis ānis mirabilē illā et su-
per hoiez trāsiens conūsātōez et quasi patri-
huic et eruditori p oia obediēs et cōfenciēs
omiqz subiectione et humilitate se illi subia-
ciens et ad omēz v̄tatis spēz semetipm exē-
rens optimeqz instruct⁹ ad luctādum cōtra
inq̄lissimos spūs. **N**ic quidē passiones cūc-
tas mortificauit prudēciā vero carnis sub-
iecit spūi quasi seruū dño deliciarū et requi-
ecionis penit⁹ oblit⁹. **S**ompno vero q̄si
malo p̄cipiebat dño. **E**t vt simpliciter dic-
tam tant⁹ merat ei labor conūsātōis ut et
ip̄e miraretur qui plurimos in hac expens-
deret ānos barlaam et pseuerātī illi⁹ vincē-
tur instancia. **N**ā tantū de illo duro et in-
cōsolabili cibo p̄cipiebat vt solū posset vi-
uere ne si violenter morētur mēcedes amit-
teret bonozū opatōis. **S**i aut ad vigilan-
dum naturā subdidit q̄si in corpe⁹ aliquis
et sine carne. **O**zonis etiā illi et intellectu-
lis opis incessabile opus erat et omē vite

tempus in cōtemplacōis expēdebat spūali
bus et celestibz ut nec horā nec pūctum ipse
pderet oio ex quo illa in heremo habitauit
Hoc em opus monastici ordinis est nūq̄
ociosum inueniri a spūali opatione. **Q**d
bene obſuauit ille fortis et cōgruentissim⁹
curſor studij celestis itinēis et in extingui-
lem calorē ipi⁹ custodiuit a principio vsq̄
ad finē. **A**scensionē semp in corde dispo-
nēs et de v̄tute in alciorē ascendēs v̄tutem de
fideriū desiderio studiū studio assidue iun-
gens donec puenit ad spatā beatitudinem

ie vero inuicē conūsantes barlaam
et iosaphat et bona cōiunctōe om̄s
ti extra sollicitudinē et om̄isam secularem
existentes pturbatōez purificatāq̄ mentē
possidētes et expiatam ab om̄i confusione
Post multos suos p pietate laboēs q̄dam
die aduocauit senex spūalem filiū quē per
euāgelium genuit et tūc sermonē azripuit
et spūale colloquiū ita dicēs. **D**ilectissime
iosaphat i hac te heremo habitare optebit
Et hoc michi xp̄us orante de te pmisit an-
vite mee obiū te videndū. **V**idi ego sicut
desiderabā vides em te mō a mūdo abſtrac-
tum et ab hijs q̄ in mūdo sūt commūciū v̄o
xp̄o inſepabili mēte et in mēsuram pueniſ-
se p̄fectionis plenitudis ipius. **N**ūc ergo

qm̄ iam michi resolutōis temp⁹ in ianuis
est et sociale et coetaneū desiderū esse cum
xpo iam cōpletū est tu quidē corp⁹ meū ter
ra opi et puluerē trade pulueri. **M**ane ve
ro de cetero in hoc loco spūali adherens cō
uersationi et mee mēoziam faciēs hūilitatis
Timeo em̄ ne forte obscuro multitudo des
monū aie mee obfistat ppter multitudinē
mearū ignozāciarū. **T**u ergo fili ne metus
as laborē cōuersatōis neq; formides longi
tudinē temporis et v̄ficiās demonū. **S**ed
horū quidē infirmitatē xpi v̄tute munit⁹ au
dacter deride. **A**dūsus vero duriciā labo
rū et temporis spaciū sic eris quasi cottidie
hinc migratōez expectans et quasi incium
tibi esse conūlatōis hāc diē et finem. **S**ic
semp ea q̄ retro sunt obliuiscens et ad ea q̄
ante te sūt extendēs scđm intencōez psequē
ad bzauū supne vocatōis dei in xpo ihesu
Quēadmodū sanct⁹ ap̄tus iubet nō deficiā
m⁹ dicens sed lic; hys qui foris est noster
homo corrūpatur tñ hys qui int⁹ est reno
uatur de die in diē. **N**am momētaneū et
leue tribulatōis nostre supra modū in sub
limitate eterne gl̄ie pond⁹ opatur in nob
nō cōtemplātib; nob q̄ vidētur sed que nō
vidētur. **Q**ue em̄ vidētur temporalia sunt
q̄ aut nō vidētur eterna. **I**sta cogitās kinē
confortare et esto robustys et quasi bonus

miles confēdi regi tuo placē. Et si cogita-
tiones tibi pusillanimitatis maligne in mi-
serit et rigore relaxare ppositi studuerit ne
acq̄escas ei? v̄ficijs dñicū considerās pre-
ceptum. In mūdo tribulatōez habetis sed
confidite qz ego vici mūdum. Ideoqz gau-
de in dño semp quia elegit te et sepauit de
mūdo et posuit ante faciē suā. Ip̄e aut̄ qui
vocaui te vocatōe sua sancta inest semper
nichil sollicit? sis sed in om̄i oꝛoe et obse-
ratione cū gr̄arum actione peticōes tue in-
notescāt apud deū. Ip̄e em̄ dixit. Non te
deseram neqz derelinquā. Sic ergo in du-
ricia conūsātōis et in pusillanimitate exēcis
eij tales possidēs cogitatōes letare memoz
dñi dei nr̄i. Memoz em̄ inq̄t sui dñi dei et
delectat? sum. Qū aut̄ rursus aliū deceptio-
nis modū econtr̄io perquirē hostis elatas
supponēs cogitatōes et gl̄iaz multā reḡ qz
dimisisti et cetera q̄ in mūdo sūt salutarem
opponē sermonē quasi scutū dicentē. Cū
feceritis oia que p̄cepta sūt vobis dicite ser-
ui inutiles sum? qz qz debuim? facē nō feci-
m?. S; et quis ex vobis valet debitū p̄sol-
uere qz debem? dño p̄ hys qz cum diues es-
set p̄ nobis paup̄ fact? est vt nos illi? pau-
ptate dataremur et passus est impassibilis
vt nos a passiōibz liberaret. Que em̄ gr̄a
seruo filiā dño pati. Nobis em̄ p̄ra desūt

de passionibus eius. **N**ec meditare cogitare
emundās et omnes altitudinem extolletem se
aduersus scientiam dei et in captiuitate ducen-
tem redige omnes sensu in obedientiam dei et
pacem dei quae ex superat omnes sensum custodiat
cor tuum et intelligentias tuas in christo ihesu
domino nostro .

ps a beato barlaam dicitis riuus lacri-
marum iosaphat mensuram non habet
batur sed velud de fonte multifluo
scaturientes eum totum ac iram in qua sede-
bat rigabant . **D**eflens autem separatim vehemen-
ter rogabat ut comes eius itineris moriendo
fieret et ne post se relinqueret illum in hac vita
dicens . **C**ur quae tua sunt pater tuum quae et non
ea quae proximi sunt . **Q**uo vero perfectam impleas
caritatem secundum eum qui dicit . **D**ileges proximum
tuum sicut teipsum . **A**d requiem quidem ipse
pergens in tribulatione ac misera me derelin-
quis et priusquam bene exercitatus sum laboribus
conuulsatis et hostium didiceri multimodas
congressiones ad monachiam me ipsorum expo-
nis . **E**t quid fiet aliud nisi prosterneor mul-
titudine illorum machinatis et moriar in aia-
heum michi et eterna morte quae in ex parte et
formidolosis contingere constat pugnaton-
ibus . **S**ed deprecare deum queso te ut cum esse
me de hoc seculo assumas etiam per ipsam spem quam
habes recipiendi laboris primum deprecare ne

vel unā diēm post suū discessū faciā in hac
vita et in vassitate h⁹ descēti obērem . **N**ec
iosaphat cum lacrimis dicente senex leniter
et plane respondit dicēs . **N**on debem⁹ fili
in cōprehensibilib⁹ iudicijs dei resistē . **E**go
eīm plimū deprecatus sum dñm ne separe
mur ab inuicē et edoct⁹ sū a bonitate illius
quia nō est cōgruū te nūc pond⁹ deponere
carnis sed pmanere optet in exēctio donec
splendidiorē coronā tibi met componas
Nō eīm sufficienter adhuc decertasti ad eā
q̄ tibi p̄pata est mercedis retributionem
Sed optet te hic modicū laborare vt letus
in tres in gaudiū dñi dei tui . **E**go eīm fere
centū sum ānozū . **I**n hac vero heremo au
nos septuagita quiq; pegi . **T**abi aut licz
nō tm temp⁹ sit constitutū sed tamē appor
piquare optet sicut iubet dñs vt cōsimilē
ostendaris et nichilmi⁹ habeas ab eis q̄ por
tauerūt pond⁹ diei et estus . **S**uscipe ego
hūc libenter q̄ a deo creata sūt . **N**ā ea que
īpe disposuit qs hoim sufficit mutare . **N**ū
in hys pseuera ei⁹ custodit⁹ grā . **V**igila
autē semp adūsus contrāas cogitacōes et in
mūdiciā mētis q̄si quēdam thesaurū p̄ciosū
serua ad alciore opatoz et contēplationē
vegetās temesipm cottidie vt impleatur in
te q̄ amicis suis saluator p̄misit dicēs . **S**i
quis diligit me sermonē meū fuabit et p̄

meis diligit eū et ad eū veniē⁹ et māsiō-
nē apud eum faciem⁹. **N**ec dicēs senex et
multo plura sanctissima illi⁹ aīa et theolo-
ga lingua digna contristatū iosaphat aīam
consolat⁹ est. **D**einde ad quosdā trāsmi-
tit eum fratres pcul habitātes vt affēret et
que ad sacrā hostiā cōsecrādā erāt necessa-
ria. **T**ūc contristat⁹ iosaphat valde veloci-
ter misterīū ipleuit. **O**stendebat em̄ ne for-
te se absente nature debitū barlaam solueret
et spm̄ dño traderet definentūq; sibi durissī-
mū inferret nō verba testatoria nō orōnes
nō benedictiones illi⁹ adepto. **I**ta ēgo vi-
riliter ab illo longa via pacta et allatis p
quib; ierat offert deo sacrificiū sanctissim⁹
barlaam. **E**t cōmūicans ipse tradidit et io-
saphat in cōtaiata xpi misteria et exultavit
spū. **D**einde consuētū pipientes cibū edif-
ficatorijs verb; aīaz rursus iosaphat alebat
dicens. **N**am iam nos dilectissime fili in
vnū cōgregat esus et mēsa in hac vita. **I**n-
gredior em̄ iam vniūsalē viam p̄ez meorū
Optet ēgo te ēga me dilectionē p custodi-
am mādatorū dei et in hoc loco vsq; ad fi-
nem pseuerāciam oīdere conūsans quēadā
modū didicissū et edoct⁹ es memor semper
humilis et negligentis aīe mee. **G**audio
igitur gaude et in xpo exultatione letāe qe
p frānis et corruptibilib; accipio eterna et

in corruptibilia et q̄ appiquat merces ope:
rum tuorū et mercedis retributor iam adest
Qui venit vinea in visere q̄ coluisti et ple
m̄ tibi mēcedē opis restituet. **F**idel̄ fmo et
oī acceptōe dign̄ sicut sanct̄ clamat paul̄
Nam si cōmorimur et cōiuuimus. **S**i
sustinemus et cōregnabim̄ in regno eter =
no et infinito luce splendentes in accessibili
et splendōe digni effecti beate et in diuine
trinitatis. **T**alia quidē barlaam vsq; ad ve
speram et per totam noctem iosaphat loq;
batur ineffabili dolore detento et sepato:
nem nō ferenti. **M**ox vero illucescente die
ad eum colloquionē finies̄ eleuatis in celū
manibus et oculis et gratiarum actionem
referens deo ait .

om̄ne deus meus qui ubiq; p̄sens
es et om̄ia implex gratias ago tibi
quia respexisti humilitatē meam et i ortho:
doxa confessione et in via mandatorū tuo:
rum dignum me fecisti cursum consummare
huius incolatus mei. **E**t nūc optime dñe et
misericordissime suscipe me in et̄na tua tha
bernaculo et ne recorderis peccata que tibi
peccaui scienter et ignozanter. **C**ustodi et̄
am et hūc fidelem famulum tuum cui p̄esse
me voluisti indignum famulū tuum. **E**rue
eum ab oī vanitate et temptatōe adūsarij

et altiorum illum facto perplexis laqueis
quos in laqueum malignus posuit omni-
bus qui salui fieri volunt. Disperde omni-
potens deus omnes virtutem seductoris a fa-
cie serui tui et da ei potestatem consultandi
nequissimum caput hostis animarum nostra-
rum. Mitte ex alto gratiam sancti spiritus
tui et corrobora illum aduersas inuisibiles
hostes et victoria mereatur a te coronam acci-
pere et magnificetur nomen tuum in ipso
quia te decet laus et gloria in secula. amen
Finita oratione paterno affectu amplexatus
iosaphat osculatus est eum in osculo sancto
signoque crucis semetipsum signans et pedibus
extensis ex hysterato vultu quieuit in pace
senex et plenus dierum. 26

Tunc iosaphat corruens super eum
fletibus atque suspirijs gemitibusque
doloris satiffaciens et lacrimis corpus ab-
luens ac laneo pano quod dederat ei in palacio
deuoluens decantabat psalmos per totam di-
em et per totam noctem psallens pater et la-
ceris venerandum beati madefaciens corpus
Sequenti vero die sepulchrum faciens pro-
pe speluncam et religiose valde cum summa re-
uerencia sacramentum glorie deferens in monumē-
to deposuit spiritalem patrem bonus ac vene-
rabilis filius et flagrantis animo ad interitissimam

se extendens orationem ait . Domine deus
meus exaudi orationem meam qua clamaui
ad te miserem me et exaudi me quoniam te ex
toto corde meo quero . Exquisiuit te facies
mea . Ne auertas faciem tuam a me ne des
clinas in ira a seruo tuo . Adiutor meus esto
ne derelinquas me neque despicias me deus
salutaris meus . Quoniam pater meus et ma
ter mea dereliquerunt me dominus autem assump
sit me . legem pone michi domine in via tua
et dirige me in veritate et sentita recta prope
inimicos meos . Ne tradideris me in ani
mas tribulacionum me quoniam in te pietus
sum exultro . De ventre matris mee deus
meus es tu ne disceris a me quoniam preter
te non est qui me adiuet . Ecce enim in mul
titudine miserationum tuarum spiritus posui an
ime mee gubernam vitam meam qui omnes crea
turam ineffabili sapientia prudentia regia
Et notam fac michi viam in qua ambulam
et saluum me fac quoniam bonus es amas
totum hominum orationibus et intercessione
famuli tui barlaam . Quia tu es deus meus
us et te glorificabo patrem et filium et spiri
tum sanctum . Amen

intra oratione iuxta sepulchrum
sedebat flens et sedens obdormiuit
Et vidit terribiles illos viros quos
et prius viderat venientes ad se et deducetes

in maximum illum et mirabilem campum
deinde ad gloriofissimam et splendidissimā
introduxerunt ciuitatē ingrediente vero il
lo alij obuiabant multo fulgentes luie cor
ronas in manibus ferentes ineffabili deco
re resplendentes et quales hūani oculi nūq̄
viderūt. **I**ntrogante vero iosaphat cuius
sunt corone glorie splendidissime quas ce
no responderunt. **T**ibi quidem vna ppter
multas animas quas saluasti prepaata est
ornanda vero nūc amplius pro exercitaci
one heremitica q̄ pagis si tamen viriliter
in hac vsq; ad finem pduraueris. **A**ltra
vero tua quidem et ip̄a sed patri tuo opor
tet exhibere qui per te a via mala declinan
do et penitenciam veraciter agendo reconci
liatus est domino. **I**osaphat itaq; hoc au
dito hesitanter et meste hoc accepit et dixit
Quomō impossibile est michi non impar
qui tanta sustinui patrem meū adipisci do
num ppter solam penitēciam. **D**ixit hec et
barlaam confestim estimabat se videre q̄si
exp̄b̄antem sibi et dicentem. **I**sti sunt ser
mones mei iosaphat quos aliquando dice
bam tibi quia cum p̄diues fueris nō benif
ficus eris et ip̄e hesitabas in verbo. **N**ūc
aut quomō contristatus es de equali tibi
honore videlicet et patri et non potius leta
tus es animo quia exaudita est tua multa

pro ipso oratio iofaphat autem puer mos erat
ei semper dicere ignosce ait pater ignosce
et ubi habitas ostende michi in hac inquit
speciosa et magna ciuitate habitationem ha-
bere merui in media urbis platea luce ful-
gentem eximia. Rogare vero iterum iosa-
phat barlaam se putabat ut eum induceret
in habitaculum et affectuose eum in hospiti-
o suo reciperet. Sed nondum tempus ad-
uenisse dicebat ille quo ad illa venire pos-
set tabernacula adhuc enim subiectus corpo-
ris. Si vero viriliter pseraueris que ad-
modum mandavi tibi venies paulo post et
eisdem dignus efficiens manibus et ean-
dem gloriam consequeris et eodem gaudio
frueris et in eternum in simulerimus. Exita-
tus vero a sompno iofaphat luce illa et in-
effabili gloria habebat animam adhuc facta-
tam et cum multa admiratione domino gra-
ciarum referebat ymperium. Mansit autem usque
ad finem vite sue angelicam veraciter in terra
ducentis consulationem et duriore exercitatio-
ne post transitum senis utens. Etatis qui-
dem sue vicefimo quinto anno terrenum de-
seruit regnum et heremiticum subijt laborem
triginta vero et quinque annis in hac heremo
consulatus est. Multas prius animas ho-
minum dyabolo subripuit et deo saluandas
obtulit et in hoc perficiendo apostolicam gratiam

promeruit. Erat autē martir voluntate. **N**am cum fiducia magna xpm in conspectu regū et tyrānorum confessus est et p̄dicator ei⁹ magnitudinis exim⁹ claruit. **M**ultos etiā spiritus nequicie in heremo luctando p̄stravit et omnes xpi superavit virtute celestisq; particeps muneris dicitur extitit et gracie insuper et mundum anime oculum ab omni terrena caligine habuit et velud presētia futura contemplabatur et xpus erat ei p̄e omnibus xpm desiderabat xpm quasi presētē cernebat xpi decorem assidue speculabatur secundum p̄phetam dicentem **P**roudebam dominum in conspectu meo semper quoniā a dextris est michi ne cōmouear. **E**t iterū. **A**dhēsit anima mea post te me suscepit dextera tua. **A**dhēsit em̄ vere anima illius post xpm cōiunctione in dissolubili illi copulata. **N**on em̄ defecit a mirabili ista cōsolatione nec mutauit rigorem p̄positi sui a principio vsq; ad finem equalē seruans p̄mp̄tatem a puero vsq; ad tantā etatem p̄mmo ad altiora indies p̄fecit virtutē et mūdiorē promeruit cōtemplationē. **D**eniq; tali pacta cōsolatione et ita dignam suā vocatione opationē retribuens ei qui se vocauit crucifigēs mūdum sibi et seipm mundo in pace ad deum pacis vadit et ad deum quē desiderat semp

proficiat dñm et vultui domini nitide et
nidē presentatur . Illius q̄ glorie iam ante
promissa sibi corona exornatur et xpm cer
nere dignus efficitur et cum xpo esse me:
retur xpi decore semper exultat cui⁹ in ma:
nus ammā suam comendans in viuenciū
transmigravit regionem ubi sonus epulā;
cium ubi letancium oim habitacio .

Preciosum vero corpus illius quidā
vir sanctus qui habitationē non
procul ab eo fecerat qui et ad barlaam ter
illius prius ostenderat diuina quadam doc
tus reuelatione ip̄a hora dormicōnis eius
aduenit et sacris laudibus honorificans
illum lacrimasq; effundens signū ergo illū
dilectionis et omnia alia pficiens que xp̄ia
nis sunt legitima in sepulchro p̄is barla:
am posuit eum . Nam decebat eorum siml
esse corpora in terra quorum in celis perben
niter erant anime iūcte . Precepto etiā cu:
iusdam tribilis perusionē fortiter in mēte
illum contestātis acquiescens heremita qui
eum sepelierat ad regnum indorum pgere
contendit ad regem brachiam puenit om:
nia sibi manifesta d̄ beato iosaphat facit . Il
le aut non negligens illico pgit cum mul:
titudine magna et virtute et ad spelūcam p
uenit . Monumentū aspiciet et suplacnatus

tollit operculū et videt barlaam et iosaphat
habentes membra secundum proprietatem spe
ciei vtriusq; posita et corpora nil a priore
colore inmutata sincera v̄o et oīno integra
cum suis indumentis. **Tūc** illa sanctarum
animarum tabernacula multam odoris sua
uitatem emittebant nil penitus feditatis re
tinentia. **Que** rex in thecis preciosis reposita
in suam reportauit patriam. **Ut** autē ad
aures puenit populi q; factum fuerat mul
titudine in numerabilis ex omnibus ciuitati
bus et in circuitu regionis ad adoranda et
videnda beatorum illorum viroꝝ corpo
ra confluebant honorifice cum ymnis et
canticis et lampadibus ac cereis ardentib;
Vnde quidam ibi congruenter satis et val
de ydonee dixit. luminaria circa luis filios
et heredes. **Splendida** vero simul et mag
nifice in ecclia q̄ iosaphat ab ipis funda
mentis exererat deposita sunt corpora. **Plu
rima** ergo miracula et sanitates miranslari
one et deponiōne et deinceps per sanctos
suos famulos operat⁹ est xp̄us ad laudem
et gloriā nois sui. **Et** vidit rex et omnis
turba virtutes que per eos fiebant. **Et** plu
rime gentes que erant in circuitu infidelita
te lāguentes et dei ignorācia per ea q̄ ad se
pulchrum fiebant signa crediderūt. **Et** om
nes videntes et audientes angelicā iosaphat

conūlatōez et a puericia inestimabilē eius ad
deū amorē mirabātur gloriificātes in oibz
deum qui coopatur diligentibz se et maris
illos gloriificat donis et v̄tutibus .z̄c

uc vsq; finis presentis sermonis q̄z
secundum virtutem meam scripsi si
cut accepi a venerabilibz viris qui
veraciter illū michi tradiderūt. **C**onfringat
igitur nobis legentibz et audiētibus vtilē
aiarum narratōez vt in parte sanctorū qui
ab inicio placuerunt dño computari merea
mur precibz et intercessione barlaam et iosa
phat beatorū de quibz est narratio in xpo
iesu dño nostro cui est dec² honor et impe
riū gloria et magnificēcia cū patre et sanes
to spiritu nūc et semper et in secula seculo
rum. **A**men

Oratio

Quoniam ad te dñm deū p̄zem oīpo
tentē puro corde tibi q̄ntum potest
paruitas mea maris atq; vberes gr̄as ago
deprecans toto aīo singularē tuā mātionē
vt p̄ces meas in beneplacito tuo exaudire
digneris inimicū q̄z a meis actibz et cogita
tionibz tua v̄tute expelle multiplica michi
fidem mētem gubernas spūales cogitationes
accēde et ad beatitudiez tuā producē dignaē
Per ih̄m xpm̄ filiū tuum. **A**men .z̄c

Finis . Deo . Ḡras

